י"א טבת תשל"ט, 10.1.79 שנה 43 המחיר: 17.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2158

העולם הזה

האלוף שלמה גזית
הוחשד בהברחה - אך
טוהר בידי שר־הביטחון

תקלת המנוס
של ראש אח"ן

תשקיף

התנחלויות חדשות

במסווה של עיבוי

ממשלת ישראל מנסה שוב להתחכם ולהערים על העולם בנושא ההתנחלויות.

בעוד שלכאורה אין הממשלה מקימה התנחלויות חדשות בגדה המערבית, ומבצעת רק את החלטתה לגבי עיבוי היישובים הקיימים, הרי באופן מעשי מוקמות — במסווה של עיבוי היישובים — התנחלויות נוספות.

התכסים פשוט ביותר: היישובים החדשים נקראים בשמות של יישובים קיימים.

כך, למשל, הוקמו קרני־שומרון ב' וגבי־צאלח ב', כחלק מהתנחלויות קיימות במיסגרת העיבוי. למעשה אלה הם יישובים חדשים, שהוקמו בקירבת היישובים הוותיקים, דבר המאפשר להם להיקרא באותו שם ולממשלה — להצניע כהרחבת היישובים הקיימים.

חוקם ועדה

ל„טיהור" המנגנון

בעיקבות הביקורת, שהושמעה לא־מכבר מפי שר־התשתית־והאנרגיה יצחק מודעי, כאילו הפקידות הממשלתית הבכירה מכשילה במתכוון את שרי ממשלת הליכוד, עשויה לקום ועדה של אנשי הליכוד לבדיקת האשמות נגד פקידים בכירים מאנשי מיפלגת העבודה.

אף שהאשמותיו של מודעי נידחו בתוקף הוצגו כאבסורדיות גם על־ידי אחדים משרי הממשלה, נראה כי השר מקבל גיבוי מכמה מחברי סיעת הליכוד בכנסת.

אלה דוחפים עתה להקמת ועדה שתהיה מורכבת משני ח"כים של חרות וח"כ אחד של המיפלגה הדתית־לאומית, שתערוך מה שקרוי בפיהם „טיהור במנגנון."

מחתרות מכריזות

מילחמה על ישראלים

חייהם של אזרחים ישראלים, כחלק ממדיניות אמריקה־המרכזית — בסכנה.

תנועת־השיחרור הלאומית הסלבדורית כבר הכריזה כי הולנדים, בריטים, גרמנים וישראלים הם המטרות המרכזיות של חוליותיה, היוצאות לגירוש הזרים מסלבדור, הנתונה תחת מישטר פאשיסטי־פיאודלי של כת צבאית וקבוצת אנשי־עסקים מקומית.

תמיכתה המאסיבית של ממשלת־ישראל (שהחלה בעת כהונתה של ממשלת העבודה־מפ"ם) במישטר הפאשיסטי בסלבדור הפכה את הישראלים (אנשי־עסקים, סוחרי־נשק, חברות־בניין, חברות תחבורה ציבוריות) מטרה מרכזית של הלוחמים במישטר.

מצב דומה קיים עתה בניקאראגואה והונדוראס.

יחבשו פטור ממס

לתוספת היוקר

אם יממש שר־האוצר שימחה אריך את איומו, לגבות את תשלומי המוקדמות שישולמו החל מחחודש הבא לשכירים על חשבון תוספת היוקר, באמצעות הטלת מיסים חדשים והעלאת שיעורי מס־ההכנסה, עשויה ההסתדרות להגיב בתביעה לישיחרור תוספת־היוקר מתשלומי מס.

כלכלני ההסתדרות טוענים כי העלאת שיעורי מס־ההכנסה כמוה כביטול הרפורמה במס־ההכנסה, על־פי המלצות ועדת בן־שחר. לפיכך, אם מבטלים את אחד מסעיפי הרפורמה, אין כל סיבה שלא לבטל גם את הסעיף שלפיו חייבת תוספת־היוקר בתשלום מס מלא, בניגוד למה שהיה מקובל בעבר.

בינתיים נמתחה ביקורת על מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משק, בשל הסכם המיקדמה על חשבון תוספת־היוקר שהשיג עם המעסיקים.

בחוגי המערך טוענים, כי זהו הישג רק למראית עין ולמעשה הוא כישלון, שכן תשלומי המס על תוספת השכר יאפשרו לממשלה לממן את תשלום התוספת באותו שיעור לעובדי־המדינה, מבלי שאוצר המדינה ייפגע בכך. לעומת זאת ינצל אריך את תשלומי התוספת, כדי להכביד על ציבור השכירים בגזירות חדשות.

קונסוליות מארגנות

מיכתבים למערכת

הקונסולים להסברה בנציגויות ישראל בארצות־הברית (כשושנים ברחבי היבשת) הפכו את מישרדיהם לבית־חרושת ענק של „מיכתבים למערכת" — בעיקבות האשמותיו של „הפקיד הבכיר" בפמליית שר־החוץ האמריקאי, כי ממשלת ישראל „משקרת ומסתפת".

הפיריון של מיכתבים מפוברקים, בשבועות האחרונים, היה כה גבוה, עד שכמה עיתונים חשובים מינו צוות מיוחד כדי להתחקות על כותבי המיכתבים ולוודא האם קיימים באמת אזרחים, בעלי שמות וכתובות המצויינים על־פני האיגרות שהתקבלו, ואם המיכתבים נשלחו ביוזמתם העצמית.

נכנס יין –

יצאו השמצות

בסיבוב שנערכה בשבוע שעבר בביתו של אורי לובראני, השתתף גם יושב־ראש מיפלגת העבודה שימעון פרס. פרס הירבה לשתות, וכטוב עליו ליבו במשקה זה חסך את שבט לשונו ממיספר אישים בכירים במדינה — כולל חבריו למיפלגה.

אזרחי המסיבה נדהמו לשמוע מפי פרס ביטויים בוטים, הן כלפי ראש־הממשלה הנוכחי מנחם בגין והן כלפי ראש־הממשלה לשעבר יצחק רבין („הוא לא מסוגל להשתלט על אשתו — אז איך הוא יצליח להשתלט על המיפלגה?").

בין השאר זיעזע פרס גם בכישוריו של יעקב לווינסון, שהוא עצמו תמך בצירופי לישכת מיפלגת העבודה.

הדמוקרטים מחזרים

אחר משל

בחוגי הוועד־הפועל נפוצו באחרונה שמועות כי אחדים מראשי התנועה הדמוקרטית, ובהם שר המישפטים שמואל תמיר וח"כ עקיבא נוף, מנהלים באחרונה „פלירט" עם מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל.

על־פי אחת הספרות מנסים אנשי הדמוקרטים, ששמרו בידם את הרוב בסיעת ד"ש לשעבר בהסתדרות, לכפס את מעמדם בוועד־הפועל ולהבטיח תמיכה במשק, תמורת שילוב נציגיהם בתפקידים שונים במנגנון ההסתדרות.

מרידור יקים מיפעל

לבנייה טרומית

הקבוצה שבראשה עומד איש־העסקים הישראלי יעקב מרידור, מתכננת להקים מיפעל גדול לבנייה טרומית מתועשת, בהיקף נרחב פי־כמה מכל המיפעלים מסוג זה המוקמים בארץ, ובשיטות בנייה חדישות ביותר. נוכח מצוקת הדיור, שעל־פי כל התחזיות תחריף ותלך בשנים הקרובות, מצפים יוזמי המיפעל שמשק הבנייה הישראלי יוכל לקלוט את כל תוצרתו.

גורמים פוליטיים מסיקים מכוונתו של מרידור להיכנס לענף הבנייה בארץ, כי אין הוא מתכנן לחזור בעתיד הקרוב לפעילות פוליטית וליטול על עצמו תפקיד ממלכתי.

מכונית תורכית

תשווק בארץ

בעקבות ההצלחה של משווקי מכונית הרנו הצרפתית המיוצרת ברומניה בשם דלתא, הוחל גם בייבוא ובהפצה של מכונית פורד אנגלית המורכבת בתורכיה. המכונית, הנקראת אוטוסאן, מורכבת ממנוע, תיבת־הילוכים וסרן אחורי של חברת פורד האנגלית.

המכוניות התורכיות, בדומה למכוניות הרומניות, זוכות ברכבות ל"ש מדגמים דומים של אותן המכוניות המיוצרות במדינות־האם.

האוטוסאן, שהיא דגם מקביל לפורד אסקורט, מופצת בארץ בידי חברה שהוקמה בבעלות משותפת של דן ירושלמי, בעל רשת מוסכים וסוכנויות, והכלכלן יאיר קרן, לשעבר ממנהלי סוכנות נשיונאל בישראל.

בן־ארי יתפטר

מהנהלת „ארקיע"

בהתאם להנחיותו של שר־האוצר שמחה ארליך, עומד יושב ראש מועצת המנהלים של „אל־על", מרדכי בן־ארי, להתפטר מתפקידו כיושב־ראש מועצת המנהלים של „ארקיע".

התפטרותו של בן־ארי דרושה כדי שיוכל לתמרן, כשידיו חופשיות, בניסיונות למכור את חלקה של אל־על בארקיע.

אייבי יסייע

לפלאשים

אחרי שהממשלה נטלה על עצמה את יוזמתו של ספק־חשמון אייבי נתן, להביא לארץ קבוצה של פליטים מוויאטנאם, מתכנן עתה אייבי יוזמה נוספת. הוא נפגש עם נציגי ועד עולי אתיופיה, שגוללו באוזניו את טענותיהם בדבר הפקרתם של הפלאשים באתיופיה על־ידי ממשלת־ישראל.

בעיקבות זאת מתכנן עתה אייבי דרכים ליצירת קשר עם שיטיי אתיופיה, במטרה לנסות לשכנעם להתיר לפלאשים לצאת מתחומי מדינתם לישראל. אייבי עומד לצאת בקרוב לחו"ל, כדי למפף בנושא זה.

בהישג ידך...

TC-28

רדיו-טייפ קסטות סטריאו למכונית
- 2 גלים FM/AM סטריאו
- 2 מנועים
- עיצוב חדיש בטעמי 43 מ"מ בלבד
- 7.3 וואט יציאה לכל ערוץ • AUTO-SHUT OFF
- כפתור להרצת הסרט קדימה ואחורה
- זוג רמקולים

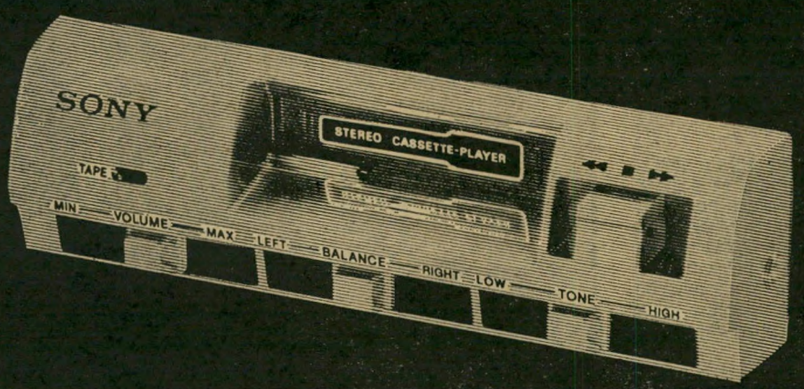

TC-17

טייפ-קסטות סטריאו למכונית
- 2 מנועים
- עיצוב חדיש בטעמי 45 מ"מ בלבד
- 6 וואט יציאה לכל ערוץ • נורית בקרה
- כפתור להרצת הסרט קדימה ואחורה
- זוג רמקולים

SONY

צילום מלניק/רפאל טיראן

זה היה השולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, הקדיש כתבה מצולמת, תחת הכותרת „חייו ומותו של 570892־50" לנורלו של שטר בסך 1 לירה ישראלית של „בנק לאומי לישראל" *, שהתכלה וסיים את דרך חייו במרתפי הבנק. כתבת־השער הוקדשה לנושא מועדוני הלילה והכידור בישראל, תוך ניתוח סוציולוגי של השכבות החברתיות הנוהגות לבקר בהם. מבקר הקולנוע והתיאטרון של השבועון, מיכאל אלמן, ריאיין את כוכבת הקולנוע הצרפתי של אותם ימים, סטיל אוברי. בשער הגיליון: בדרנית ז'יזי („למי יש כסף לשלם ?").

חילופי ח"כים במחצית הקדנציה? * בן־גוריון ו„ידידיו" *

ראשית התעשייה האווירית * ניסים אלוני וההצלחה

העם

סי"ג לכסא, חשלום

כשניגש הפרלמנט הברירטי לבנות מחדש את בניינו, שנהרס בעת ההפצצות, התנגד וינסטון צ'רצ'יל בכל תוקף להצעה שבאולם החדש יהיה לכל חבר כיסא משלו. נימוקו: בישיבות רגילות תיהיה האולם ריק מדי, בישיבות חשובות רצוי שתשרור צפיפות שתדגיש את חומרת המצב.

עם כל גאוניותו, לא חשב צ'רצ'יל על נימוקו: בישיבות רגילות יהיה האולם ריק אין לכל חבר כסא משלו, לא יוכל אחד מחבריו למכור את כסאו.

שניים אחוזין. בכנסת הישראלית, שלא נהגה על־פי קו נבון זה ונתנה לכל ח"כ מקום מכובד משלו על הספסל המתאים, פרצה השבוע שערוריה שקשה היה למצוא לה דוגמה. התברר שח"כ אחד מסיעת פועלי אגודת ישראל **, הסכים, לפני הבחירות, לשרת בכנסת שנתיים בלבד ולוותר על מקומו בתום תקופה זו, ולאפשר על־ידי כך את כניסתו האוטומאטית של הבא בתור, חבר סיעה אחרת בתוך פאג"י.

אולם לאותו ח"כ קרה מה שקרה לעשרות קנים רבים שתיאבונם בא להם עם הישיבה — לא היה לו חשק לקום. המועמד חסר־הסבלנות צעק חמס, ופנה לדין־תורה. אולם דת ישראל, היודעת בדיוק מה לעשות כששניים אוחזין בטלית, לא קבעה כיצד לנהוג כאשר שניים (בייחוד שכאלה), אוחזין בכסא אחד במוסד הריבוני של מדינת ישראל.

השבוע נודע שהרב הראשון קנה מן הרב השני את זכויותיו על כיסא־המחלוקת, תמורת כמה אלפי לירות ישראליות, שכללו משכורת ופיצויים. הידיעה הוכחשה מייד, והוחלפה בשמועה שהכיסא נמכר תמורת מישרה בעיתון פועלי אגודת ישראל. אלא שפרטים אלה לא היו חשובים.

נקודת האפס. החשוב היה שעיסקה מסוג זה היתה בכלל אפשרית, ושמיליון וחצי אזרחי ישראל האמינו בה ללא סייג. במדינה העומדת כמה שבועות בלי ממשלה, ביגאל מקח־ומכר מיפלגתי מכוער, הגיעה הכנסת לנקודת־האפס של כבודה הציבורי.

מוסר־ההשכל היה כה פשוט, עד שלא היה צורך להסבירו: הפוליטיקה הפכה שדה־מירבץ לקבוצות עסקנים הקרויות (בטעות) מיפלגות, הניזונות מכספי התורם הקטן בברוקלין, ואשר התגרשו מזמן מכל זיקה רצינית לאידיאל כלשהו *. לא היה זה מצב משמח, במדינה הזועקת למעשים נועזים ולפתרונות מהפכניים של בעיות קיום.

ראש הממשלה

„מה אתם רוצים ?"

השקט ירד על שדה־בוקר.

דויד בן־גוריון נכנס למסלול החיים הח־

* דוגמה הפוכה לביזוי זה של המושב בכנסת התרחשה בשבועות אלה, כאשר של"י החליפה בהונאם לבשורתה ערב הבחירות את נציגה הבכיר בכנסת, בשלישי שברשימה.

* עד לפני 25 שנה, הודפסו שטרות הכסף של מדינת ישראל על־ידי „בנק לאומי לישראל". בשנת 1954 החל בהקמת בנק ישראל, המדפיס מאז את שטרות הכסף של המדינה.

** מיפלגה שזכתה בבחירות ב־1954, וקיבלה שני מושבים בכנסת.

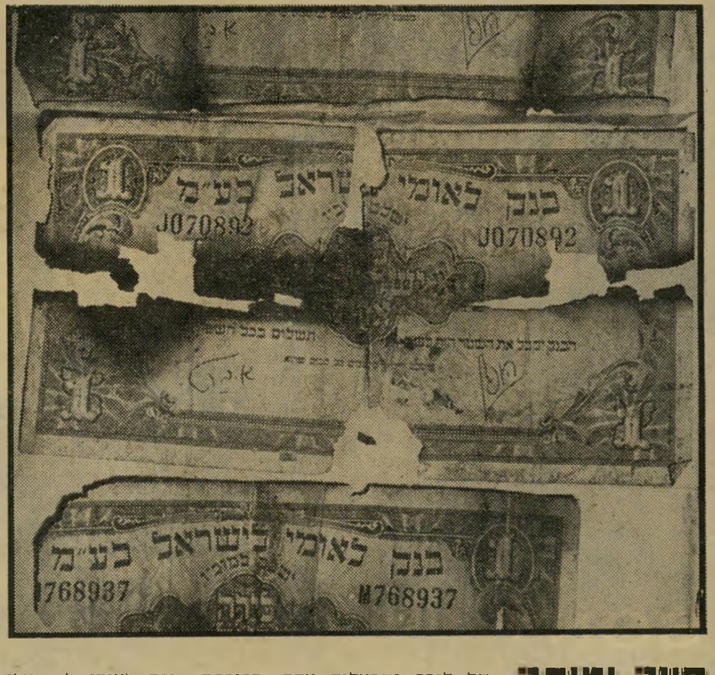

חייה ומותה של לירה ישראלית אחת, בהנפקת „בנק לאומי לישראל". עד לפני 25 שנים הודפסו שטרות הכסף של מדינת ישראל על־ידי „בנק לאומי לישראל", עד אשר הוקם „בנק ישראל".

רה, והתגלה — לתמהון חבריו החדשים — כפועל חקלאי מצויין, הממלא לשביעות־רצונם את התפקידים המצומצמים שקיבל על עצמו. הוא הוסיף לאכול בחדר־האוכל הכללי שעה ששתו, פולה, עבדה במיטבח.

אף כי נעשה הכל כדי להסתיר את האמצעים המיוחדים שננקטו כדי לדאוג לשלומו, גילה אותם בן־גוריון ודרש בתוקף לבטלם מייד. אמר הוא: „מה אתם רוצים ? 20 שנה הייתי פועל, אחר־כך הייתי 20 שנה פקיד, עכשיו אני שוב פועל."

אולם אם קיווה בן־גוריון שאלוהים יציל אותו מאוייביו גם בלי הצורך באמצעים מיוחדים, הרי היו דרושים אמצעים כאלה כדי להצילו מידידיו. העיתונאים מילאו את עמודיהם בסיפורים מגוחכים על פיהוקיו וגיהוקיו (שלא להזכיר את שיהוקיו), גרמו שלא פעם יגיבו השבוע קוראים פקועי־סבלנות בקריאת־ייאוש: „ריבונו של עולם, הפסיקו לכתוב על זה !"

חעופה

כדאי

כשנאסר אלכסנדר (אל) שוויימר בארצות־הברית, טיפל דויד בן־גוריון בכבודו ובעצמו בשיחרורו מן הכלא ובהעלאתו ארצה. היתה לדבר סיבה: „אל" השתקן והידוע בפשטות הליכותיו נאסר על־ידי ממשלת ארצות־הברית, ביגלל פעולותיו למען התעופה האזרחית הישראלית במהלך מילחמת השיחרור.

כשפעולות מסוג זה הפכו מיותרות, החליט שוויימר לעבור לפעולות אחרות. התוצאה: הקמת מכון הבדק למטוסים בישראל, שבו הושקעו מיליוני דולרים *.

כבר כיום משתרעים מיתקני המיפעל על שטח של 12 אלף מטרים רבועים, ובעוד כמה חודשים יתפוס השטח הבנוי 16 אלף. למיתקנים אלה מוכנסים שיברי מטוסים היוצאים כעבור זמן כמטוסים חדשים כמעט.

לקוחות אינם חסרים: חברת אל־על, ארקיע, כימאוויר. החיסכון בדולרים בולט לעין: חצי־מיליון דולר לשנה, שהיה עולה תיקון המטוסים בארצות חוץ.

אולם המנהל הכספי של המכון, דניאל ארונסקי ** גבה־הקומה והממושקף, אינו מסתפק בכך. „לא רחוק היום," אמר, „שגם חברות זרות יתקנו וישפצו את מטוסיהן בישראל. זה יהיה כדאי להן." תחשיב הכדאיות: בעוד שבארצות־הברית עולה שעת־עבודה במכון לבדק מטוסים 5.5 דולר, מתכוננת ישראל להציע תעריף של 3 דולר לשעת־עבודה.

אושים

● עם היכנס **משה שרת** לתפקידו, כממלא־מקום ראש־הממשלה, נזכר אחד הפקידים הבכירים במישרד ראש־הממשלה בניתוח אופיו של שרת, שהכין הגראפולוג **אמנון אלוני** על־פי חתימת ידו, בסיפרו גראפולוגיה שהתפרסם לפני חצי שנה: „שרת תקיף פחות מראש־הממשלה... (בן־גוריון)... פחות אימפולסיווי... לכן יכול שר־החוץ למלא את תפקידו הדיפלומאטי ביתר הצלחה מאשר לשמש בתפקיד של ראש־ממשלה. אין הוא די תקיף כדי לאחוז במושכות מדינה..."*.

● נכנס לתפקידו החדש, כראש אגף־ההדרכה של צה"ל, **אלוף־מישנה יצחק רבין**, מתכנן המיבצעים הנודע מימי מילחמת העצמאות, שסיפר סיפור ששמע בתקופת לימודיו באנגליה: אלמוני טיל־פן לשוער של בית־מלון נודע בחצות הלילה, ושאל מתי פותחים את הבאר. השוער מסר לו שהבאר ייפתח בצהרי יום־המחרת. כעבור חצי־שעה טילפן האלמוני שוב, שאל אותה השאלה וזכה באותה התשובה. אחרי שנישנה הדבר עשרות פעמים בלילה, נמאס הדבר על השוער המרוגז, שענה לבסוף לאלמוני בגסות: „אל תשאל, לאיש כמוך לא יתנו בכלל להיכנס." השיב האלמוני: „מי בכלל רוצה להיכנס ? אני רוצה לצאת !"

● איש אחר שעסק בהדרכת צה"ל, **כנן־אלוף (מיל.) ישראל בר**, הקצין האוסטרי שפקד על גדוד במילחמת־האזרחים בספרד, הכחיש את השמועות בדבר תוכניותיו בעתיד, ונאנח: „כולם יודעים מה אני עומד לעשות, חוץ ממני. זה עתה קיבלתי מיכתב מאחותי, ששמעה שאני נמצא באנגליה ונתנה לי עצות טובות מה לעשות שם." **

● כשלא עלה בידי מבקר התיאטרון של הארץ, **ד"ר חיים גמזו**, להיכנס למערכה הראשונה בהצגת־הבכורה של אכזר מכל המלך, כתוצאה ממיגהנו להיכנס לאולם בדקה האחרונה, ביקש מהנהלת הבימה לשלוח לו את המחזה לקריאה, כפי שנהג במיקרה איחור אחר, בהצגת הבכורה של באנברי בתיאטרון הקאמרי. אך הנהלת הבימה, שלא שכחה את הלקח המר של הביקורת על באנברי, אשר נסבה בעיקר על קטעים מנוסח המחזה שהושמטו בהצגה עצמה, סירבה באדיבות, והציעה למבקר לראות את המחזה שנית. גמזו, שקיבל את ההזמנה, הופיע בפעם השנייה רק עם תום המערכה הראשונה, על־מנת להוכיח שנימוקי בקשתו היו אחרים.

● במסיבה שלאחר הצגת־הבכורה, שבה זכה בשבחים רבים מפי שורה של נואמים, היו דבריו של המחזאי **ניסים אלוני** הקצרים ביותר: „אני כמו אותו כלב שכולם מהללים את כישרונותיו בנגינה על פסנתר ובכתיבה על מכונה. עכשיו מצפים רק שאומר: ,האו'. ומייד יתפעלו כולם מכושר הביטוי..."

* הוכחות לנכונות הערכה זו של הגראפולוג מצויה ביומניו של משה שרת, שראו אור באחרונה.

** ישראל בר נתפס כמה שנים מאוחר יותר, והואשם כמרגל בשירות מעצמה זרה, ובמהלך התקופה של ריצוי עוונו בכלא — מת.

* מכון הבדק, הוא שמו הראשון של המוסד המוכר כיום בשם „התעשייה האווירית".

** בנו של גרשון אגרונסקי (אגרון) עורך ה„ג'רוזלם פוסט", שהפך מאוחר יותר ראש־עיריית ירושלים.

„העולם הזה" 846
תאריך: 7.1.54

„ספורטאי השנה"
עודד מכנס אומר:

קנה וזכה ב- פרס!!!

הפרס הגדול:
כרטיס טיסה ללונדון +
כרטיס כניסה
למשחק הגביע!

כל יום הגרלה! כל יום כדורגל!!!

– המעדן החדש הנפלא של עלית המלא כל טוב: שוקולד, אגוזים, קקאו ועוד. כל „ביס" גול. קנו ותהנו.

אספו 5 עטיפות של פרס, השלימו הסיסמא: טוב לי עם ... שלחו אותן לעודד מכנס ת.ד. 3468 תל־אביב ותקבלו הודעה לבתיכם אם זכיתם בכדורגל WORLD CUP שמחירו כ־250. ל"י.

כל יום תערך הגרלה לכל המעטפות שהגיעו יום קודם לכן.

היום הראשון של ההגרלה: יום ב' 1.1.79

בסוף המבצע תיערך הגרלה של הפרס הגדול בנוכחות אנשי עלית, פרסום ד"ר יעקבסון ונציג משרד רואי חשבון. (לאנשי עלית ולאנשי פרסום ד"ר יעקבסון ההשתתפות במבצע אסורה).

קנו אכלו ותאמרו בפה מלא:

טוב לי עם עלית

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תאריאר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„חפשים החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סימון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קרא בי.

מדי פעם מתריסים כלפינו, שמדור זה, המוקדש לסיפורים שמאחרי הסיפורים המתפרסמים בהעולם הזה, להשתלשלותם ולנושאי הלוואי הקשורים בהם, עוסק יותר מדי בטפיחה עצמית על השכם. אין אנו מסכימים עם דיעה זו. הביקורת העניינית הנוקבת ביותר על העולם הזה מופיעה דווקא מעל עמודי העולם הזה. זאין זו תמיד ביקורת עצמית.

בגיליון חודש דצמבר 1978 של אותות 78, כתב־עת לפירסומת, שיווק ותיקשורת המונים, המוצא לאור על־ידי איגוד המפרסמים בישראל, התפרסמה רשימת ביקורת על העולם הזה, פרי עטה של הד"ר דינה גורן. הד"ר גורן, מומחית לתיקשורת במכון לקומוניקציה של האוניברסיטה העברית בירושלים, היתה מהפעילות המרכזיות בד"ש ובכללה ברשימת מועמדי מפלגה זו לכנסת.

להלן מאמר הביקורת שהיא ביקשה כי שיניים, או תוך השמטה קלה בלבד:

העולם הזה — שבועון החדשות הישראלי — הוא ללא ספק תופעה ייחודית בנוף העיתונות הישראלי וזאת על אף שלא פעם במשך שנות קיומו היו נסיונות לחקות אותו, ולמרות שגם השבועון עצמו, לא נמנע מלאמץ לעצמו דפוסים שפותחו קודם לכן בעיתונים אחרים. ייחודו של השבועון בא לו, כמדומה, מהיותו תערובת מיוחדת במינה, שאין לה אח ורע לא בעיתונות הישראלית, וגם לא בזו של מדינות אחרות, של ז'אנרים עיתונאיים, שבדרך כלל לא נמצא אותם בכפיפה אחת. משום כך קשה להגדיר את אופיו של כתב־עת זה. מי שירצה להגדירו כעיתון „צהוב" ורודף סנסציות זולות, לא יתקשה להוכיח את טיעונו. אולם גם מי שיתארו כאמצעי ראשון במעלה להפצת מידע פוליטי, יהיה צודק באותה מידה עצמה.

מידע פוליטי ממדרגה ראשונה

ישנם כאלה שלגבי דידם מהווה העיתון גם מקור ממנו הם שואבים השראה רעיונית. עורכי השבועון טוענים כי המדיניות שהם נוקטים — של כריכת ידיעות פוליטיות עם רכילות וסקופים כלכליים עם סיפורי חדר מיטות — מונחית בראש ובראשונה על ידי שיקולים של תפוצה, שכן מיספר הקוראים המעוניינים בגיליוויו הרציניים של העיתון, איננו גדול די הצורך על מנת להבטיח את קיומו. אולם אם נתעמק מעט בניתוח הכתבות המופיעות בשבועון — לא רק מן הבחינה התוכנית, אלא גם מן ההיבט העריכתי והצורני שלהן, ניווכח כמדומני, כי המאפיינים הסנסציוניים של העיתון הם מורכבים הרבה יותר, ואינם נובעים רק מצירופם של נושאים הנחשבים „סנסציוניים" למנת הדיווחים ה„רציניים", כביכול.

במלים אחרות — המימד הסנסציוני המאפיין חלק גדול ממה שמציע השבועון, מושג לא פעם באמצעים של קביעת כותרת, שילוב צילומים מתאימים ושכניקות עריכה אחרות, מבלי שיהיה לכך כיסוי סובסטאנטיבי בגוף הידיעה הנדונה. לדוגמא — השער האחורי של גיליון 2149 (9.11.78) שבו מופיעה תמונתו של האלוף (מיל.) שמואל גונן עם הכותרות „פרשת גורודיש", ובאותיות אדומות וגדולות — „מי נתן את ההוראה?" (כותרת טענה אסוציאציות מאין כמותה, במציאות שלנו). הקורא המגורה, שיבקש תשובה לשאלה זו בגוף הכתבה, צפוי לאכזבה. למעשה אין ללמוד מתוכה כמעט שום דבר שלא דווח עליו כבר קודם.

מרצה לתיקשורת ד"ר גורן
תופעה ייחודית בנוף העיתונות הישראלי

אין להסיק מן האמור לעיל כי אנו כופרים ביכולתו הניכרת של השבועון להשיג ולהציג מידע חדשני, שלא פורסם לפני כן בשום מקום אחר. גם שונאיו המושבעים של השבועון מחשיבים אותו כמקור למידע פוליטי מן המדרגה הראשונה. השיטות שבאמצעותן נאסף מידע זה הן, בדרך הסבע, סודה של המערכת. העובדה שמדי בית החומר המובא בעיתון משוכתב על דרך הכתיבה האלמונית, מסייעת כמובן לכל הנוגעים בתהליך הפירסום — מקורות וכתבים כאחד — לטשטש את עקבותיהם.

דוגמה למידת הרצינות שבה מתייחסים לאחרונה גורמים שונים לגיליוויו של העולם הזה יכולה לשמש פרשת פירסומה של השיחה בין שר האוצר ליו"ר מועצת המנהלים של אל על, שהופיעה לא מכבר (ב־9.11.78).

לאחר דברי רקע קצרים, על מערכת היחסים בין שר־האוצר להנהלת אל־על, מביא השבועון מה שנראה כסטנוגראמה של שיחה שקיימו ביניהם מר ארליך ומר בן־ארי, במיסגדה תל־אביבית. למחרת פירסום הידיעה דיווחו העיתונים בהרחבה על תגובותיהם של המעורבים, על מה ש־אמרו השניים זה לזה — מנכ"ל אל־על, ועד עובדי אל־על ויו"ר מועצת המנהלים, כולם מצאו לנכון לפרסם תגובתם לשיחה. ועד עובדי ארקיע אף הגיב בהכרזת שביתה על מה שנאמר באותה שיחה ביחס לכוונת שר־האוצר לגבי עתיד החברה.

עם שובו לארץ הסתפק שר־האוצר בכך שהכחיש, בחצי פה, חלק מן הדברים. המאלף בכל הפרשה הוא כי איש לא עורר את השאלה, כיצד הגיע תוכן השיחה לידיעת מערכת העולם הזה, וגם לא נשאלה שאלה נוספת, שכמוה כשאלת תם — כיצד ייתכן בכלל שתרשם בפירוט סטנוגראמי כזה שיחה בשניים בארוחת־צהריים במיסעדה? התייחסותם של הנוגעים בדבר לפירסום השיחה, מבלי שיעוררו כלל את התהיות המתבקשות מצורת הפירסום הזאת, יש בה כדי להעיד, עד כמה רב האשראי שממנו נהנה כיום השבועון, ועד כמה נחשבים מקורות המידע שלו להיות אמינים.

שיטת הכתיבה האלמונית איננה נהוגה כאשר המדובר הוא בכתבות תחקיר, המופיעות בדרך כלל בחתימת הכתב. אף על פי שגם כתבות אלה מוצגות לרוב בהתאם לכללי עריכה סנסציוניים, לא תמיד כרוכים תחקירים אלה גילויים של ממש. לדוגמה — כתבת השער (האחורי) בגיליון 2147 מיום 25.10.78 על „שכונת המיליונרים בקיסריה". הנושא ללא ספק ראוי לטיפול, וזאת בין השאר על רקע הממד החברתי שלו. המוטיב של עושרם המופגן של בעלי הווילות, לעומת מצוקת הדיור השוררת במדינה עובר, במרומז, כחוט השני לאורך הכתבה כולה. עם זאת יש, כמדומה, טעם לפגם בהתייחסות לכמה מבעלי הווילות, וברמיזות המשתמעות לגביהם, במייוחד אמורים הדברים בשר השיכון, ובדרך שבה הוא מוזכר בכתבה.

אף על פי שכאמור, יכול השבועון לזקוף לזכותו לא מעט גילויים מרעישים באמת בתחום הפוליטי והכלכלי, ולמרות שעורכיו אינם מדירים עצמם מטיפול בחומר סנסציוני מן הסוג המכונה בחו"ל „סיפורי משרתות", נראה לנו כי המרכיב הצורני הוא שמעניק לשבועון את תדמיתו ה„סנסציונית", יותר משעושים זאת המרכיבים התוכניים.

הדבר בולט במייוחד בשערים של השבועון, ומתבטא אפילו בצבעיו. כל קורא עיתונים בארץ רגיל לראות את הצירוף של לבן, אדום ושחור המאפיין מאז ומתמיד את שערי העולם הזה. זהו צירוף אפקטיבי מאד, המשפיע גם על אלה הרגילים מאד לראותו, מושך שימת לב ויוצר התייחסות, כמו שכבר הערנו בהקשר לשער שבו מופיע האלוף גונן — לא תמיד יש כיסוי לכותרות המופיעות בשערים. במקרים אחרים, כמו למשל בגיליון מיספר 2149, המכריז בשערו הקדמי — „ארליך אשם", מושגת הכותרת הסנסציונית כתוצאה מחישוק עריכה.

מישחקי מלים מאפיינים גם הרבה מן הכותרות שבגוף השבועון, ולא פעם נזקקים העורכים למטבעות לשון מקוריות, אותן הן טובעים בכישרון אמצאה ראוי לשבח, בהתאם לצורך. לדוגמה, הברקתו של אורי אבנרי בשבוע הבחירות לעירייות (גיליון 2149) כשהכתיר את מדורו „הנדון": בכותרת „עירום ועיריה".

מאפיין דומיננטי נוסף בצורת עריכתו של השבועון, המייחד אותו מכל שאר העיתונים בארץ, הוא השימוש בצילומים. דומה שאין כצילומים המופיעים בעולם הזה כדי להוכיח עד כמה יכולה המצלמה להיות לא אובייקטיבית. טלו לדוגמה את תמונותיהם של בן־ארי ושל מוטי הוד בכתבה „מצצת הזמן שהתפוצצה לפני זמנה" בגיליון מיספר 2150 (ע"ע 37—36). די להתבונן בתדמיתו ה„חתיכית" של הוד ולהשוותה לתמונתו של בן־ארי, המצולם מזווית גבוהה המבליטה את ממדי גופו ומעוותת את פניו, כדי לדעת למי נתונה אהדת המערכת. וזוהי רק דוגמה אחת מתוך אין ספור אחרות.

אגב, גם בכך מתאפיין העולם הזה שהוא מראה לקוראיו בדיוק את מי הוא אוהד ואת מי הוא שוטם, ואין הוא נתפס בהקשר זה לשום יומרות של אובייקטיוויות עיתונאית.

עוד גראפי אחר שהשבועון מרבה להשתמש בו הוא פירסומם של תצלומי מיסכים (המופיעים עדיין לרוב בצורת תשליל־נגטיב — אף על פי שדרך שיכפול כזאת כבר מזמן איננה מקובלת, וגם כאן מנוצלת ההשפעה שיש לצירוף הצבעים — שחור־לבן, המתקבלת כתוצאה מכך.)

על רקע כל האמור לעיל, מתעוררת השאלה, אם אין תדמיתו הסנסציונית של העולם הזה גורעת מחשיבותו ומהשפעתו של המידע הפוליטי הסובסטאנטיבי הנחשף בעמודיו. דומה שבשטח זה חלה בשנים האחרונות תמורה ניכרת. אנשים שוב אינם מוצאים לנחוץ להצטדק כאשר הם מצטטים מדברי העיתון, וגילוויו זוכים לתהייחסות רצינית גם בקרב רבים המוסיפים להצהיר על הסתייגותם ממנו. במידה זאת או אחרת כרוך השינוי במעמדו של העיתון בתמורה שחלה בעמדתה של החברה הישראלית כלפי המימסד. עם כל זאת, עומדת בעינה השאלה שהצגנו לעיל: בדבר השפעת התדמית הסנסציונית של השבועון על ההתייחסות לגילוויו.

עקביות בולטת בעמדות

בנוסף ל„סקופים" עיתונאיים ולסיפורים סנסציוניים מחדר המיטות או מאולפני השידור והקולנוע, מצוי בהעולם הזה, מרכיב נוסף, הלא הוא המרכיב הפובליציסטי, וגם בשטח זה, כמדומה, מתאפיין השבוע במידה של ייחודיות. אין לשכוח כי במשך שתי קאדנציות היה לתנועה פוליטית אשר שמה היה זהה לזה של השבועון, ייצוג בכנסת. היתה זו תוצאתו של תהליך חריג, שבו התהפכו היוצרות: במקום שמפלגה תייסד לה ביטאון, כמקובל, בא העולם הזה וייסד לו, תנועה פוליטית משלו. כתוצאה מכך, נוצר, כמדומה, עירוב תחזים מסויים, בין הצגתן של עמדות פוליטיות לבין טיפול פובליציסטי בבעיות השעה.

מן הראוי לציין כי, בניגוד למקובל ברוב המיפלגות, מתאפיינות העמדות הפוליטיות של העולם הזה בעקביות בולטת. תורמת לכך, מן הסתם, העובדה, כי ניסוחן של העמדות הללו, ופיתוחן של התזות עליהן הן נשענות, נעשה על דרך הכתיבה הפובליציסטית, בידי עורכו הראשי של השבועון, אורי אבנרי, בעוד שדרך כלל מתגבשות עמדות כאלה כתוצאה ממאבקי־כוח רעיוניים ואחרים בין מרכיבי המיפלגה.

אגב, נראה כי הדגשת העקביות של עמדותיו לאורך השנים, היא בגדר מוסיף מרכזי בכתיבתו הפובליציסטית של אבנרי. לא מכבר ניתן לכך ביטוי במאמרו „אז מה אם אנחנו צדקנו" (25.10.78), ובשום פנים אין זאת הדוגמה היחידה לנטייה זו. גם המקום הבולט המוקדש בשבועון לעמדות זה היה העולם הזה שהיה, הוא חלק מאותה תיסמונת.

נודה על האמת, נראה לנו כי אוריינטציה מרוגזת זו על העבר יפה להיסטוריונים, יותר משהיא יפה לעיתונאים. העולם הזה, לדעתנו, איננו זקוק לה כדי להוכיח כי הוא ממלא תפקיד ייחודי בחיים הפוליטיים במדינה.

עד כאן מאמרה של דינה גורן.
אין אנו מסכימים עם כל מה שנאמר בו ובוודאי שיש לנו השגות על כמה מקביעותיה. אולם על כך — ברשימה נפרדת.

Capitol

סיגריה עם אופי

תערובת אמריקאית מובחרת

C10

פרסום ריר יעקבסון
7

מכתבים

כנסת באזיקים

צחוק הגורל הוא, שבאותו שבוע בו החליטה ועדת־הכנסת להרחיק את ח"כ צ'רלי ביטון מישיבות הכנסת, משום שכבל את עצמו לדוכן־הנואמים באזיקים — לא נמצאה דרך להרחיק מהכנסת את ח"כ שמואל רכטמן, ראש עיריית רחובות לשעבר, שבית־המישפט גזר עליו אזיקים, למרות שאינני חסיד הדיעות והשיטות של צ'רלי ביטון וחברי סיעתו, אני מעדיף שהוא ייצג אותי בכנסת מאשר שמואל רכטמן, שבעד מיפלגתו הצבעתי בבחירות.

אלי ביטון, ירושלים

אם שמואל פלאטו־שרון נבחר לכנסת כדי למנוע את הסגרתו לצרפת, מדוע

ששמואל רכטמן לא יתבע מהכנסת למנוע את הסגרתו לידי שילטונות בתי־הסוהר של ישראל?

איציק רותם, כפר־סבא

בכנסת, שצריך אזיקים כדי להביא את חבריה לישיבות, מגיע לח"כ צ'רלי ביטון אות־כבוד על שכבל את עצמו למקום שחבריו בורחים ממנו למרות שהם נרשמים לדיון ומקבלים משכורת על כך.

מאיר פנחסי, תל־אביב

בעקבות מה שמתרחש בכנסת אני מציע להחליף את סמל־המדינה. במקום המנורה שיהיו האזיקים הסמל.

ד. נווה, קרית־אונו

● ● ●

ח"כים כעבריינים

לאחרונה נעשו ניסיונות לעודד התנתקויות ראותניות על־ידי ח"כים פאנאטיים בדיעותיהם הפוליטיות: משה שמיר, גאולה כהן, דרוקמן ואחרים. פעולות אלו הן בניגוד למדיניות הממשלה, שהח"כים חברים במיפלגות הקואליציה שלה. ראש־הממשלה אינו יכול לעבור לסדר־היום על הפרת חוק וסדר זו. אין כאן עניין של הצבעת־נגד או הימנעות בהצבעה בכנסת, אלא אקט פיסי בלתי חוקי. יש להזהיר את הח"כים האלה כי אם יחזרו לסורם תוסר חסינותם והם יישפטו כדין. עבירת חוק על־ידי ח"כ כמוה כהפרת־חוק על־ידי האזרח הפשוט.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

איחוד השמאל

לדעתי מגיע צל"ש למפ"ם על ראיית הנולד של אנשיה, שהחליטו לנטוש את הספינה הטובעת של המערך. הליכוד, שעלה לשילטון עם המהפך, הוא האכזבה הגדולה ביותר בתולדות המדינה. המערך אינו אלטרנטיבה מפני שיש שם כמה סו־סים שמושכים את העגלה, כל אחד לכיוון אחר. הפיתרון הוא איחוד מחנה השמאל.

כל מה שעל מפ"ם לעשות עתה הוא לארגן את השמאל הישראלי במחנה אחד לקראת הבחירות הבאות — מחנה שיכלול את שלי, את תנועת שלום עכשיו, ואולי גם את ש"י. רוב הציבור בארץ היה רוצה לראות את השמאל מאוחד. בטוחני שזה מחנה החדש הזה הוא שירוויח מהכישלון הבטוח של הליכוד.

סמי כהן, פתח־תיקווה

קירקס התיאטרון

הסכמתו של ראש עיריית תל־אביב להיי־כנע לתביעתו של מנחם בגין ולבטל את הצגות התיאטרון הקאמרי בערבי שבתות, „כדי להציל את הקואליציה", היא אות־קלון למישטר הדמוקרטי במדינה. לא בחרנו את צ'יצ' כראש־העיר כדי לחזק את הקואליציה הממשלתית. כל הזמן שיכנעו אותנו שאין כל קשר בין הבחירות המוניציפאליות לבחירות הכלליות. אם בגין תלוי ברצונם של החברים הדתיים במועצת עיריית תל־אביב, שירוץ הוא בפעם הבאה לבחירות גם כראש־העיר.

צבי שטרן, תל־אביב

רק במדינת־ישראל יכולה ממשלה ליפול בגלל הצגת תיאטרון. כמו שאמר שקספיר: „כל העולם במה." וכמו שאמרה גולדה ז"ל על בגין: „פרס נובל מגיע לו? פרס אוסקר מגיע לו."

אבנר חורוביץ, תל־אביב

התערבותו של ראש־הממשלה בנעשה בעניינים המוניציפאליים של עיריית תל־אביב היא שערוריה חסרת־תקדים. מחר יאיימו הדתיים שאם לא תיבנה להם העי־ריה עשרה בתי־כנסת חדשים הם יפרקו את הקואליציה הממשלתית. האם גם אז יצטרכו תושבי תל־אביב לממן במיסיהם את שלימות הקואליציה?

רות שפר, תל־אביב

צ'יצ' — אל תיכנע ללחצים של אבירי הכפייה הדתית. בחרנו בך כי האמנו להב־טחותיך ועקרונותיך. אם בגין לא רוצה הצגות תיאטרון בימי שישי — שיבוא

הוא לנהל את העיר. אם הוא יעשה זאת באותה מידת הצלחה כמו שהוא מנהל את המדינה, אולי יגיעו למסקנה שאתה ראוי להחליף אותו כראש־ממשלה.

יעקב שרעבי, תל־אביב

ביטלו לנו את התיאטרון ביום שישי — אבל נתנו לנו במקומו קירקס...

זאב חצרוני, תל־אביב

● ● ●

לטוב ולרע

כאשר קראתי את מאמרו של אורי אבנרי על גולדה מאיר (העולם הזה 2154) נמשך מבטי אל השורה האחרונה שבמא־מר: „לטובה ולרעה — היא היתה אשה גדולה." עוד לפני שהתחלתי לתת דו"ח לעצמי אם היתה גולדה גדולה, ועד כמה היתה גדולה, פניתי לשורות הראשונות של המאמר. ככל שהוספתי לקרוא התרר־ממו גבותי: „כל פוליטיקאי נושא בליבו את השלהבת של תאוות השילטון... כל פוליטיקאי גדול הוא שחקן... כל פולי־טיקאי גדול הוא צדקן ומתחסד..."

המשכתי לקרוא. כאשר הגעתי לפסוק: „על פי קנה־מידה זה..." נשמתי נשימה עמוקה ואמרתי לעצמי — חי נפשי! על פי קנה־מידה זה, האם הוא כותב על גולדה או כותב על עצמו? מוכרחה להו־דות שעצם ההגחה הזו שלי גרמה לי להמשיך ולקרוא את המאמר ביתר עניין. הגעתי שוב לפסוק האחרון: „לטובה ולרעה

(המשך בעמוד 10)

אתם מחפשים אתגר שיתן לכם את התזדמנות להוכיח את עליונותכם. הת־להבותכם תשרה ח־שבוע אווירה של הת־להבות על אלה הסו־בבים אותכם. כדאי להזכיר שהשנה היא שנה טובה לבני מזל טלה החושבים להיי־נשא. לכן, מוטב אולי להזדרז לפני שהשנה תגיע אל סיומה.

* * *

אתה בטוח שאתה מסוגל לעמוד לבדך בלחץ: אין זו אלא אשלייה. אריה או בתולה עשוי לעזור לך — אבל אם תסרב להר־אות לו את המצב לאמיתו, זה אבוד. יום א' ו־ב' בתחילת ה־שבוע, יביאו לך שפע של הזדמנויות. צריך רק לעשות מאמץ קטן — אבל לעשות אותו באמת. צא לחיק הטבע.

* * *

חוב ישן וגדול, אשר זמן רב העיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נושה, שבעבר ידע להיות כה תוקפני, יוותר לך עליו במפ־תיע. דבר זה ייתן לך מישנה מרץ, ויסייע לך להגשים את שאיפתך העיקרית בעתיד הקרוב ביותר. יחד עם זאת, גם חיי האהבה שלך, עם בת־זוגך הקבועה, יפרחו ויגיעו לשיאים חדשים. משימות שיוט־לו עליך במיסגרת חוג חברי, או במיס־גרת מילואים יעיקו עליך במק־צת. התעסק בספורט בשבוע זה.

* * *

כפות המאזניים מתחילות לנטות לכיוונכם. המאבק אותו התחלתם לפני שבועות מס־פר — ואשר נראה, כי יזיק לכם, הוכיח את עצמו. דווקא אתם מת־זילים לקצור את הפי־רות. ולא כמו שנראה בהתחלה. אל תהססו להשתמש במרפקים, כדי לפלס את הדרך הנראית לכם כנכונה. במישור הרומנטי, הצ־לחה כרגיל. אסור להחמיץ הזדמנויות.

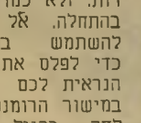

* * *

בחירה בלתי מוצלחת — תיגמר ברע. היזהר! היא רוצה ללכוד אותך, לכן היא מתנהגת כל כך יפה. אבל אין זה פר־צופה האמיתי. זאת לא היא. הפרצוף ה־אמיתי יתגלה לך בזמן הקרוב. לכן, עוד ה־פעם: היזהר! אם אתה צייר — החלף מהר את המיקצוע שלך, אחרת תגווע ב־רעב. צא לחיק הטבע.

* * *

השותף שלך לא מרמה אותך. הוא פשוט עצבני ומרוגז כמוך. לכן החיכוכים. מוטב שתנסה להיות יותר ותרן. שום דבר לא בר־עך. התייחסי בסוב־לנות לסובבים אותך והשתדלי לפייס את השכנה שלך או מישהו המקורב אלייך. בני בתולה הרווקים עשויים להיתקל השבוע במיכ־שולים בשטח הרומנטי. אך אל דאגה, העתיד הקרוב צופן הפתעות.

אינך טורח לחשוב מספיק על עתידך, ואינך מנתח באופן נכון את האינפורמציה ש־הגיעה לידך. אל תהסס מלהתייעץ עם בן זוגך בענייני עבודה. שמור על ההישגים הגדולים אליהם הגעת לאחרונה, ואל תפטפט. בת מאז־ניים — זכרי שאי־אפ־שר לרמות את כולם כל הזמן. הזהרי בד־ריך ושקלי היטב את מעשייך פן תיכנסי ל־צרה גדולה. כדאי שתחשבי על עתידך.

* * *

מצטער, אבל הזהרתי אותך: אין זה שבוע לערוך מסעות או שינויים מרחיקי־לכת. אם תוכלי לש־מור על מיסגרת־חיים דומה לזו בה היית עד כה, בתנאים חדשים, תקלי במיקצת על ה־בעיות. אם לא — מוטב שתסמכי לחלוטין על שיפוטו של איש בעל שיקול. העיקר — לא להגזים בשום דבר ולא לריב. יום ג' הבא מגיש לך הזדמנות לחזור בך ממשימתך.

* * *

למרות העובדה שאסור לך לסמוך על אלה המציעים לך הצעות מפתות, השבוע ית־חיל תהליך שיקום כל־כלי, לאלה מכם שהיו שקועים בצרות כספיות רציניות בייחוד טוב סוף השבוע ובמייוחד יום ו'. יום שבת אינו מתאים לרומנטיקה: יש בו יותר מדי השפעות עוינות. אך תוכל להי־מר בביטחה על מוצאי־שבת, בשטח האהבה.

האתגרים שאתה מעמיס על עצמך מב־חינה רוחנית עלולים לעייף אותך ולג־רום לך כאבי־ראש. תיווכח לדעת שעיכוב רציני בעבודה, שפגע ביוקרתך, נגרם בעקי־פין בגלל אשה נאה. המרגיז הוא שזה בכלל לא היה כדאי. אל תא־שימי את עצמך בכך שידידך קר ואדיש כלפיך, היי סבלנית.

* * *

המשבר הכספי אליו נקלע עיסקך, יש־פיע בצורה קשה על מצבך הכספי האי־שי. בקשר לכך, היזהר מלעשות מעשים נמה־רים, עליהם אתה עלול להתחרט מאוחר יותר. אל תתביייש להודות ב־אוזני ידידיך כי מצב עיסקך גרוע. לעומת־זאת, אל תעז לנסות לחפש מוצא מן הסבך בין אלה הכפופים לך.

* * *

זה לא יהיה נוח במייוחד, אבל אם אתה רוצה, אתה יכול להסתכן. כאב־הראש הריגעי, הצרות בטווח קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי החי־שגים הרציניים וכוח־הרצון, שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עשוי להתגלות, אם לא תי־זהר, כתגלית של איבת אישית או של קינאה מיקצועית. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. היי אדישה.

גרץ קולור
עם ה"הופ קולור"

גֶרץ קולור
לחשוב בצבעים טבעיים.

כשמדובר ברכישת טלוויזיה צבעונית המעשה הנבון הוא לברוק היטב ולרכוש את המקלט המשוכלל והאמין ביותר. מקלט כזה תמצא, לכל הדעות, במיגוון הטלויזיות הצבעוניות של "גרץ". הנה כמה מן הסיבות שהעמידו את "גרץ קולור" במקום הראשון בגרמניה המערבית:

- ☐ הטלויזיה עם המחשב.
- ☐ בקרה מרחוק המהווה את המסוף לתפקוד המחשב.
- ☐ ה"הופ קולור" המאפשר קליטה של ישראל בצבעים טבעיים.
- ☐ מסך הליוכרום (צפוי מיוחד המונע החזרת קרני אור).

- ☐ גרץ קולור בנויה ממעגלים משולבים המונעים התחממות המקלט ובלאי החלקים.
- ☐ לקולט התחנות (TUNER) תחום תדרים נרחב מ-69 — 1 UHF.
- ☐ אפשרות קליטה ב-SECAM (שיטה צרפתית).
- * התוית המהווה את סמל הזיהוי לאיכות הגבוהה ולאחריות מלאה.

Graetz
הטלוויזיה עם המחשב

להשיג בחנויות המובחרות

רטפון אימפורט בע"מ — יבואני מכונות כביסה "קונסטרוקטה", אוגרי חום "פאקיר", שואבי אבק "פאקיר" ומיקסרים "סטאר מיקס"
מסילת החשמונאים 44 תל-אביב, טלפון 31707, 30825

תשבץ העולם הזה 2158

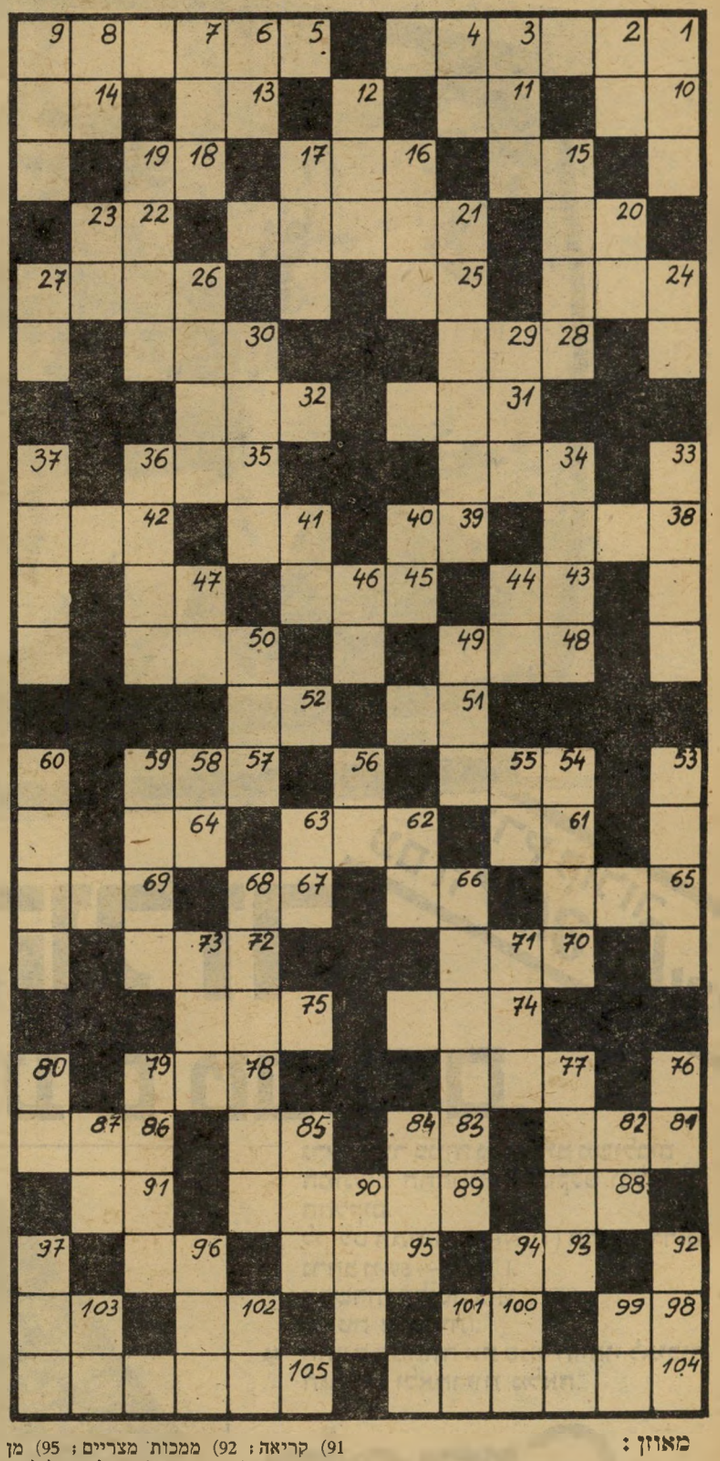

מאוזן:

1) תבואה; 2) אספירציות; 7) שאין נשמה באפו; 9) שליח; 10) מספיק!; 12) מנעול פטנטי; 13) מגופה; 15) נהר באיטליה; 16) קיבוץ בשרון; 17) יחידה צבאית; 18) גיבעה נמוכה; 19) בת־קול; 21) תנועת מים בים; 22) קריאה; 23) מצבת־זיכרון; 25) ירק־גינה; 28) במקום ההוא; 29) מרמה; 31) חומת־מים; 32) שן־הפיל; 34) קול במקהלה; 35) מזון אבותינו במידבר; 36) ספר; 39) חזר; 41) יפעה; 44) שן חותכת; 45) הרגע הבא; 47) מחבר „מילכוד 22" (ש"מ); 48) גינת־נוי; 49) רשף; 51) בירת תאילנד; 53) מושב בארץ; 56) פצע; 57) לכאן; 60) גל שידור; 61) אופונגט; 63) נרו יאיר (ר"ת); 64) חפוז מדי; 65) משאבת הגוף; 66) בירה אירופית; 67) עליך להודיע!; 70) כלי־קיבול; 72) שקרן; 75) לא כתחת; 76) שרוחשים לו אהבה; 78) פרי־בטן; 79) יבשה מוקפת ים; 80) גבבה; 81) קידומת צרפתית; 83) מונח בתורת החשמל; 85) רוחות רעות; 86) מישרד; 87) כמו 81 מאוזן; 88) אדמה המצויה בנגב; 90) נביאים כתובים (ר"ת); 91) קריאה; 92) ממכות מצריים; 95) מן השבטים; 96) רוזנת; 97) מסולם הצלילים.

מאונך:

1) סבון; 3) שכול; 4) כמו 12 מאוזן; 5) רפידה (בלע"ז); 6) פרח־נוי; 8) דוקומנט; 11) החומר שממנו עשויים התקליטים; 12) אגם; 14) נס; 15) שיר; 20) עלוב־נפש; 21) אחורי הגוף; 24) עליך לדעת!; 26) מזמר; 27) ודי בלי קצה; 28) עצם בפה; 29) מארינה; 30) קיטור דק; 32) מגוני האדום; 33) לא כהה; 37) קיבוץ בנגב; 38) סופו של טוב; 39) עכוז; 40) מילת־תחינה; 42) קריאת־יגון; 43) דג־מאכל; 45) ענן קל; 46) מן המזלות; 48) גוף; 50) אוייב; 51) התכופפות; 52) הגב שלי; 54) רשם את שמו בתחתית מיסמך; 55) סלקטיווי; 58) בילה את הלילה; 59) קריאת־צער; 62) דיברי השמצה; 64) דרום; 68) כינוס; 69) אביון; 70) רך בצאן; 71) הדרך בין שתי נקודות; 73) מחייתו־יער; 74) ריפוי; 76) להבה; 77) ענף; 79) עיר בארץ; 80) נבל; 82) נודד; 84) זכה וברה; 89) קיבוץ בארץ; 90) טיפוס גועלי; 93) בלבד; 94) אות־הגיצחון.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

— היא היתה אשה גדולה." מחקתי אותו וכתבתי שוב: „לטוב ולרע הוא הינו עתונאי גדול."

ליאורה תורן, חיפה

● ● ●

איך לסתום פה?

אחרי שנענש על־ידי סיעת הליכוד בשלילת זכות־הדיבור שלו בכנסת בשם הסיעה, הערים ח"כ משה שמיר השבוע על סיעתו והצליח להשיג בעורמה זכות־

דיבור בדיון על החינוך־הגבוה בישראל. אולי ניסיון מר זה יוכיח לסיעת הליכוד שאין די בקבלת החלטות שיחייבו את חבריה לשתוק. להבא יהיה צורך גם לסתום את פיותיהם במנעולים או איספלנית.

משה נ'עדי, ירושלים

● ● ●

שירות לשקרן

אני תמה שמדי שבוע אתם מקדישים מקום כה רב לתופעה ששמה אהוד אולמרט. האם אינכם סבורים שבעצם התייחסותכם זו אליו אתם משרתים את רצונו, כלומר את שאיפת הפירסום שלו? כשאתם הופכים אותו יעד קבוע להתקפותיכם אתם רק מגבירים את הרגשת החשיבות של הטיפוס הזה.

יוסף גוזן, רמת־גן

● ● ●

חוק הגיוני

במדור אתה והלירה (העולם הזה 2155) התפרסמה ידיעה הנושאת את הכותרת איך לא לשלם מס־הכנסה? כותב הרשימה, יגאל לביב, מוכיח בה חוסר ידע. יורשה לי לכן להעמיד את העובדות על דיוקן, כדי למנוע נזק מקורא שיחפתה לנהוג על פי הצעותיו.

● החוק מכיר בחברה כ„מישפחתית" אך ורק אם בעלי מניותיה הם בני מישפחה אחת — אינני מאמין שיש חברה ציבורית אחת בישראל הממלאת תנאי זה.

● מעולם לא היתה סמכות לפקיד־שומה בזמן המערך (ואף לא בתקופת המנדט) לקבוע מי מבעלי המניות יקבל הכנסות החברה. היתה אמנם סמכות לנציב להורות על פילוג רווחים, אולם זאת רק לכל בעלי המניות (לפי אחוזי שליטתם בחברה). אלו היה הנציב מורה כיום על פילוג רווחים כאמור, הרי ברוב המקרים המס היה נמוך מאשר יחוייב בו בעל־מניות, המקבל כיום כל ההכנסה בחברה מישפחתית.

● בסעיף 64 א' לפקודת מס־הכנסה נקבע כי על חברה המבקשת להיחשב כמישפחתית להגיש בקשה לפקיד־השומה, ולצרף לבקשה הסכמת אחד מבעלי מניותיה שהכנסת החברה תיחשב כהכנסתו. עצם הצורך להגשת בקשה כאמור, מאפשר לפקיד־השומה שלא לאשר בקשה כזו. כך שעם כל הכבוד לרעיונות המתוחכמים של כותב הרשימה לא סביר כי פקיד־השומה יאשר בקשה כמוצע בכתבתכם.

● בהתאם לסעיף 9 (11) לפקודת מס־הכנסה, פטורה הכנסה של קטין מגיל 16 ומעלה רק בגובה שכר הלימוד והוצאות ספרים וכו' ובתנאי שההכנסה נובעת מ ע ב ו ד ה. הכנסה מחברה מישפחתית אינה נחשבת לפי החוק כ„הכנסת עבודה".

● אין בפקודת מס־הכנסה שום סעיף המגביל ל־35% את המס על הכנסות נער צעיר מגיל 16. להיפך, סעיף 83 לפקודת מס־הכנסה מונע לחלוטין העברת הכנסה לאדם שגילו פחות מ־20 שנה בדרך ש־הוצעה ע"י כותב המאמר.

לסיכום, לא הייתי טורח להעיר הערותי לולא העובדה שמדי פעם מופיעים באותו מדור רשימות שהקשר ביניו לבין המציאות הוא מקרי בהחלט וכל זאת תוך התיימרות. שהכותב יודע על מה הוא כותב ולכן מרשה לעצמו לכתוב בציניות, בלעג וב־שחצנות ואגב כך מכיח בורות ומחלק ציונים (במקרה זה לשר־האוצר ולסגנו). לעניות דעתי — ואני מעיד על עצמי שמשהו בנושאי מיסים ידוע לי — נראה לי שחוק זה הוא הגיוני ובמקומו, ובא למנוע העברת ניהול־עסקים ממיסגרת מבוקרת של חברות למיסגרת פחות מבו־קרת של שותפויות ועסקי יחיד.

אוריאל חב, רמת־השרון

● ● ●

חילופי זוגות

בעיתונכם (העולם הזה 2157), במדור רחל המרחלת, התפרסמה ידיעה על החתו־נה הצפויה בין הצייר דויד שווינסקי וחברתו טלי אריאל. אולם בתמונה שהו־פיעה באותה ידיעה ושאמורה היתה להיות (כפי שנכתב בכותרת) תמונתם של שווינ־סקי וטלי אריאל, מופיע זוג אחר לגמרי. נדמה לי שזוהי תמונתם של יועץ ראש־הממשלה לענייני עיתונות, שלמה נקדימון ורעייתו הפרקליטה. אם אלה אומנם הם, הרי הם נשואים כדת וכדין וגם הביאו צאצאים משותפים לעולם. אז מדוע אתם מחתנים אותם עוד פעם ועוד בשמות בדויים?

יעל שורץ, תל־אביב

● הצדק עם הקוראת שורץ. בטעות הוחלפה תמונתם של שווינסקי ואריאל בתמונתם של שלמה נקדימון ורעייתו. הזוג המקורי — ראה תמונה.

טלי אריאל ודויד שווינסקי
סליחה, טעו בתמונה

דוקא "בובי" השימפנזה סיפק לנו את ההוכחה הטובה ביותר

אנחנו ב"הפניקס" ידענו תמיד, ועתה עוד יותר, ש"אלומת בית העסק" היא פוליסת הביטוח הטובה ביותר לביטוח בתי עסק, וזאת, בעיקר משום שהיא בנויה במתכונת "כל הסיכונים" ונותנת כיסוי רחב ומקיף יותר מכל פוליסה אחרת.

המקרה של "בובי" השימפנזה שברח מגן החיות בתל־אביב עזר לנו להוכיח זאת הלכה למעשה.

כיצד?

כפי שידוע גרם "בובי" נזק לבית עסק, ואין בנמצא פוליסה לבתי עסק, מלבד פוליסת "אלומת בית העסק" של "הפניקס". הפוליסה שלנו מכסה זאת הואיל והיא בנויה כפי שציינו בשיטת "כל הסיכונים".

בעל עסק!

לא בכל יום ברח קוף מגן חיות ומשתולל בחנויות. אבל בכל יום אתה צפוי לנזקים שאפילו לא חלמת עליהם. על כן, כדי שתוכל לישון באמת בשקט, פנה מיד לסוכן הבטוח שלך ובקש ממנו את פוליסת "אלומת בית העסק" של "הפניקס". על כל צרה שלא תבוא.

"אלומת בית העסק"

הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

פרסום א. טל

מה זה אנטי מחיקון של צבא?!

היחידה עם BURST REVIVER "אנטי-מחיקון"

נאם תסכים לשיבת כ־160,000 פליטים הנמצאים עתה בסין.

לשעבר וילי בראנדט, ש־הוא עתה יו"ר המפלגה הסוציאל־דמוקראטית. הוא ניהל את המו"מ,

נאמר בהודעה שפורסמה היום ע"י סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס".

מקלטי־טלוויזיה צבעוניים יוכלו לקלוט סרטים שצבעם „נמחק"

הודות למכשיר שהומצא על־ידי חב' מץ המבטל מחיקת־הצבע

מאת מיכאל גרטי,
כופר „הארץ"

כאמ"ש אפשר לקלוט בצבעים את כל שידורי הטלוויזיה הישראלית שהוכנו במקורם בשידורי צבע. עד כה „מחקו" ברשות השידור את הצבע בשידורים אלה והם נקלטו בשחור־לבן גם במקלטי טלוויזיה צבעוניים. החזרת הצבע מתאפשרת באמצעות מכשיר אלקטרוני, המבטל את „מחיקת" הצבע. המכשיר, שמחירו כאלפיים ל"י, פותח על־ידי מהנדסי חברת מץ והוצג אמש בבניין החברה בבני־ברק.

מנכ"ל מץ בישראל, מר יצחק פוגל, מסר שהחברה תחל בשיווק המכשיר בימים הקרובים. לדבריו מותאם המכשיר כיום למקלטי הטלוויזיה של מץ, אך החברה עוסקת בפיתוח מכשירים דומים בעבור מקלטי הטלוויזיה הצבעוניים המיוצרים על־ידי חברות אחרות.

*

לדברי מר שמואל עדן, מהנדס אלקטרוניקה בחברת מץ, המכשיר, שגודלו כגודל שתי קופסאות סיגריות והמותקן בתוך המקלט, מחזיר את אלמנט הצבע, ש„נגזל" בידי רשות השידור. בתשובה לשאלת סופר „הארץ" הדגיש מר עדן, שכל ניסיון „למחוק" את הצבע בצורה שונה כדי לנטרל את המכשיר החדש, יגרום לירידה דרסטית באיכות התמונה המשודרת.

*

כבר שנתיים מתנהל ויכוח בין חברת מץ לבין רשות השידור ומשרד התיקשורת בנושא הסרת הצבע משידורים, שהם במקורם צבעוניים. לפני כשנה — בדיון שנערך בעתירה נגד רשות השידור, שהגישה חברת מץ — הודתה הרשות שאכן היא מסירה את הצבע משידורים רבים כמו סדרות הסרטים פול־דארק, האחים, תשע בריבוע, חיים שכאלה ועוד. לאחר שבית הדין הגבוה לצדק קבע שאין מהובת רשות השידור להעביר שידורים אלה בצבע, פנו ראשי החברה בישראל בבקשה לחב' רת מץ בגרמניה לפתח מכשיר אלקטרוני, שיוכל להתגבר על הסרת הצבע.

*

לאחר עבודה של חודשים אחדים הצליחו מהנדסי מץ בגרמניה ובישראל לפתח מכשיר אלקטרוני המותאם לטלוויזיות הצבעוניות של מץ ומאפשר קליטת שידורי הצבע המחוקים בצבעים, במכשירים המיוצרים על־ידי החברה.

מנהל חטיבת היצוא של מץ, כבר נפגש עם גורמים בקפריסין וביוון כדי לייצא מכשירים אלה לארצות שבהן קיימת אותה בעיה.

...כדור רגל אנגלי
האחים, תשע בריבוע
תיאטרון הכורסא
ותוכניות אחרות
בטלוויזיה הישראלית
בצבע!

מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית.

ניתן להשיג בגדלים 14" 16" 26".

פרטים אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ובבית מץ, רחוב מודיעין 19, בני ברק-רמת גן

הספקה מיידית!

מה נותר מן הקרקס הנודד?

סיפור עצוב

מה יכול לקנות מולטי־מיליונר יהודי־אמריקאי, שיש לו כבר הכל?

עוד מרצדס? יש לו. עוד וילה? יש. נערת־זוהר כאשה חדשה? הוא עבר את הגיל. מעיל־פרווה לאשה הנוכחית? יש לה. יאכטה? הוא סובל ממחלת־ים.

נותר ממ"מ העליון: הוא יכול לקנות הרצאה של הנרי קיסינג'ר למען כנס המוסד היהודי החביב עליו.

הרצאה אחת של הנרי הגדול עולה כיום כמה מאות אלפי לירות. אבל היא שווה כל סנט.

הפירסומת העצומה. היוקרה של המעמד. אווירת הקרניבל האינטלקטואלי. וחוץ מזה אפשר לסמוך על הנרי שיגיד כמה מילים כדורבנות גם על ג'ימי קארטר. וזה מחמם כל לב יהודי.

הנרי קיסינג'ר הפך הבדרן הפוליטי מס' 1 של ארצות־הברית. לגבי אדם שהיה פעם הוגה־דיעות רציני, ושהחזיק לאחר מכן גורלות של עמים בידיו, אין זה מעמד מחמיא ביותר.

בגיגוזו השלישי, אין הנרי קיסינג'ר מרחיב את העין. הוא מדכיר שוב את האימרה הישנה של חלורד אקטון: "השיטטון משחית, והשיטטון המוחלט משחית באופן מוחלט."

■ ■ ■

בגיגוזו הראשון, היה הפרופסור קיסינג'ר מדען מדיני רציני. סיפרו העיקרי, עולם שהוחזר לקדמותו, על איך רופא שלאחר נפוליון, היה תרומה נכבדה למחשבה המדינית.

יכול אדם לקלוט מאוצר־המחשבות של זולתו את אשר נראה לו ביותר. כל בחירה כזאת היא, בהכרח, סובייקטיווית. לי נראה כי התיזה העיקרית באותו ספר היא זו:

כל שלום לא יהיה בעל־ערך, אם הוא מתעלם מקיומו של אחד הצדדים החשובים בסיכסוך.

שלום, הפוגע באינטרסים של אחד הכוחות החשובים הפועלים בשטח, לא יחזיק מעמד, שהרי אותו כוח יפעל כמיטב יכולתו, כדי להרוס את הסטאטוס קוו.

כמו כל אמת חשובה, נראית גם זו, כאילו היא מובנת־מאליה. אולם מי שבודק את הסכמי־השלום הגדולים של תקופתנו, או של תקופות קודמות, ימצא, כי כימעט בכל המיקרים התעלמו המדינאים מכלל פשוט זה.

די להיזכר בהסכם־השלום של ורסיי, שסיים את מילחמת־העולם הראשונה. הוא התעלם לחלוטין מן האינטרסים הבסיסיים של שתי מדינות חשובות — גרמניה ובריה"מ המועצות — ועל כן נשא בחובו את זרע הפורענות של מילחמת־העולם השנייה.

כאשר זכה אותו פרופסור ונתמנה כיועץ הנשיא לענייני־ביטחון־לאומי, ולאחר מכן גם כשר־החוץ, אפשר היה לנשום לרווחה. הנה סוף־סוף הגיע איש חכם לעמדה של שררה. פילוסוף אמיתי, כפי שחזה אפלטון.

למרבה הצער, אכזבה השוררה את הפילוסופיה. ואת זאת לא חזה אפלטון.

■ ■ ■

תקופת־כהונתו של הנרי כמדינאי היתה כולה פסטיבל לאומי וב־ינלאומי רצוף.

הנרי אהב דראמה. הנרי אהב פירסומת. הנרי אהב את הרגשת־השיטטון ואת הסממנים החיצוניים של השררה.

הנער־הפליט מגרמניה הנאצית, שגדל באווירה המתנכרת של מולדת חדשה, היה רעב להכרה, ורעב זה לא ידע שובע.

כמה מביצועיו הגדולים של קיסינג'ר, כגון מסעי־הדילוגים שלו במרחב שלנו, דמו לקירקס נודד. כשהנרי מאלף־האריות.

"עיתים לא היה ברור, אם הקירקס בא לשרת את המטרה המדינית, או להיפך, שמא המטרה המדינית לא באה, אלא כדי לשרת את הקירקס.

היו שטענו כבר או, כי שיטתו של הנרי מביאה להזנחת כל בעייה, שאינה כשירה לעריכת פסטיבל. כלומר: כל בעייה, שאפשר לפתור אותה בעוד מועד, לפני שנוצר בה מצב־חירום דרמאתי, פשוט הושארה בצד, עד שנוצרה הדראמה. למשל: בעיית אפריקה, שהוזנחה על־ידי האמריקאים במשך שנים רבות, עד לחדירה המפתיעה של ברית־המועצות, שקצרה את קציר ההזנחה.

אבל העולם נהנה מהנרי הסרפרמן, הנרי המעופף, הנרי החרוואי. העיתונות אוהבת דראמה, והנרי סיפק אותה כיד המלך.

הנרי הגדול כסופרמן: סופה של אגדה

המחיר שולם בערימות של אסימונים. כל אסימון היה גווייה.

■ ■ ■

בסופו של חשבון, ישפוט היסטוריון יום העתיד את הנרי קיסינג'ר, על־פי מעשיו ומחדליו בשתי זירות: ויאט־נאם והזירה שלנו.

בהודו־סין היה קיסינג'ר סופר־נץ. היה לו מירשם מדיני, שלא תאם כל־כך את דמותו של הוגה־דיעות: להפציץ הרבה, להפציץ יותר, לאורך, לרוחב ולעומק.

אומנם, קיסינג'ר ירש את התועבה של ויאט־נאם מג'ון קנדי ומלינדון ג'ונסון. אך תחת לפרוש ממנה מייד, הוא משך את המילחמה חסרת־השחר על פני חמש שנים נוספות, גרם למוות סיטוני ולהרס עצום.

בשעה שדעת־הקהל האמריקאית כבר החלה מתקוממת נגד הזוועה המתמשכת, עוד השתדל קיסינג'ר להמשיך בה — בניגוד חותך לעיקרון שקבע הוא עצמו בסיפרו: ששום מדיניות־חוץ לא תצלח, ללא תמיכת דעת־הקהל הפנימית.

פרשה זו נסתיימה בהתמוטטות מוטאלית. היא השאירה אחריה שתי אנדרטות: פרסינובר לשוטם לקיסינג'ר וספינות־הפליטים הרעיעות, הנטרפות כיום בכל ימה של דרום־מיזרח אסיה.

■ ■ ■

לתכן שהחיסטוריון ישפוט בחומרה רבה עוד יותר את מעשיו ומחדליו של קיסינג'ר בדרום־מערב אסיה.

כי כאן דרס הנרי הגדול ברגל גאווה את עקרונות־היסוד שהוא קבע בכמישנתו.

לפני בית־הדין של ההיסטוריה, לא יוכל לטעון: לא הבנתי את אשר אני עושה.

בתקופת כהונתו של קיסינג'ר התגבשו כל התנאים הדרושים להסכם כולל, יציב ואיתן במרחב השמי. הם כבר היו קיימים בסוף שנות ה־60', כאשר הגיע קיסינג'ר לשילטון בבית הלבן, והם היו בשלים לחלוטין אחרי מילחמת יום־הכיפורים.

תנאים מושלמים לשלום, על־פי המיר־שם של קיסינג'ר הפרופסור, פירושם: נכונות כל הצדדים לסיכסוך ליצור מצי־אות חדשה שתספק את האינטרסים הבסי־סיים של כולם, ונכונות שתי מעצמות־העל לתמוך בהסדר כזה.

היתה דרושה רק מדיניות־חוץ אמרי־קאית גבוהה, בתוספת המידה הדרושה של לחץ עדין על הצדדים, כדי להשיג זאת.

ואילו הנרי קיסינג'ר עשה בדיוק את ההיפך.

הוא חטא שני חטאים פוליטיים, שלגבי־דאת מתרוצצת בשדה של מוקשים, שהונחו כולם בתקופת קיסינג'ר.

אילו ניתן היה לאי־סאדאת להביא מלכתחילה את אש"ף לי שולחן־הדיונים, היה השלום נחתם מזמן, ברוח של התיהבות ותוך שיתוף כל הצדדים והכוחות.

■ ■ ■

קיסינג'ר הוגה־הדיעות מת בסוף 1968, כאשר הגיע הנרי הגדול אל הקשרה. קיסינג'ר המדינאי מת בסוף 1976, כאשר נמסר הבית הלבן לידי ג'ימי קארטר. עכשיו אנחנו עדים לגילגול השלישי של הנרי הגדול.

הוא יושב בצד, ודמה שהוא אכזב קיבאה והתמרמרות. הקיר־קס נמשך, אך כדי סימני־השילטון הוא נראה עיוב ודמדי, כימעט פאתטי.

הנרי יכול היה לחזור ולהיות הוגה־דיעות רציני. אך הוא לא פנה אל דרך זו. היה עליו להצדיק את שגיאותיו, ולתקוף את יורשיו. וייתכן, כי טעם השילטון השחית אותו עד כדי כך, ששוב אינו מסוגל לחפש את התהילה בכתיבת־ספרים.

הוא נואם — תמורת סכומי־עתק. את הסכומים משלמות, לרוב, השלוחות השונות של הטובי היהודי. הנרי הגדול הפך, כימעט, שביר של ה־ימסד היהודי.

נאומיו ירדו לדרגה של קיטטור, ואפשר גם לומר: של קיטור. הוא מאשים את יורשיו דווקא באותן שגיאות שציינו אותו — העלמת הבעיות האמיתיות, סיוד הסדקים באמצעות נוסחות מעורפלות, הדיפה אחר הפירסומת הרעשנית על־חשבון העבודה הרצינית.

בחוגים המצומצמים, שבהם נוצרת דעת־הקהל הרצינית בעולם, חדלו זה מכבר להתייחס ברצינות להתבטאויות היקרות־מפז של הנרי הגדול. קרה לו דבר נורא: כיום מתייחסים אל דבריו, כאל התישפוכת המילולית של פוליטיקאי מן המניין.

וחרי את התוכן האינטלקטואלי של נאומי הפוליטיקאי המצוי — לא רק בארצנו, אלא בעולם כולו — אפשר לגלות רק באמצעות מיקרוסקופ אלקטרוני.

הגילגול השלישי מבייש את הגילגול הראשון, האינטלקטואלי. הוא מבייש אף את הגילגול השני. שהרי לצד המעשים הרי־האסון של יועץ־הביטחון הנרי קיסינג'ר בהודו־סין, והמחדלים הרי־האסון של שר־החוץ קיסינג'ר במרחב שלנו, יש לציין את מעשיו החיוביים, כגון פריצת־הדרך ההיסטורית לעבר פקין וההתקרבות המוגבלת בין וושינגטון ומוסקבה. לקיסינג'ר המדינאי היו רגעים של גדולה.

■ ■ ■

לתכן שהנרי פוזל כעת לעבר גילגול רביעי — ושזה מסביר במידת־מה את הגילגול הנוכחי.

מפעם לפעם צצות שמועות הי־אומרות, כי הנרי הגדול היה רוצה להיות סנאטור.

אם יפרוש יעקוב יעבץ מכהונתו, יתפנה מושבו של הסנאטור הרפובליקאי של ניו־יורק, מי שחושק בכסא זה, צריך מאד־מאד למצוא חן בעיני הקהילה היהודית הגדולה ביותר בעולם.

מול עיני קיסינג'ר עומדת הדוגמה של פקודו־לשעבר, פאט מויניהאן, שניצל את תקופת כהונתו באו"ם כימעט באופן בילעדי, כדי להתחנף ליהודי ניו־יורק, לרכב על דיעותיהם הקדומות ולהשתלב במכונה המשותף הנמוך ביותר שלהם. הוא לא עזר לארצות־הברית, ובוודאי לא לאינטרסים האמיתיים, ארוכי־הטווח, של ישראל, אבל הוא זכה בכסא בסנאט.

כמה מדבריו האחרונים של קיסינג'ר, המדהימים בשיטחיותם העילגת, מצלצלים כאילו רצה הנרי, הפליט מגרמניה, ללכת בדרכו של פאט, בן־המהגרים מאירלנד. וזהו חיזיון עגום, כי פאט מויניהאן לא היה מעולם הוגה־דיעות רציני או מדינאי אחראי, אלא אך דמגוג המפריח סביבו בלונים ציבעוניים של מילים.

בסך הכל, סיפור עצוב.

הם יצטט ההיסטוריון את אימרתו המפורסמת של בוליי דה־לה־מרת: „זה גרוע מפשע — זו שגיאה!"

הוא התעלם לחיטוין מאחד הגורמים החשובים ביותר בסיכסוך: העם הפלסטיני.

והוא עשה את הכל, כדי לסלק ממאמציו־השלום את ברית־המועצות.

■ ■ ■

לתכן שהנרי פוזל כעת לעבר גילגול רביעי — ושזה מסביר במידת־מה את הגילגול הנוכחי.

מפעם לפעם צצות שמועות הי־אומרות, כי הנרי הגדול היה רוצה להיות סנאטור.

אם יפרוש יעקוב יעבץ מכהונתו, יתפנה מושבו של הסנאטור הרפובליקאי של ניו־יורק, מי שחושק בכסא זה, צריך מאד־מאד למצוא חן בעיני הקהילה היהודית הגדולה ביותר בעולם.

מול עיני קיסינג'ר עומדת הדוגמה של פקודו־לשעבר, פאט מויניהאן, שניצל את תקופת כהונתו באו"ם כימעט באופן בילעדי, כדי להתחנף ליהודי ניו־יורק, לרכב על דיעותיהם הקדומות ולהשתלב במכונה המשותף הנמוך ביותר שלהם. הוא לא עזר לארצות־הברית, ובוודאי לא לאינטרסים האמיתיים, ארוכי־הטווח, של ישראל, אבל הוא זכה בכסא בסנאט.

כמה מדבריו האחרונים של קיסינג'ר, המדהימים בשיטחיותם העילגת, מצלצלים כאילו רצה הנרי, הפליט מגרמניה, ללכת בדרכו של פאט, בן־המהגרים מאירלנד. וזהו חיזיון עגום, כי פאט מויניהאן לא היה מעולם הוגה־דיעות רציני או מדינאי אחראי, אלא אך דמגוג המפריח סביבו בלונים ציבעוניים של מילים.

בסך הכל, סיפור עצוב.

מאת אורן אהרוני

HOMME ● תל אביב דיזנגוף פוו אלנבי 94 ● HOMME תל אביב דיזנגוף פוו אלנבי 94 ● HOMME תל אביב דיזנגוף פוו אלנבי 94 ● HOMME

אינך חייב להתמצא באופנת גברים –
חנויות HOMME עושות
זאת בשבילך !!!

HOMME
אלנבי 94 ת"א
טלפון. 615112

HOMME
דיזנגוף פוו ת"א (ליד כסית)
טלפון. 230228

HOMME

בתי האופנה היוקרתיים לגבר HOMME בדיזנגוף ואלנבי גאים להודיע לחוג לקוחותיהם על קבלת משלוחים חדשים של:

- חליפות היוקרה האיטלקיות ***Sidi*** מצמר קטיפה וקורדרוי
- חליפות בגיזרה האנגלית "Mr Harry"
- מקטרונים מצרפת Louis Féraud (המראה הזרוק של העונה)

- חליפות ובלייזרים של *Van Gils* האופנה הצועדת בראש בהולנד ובאירופה.
- סוודרים משטלנד וקשמיר. Wolsey
- חולצות יוקרה. HOM

כתמיד אנו ממשיכים להעניק ללקוחותינו יחס אישי, אדיב ומקצועי - ועליו גאוותנו.
כדאי לך להכנס לאחד מסניפי HOMME ולראות את האופנה החדישה ביותר בארץ ובעולם

HOMME ● תל אביב דיזנגוף פוו אלנבי 94 ● HOMME תל אביב דיזנגוף פוו אלנבי 94 ● HOMME תל אביב דיזנגוף פוו אלנבי 94 ● HOMME

אוטונומיה למחנה השלום

למחנה השלום בישראל, מכנה משותף: החוגים בתוכו, רוצים בפשרה טריטוריאלית עם הפלסטינים והירדנים. אנשי מחנה השלום בישראל מכירים בזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני ואינם רוצים בשילטונו של עמם, עם ישראל, יהודים וערבים, על בני עם אחר. אנשי מחנה השלום בישראל רוצים בשלום, כי רק בתנאי־שלום יוכלו להמשיך במאבקם — ולהצליח בו — לדמוק־ראטיה וצדק חברתי במדינת ישראל.

זהו מכנה משותף רחב למדי לאנשי מחנה מדיני, פראגמאטי ומעשי, המפוצל בין מיפלגות וחוגים רבים. חילוקי הדיעות, בתוך מחנה השלום, הם גיאוגראפים וסמאנטיים: חלק גדול מאנשי השלום אינו רוצה לחזור לגבולות 1967 ורוצה בגבולות אחרים, „בני־הגנה". אלה האומרים במפורש „רביעי ביוני 1967" מוסיפים „תיקו־ני גבול מוסכמים ובלתי מהותיים".

ההבדל הסמאנטי הוא בשמה של המדינה שכנה, שתוקם על השטחים שיפונו ע"י צה"ל: חלק ממחנה השלום רוצה ב„מדינה פלסטינית" וחלק אחר ב„ירדנית־פלסטינית". גם אלה, הרוצים ביקרו של המלך הירדני, מבינים כי בסופו של דבר תהיה ירדן פלסטין שלמה. לא יהיה קשה לשכנעם, ברבות הימים, כי מוטב להסכים על הקמת מדינה פלסטינית — בתוך הסכם שלום שארצות־הברית ובריית־המועצות יערבו לו — מאשר לתת, על־חלק, אישור בלתי מוגבל להקמת מדינה פלס־טינית גדולה וחזקה עוד יותר.

חילוקי הדיעות, בתוך המחנה ובצידיו (אצל אלה שלא הצטרפו אליו עדיין) הם על נושא „האוטונומיה". שלא כתלמידי־ז'בוטינסקי: הרוצים ב„פשרה טריטוריא־לית" מתנגדים ל„אוטונומיה" ואילו אותם, שהפשרה הטריטוריאלית אצלם, היא עובר למדינה פלסטינית, מבוא מדיני ולאומי לריבונות פלסטינית עצמאית — תמכו בהתלהבות בתוכניותיו של ראש הממשלה מנחם בגין, עד לאי־חתימתם של הסכמי מחנה־דייוויד, ב־אחרונה.

תוכנית האוטונומיה הכניסה טריז, לא רק במחנה המדינות הערביות ובין חלק מהן (מצרים, סודן) לאש"ף ולעם הפלסטיני, אלא גם בתוך מחנה השלום הישראלי, בינו לבין חלק מחבריו, ובין ציבור גדול של אזרחים ישראליים, יהודים וערבים, שלא הצטרף אליו עדיין.

הכוונות הטובות של הדוגלים במדינה פלסטינית עצמאית, בצידה של מדינת ישראל, הביאו לתמיכה מאסיבית בתוכנית האוטונומיה הממשלתית, בהנחה המוסברת, כי היא תוביל בלאו הכי למדינה פלסטינית עצמאית וריבונית. המועצה לשלום ישראלי־פלסטיני הגדילה לעשות, בהטיפה לפלסטינים לקבל את התוכנית הממשלתית הישראלית ולהשתלב בה, ע"י הפיכתה של האוטונומיה, בדרך של בחירות ומאבק בתוכה. מדינה עצמאית. יוסי אמיתי, חבר מזכירות המועצה, ופעיל מרכזי בין חלוצי מחנה השלום בישראל, הסביר במאמרו (פורום העולם הזה 2154) מדוע אין הפלסטינים יכולים לקבל עצות כאלה של חבריהם הישראליים.

תמיכתו של החלק הציוני, היהודי, במחנה השלום הישראלי, בתוכנית האוטונומיה — נעצה טריז נוסף בין החלק היהודי במחנה לבין החלק הערבי, המסתופף במחנה נפרד, במיסגרת חד"ש — החזית הדמוקראטית לשלום, מיסודה של רק"ח, פלג של פנתרים וכמה חוגים יהודיים וערביים אחרים: רק"ח ואוהדיה מתנגדים לתוכנית האוטונומיה, משום שהם שוללים לחלוטין את כל תוכניות השלום, של המצרים, הישראלים והאמרי־קאיים, שאינם משלבות בתוכן את הריבונות הפלסטינית ושיתוף הסובייטים בתהליכי השכנת הסדרי השלום במיזרח־התיכון.

■ ■ ■

כמו בימי הצנע של שנות החמישים, כשהירקן התל־אביבי היה מאלץ את לקוחותיו לרכוש „קולראבי עם עגבניות" כשבאו לדוכנו לקנות עגבניות בלבד — הצליח מנחם בגין „למכור" את תוכניות „השלום" שלו, כשהן כרוכות בעיסקת־חבילה עם האוטונומיה הז'בוטינס־קאית. אנשי מחנה השלום הישראלי, שלא רצו להחמיץ שום הזדמנות למהלך של־שלום (וכך היה גם בעת ש־תמכו, מאותן סיבות, בתוכנית רוג'רס או בהסכמי הפס־רדה בסיני, כמו בכל מהלך אחר של שלום־חלקי, בשלבים) — התגייסו לתמיכה בתוכניות הממשלה.

במבט לאחור — היתה זו טאקטיקה מוטעית.

ישנה הקבלה למצב ששרר במחנה השלום הישראלי, בנובמבר 77', ועד מרץ 78' למצב שהיה קיים במאי—יוני 1967: הנשיא המצרי הכריז הכרזות־מלחמתיות, פינה את צבא האו"ם מסיני, הצהיר שהוא יחסום את מצרי־טיראן; העם בישראל התכונן למלחמה ותבע, כי גיבור־אגדות־מלחמת־סיני (אוקטובר 1956) משה דיין — יוחזר אל שולחן הממשלה, שדה הקרב. מפ"ם, העולם הזה כוח חדש ומק"י (שלוש מיפלגות אופוזיציוניות יהודיות בכנסת) הכריזו על תמיכתן ב„ממשלת ליכוד לאומי" ומפ"ם אף הצטרפה לממשלה כזו, עם מנחם בגין כשר בכיר בתוכה. הטיעון מאחרי התמיכה זו היה, שיש „ללכת עם העם" ולא להיפרד ממנו, כביכול. התמיכה המאסיבית במדיניותו הטכסיסית של בגין (כשהתאימה לטכסיס זמני של מדיניות עקרונית שונה ומנוגדת לגמרי של אותו בגין) מצידו של מחנה השלום בישראל, באה לאמת ולממש שוב אותו העקרון הלניניס־טי „ללכת עם העם".

כאז (1967) כן עתה (8—1977) היתה זו שגיאה חמורה.

אנשי מחנה השלום בישראל אינם צריכים להפוך „פרשנים" של כוונות והלכי־נפש או „שינויים" בפסי־כולוגיה הפוליטית־מדינית־לאומית־דתית של ראש הממ־שלה והגורמים אחריו: אזרחים, העוסקים בפוליטיקה מעשית, מתוך כוונות הנובעות משיכנוע פנימי ולא מרדיפת־בצע או שררה, צריכים לצפות מיריביהם — ובוודאי מראש הקואליציה הממשלתית היריבה — שיצהירו בגלוי וביושר אינטלקטואלי על מצעם (המעוד־כן) האידיאולוגי, הפירוש המעשי שלו, האסטראטגיה והטאקטיקה. גאולה כהן ומשה שמיר צודקים, כשהם מאשימים את בגין ב„שקר" — אך הם טועים (והוא צודק) כשהם מייחסים לו כאילו „קיבל את תוכנית השלום של של"י". כל אלה, ממחנה השלום, שאמרו כי „(רק) בגין יכול להביא את השלום..." וכי בגין זנח את תוכנית א"י השלמה ואת תורת הגזע הביתרית („בדם ויזע / יוקם לנו גזע / גאון, נדיב ואכזר") — עסקו במתן עצות־אחיתופל לאזרחי ישראל, לתושבי השטחים הכבושים, להנהגת אש"ף בלבנון ולמחנה ה־שלום הבינלאומי, שאותו הצליחו לבלבל לחלוטין.

כתוצאה מהפרשנויות השונות והמשונות נוצרו ביש־ראל ארבעה גושים מדיניים, במקום שניים: הליכוד מסתופף מאחרי ראש בית"ר וממשיך לצייר את תוכניות האוטונומיה שלו, שהן להלכה ולמעשה תוכנית־בונדיס־טאן דרום־אפריקאית, תחום־מושב לכוח אדם לא־מיקצועי למיפעלי התעשייה ושירותי הניקיון של מדינת ישראל; א"י השלמה וגוש אמונים — ממשיכי דרכה האמיתיים של תנועת החירות והליכוד הלאומני; המערך העבודה־מפ"ם המתנגד לאוטונומיה, רוצה ב„פשרה טריטוריאלית" ובהסדר ירדני־פלסטיני. למרבה התמיהה, אפשר לשייך את רק"ח לאותו מחנה (בימים אלה), כי היא מתנגדת לאוטונומיה, מטעמים הפוכים לאלה של המערך, הרואה בתוכנית־בגין את עובר המדינה הפלס־טינית העצמאית. ואילו רק"ח רואה בה את התוכנית־המסכלת מדינה שכזו; המועצה לשלום ישראלי־פלסטיני (של"י ואזרחים בלתי מיפלגתיים עם כמה מחברי מפ"ם והעבודה) התומכת אף היא בתוכנית האוטונומיה של בגין ורואה בה את הזרע שיפרה את ביצת הריבונות הלאומית הפלסטינית.

■ ■ ■

עלינו לצמצם את מיספר המחנות הנאבקים בשטח: אם נבטל תמיכתנו באוטונומיה הבגינית (ועכשיו קל לעשות זאת: ועדות ראש־הממשלה החליטו כבר על ניכוס מקורות המים; ראש־הממשלה, עצמו, הכריז כי חצבה הישראלי לא יעזוב „לעולם" את השטחים הכבו־שים; הסוכנות היהודית ומישרד־החקלאות ממשיכים, בעזרת מישרד־הביטחון המנשל, להשלים את תוכנית הקולוניאליזציה של השטחים הכבושים) — נמצא עצמנו במחנה אחד עם התומכים ב„פשרה טריטוריאלית", כבסיס לשלום ישראלי־ערבי וישראלי־פלסטיני.

אמת, גם החלק התובע „פשרה טריטוריאלית" מפוצל בתוכו: יגאל אלון, יצחק רבין ושמעון פרס, פושטי הרגל הפוליטיים והמיפלגתיים, ממשיכים בתעלולי הלשון שלהם, כשהם משחקים את תפקיד „ראש האופוזיציה" כליצן החצר של תיאטרון בובות באחוזה פולנית.

הרוב המכריע של המחנה, שיש לו אחיזה אפילו במיפלגה הליבראלית בליכוד, דרך חלק מהמפד"ל, הליברלים העצמאיים, מיפלגת רובינשטיין־עמית, זכויות האזרח של שולה אלוני, מפ"ם, של"י, המועצה לשלום ישראלי־פלסטיני, ועד לחד"ש של רק"ח — אינו מתרשם מצחצוחי הלשון של מישרד הנסיעות רבין־פרס־אלון, המעופף על פני כדור־הארץ, כרוח אלוהים השטה על פני המים.

במיפלגת העבודה מתבלטים והולכים חוגים ריאליס־טיים, של חברים מן השורה ונבחרים כאחד. מקור לא־אכזב לכוח אדם נוסף, לשורות לוחמי השלום, אפשר למצוא באיגודים המיקצועיים של ההסתדרות ובמועצות

הפועלים — קל להסביר, כי את האינפלציה יהיה אפשר לצמצם, את רמת החיים לייצב (בטרם אפשר יהיה לדבר על עלייתה) ואת ההידרדרות הכלכלית לעצור — ע"י הפיכתה של מדינת ישראל מדינה יהודית דמוק־ראטית, החיה בשלום עם שכנותיה כשהיא מבטלת את יומרות השווא של מנהיגיה המשיחיים להיות שוטר הגבול של העולם המערבי, שאינו רוצה כלל בשוטרים כאלה.

הצעתו של אמנון זכרוני (כפי שקראתי עליה ב־„הארץ" ללא הכחשה, כך שאני מסתמך עליה) כאילו על של"י ל...הצטרף למיפלגת העבודה — באה בוודאי מתוך טכסיס מקביל לזה שאני מציע אותו כאן, אלא שהוא הפך את הטכסיס עיקרון ולכן אין אנו יכולים להסכים: על של"י להמשיך ולתבוע הכרה (ולא הקמה — את ההקמה והביצוע יש להשאיר לפלסטינים עצמם) בריבונות הפלסטינית בשטחים שנכבשו במילחמת ששת־הימים. על של"י להמשיך ולהתקיים, עצמאית, כמיפלגה מ א ו ח ד ת (יש לבטל את החטיבות, לקרוא לוועידה ארצית נבחרת) פלוראליסטית, יהודית־ערבית, סוציא־ליסטית ודמוקראטית (ללא מקפים). האגף של של"י (והמועצה לשלום ישראלי־פלסטיני עם חוגים נוספים, שיוקמו בוודאי בתוך מפ"ם ובתוך מיפלגת העבודה) צריך להיות חלק מתוך מערך־מדיני־טכסיסי של של"י, המערך העבודה־מפ"ם, ל"ע, ש"י, ר"ץ וחלק מהמפד"ל. כך צריכה להיערך חזית השלום הישראלית.

■ ■ ■

תנועת „שלום עכשיו" צריכה להיות חיל הרגלים החוץ־פרלמנטארי של חזית „הפשרה הטריטוריאלית". ביטול ההסכמה לתוכנית האוטונומיה תפיל את המחי־צות בין של"י למיפלגת העבודה (מדובר, כמובן, רק בחלק הריאלי שוחר השלום של מיפלגה זו ולא בחוגי א"י השלמה, של הלל־אלמוזלינו וחבריהם, שימצאו עצמם בוודאי, תוך זמן קצר, עם משה דיין ויגאל הורו־ביץ, באגף לאומני־פאשיסטי מתחדש של רפ"י־לעם בליכוד).

טאקטיקה חדשה כזו של מחנה השלום בישראל (מחנה השלום נמצא בשל"י, מפ"ם, ניאוטלוק ועמדה, המועצה לשלום ישראלי־פלסטיני ושלום־עכשיו) ליצי־רתה של חזית „פשרה טריטוריאלית" (עם העבודה־מפ"ם והמיפלגות האחרות, או חלקיהן) — תציב גוש גדול של לוחמי־שלום כנגד שוחרי המילחמה של בגין־תמיר־ידין־דיין והאגף הימני־גזעני שלהם בדמות גוש אמונים־א"י השלמה־לעם־חלק מהמפד"ל וחלק הארי של תנועת החירות.

לחזית „הפשרה הטריטוריאלית" יהיו כחמישים חברי כנסת, עם הקמתה. תנועת „שלום עכשיו" תמשיך בפעולתה מחוץ לכנסת ותביא בוודאי להכרזתן של בחירות חדשות. הממשלה תתקשה לתפקד — כי גם בתוך מיפלגותיה תיווצר היערכות חדשה וחלק מחבריהן יתמוך בפשרה הטריטוריאלית — וכך נצליח להביא למצב מדיני חדש, בטרם נערך (שוב) להסתערות מחו־דשת, שאחת מתוצאותיה תהיה מפה מיפלגתית חדשה, להקמתה של ממשלת־פשרה־טריטוריאלית בישראל.

מחנה השלום הישראלי זקוק ל„אוטונומיה" שלו — היפרדות מוחלטת מתוכניות „השלום" של מנחם בגין וחצרו. על מחנה השלום בישראל לפעול להקמתה של חזית הפשרה הטריטוריאלית, בניגוד מוחלט לאוטונומית־בגין, ללא דיחוי.

אלכס מסים, ניו־יורק

מדוע דוחק בגין את נאור

ומדוע צופה משל עתיד לענף הגלידה?

■ כשנשאל ח"כ הליכוד **רוני מילוא**, שאחיו נשוי ל**חסיה מילוא**, בתו של ראש הממשלה **מנחם בגין**, מדוע בגין נוהג באחרונה ל־התייצב מול מצלמות הטלוויזיה בפתח מישרד ראש־הממשלה אחרי ישיבות הממשלה, במ־קום להניח לדוברו **אריה נאור** למסור את ההודעות לעיתונאים, כפי שהיה נהוג עד כה, השיב: „עכשיו זה חורף, ובגין רוצה להתחמם לאור הזרקורים."

■ נהגו של ראש־הממשלה לשעבר ח"כ **יצחק רבין**, עדיין לא התרגל לכך שהבוס שלו כבר לא ראש־ממשלה. הנהג, **יחזקאל גבאי**, נוהג להעמיד את מכוניתו במיגרש החניה של הכנסת במקום המ־יועד למכוניות ראש־הממשלה ואת דו"חות החניה שאותם הוא מקבל, מבטלת לו המיש־טרה בגלל חסינותו של רבין. העניין נמאס על קצין הכנסת **יצחק** („איזי") **בן־יגר**, והוא פנה לראש אגף התנועה ב־משטרה, ניצב־מישנה **שמוא־אל ביגלר** ודרש ממנו לא לבטל את דו"חות החניה.

■ מיקרה לא נעים אירע לח"כ הליכוד **גדעון בדיאן**. בדיאן עלה על דוכן הנואמים בעת הדיון על החמרת סעיפי חוק לשון הרע. להפתעת הכל התחיל בדיאן לדבר על חוק מוצרים בלתי תקינים, אשר בו היו צריכים לדון רק מאו־חר יותר. מזכיר הכנסת **נתנאל זורע**, ששם לב לטעותו של בדיאן, מיהר אל דוכן הנו־אמים ולחש לו באוזן. בדיאן האדים, הפסיק את נאומו, בי־קש סליחה, והתחיל לנאום על חוק לשון הרע.

■ יום לפני פסק־הדין במישפטו, הופיע ח"כ **שמואל רכטמן** במיזנון הכנסת, כשהוא מלווה בשתי צעירות יפהפיות. לזאבי מיזנון הכנ־סת, שהתרכזו סביבו, סרב רכט־מן לספר מי הן שתי בנות לוויתו ואמר: „תטלפנו אלי מחר, הביתה או לבית־הסוהר, ואני אתן לכם את מיספרי ה־טלפון שלהן."

■ כאשר נודע, כי צה"ל חילק לשתי קבוצות את מת־נחלי אלון מורה, אשר הת־מקמו על הכביש ליד שכם, הגיב על כך ח"כ המפד"ל **אברהם** („אברמל") **מזמוז**: „צה"ל עשה זאת, כדי שיהיו הרבה אלוני מורה," ברומזו להבטחתו של ראש־הממשלה מנחם בגין, מייד אחרי הב־חירות.

■ כאשר שואלים את סגן שר האוצר **יחזקאל פלומין** מה דעת השר שלו, **שימחה ארליך** על נושא מסוים, משיב פלומין בשאלה: „באיזה יום?"

■ שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא** טוען, כי ר־ליך עומד להפתיע את כולם ולחסל את האינפלציה: „הוא יודיע בשם הממשלה שהוא מעקר את האינפלציה. הממ־שלה תחליט שאין יותר אינ־פלציה, ואתם יודעים שהממ־שלה יכולה להחליט כל דבר."

■ כאשר דנה ועדת הכנסת איזה עונש להטיל על ח"כ **צ'ארלי ביטון**, בגלל שכבל עצמו באזיקים למיקרופון ב־אולם המליאה, היה מי שהציע, הצעה שאכן התקבלה, להרחיק את ביטון מחמש ישיבות של הכנסת. לעומתו, הציע ח"כ המערך **יוסי שריד**: „עונש יותר גדול, זה לחייב את צ'ארלי להיות נוכח בחמש ישיבות של הכנסת."

■ באותו דיון על העונש לח"כ צ'ארלי ביטון, הפתיע את חברי הוועדה יושב־הראש שלה, עורך־הדין **יצחק ברא־מן**, כשסקר בפניה את העו־נשים המקובלים בפרלמנטים אחרים בעולם. בצרפת הסנק־ציות על חברי הפרלמנט הן הרחקה ל־30 יום ואי תשלום משכורת במשך חודשיים. ב־אנגליה מוצאים חברי הפרל־מנט אחרי העבירה הראשונה שלהם, ל־5 ישיבות, אחרי ה־שנייה ל־20 ישיבות ואחרי ה־שלישית ל־30. בארצות־הברית אפשר להוציא לצמיתות חבר קונגרס שמפריע.

■ ח"כ **יוסי שריד** הגיש הצעה דחופה לסדר־היום ב־עניין הנוהג, שפשט באחרונה בקרב שוטרים, לפתוח באש על חשודים, אם יש צורך בכך ואם לא. הוא הביא כמה דוג־מות, ביניהן: הצעיר שנהרג ברחוב בן־יהודה בתל־אביב ללא כל חשד סביר, **אבישי הראל**, שנורה על אניה ב־חיפה, והקוף שברח מגן־הח־יות בתל־אביב ושנורה על־ידי שוטר.

■ הדיון שאותו יזם המע־רך בעניין הפוליטיזציה של מישרדי הממשלה תחת שילטון הליכוד גרם סערת רוחות ב־כנסת. אחרי שיושב ראש סי־עת המערך בכנסת ח"כ **משה שחל**, מנה את רשימת המי־נויים הפוליטיים שעשה הלי־כוד במישרדי הממשלה, השיב לו ח"כ **חיים קאופמן** מה־ליכוד: „אני רציתי להביא רשימה של מינויים פוליטיים שעשה המערך בזמנו, את רשי־מת השמות של ראשי המכס בחיפה, אבל נודע לי בבוקר שהם כולם עצורים על־ידי ה־משטרה, וזה סוב־יודיצה, אז אני לא יכול לענות לך."

■ מי שהגיב בכעס רב על הצעת המערך, היה ח"כ הליכוד ומי שהיה בזמנו מנ־כ"ל הרכבת ישראל, **מנחם סבידור**. כשהתמיד סבידור בקריאות הביניים שלו, אמר לו שחל: „המינוי הפוליטי היחיד במישרד התחבורה, כ־שבשילטון שם היה שר של אחדות העבודה, היה של מנ־כ"ל הרכבת, ועל זה אנחנו באמת מצטערים." מאותו רגע הפסיק סבידור את קריאות הביניים שלו.

■ בדיון על מצב המשק, שנערך במישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה, אמר מזכ"ל ההסתדרות **ירוחם משה**: „במשק שלנו יש עכשיו הכי הרבה ביקוש ללקקנים, ואני צופה עתיד גדול לענף הגי־לידה."

■ באותו דיון אמר משל: „המצב בממשלה הוא שאף אחד לא רוצה לתת לי תשובה וכל אחד מעביר לשני. כמו

לובה אליאב ניראה השבוע בפתיחת תערוכתה של נעמי סמילנסקי, אשתו של הסופר ס. יזהר, בגלריה תל־אביב. אליאב (משמאל), לידו אשתו טניה ושר־המיש־טרה־לשעבר שלמה הילל, סיפר כי את כובעו רכש בהלסינקי, בעת ביקור שערך שם עם גולדה מאיר ב־1971. כאשר הגיעו גולדה ואליאב לשטוקהולם, חשדו בהם העיתונאים כי נפגשו עם אישים רוסיים.

אנטון קוראדי הנספח התרבותי של שגרירות איטליה בישראל, חנך פתיחת תערוכת ציורים של ציירים אמריקאים המציירים את רומא, בגלריה 13 וחצי ביפו. אולם, שלא כנהוג, הכין קוראדי ארוחת־ערב מלאה לעשרות האור־חים שבאו לפתיחה והגיש להם יין איטלקי בן יותר מ־100 שנה.

אנשים

נחמיה בן־אברהם: זה מעביר לזה, זה מעביר לזה והשער עולה.

■ משל סיפר בסודי סודות לכמה מידידיו, כי באחרונה הגיעו אליו כמה מיכתבים מפועלים המציעים לו לערור בארץ מהומות, כמו אלה המתחוללות כיום באיראן „כדי להפיל את הממשלה.“

■ ח״כ הליכוד חיים קאופמן מתנגד להצעה, כי אגרת הרדיו והטלוויזיה תיגבה עם חשבונות החשמל, ונימוקו עימו: „שר האנרגיה **יצחק מודעי**, שהוא בעל־הבית על חברת החשמל אוהב פירסום. אם הוא ישלוט על הכספים של הרדיו והטלוויזיה, אנחנו נשמע ברדיו ונראה בטלוויזיה כל היום רק דבר אחד: את יצחק מודעי.“

■ בישיבה שנערכה בין ראשי מיפלגת העבודה וראשי מפ״ם על גורל המערך, ביקשו חברי מפ״ם לבטל את הסיכום שהושג בין שתי המיפלגות. הגיב על כך יושב ראש סיעת המערך בכנסת ח״כ משה שחל באומרו לאנשי מפ״ם: „עד עכשיו הייתם הידועה בציבור של מיפלגת העבודה, עכשיו אתם רוצים לרדת בדרגה ולהיות סתם פיגש?“

■ דובר המישטרה סגן ניצב **ברוך לשם** פירסם באחרונה ספר אודות רצח **רחל הכהן**. אחרי שדבר פירסום הספר פורסם בעיתונים, קיבל לשם מיכתב מכלא רמלה מאסיר **עמוס ברנס** שהורשע בעוון רצח רחל הלה. ברנס ביקש מלשם לשלוח לו עותק אחד של הספר, לשם ענה מייד לברנס והשיב לו, שלצערו הרב אין הוא יכול לשלוח לו בשלב זה ספר, מאחר שכל עותקי המהדורה הראשונה אזלו. הוא הבטיח לברנס לשלוח לו עותק מייד כשתופיע המהדורה השנייה.

■ לחברת הכנסת **שולמית אלוני** היתה הצעה כיצד להגביר את העליה לארץ, ללא הוצאה כספית של אפילו לירה אחת: להורות לכל שליחי העליה לחזור לארץ. לדעת אלוני תהיה להוראה זו יתרון נוסף. לא רק השליחים יעלו, אלא גם עולים חדשים רבים, שלא רצו לעלות לארץ אחרי שהתנהגותם של שליחי העליה הרתיעה אותם.

■ מזכירתו החדשה של ח״כ יעד **אסף יגורי, ענת אבניאלי**, נאמנה לבוס שלה עד הסוף. כאשר נשאלה על־ידי הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה **נחמן שי**, כיצד היא מתגברת על כל הצעות החמר שהיא מקבלת מיום ליום, השיבה: „אני מתגברת על הכל בעזרת הקפה.“

■ בישיבת הוועדה המרכזית של מפלגת העבודה, שהתכנסה בשבוע שעבר, הגיב ח״כ **יוסי שריד** על הצעתו של ח״כ **יוסי ביילין** לשנות את שמה של המיפלגה. „אני מציע לשנות את שמה של המיפלגה ל־**מיפלגת העבודה**,“ אמר שריד. „אנחנו לא מיפלגת העבודה, אנחנו מיפלגת הפועלים.“

■ ח״כ **יגאל כהן אורגד** רצה להראות לאמו הקשישה את הכנסת, מקום העבודה של הבן שלה. האם אכן הגיעה, התיישבה ליד אחד משולחנות המיזנון ונרדמה, עד שבנה סיים את עיסוקיו, העיר אותה, ולקח אותה הביתה.

■ בדיון בוועדת הכספים בעניין הבטחת האוצר לשלם תוספת לבנקים עבור הפצת איגרות החוב, התעוררה סערת רוחות. כאשר חברי־כנסת האשימו חברי־כנסת אחרים, כי הם עושים לובי לטובת הבנקים. הגיב על כך ח״כ מנחם סבידור מהליכוד: „כאן לא עושים לובי. כאן עושים לאבי.“

■ באותה ישיבה יצא יו״ר שב־ראש הוועדה ח״כ האגודה **שלמה דורנץ** לטלפן לשר האוצר שימחה ארליך, כדי להתייעץ עימו. כשחזר לורנץ אמר לחברי הוועדה: „ארליך מצונן.“ הגיב על כך סבידור: „השר מצונן והמשק רותח.“

■ כאשר נודע, כי הרמטכ״ל לשעבר רב־אלוף (מיל.) **מוטה גור** עומד להיות אחראי על חטיבת הנעורים במיפלגת העבודה אמר ערך המישנה של ביטאון המיפלגה מיגמון, **נתן רענן**: „מוטה קיבל את הג׳וב בגלל עזיות. לפי אותו היגיון צריך למנות את **יגאל מוסינזון** לאחראי על המישמרת הצעירה בגלל חסמבה.“

■ מתברר, כי שלוש מזכירות הליכוד בכנסת, **ארי־אלה נזרי, ירדנה מרר** ו**עליזה מוסרי** מכורות לאופיום. כל השלוש התחילו באחרונה להשתמש בבושם הנקרא אופיום, של איוו סאן לורן.

■ בדיון בנושאי רשות השידור שנערך בוועדת־החינוך של הכנסת, טענה ח״כ **שרה דורון**, כי הסידרה מסע בין כוכבים אינה חינוכית ויש להורידה מהמסך. יושב־ראש הוועד המנהל של רשות השידור הפרופסור **ראובן ירון** הודה, כי לא ראה אף פעם את הסידרה. „אז לישיבה הבאה כשאבוא מוכן, אחרי שראית את הסידרה,“ הטילה עליו דורון שעורי־בית.

■ בעיקבות שערוריית מופעי התיאטרון בתל־אביב, הציע ח״כ **אמנון לין** שהוא חבר מועצת עיריית חיפה, לבטל את הסטאטוס קוו עם הדתיים בחיפה ולפתוח את מרכזי התרבות בעיר בלילות שבת. להצעה זו התנגד ראש־עיריית חיפה **אריה גוראר**. לין הגיב על כך לגוראר: „כאשר צ׳יצ׳ מפר את הסטאטוס קוו הוא מסכן את שלום הקואליציה, הממשלתית, אבל אתה מפא״ניק, מה איכפת לך מהקואליציה של הליכוד?“

■ לכבוד הגר השמיני של חנוכה נערכה בירושלים מסיבת אופוזיציונרים לראש־העיריה **טדי קולק**. את המסיבה ערכה **גוגה רג׳ואן**, אשתו של **מוריס רג׳ואן** חבר מועצת־העיריה מטעם הליכוד והיא נערכה בביתו של יריבו של קולק, מי שהיה סגנו **מירון בנבנישתי**. האורחים שהוזמנו יהיו רק יריבו של ראש־העיריה.

■ ח״כ הליכוד יגאל כהן־אורגד פגש במיזנון הכנסת את כתב הטלוויזיה **יגאל גור**, שאותו הוא מכיר זה זמן רב, ואמר לו: „אני רוצה לדבר איתך.“ „אתה מר פאפר?“ שאל גורן את כהן־אורגד ומיהר להסביר: „כל פעם שמישהו אומר לי בטון דיבור זועף, שהוא רוצה לדבר איתי, אני נזכר בחבר הוועד המנהל **אהרון פאפו**.“

■ ח״כ המערך **דני רוזין** נראה מסתובב בשבוע שעבר בכנסת, כשהוא מתנצל בפני אנשים שונים על כך, שלא התקשר אליהם בטלפון כמובטח. מתברר, כי רוזולין איבד את פינקס הטלפונים שלו בעת שעבד בקיבוצו כברי, ועתה הוא מרכיב פינקס טלפון חדש.

■ בסיעת הליכוד בכנסת מתחשבים לא רק בעובדים, אלא גם בבני־הזוג של העובדים. אחד מעוזריו של שר החקלאות **אריק שרון**, היה **בני קדמטר**, מי שהיה נשוי לבתו של המיליונר **משולם ריקליס**. ריקליס היה אחד התורמים הגדולים לשלומציון, מיפלגתו של אריק. עתה התגרש קלטטר מבתו של ריקליס, ועזב גם את העבודה אצל הבוס שלו, ידיד של אבי אשתו לשעבר.

■ גם מזכירת חרות בכנסת אריאלה ניזרי קושרת את מצבה המישפחתי לעבודתה. ניזרי התארסה עם פרופסור קנאדי צעיר **ארווין קוטלר**, אולם טכס הנישואין ייערך בקנדה, שם יגורו בני הזוג, רק בעוד חודשיים. עד אז ממשיכה אריאלה לעבוד ולכל מקום אליו היא הולכת, הולך גם ארוסה, עד שאחד מאנשי לישכת ראש־הממשלה הציע, כי הליכוד ישלם משכורת גם לקוטלר.

■ מול הביקורת החריפה על מיזנון הכנסת בהנהלת מלון הילטון התייצב בדרך־כלל הכתב הפרלמנטרי של ידיעות אחרונות, **גדעון ריי־כר**. תוך כדי ויכוח על טיב המיזנון שנערך בשבוע שעבר, אכל רייכר מה שמכונה על־ידי הילטון „אורז בטעם מיז־רחי,“ וכמעט שבר שן, כאשר נגס באבן שהיתה באורז. מאותו הרגע הצטרף גם רייכר לשוללי המיזנון.

■ אגב, על־פי דרישתו האישית של שר־החוץ **משה דיין** הוכנס לתפריט המיזנון מאכל נוסף: קורנפלכס עם חלב.

■ כמה בדיחות אחרונות של הסטיריקן: **יואל ריפר**: האופוזיציה בפרס רוצה שנת־זיר את כל השטיחים. **דני רקאנטי** הוא „מלך הדיסקונט.“ המילחמה בין הקואופרטיבים אגד ודן על קו הרכבלית נקראת — קרבות 48. מכונית.

■ חברי המישלחת הישראלית לטכס קבלת פרס־נובל על־ידי ראש הממשלה מנחם בגין באוסלו, עדיין שופעים סיפורים וחוויות מטיולם לבי־רה הנורווגית. בשיחה שנערכה בין עיתונאים ישראליים לבין עורכי העיתונים המצריים, שבאו לאוסלו, נשאלו המצרים, הנוהגים ללוות את הנשיא המצרי **אנואר אל־סאדאת** לכל מקום, מדוע באו לאוסלו למרות שסאדאת נשאר בקאהיר. השיב אחד מהם, **מוסא סברי**: „אנחנו מלווים את כבודו של הנשיא, אז באנו הנה.“

אפריים קציר נשיא־המדינה לשעבר, חנך השבוע במוזיאון השעווה בתל־אביב את פסל מצריים אנוואר אל־סאדאת. בתמונה נראה אפריים קציר (משמאל) עומד ליד שורת הפסלים. משמאל לימין: ראש־הממשלה מנחם בגין, אנוור אל־סאדאת, אפריים קציר ובצד שימעון פרס המושיט את ידו.

רוני דיסנציק עורר מהומה קלה כאשר הופיע, בשבוע שעבר, בארוחת־ערב שנערכה בביתם של אברהם אייזנברג ואריק ואן־אסל, המתגוררים יחד בדירה ביפו. האורחים חשבו תחילה כי רוני הוא ח״כ עקיבא נוף, והתפלאו לראותו בדירת הזוג. בתמונה נראה רוני, בנו של מי שהיה עורך מעריב אריה דיסנצ׳יק, כשהוא מסתיר את אשתו נאוות, מזכירתו של ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, מעין המצלמה.

מה חימם את ממפיס סלים ומעלילות האחים בארץ־הקודש

■ כשמלאו בשבוע שעבר 49 שנים לשחקן **יוסף צור** („בומבה") הודיעו ילדיו לי־חבריו וכמריו כי החליטו לעשות לו מסיבת־הפתעה. כיוון שבומבה מדריך בחוגים דרמטיים וחוזר הביתה בשעה־לילה מאוחרת, ביקשו מהידידים להקדים לבוא. כדי שכאשר יחזור, ימצא אותם שם. אולם כדי שלא יבחין בכניסה לבית במה שמצפה לו בפנים, ביקשו מכל המוזמנים להחנות את מכוניותיהם הרחק מהבית — במרחק קילומטר או שניים. אותו לילה היה לילגשם סוער אבל הידידים, שלא רצו לקלקל את ההפתעה, החנו את המכוניות, כנדרש, רחוק מהבית, והלכו ברגל בגשם. כשנכנסו אל ביתו של בומבה, הסתבר להם כי ההפתעה הוכנה להם עצמם. בומבה ישב על כיסא וחייך אל הבאים: „נו חברה — איך זה היה לכת בגשם? ההניתם את המכוניות רחוק, מה?"

■ זמר הג'אז **ממפיס סלים** השוהה עתה בארץ סיפר על ניסיון שהיה לו עם הנערות הישראליות. כשהופיע סלים בחיפה, ניגשה אליו צעירה שלדבריו היתה יפה־פיה, בתום ההופעה וביקשה ממנו: „לשמוע את הקול שלי." סלים, שהיה עסוק, אמר לה: „תבואי אלי למלון," וכשכח מהעניין. בשעה 11 ב־לילה הופיעה הצעירה בחדרו של סלים במלון דן כרמל, „והיא נשארה אתי יומיים," סיפר. סלים הוא בן 70, הנערה — בת 21.

■ למחווה בלתי רגילה מצד ראש הממשלה, זכתה **לוסי יבין**, אשתו של **פנחס יבין**, מי שהיה שר־הביטחון, מזכ"ל ההסתדרות ומודח מפא"י. במסיבה המסורתית של ראש־הממשלה עם עורכי העיתונים היומיים, שנערכה לפני שבועיים במלון המלך דויד בירושלים, הבחין מנחם בגין בלוסי, שישבה בין העורכים. היא הגיעה לשם כעוזרתו של **משה רון**, יו"ר האיגוד העולמי של העתונאים היהודיים. עבודה שהיא עוסקת בה שלא על מנת לקבל פרס. בגין, שבמעמד זה נמנע מלנשק ולחבק כמנהגו, לא הבליג למראה לוסי. הוא ניגש אליה, קרא לעברה „יקירתי," ונשק לה לעיני כל העורכים.

■ לעיתונאי הוותיק **גבריאל צפרוני**, יש שיטה בדוקה כיצד להיפטר מטרחנים, המבקשים ממנו לעשות להם טובה ולחתום כערב על שטרות. מספר צפרוני: „כשבא אלי מישהו ומבקש ממני חתימה על שטר, אני נוטל פי־סת־נייר וחותם עליה. אני מרחיב את יותר טוב מאשר את האחים ובכלל, אני בעד חתימה של כחול־לבן ולא תוצרת חוץ," וביקשה מדליה אוטורגרף.

■ בסיור שערכו השחקנים בבסיס של חיל־האוויר, נכח עורך תוכניות הרדיו אליעזר דר (שהוא אחיה של הזמרת אילנית). כאשר ראה שהשחקנים חותמים על כל פיסת נייר המוגשת להם, חמד לו לצון, לקח צ'ק אמיתי, רשם עליו סכום של מיליון לירות שטרלינג וניגש אל קולין בייקר, כדי להחתים אותו עליו. קולין הביט בצ'ק ונבהל, אך העיתונאי הרגיעו והסביר לו שזו רק בדיחה. אחרי בייקר חתמו על אותו צ'ק אשתו ליזה וכן איסטון, שחתם בשם כל מישפחת האמונד.

■ מעט מאד מחזאים ישראליים זוכים בתירגום עבדתם לשפה זרה, אך מזלו של האסיר לשעבר **ניסים בר־כה** שפר עליו. מחזהו תנו לי בים של חופש, על הווי האסירים בבית־הסוהר, תורגם לשפה התורכית ויוצא לאיסטנבול בחודש פברואר. המחזאי, יליד תורכיה, הוזמן באופן רישמי לבכורת המחזה.

■ הדוגמנית־שחקנית **חלי גודנברג** הצטלמה בשבוע האחרון רק בפרופיל. הסיבה לכך: היא עברה ניתוח רפואי להסרת נקודות חן מפניה. חלי בת ה־25 שהרוויחה בשנה האחרונה מאה אלף לירות מעבודותיה כדוגמנית וכשחקנית קנתה לעצמה מכונית חדשה מדגם ביואנקי.

■ **יורם לוקוב**, הצייר שהיה נודע יותר ברומנים שלו מאשר בתמונותיו, נעלם לפני חמש שנים מהנוף התל־אביבי, כאילו בלעה אותו האדמה. עכשיו, כדי להרגיע את כל הסקרניות, הבחור חי וקיים ומאז שנשא לאשה את נאווה, עזב את העיר ואת הבהמה לטובת קריית־אונו, שם הוא עדיין מצייר. בימים אלה הוא עורך תערוכה בסביון. האם הבוהמה לא מושכת אותו יותר? „לא במיוחד, מאז שיש לי שני ילדים נעשיתי בחור רציני," דברי לוקוב.

■ לפתיחת התערוכה של **נעמי פכמינסקי** לא הגיע הבעל, הסופר **ס. יזהר**, אלא בשעה מאוחרת מאד, ממש לפני הנעילה. הסיבה לעיכובו היתה קילקול במכוניתו בדרכו מירושלים לתל־אביב. יזהר הגיע לתערוכה כשידיו מלוכלכות מאחר שנאלץ לתקן בעצמו את הקלקול.

■ הסילוואסטר האחרון עבר על תל־אביב בשקט יחסי. שלא כבשנים קודמות, לא נערכו מסיבות רבות ורבים מבין חובבי המסיבות המושבעים נאלצו להישאר בבית. באחת המיסעדות ניראתה חבורת נשים עליזה שחגגה את ראשהשנה האזרחי במצב־רוח מרומם ובשעת חצות נשקו כל הנשים האחת לשניה ושתו ובירכו זו את זו לשנה טובה. באותה חבורה היו: מפיקת הטלוויזיה **אהרונה** — אשתו של **אפי דיין** שהלך לישון מוקדם, מפני שלמחרת היה עליו להתייצב לצילומי הסרט בין השורות שבו הוא משתתף; האופנאית **אורית** — אשתו של הזמר **אושיק לוי**, שהיה עסוק בחלטורות כל אותו ערב; השחקנית **זהרה אוניקובסקי־בינסטר**, שהשאירה את בעלה **דני** לחגוג בהולנד לבדו וכן סוכנת השחקנים **לביאה אן** והאופנאית **אילנה שרון**.

■ קריין גלי צה"ל לשעבר, **אורי לוטן**, מסתובב בימים אלה כשפניו מעוטרים שיער ארוך וזקן. לעמיתיו לשעבר הוא מסביר שחזר זה עתה מהודו, שם ביקר אצל הגורו שלו. לוטן שהתחתן לפני כחמש שנים, נסע ללונדון וחי שם חיי קומונה בחברת זרוקים וזרוקות. הוא נתפס למדיטציה, התגרש ונסע להודו. עכשיו, משחזר וכשעגיל נעוץ באוזנו, הוזמן להתראיין בגלי

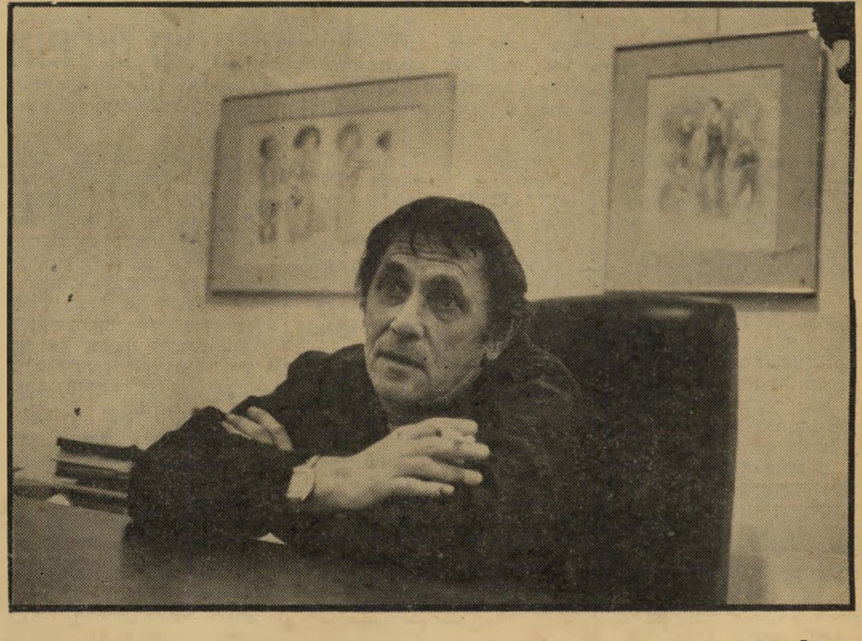

פול קור הגרפיקאי שעשה את הכסף, רוצה בכל־זאת לעשות עוד קצת כסף. הוא צייר את שטר מאה הלירות (תיאודור הרצל), שטר חמישים הלירות (חיים וייצמן), שטר עשר הלירות (משה מונטיפיורי), ושטר חמש הלירות (הנרייטה סולד). באחרונה עשה תפנית חדה בקאריירה. אחרי שאסף 40 פרסים עבור השטרות, נעל את הסטודיו שלו והפך אמן מן השורה. הוא פתח תערוכה ראשונה בגלריה תל־אביבית, ומקווה שלציוריו תהיה הצלחה כמו לשטרות אשר צייר בעבר.

נעמי אדווה שהתפרסמה במסיבות שלה בעיר הכרמל, עברה להתגורר בתל־אביב. המסיבה הראשונה שערכה כאן היתה לכבוד הסילוסטר, אליה הזמינה את כל ידידיה ברחבי הארץ, שנהרו בזמנו עד חיפה כדי שלא להחמיץ מסיבותיה. שני ידידיה הוותיקים, השחקן ניסים עזיקרי והרקדן משה אפרתי, כיבדו אותה בנוכחותם. עזיקרי שמח שהפעם המסיבה היא בתל־אביב, כי הוא הגיע אליה אחרי שתי הצגות ילדים שהיו לו בבאר־שבע. למסיבה, שנמשכה מתשע בערב עד תשע בבוקר, הכינה נעמי 30 מאכלים במו־ידיה. בתמונה: ליד עזיקרי, נעמי ומשה, יושב לו הכלב לאקי, שזכה במקום הראשון השנה בתחרות הכלבים שנערכה באשקלון.

צבי שיסל

פעם מצחיק — תמיד מצחיק, לפעמים אפילו מצחיקה. הבמאי־שחקן העליז כתב, כיכב וביים סירטון פירסומת לחברת פסטה חדשה, המתחרה בחברת פסטה ותיקה בארץ. כדי למשוך את לב הקהל, לקחו את שיסל כדי שידגים מה אפשר לעשות עם פסטה, והוא אומנם מראה לכולם מה אשה יכולה לעשות עם המיצרך הזה. (באמצע) האשה מתלבשת יפה, אחר־כך היא אל המיטבח ומכינה מטעמים. (מימין) הכל נעשה בחיוך ובנועם, כהרגלו של המצחיקן. מעניין אם אכן תצליח דמותו הנ"ל להגביר את מכירות מוצרי הפסטה בארץ.

צה"ל, כמובן, ולספר על חוויותיו הטריות.

■ עובדות חיים צריך לל־מוד בגיל צעיר, כך החליט **עופר בן החמש**, בנו של עו־רך־הדין **צבי לידסקי**. כאשר נילווה אל אביו, כדי לבקר עצירי, שקע בשיחה עם קצין בבית־הסוהר. שאל הקצין את עופר, מה הוא רוצה להיות לכשיהיה גדול. השיב לו הקטן — „בלש". אמר לו הקצין, ש־בלש לא מרוויח מספיק כסף. הלך עופר אל אבא לידסקי ושאל אותו מי מרוויח יותר כסף, בלש או עורך־דין. צבי השיב שעורך־דין. החליט עו־פר במקום שקודם הוא יהיה בלש, ואחר־כך עורך־דין.

■ להקת המחול בת־דור לוקחת ברצינות את הסיור ה־קרוב שלה בארצות־הברית. רק כדי להיפגש עם עיתונאים ו־מבקרי מחול הוטסו באופן מיוחד הברונית **בת־שבע דה־רוטשילד**, הרקדנית ה־ראשית שלה **ז'נט אורדמן** והפרטנר הקבוע שלה **יהודה מאור** לשלושה ימים לאמרי־קה. את מסיבת ההיכרות עם העיתונאים שם, ערכו להם זוג היהודים שהם מנהלי קאפ־ריצ'ינו — שרשרת של חנויות לאביזרי ריקוד. על ההזמנה לערב זה השתמשה בת־שבע בתואר הברונית שלה, דבר ש־אינה נוהגת לעשות בארץ.

■ אל תוכנית טלוויזיה לזכרו של המשורר **אלכסנ־דר פן**, הוזמנו מעריצים ובני משפחה של המשורר. מי ש־בלטה בהיעדרה היתה אחו־תו לשעבר, השחקנית **חנה רובינא**. הבת המשותפת של־הם **אירנה רובינא** הגיעה לתוכנית עם בתה מאיה. הצ־פיפות בצותא היתה כה רבה, שחבר הכנסת **יוסי שריד** לא הורשה להיכנס ונאלץ להמ־תין בחוץ לאשתו **דורית**, שהיתה באולם.

■ המתרגם **יורם שדה** (בנו של מפקד הפלמ"ח **יצ־חק שדה**) ואשתו העיתו־נאית, **זיוה יריב** מתגוררים ביפו על צוק הפונה לים. בבית קטן ויפה. הזוג, שלו שני ילדים, החליט לבנות קומה נו־ספת על ביתו כדי שיהיה מרווח יותר. מאחר שלא רצו להפסיד את נוף הים הנשקף מחלונם, בנו את כל הקומה מזכוכית. רק אחרי שנישלמה הבנייה, גילו השניים לתדהמ־תם, שהם גלויים וחשופים ל־עיניים סקרניות ונאלצו להס־תפק בקומה הראשונה למגו־רים. קומת הזכוכית נשארה ריקה ומיותמת.

■ מי שמאזין לגלי צה"ל בוודאי ירגיש בחסרונו של ה־שדרן **אלכס אנסקי**, שנסע השבוע לטיול בן חודש באיים הפיליפינים, כאורח הממשלה שם. את הקשר עם המיזרח הרחוק קשר לאלכס ידידו **רוני רוזוף**, המוסיקאי היש־ראלי המתגורר בניו־יורק עם אשתו הפיליפינית **פינג ואי־לנציה**. במשך חודש ימים למד אלכס את כל מה שאפשר ללמוד על אותם איים. לטיול לקח אנסקי את חברתו הסטו־דנטית, **שרי גבריהו**.

■ בפסטיבל שירי הילדים מתחוללת כרגיל, מילחמה בין האמהות על הכוכבות הקט־נות שלהן. כל שיר ניתן לשתי ילדות לביצוע. **שירי גדיק־סמן** בת השלוש, אחותה של לילך, כוכבת הפסטיבל מהשנה שעברה, שרה את השיר שזכה במקום השני בתוכנית שהוק־לטה על־ידי הטלוויזיה, לכן בהופעה על הבמה ניתן השיר לילדה אחרת בשם שירלי. שי־רי שהזמינה לתוכנית את סבא וסבתא שלה, התאכזבה כשלא יכלה לשיר ופרצה בבכי. גם הזקנים כעסו על מארגני הפס־טיבל, שלא נתנו לשירי להו־פיע.

■ במקום ראשון בפסטיבל זכה השיר ילדיסקו, בגלל ה־ביצוע המרשים של **מרינה פינגוזד** בת החמש, ששרה אותו בסיגנון ג'ון־טראבולטה, כשהיא מלווה את שירתה ב־נענועי ירכיים. **ציפי שביט** שהינחתה את המופע הופיעה עם 40 מעלות חום ונזקקה ל־כדורים וזריקות, כדי שתוכל לעבוד.

■ הציירת **רחל טימור** עזרה לאמה בסידור ביתה ש־בשכונת נווה־צדק, כשפתאום, מאחת המגירות, נפל ציוד עתיק יומין, שהיה מונח שנים רבות מבלי שאיש נתן דעתו עליו. רחל עיינה היטב בציור וכשזיהתה את החתימה הת־רגשה מאד. זו היתה תמנה של הצייר **מאורציוס גוט־ליב**, ששוויה מאות אלפי לי־רות. עבודותיו של גוטליב נמ־צאות בכמה מוזיאונים בעו־לם ובמקום כבוד במוזיאון תל־אביב. רחל ראתה כבר ב־עיני רוחה כיצד נפתרות בעיו־תיה הכלכליות וכיצד תוכל ל־עליו. רחל עיינה היטב בציור וכשזיהתה את החתימה הת־רגשה מאד. זו היתה תמנה של הצייר **מאורציוס גוט־ליב**, ששוויה מאות אלפי לי־רות. עבודותיו של גוטליב נמ־צאות בכמה מוזיאונים בעו־לם ובמקום כבוד במוזיאון תל־אביב. רחל ראתה כבר ב־עיני רוחה כיצד נפתרות בעיו־תיה הכלכליות וכיצד תוכל ל־עליו. רחל עיינה היטב בציור וכשזיהתה את החתימה הת־רגשה מאד. זו היתה תמונ

אנטומיה
של נעלי ספורט חדשות
"טורנדו" של גלי

הציוד המשוכלל ביותר בעולם.
המיכון החדיש שהובא מגרמניה.
הנסיון שנצבר אצל "גלי".
ההדרכה הידע שתרמו הגרמנים.
הם שעשו את "טורנדו" לנעל ספורט. כמו שאתה אוהב!
סוליית ה "פוליאוריטן" (שאיננה נשחקת)-
בשיטת ההזרקה הישירה.
מבנה הנעל והגפה, העשויה עור "נובוק" מיוחד
הפכו את "טורנדו" לנעל ספורט מהטובות בעולם!"
זאת לא אנו אומרים. זאת אמרו המומחים.
בוא נסה אותה. אנו מבטיחים לך שתתאהב בה...
... בדיוק כמונו.

Gali-גלי של tornado

שימו לב לסימן הרשום של "טורנדו" שתי רצועות צד עם חורים אליפטיים וסמל הצפרדע!

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת

מאת יעקב אלמוג

תעלומת חשבונות מטבע־החוץ של רפ"י

במשך שנים רבות רווחו שמועות כי מיפלגת רפ"י לשעבר מחזיקה כספים רבים בחשבונות בנקים בשווייץ. שר־האוצר המנוח, פנחס ספיר, השקיע מאמצים רבים לגילוי חשבונות אלה. המאמצים עלו בתוהו.

ראשי מיפלגה זו לשעבר — **שמעון פרס, יוסף אלמוגי וגד יעקובי** — הכחישו את קיומם של חשבונות מטבע זר על שמה של רפ"י או על שם אחד מראשיה, בחשבונות בנק בשווייץ.

בעיקבות מישפט אזרחי שבו מעורב עתה אחד מראשי רפ"י לשעבר, התעוררה תיקווה לגלות את חשבונות הבנקים. האגף למטבע זר מודע לגילויים הצפויים, ועוקב אחר מהלכו של מישפט זה.

למרות השינוי בחוק, המאפשר עתה החזקת מטבע זר בבנקים בחו"ל, מדיניות האוצר היא להעמיד לדין כל מי שהחזיק חשבון מטבע זר בבנק בחוץ־לארץ, לפני המהפך. לא מן הנמנע שראשי הליכוד יבקשו לנצל גילוי זה גם למטרות פוליטיות.

ידין מסבך את המשק

נראה כי לסגן־ראש־הממשלה, **יגאל ידין**, יש כישרון מיוחד לסבך כל דבר שבו הוא נוגע. באחרונה נערכה ישיבה של ועד השרים לענייני ערי פיתוח, והפקיד המיקצועי היחידי שבא לישיבה זו היה עוזרו של ידין, **דורון אלחנני**.

ידין את אלחנני החליטו לתת לאחיות בבתי־החולים את התנאים המועדפים, הניתנים למי שעובר להתגורר בערי־

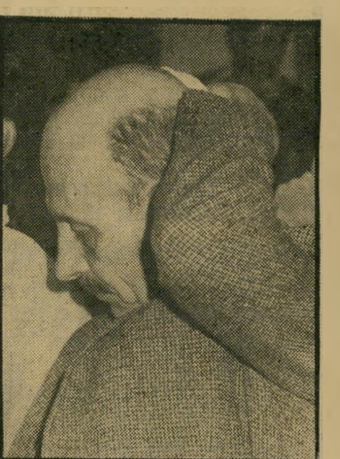

סגן־ראש־ממשלה ידין
ישר לבוץ

פיתוח: הלוואה לדיור בסך 80,000 לירות, הלוואה עומדת בסך 30,000 לירות, הקפצה אוטומטית בשתי דרגות, והטבות סוציאליות שונות.

החלטה זו הגיונית בדיוק כמו להעניק לכל ילידי הארץ זכויות המגיעות לעולים חדשים.

כשפורסמה ההחלטה, דרשו כל העובדים הרפואיים גם הם לקבל אותם התנאים. לאוצר ברור עתה, כי גורמים נוספים במשק ידרשו אותם התנאים.

בישיבת הממשלה הקרובה יקדישו דיון לשאלה: כיצד לצאת מהבוץ שאליו הכניס ידין את המשק.

תוכנית בלימה ליבראלית

אל שלל התוכניות לבלימת האינפלציה עומדת להתוסף עוד תוכנית אחת. עד כה הגיש נגיד בנק־ישראל, **ארנון גפני**, תוכנית לבלימת האינפלציה, וכן עשה מנכ"ל מישרד־האוצר, **עמירם סיוון**.

סגן־שר פלומין
תחת ביקורת

שהגיש תוכנית כזו יחד עם ראש אגף התקציבים, הפרופסור **איתן ברגלס**.

בחוגי המיפלגה הליבראלית מתחו ביקורת על סגן־שר־האוצר, **יחזקאל פלומין**, על כך שסיוון, שהוא איש מיפלגת העבודה, הגיש תוכנית ואילו איש מן המיפלגה הליבראלית לא עשה כן. פלומין הטיל על הממונה על החיסכון והביטוח, **בן־עמי צוקרמן**, על החשב הכללי, **גיורא** („גיורי") **גזית**, ועל היועץ המישפטי של מישרד־האוצר, **אבנר קסוטו**, לעבד יחד עימו תוכנית לבלימת האינפלציה, שתוגש לציבור ולאוצר בשמו של סגן־השר.

„אגוזי" במדים

אחד המוצרים הנמכרים ביותר בקנטינות של השק"ם הוא הממתק אגוזי מתוצרת „עלית".

אנשי מילואים החלו קונים באחרונה ממתק זה בחבילות של עשרות ומאות. מתברר כי אגוזי עולה בחנויות בתל־אביב בין 5 ל־6 לירות, בעוד שבקנטינות השק"ם מחירו רק 2 לירות, וחיילי המילואים מצטיידים בכמויות ניכרות ממנו עבור משפחותיהם לפני שיחרורם.

המתנחלים העשירים

כאשר מתנחלי אלון־מורה אינם עסוקים בהפגנות על הכביש, הם מצליחים לעשות כסף רב על חשבון משלם המיסים.

באחרונה חתם איש התנחלות אלון־מורה, **צבי סלונים**, על הסכם עם מישרד־הביטחון, שלפיו יעביר מישרד־הביטחון לרשות מתיישבי אלון־מורה מיבנה בן שלוש קומות ובו עשרות חדרים, הנמצא בתוך מחנה קדום. סלונים

צבי סלונים
מתנת־חינם

מתכוון להקים במקום את מדרשת ארץ־ישראל.

תמורת המיבנה לא ישלמו המתנחלים אף אגורה אחת — הם יקבלו אותו במתנה. כוונתם להביא למידרשה בני־נוער מחוץ־לארץ, תמורת סכום של 50 דולר (כ־950 לירות) ליום, תמורת הקניית „ציונות" בתנאי פנימיה. במיבנה אפשר יהיה לשכן 90 בני־נוער, כך שההכנסה של אלון־מורה ממתנה זו של מישרד־הביטחון תהיה 85,500 לירות ליום, או יותר מ־31 מיליון לירות בשנה.

בינתיים פועלים באלון־מורה שני מיפעלים אחרים, המכניסים אף הם כסף רב. המסגריה של אלון־מורה אינה מסוגלת לקבל עוד הזמנות עד שנת 1982, כשכל ההזמנות שלה הן ממישרד־הביטחון. המיפעל לבגדי ילדים זוכה בתמיכה מחוגי המפד"ל, ומכניס אף הוא כסף רב.

היהלומנים ייבדקו

ב־31 בדצמבר הוציא מישרד־האוצר תקנות בדבר חובת ניהול הספרים על־ידי יהלומנים. למרות הסערות הציבוריות שליוו את המגמה להוציא תקנות אלה, עברה הוצאתן בשקט.

התקנות ייכנסו אומנם לתוקף רק ב־1 באפריל השנה, כיוון שעל־פי החוק יש לפרסם תקנות אלה שלושה חודשים לפני הפעלתן למעשה, אולם אחרי פירסום התקנות אי אפשר עוד לשנותן, אלא על־ידי הוצאת תקנות אחרות.

במישרד־האוצר מכינים עתה בדקדקנות רבה מיבצע שיתחיל באמצע אפריל — תחילת מאי, לשם בדיקה אם היהלומנים אכן מנהלים ספרים. המיבצע לא יהיה מידגמי, אלא ישתדל להקיף את מרבית היהלומנים הפועלים בארץ.

טלפונים גמובים ב„אל־על"

החברה הישראלית „תדיראן" שותפה בכירה בחברה איראנית המייצרת מכשירי־טלפון. בעת המהומות בטהרן נפרצו מחסני החברה, ונגנבו מהם 25 אלף מכשירי־טלפון.

אולם עיקבות המכשירים הגיעו לארץ. מתברר כי אחדים מעובדים „אל־על" שטסו בטיסות־החירום לטהרן, הצליחו ליצור קשר עם הפורצים וקנו מהם מאות מכשירי־טלפון במחיר 5 דולר המכשיר, לעומת מחירו הקאטלוגי — 10 דולר.

עוד פיל לבן

פיל לבן נוסף התגלה באחרונה, בדמותו של בית־החולים „אייזנברג" ביפו.

מישרד־הבריאות החליט, לפני שלוש שנים, על הקמת בית־חולים חדש ומפואר על שמו של **שאול אייזנברג**, אשר תרם סכום של 10 מיליוני לירות לבית־החולים.

בבית־החולים הושקעו עד היום יותר מ־100 מיליוני לירות שהן, במחירים של היום, כ־250 מיליון לירות.

ביגלל קיצוץ תקציבי מישרד־הבריאות, ואחרי סקר שנערך עם כניסתו של שר־הבריאות **אליעזר שוסטק** לתפקידו, הוחלט להפסיק את בניית בית־החולים, בטענה שבית־חולים נוסף באיזור תל־אביב אינו עונה על מערך־האישפוז החדש.

סכום של 250 מיליון לירות בערך ירד לטימיון.

כיסאות כלכליים

● נראה כי מינויו של **יורם זיו** כממונה על הכנסות המדינה, עומד ל־התבטל.

זיו, המכהן היום כמנהל „הבנק הבינלאומי הראשון" בירושלים, היה אמור להחליף את **משה נוידרפר**, אולם עתה גברו הסיכויים שנוידרפר, הזוכה בתמיכת סגן־שר־האוצר, יחזקאל פלומין, יישאר בכל־זאת בתפקידו.

● היועץ הכלכלי בשגרירות ישראל בוושינגטון, **איתן רף**, עומד לחזור לארץ בעוד חודשים אחדים.

עד כה הוצעו לרף שתי מישרות: ה־אחת — סמנכ"ל מישרד־התעשייה ומנהל מטה סחר־חוץ של המישרד, במקום הד"ר **יעקוב כהן**. כהן הושאל ממישרד־החוץ למישרד־התעשייה, ועתה ביקש מישרד־התעשייה ממישרד־החוץ שלא לחדש את ההשאלה, החל ב־31 במארס. המישרה השנייה: סמנכ"ל מישרד־האוצר לעניינים בינלאומיים ומנכ"ל הרשות ללוחמה בחרם הערבי, במקום **דני הלפרין**, היוצא לארצות־הברית.

● מנכ"ל מישרד־האנרגיה הפורש, **יוסי ורדי**, עומד להקים חברה להשקעות, יחד עם **יורם רוזנפלד**, בנו של עורך „מעריב", **שלום רוזנפלד**. לפני הקמת החברה עומד ורדי לצאת בשליחות „הבנק העולמי" לאיים הקאריביים למשך חודשיים, כדי לארגן מערך־אנרגיה שם. שכרו של ורדי באיים הקאריביים יהיה 200 דולאר ליום, שהם כ־3,800 לירות ליום.

שערוריית המלון בירושלים

שערורייה עומדת לפרוץ סביב אחד המיגרשים המבוקשים ביותר בירושלים, מיגרש בן 2,7 דונם ליד הכנסייה באבו־טור.

על מיגרש זה עמדו להקים בית־ספר למלונאות. אולם אחד המלונאים הבכירים בארץ הצליח לשכנע את מישרד־התיירות לתת לו את המיגרש, שעליו יבנה בית־מלון מפואר.

אותו מלונאי לקח לחוץ־לארץ, על חשבונו, את אחד מראשי מישרד־התיירות, כדי להציג לפניו שם את המשקיעים שלו, ויש הטוענים כי מישרד־התיירות החליט לשנות את ייעודו של המיגרש משום לחצו של אותו פקיד־בכיר, המודה בצורה זו עבור הטיול לחוץ־לארץ.

החידוש המהפכני בסטריאו במערכת החדישה SG181X

New APSS
Auto Program Search System

SG 181X
FM FM Stereo/SW1/SW2/
MW 4-Band Receiver
Stereo Cassette Tape Deck
with APSS/
Record Player/
Optional 2-Way Speaker
System (CP-180X) Combination
Volume עוצמה 41 דרגות

החודש כדאי במיוחד

החידוש המהפכני הבלעדי של שרפ

New APSS

בעזרת שיטת ה-APSS, מסוגלת המערכת לדלג מקטע מוסיקלי אחד למשנהו ולבצע אוטומטית את הפעולות הבאות. על גבי הסרט:

1) לדלג אל הקטע המוסיקלי הבא ולעצור לפניו.
2) לדלג אל הקטע הבא ולנגנו.
3) לחזור אל תחילת הקטע ולעצור לפניו.
4) לחזור אל תחילת הקטע המוסיקלי ולנגנו שוב ושוב.

טייפ ובו אינסוף חידושים

שים לב להטענה הקדמית. כמוה חמצא רק במערכות יקרות. הטענה זו מאפשרת לבחון בקלות את מצב הסרט. (שוב לא תסתכן בהטענת קסטה הפוכה). מכוון לוח סגולי ומנגנון מושלם מבטיחים מגע חלק בין הסרט לבין המנגנון ושעוני בקרה רגישים מאפשרים הקלטה מושלמת.

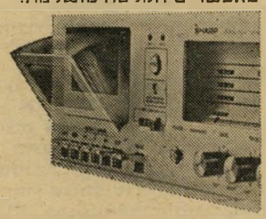

פטיפון - המתקדם ביותר

SG 181X מצוידת בפטיפון משוכלל המופעל על ידי מנוע אינדוקטיבי בעל 4 קטבים.
הזרוע המתואמת באיזון סטאטי תפיק מתקליטיך צלילים נפלאים בנאמנות מירבית.
סובן כי תוכל להאזין לצלילים אלה, ולהקליטם להנאת ידידיך בעת ובעונה אחת.

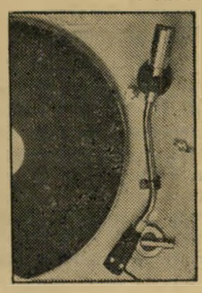

יצירה של ענק

SG 181X היא יצירה מושלמת.
יצירת ענק ששמו הולך לפניו בעולם שרפ - ענק האלקטרוניקה מיפן.
את המערכת של שרפ, תוכל לראות לשמוע ולקנות בשק"ם. במשביר המרכזי בכל בו שלום. במשביר לצרכן. בש.א.ל. ובחנויות מובחרות למכשירי חשמל.
המכירה גם לעולים חדשים

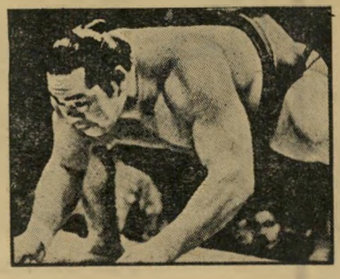

SHARP

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

שר-1 או.ק. 3

היבואן: אסמנו בע"מ ירושלים טלפון: 02-533817 הפצה: סלון טוקיו, אלנבי 53 ת"א. טל. 03-283770 הפצה בי"ם: אור, יבוא והפצה, דרך בית לחם 60. טל. 02-719447
אולם תצוגה מרכזי: בית שרפ - סלון טוקיו, אלנבי 66, תל-אביב. טל: 03-612128.

ראש אמ"ן האלוף שלמה גזית

פרשת האלוף ומקלט הטלוויזיה

בוסעי טיסת אל־על 010 מניו־יורק שיפשפו את עיניהם בפליאה. היום היה יום השישי ה־24 בנובמבר 1978. השעה 13.20 בצהריים. זה עתה נחת מטוסם בתום טיסה ארוכה ומעייפת בנמל־התעופה על שם דויד בן־גוריון.

מהמטוס ירד גבר ממושקף לבוש אזרחית, כשבידו קופסת קרטון גדולה ועליה, כפי שהיו מוכנים להישבע כמה מנוסעי המטוס, היו מודפסות אותיות אנגליות גדולות: COLOURED T.V. הגבר נכנס למכונית־שרד צבאית, שהמתינה לו ליד כבש המטוס, ובידיו תיבת הקרטון. נהג המכונית הצבאית הזניק את מכוניתו במהירות אל מחוץ למסלול נמל־התעופה, מבלי שהנוסע ייכנס אל בניין הטרמינאל ויעבור את בדיקת המכס, כנדרש לגבי כל אזרח.

תדהמתם של הנוסעים שצפו במחזה גדלה עוד יותר, כאשר כמה מהם זיהו את הגבר עם תיבת הטלוויזיה בידו: „זהו האלוף שלמה גזית — ראש אמ"ן..." אחרים סיפרו, כי האלוף גזית החזיק את תיבת מקלט הטלוויזיה לידו, כל זמן הטיסה מניו־יורק, ואף הזהיר את הדיילות שעברו על פניו פן תפגענה בטעות ב־תיבה.

כמה מהנוסעים משכו בכתפיהם והמשיכו בדרכם לאוטובוס שהסיעם אל אולם הנוסעים. אחרים הביעו בקול רם את התמרמרותם על כך, שבשעה שהם צריכים לעבור את התהליך המייגע של ביקורת דרכונים ומכס, פטור אלוף בצה"ל מחובה זאת. היו אף כאלה שקבלו, כי בעוד שהם יהיו חייבים לשלם מכס עבור החפצים שהביאו עימם, עקף האלוף בתילבור־שת האזרחית את ביקורת המכס.

אחד הנוסעים במטוס פגש כעבור ימים אחדים את הד"ר לסיפרות עיברית דן אלמגור וסיפר לו בתום־לב על המחזה. אלמגור, שחזר לא מכבר לארץ, אחרי שהות ארוכה בארצות־הברית, לא האמין למישמע אוזניו. „זה לא יכול להיות," אמר לאיש שיחו, „אתה בטח ממציא את הדברים." הוא ביקש מהאיש לחזור על הסיפור, ורק כשהשתכנע, כי האיש אינו מוותר אותו, החליט להגיב.

דן אלמגור ישב וכתב מיכתב לשר־הביטחון, עזר וייצמן. במיכתב מיום ה־5.12.1978 כותב אלמגור:

„מר וייצמן היקר,

מצאתי לנחוץ לכתוב לך בעניין, שיש בו לדעתי חשיבות ציבורית. מפי ידידים מהימנים שהגיעו ארצה מניו־יורק בטיסת אל־על 010 ביום 24.11.78 בשעה 13.20 אחר־הצהריים, שמעתי את הפרטים הבאים: במחלקה הראשונה של המטוס ישב גם האלוף שלמה גזית, ראש אמ"ן. לצידו החזיק במשך הטיסה קופסת קרטון גדולה, שעטיפתה העידה עליה, כי בתוכה נמצא מקלט חדש של טלוויזיה ציבעונית המתאים לתנאי קליטה בארץ. עם נחיתת המטוס בלוד ירד האלוף עם הקופסה מן המטוס, ישר לתוך מכונית צבאית שהמתינה לו על המסלול ויצא בכיוון השער.

„כל נוסעי המחלקה הראשונה, אישי הביטחון, הדיילות וצוות המטוס הבחינו במעשה ונקל לשער את תגובתם. אחדים מהם נתנו לה גם ביטוי מיידי. גובה המכס על מקלט טלוויזיה ציבעונית מסוג זה הוא כ־28 אלף ל"י.

„כשסופר לי הדבר, ניסיתי לשכנע את השומעים, כי הקופסה הכילה מיסמכים ומפות ולא טלוויזיה ציבעונית וכי הושמו בתוך קופסה כזו — שנראתה כאילו היא ארוזה באריזה מקורית ישר מן החנות, לצורכי הסוואה. אולם לצערי, לא הצלחתי לשכנע אותם. אשמח מאד לשמוע שצדקתי בגירסתי."

יש אחות — אבל לא זונה

דן אלמגור הסביר מאוחר יותר את מניעיו לשליחת המיכתב לעזר וייצמן: „כאן אירעו שני דברים שלדעתי הם חמורים ביותר. אני לא מבין את התופעה של מכונית עם נהג המתינים לאלוף בצה"ל ליד כבש המטוס. אני יודע, שגם כאשר מגיעים לארץ שרים או אורחים רמי־מעלה מחוץ־לארץ לא ממתינה להם מכונית ליד המטוס והם עוברים בצורה זו או אחרת את התהליך הרגיל של כניסה לארץ ובדיקה על־ידי המכס. זכות זו של מכונית העומדת וממתינה ליד המטוס, שמורה לדעתי לראש־הממשלה או לאדם העוסק בנושא ביטחוני חשוב, או כאשר קורה אסון ויש צורך להחיש עזרה בדחיפות לנוסע.

„הנושא השני הוא אי־תשלום המכס. לא יתכן שאלוף מכובד ומוכר בצה"ל, שהוא ראש אגף המודיעין במטה־הכללי ינהג כמבריח. ואין זה משנה אם מדובר בתשלום מכס בסך של 28 אלף ל"י — שהוא סכום נכבד לכל הדיעות — או בסך של לירה אחת. לאלוף בצה"ל — יותר מכל אדם אחר — אסור להיראות כמבריח — אפילו אם לא התכוון לכך. אולם מה שמן הראוי לנחוץ לכתוב לך בעניין, שיש בו לדעתי חשיבות ציבורית. מפי ידידים מהימנים שהגיעו ארצה מניו־יורק בטיסת אל־על 010 ביום 24.11.78 בשעה 13.20 אחר־הצהריים, שמעתי את הפרטים הבאים: במחלקה הראשונה של המטוס ישב גם האלוף שלמה גזית, ראש אמ"ן. לצידו החזיק במשך הטיסה קופסת קרטון גדולה, שעטיפתה העידה עליה, כי בתוכה נמצא מקלט חדש של טלוויזיה ציבעונית המתאים לתנאי קליטה בארץ. עם נחיתת המטוס בלוד ירד האלוף עם הקופסה מן המטוס, ישר לתוך מכונית צבאית שהמתינה לו על המסלול ויצא בכיוון השער.

„כל נוסעי המחלקה הראשונה, אישי הביטחון, הדיילות וצוות המטוס הבחינו במעשה ונקל לשער את תגובתם. אחדים מהם נתנו לה גם ביטוי מיידי. גובה המכס על מקלט טלוויזיה ציבעונית מסוג זה הוא כ־28 אלף ל"י.

„כשסופר לי הדבר, ניסיתי לשכנע את השומעים, כי הקופסה הכילה מיסמכים ומפות ולא טלוויזיה ציבעונית וכי הושמו בתוך קופסה כזו — שנראתה כאילו היא ארוזה באריזה מקורית ישר מן החנות, לצורכי הסוואה. אולם לצערי, לא הצלחתי לשכנע אותם. אשמח מאד לשמוע שצדקתי בגירסתי."

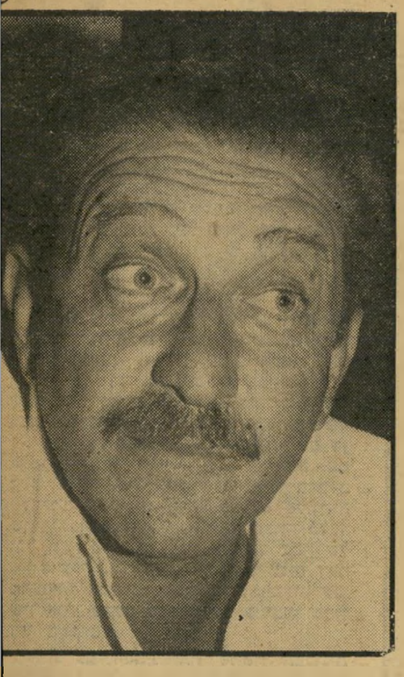

שר ביטחון וייצמן
לצורכי הסוואה

ד"ר לספרות אלמגור
מיצרך החודש

ח"כ אסף יגורי (מאחורי ידין)
התנהגות לא הולמת

פרשת האלוף ומקלט הטלוויזיה

(המשך מעמוד 23)

חמור יותר הוא שילובם של שני הדברים. האלוף ניצל את הזכות שניתנה לו או שנטל אותה לעצמו, שמכונית תמתין לו ליד כבש המסוס, כדי לעשות מעשה הנראה כהברחה בגלוי ולאור היום."

חמישה ימים אחרי ששיגר את מיכתבו לשר־הביטחון, צילצל הטלפון בביתו של דן אלמגור בשכונת אפקה שבתל־אביב. על הקו היה האלוף שלמה גזית. לדברי אלמגור, פתח גזית בעל הקול הרך והמתון את השיחה במילים: "יש לי אחות... אבל היא לא זונה."

לטענתו של אלמגור הודה גזית בפניו בנכונות העובדות שהיו כלולות במיכתבו לשר־הביטחון. הוא אישר, כי נהגו אומנם המתין לו ליד כבש המסוס וכי הוא עצמו ירד מהמסוס כשקופסת קרטון שבה היה מקלט טלוויזיה בידיו — ואז נכנס למכונית ויצא מתחום גמל־התעופה.

אולם האלוף גזית טען בשיחתו עם דן אלמגור, ומאוחר יותר גם בשיחה עם כתב העולם הזה, כי המדובר אינו במקלט טלוויזיה צבעונית, אלא במקלט טלוויזיה שחור־לבן שמחירו הוא 130 דולאר בלבד וכל תשלום המכס עליו מסתכם בסך של 4.000 ל"י. "בכלל לא הרווחתי שום דבר מהעסק," אמר גזית לאלמגור, "בדיוק עכשיו אותו מקלט עצמו נמכר כמיצרך החדש בשק"ם."

גזית גם הסביר את פרשת המכונית הצבאית שהמתינה לו: "המסוס נחת ביום השישי בצהריים ולא רציתי לעכב את הנהג שלי. לכן לא שלחתי אותו עם המקלט לבדיקת המכס. נכון שלא הצהרתי על הבאת הטלוויזיה. אבל כמה ימים אחרי כך שלחתי מיכתב למנהל־המכס. מסרתי לו את הפרטים על מקלט הטלוויזיה שהבאתי, וביקשתי לשלוח לי חשבון לתשלום. עד היום לא קיבלתי חשבון."

גזית ביקש גם לדעת מדוע נזעק אלמגור כל־כך עד כדי כתיבת מיכתב לשר־הביטחון. "מה?" שאל, "מדברים על הנושא הזה?" "כן," השיב לו אלמגור.

לדברי אלמגור, אמר גזית: "לא חשוב. אני בנושא הטלוויזיות כבר סגור."

השיב לו אלמגור: "אבל יש גם מכוניות־כביסה ומקררים."

„ההר הוליד עכבר"

ל אחרי שיחת הטלפון בין האלוף גזית לבין אלמגור, שיגר שר־הביטחון עזר וייצמן, מיכתב לאלמגור. כותב וייצמן במיכתבו: "הצגתי את מיכתבך לאלוף גזית, אשר הסביר לשביעות־רצוני את הענין ואת הרקע לאי־ההבנה שנפלה. אלוף גזית הודיעני, כי בכוונתו להסביר לך איך שיית את הפרשה ובטוחני, כי בינתיים נתברר לך, כי ההר הוליד עכבר."

אולם דן אלמגור לא הסכים עם דעתו של שר־הביטחון בענין זה. כפי שהסביר, הוא היה סבור, כי אין לעבור על פרשה זו לסדר־היום וכי דינו של אלוף בצה"ל, הוא כדין כל אזרח אחר בענייני מכס. בתשובה למיכתבו של וייצמן, שיגר אליו אלמגור מיכתב נוסף שבו דיווח לו על שיחתו הטלפונית עם גזית. הוא סיים את מיכתבו במישפטים הבאים:

"כאיש סיפרות שמחתי לגלות כאן (בהסברים של גזית) אלמנטים יהודיים חסידיים קלאסיים (יום השישי הקצר, הרצון לא להכביד על הנהג בערב־שבת — המסוס נחת בשעה 13.20). אך דומני שאילו יכלו נשרות הנוסעים ואנשי הצוות שראו את מעשהו של האלוף וחיוו את דעתם עליו לשמוע גירסה זו, היו משתמשים בביטוי אחיד של אמ"ן המוכר לי: 'הסתברות מוכחת, חבל.'"

גם מיכתבו זה של אלמגור לא נשאר ללא מענה. יומיים אחר־כך מיהר וייצמן להעניק לאלמגור גם על מיכתבו השני: "מאחר שההודעה למכס נשלחה ביוזמת בעל המקלט ולפני פנייתי אליך, הנני רואה לעניין כדרכו של יהושע בן פרחיה 'הווי דן את כל האדם לכף זכות')."

לגבי אלמגור הפרשה נסתיימה בכך. הוא סבור, כי יצא ידי חובתו האזרחית כאשר שהיפנה את תשומת־ליבו של שר־הביטחון לפרשה, שבינתיים עשתה לה כנפיים, במיוחד בקרב אנשי ציוותי־האוויר של אל־על. הידיעה התגלגלה והגיעה גם לאוזניו של ח"כ אסף יגורי, פורש ד"ש. יגורי החליט לערוך בדיקה משלו בעניין. הוא הגיע על סמך מקורותיו למסקנה כי לאלוף גזית „גישה לייבא לארץ מקלט טלוויזיה ללא מכס." לגבי יגורי, אלוף־משנה (מיל.) בצה"ל, שבמילחמת יום־הכיפורים, בהיותו סגן־אלוף בשייריון, היה הקצין שבוי הישראלי בעל הדרגה הגבוהה ביותר שנפל בידי המצרים, היתה לכך משמעות מיוחדת.

טען יגורי באוזני כתב העולם הזה: „חלק ממה שהתחולל במילחמת יום־הכיפורים אירע ביגלל התנהגות בלתי הוגנת של קצינים בכירים בצה"ל.

„אסור שהעניין הזה ייימשך. אחת הסיבות לכך שבחרתי ללכת לפוליטיקה היתה שהעניין הזה ייפסק. אני מתכוון לדאוג לכך עד כמה שכוחי יאפשר זאת, שהאלוף גזית יועמד לדין, ואם יימצא חייב — יבוא על עונשו."

האלוף שלמה גזית
בקול מתוק ורך

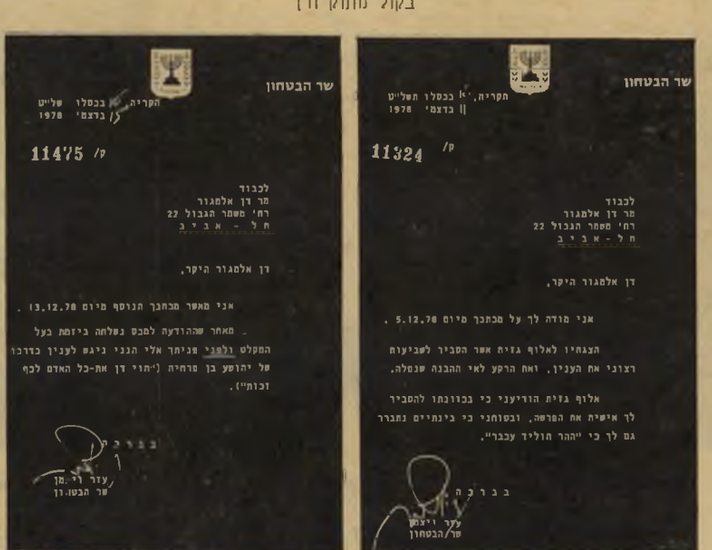

מכתביו של עזר וייצמן דדן אלמגור
כף זכות

ח"כ אסף יגורי הגיש השבוע שאילתה בנושא זה לשר־הביטחון, ובה ביקש מעזר וייצמן להשיב אם פירטי הפרשה נכונים. כן שאל יגורי את וייצמן, מה יש בדעתו לעשות בנושא זה.

שלמה גזית, שהוא כיום בן 53, החליף את האלוף אלי זעירא כראש אמ"ן מייד אחרי מילחמת יום־הכיפורים. האלוף בעל המראה הרגוע תמיד, הנראה יותר כאיש־מדע מאשר איש־צבא, הוא יליד תורכיה שעלה לארץ בהיותו בן שבע. בשנת 1944 הצטרף לפלמ"ח, ולחם בשורות פלוגה ח' בגזירת ירושלים.

בשנת 1952 מונה שלמה גזית לראש לישכת סגן הרמטכ"ל, כאשר מרדכי („מוטקה") מקלף נשא בתפקיד זה. גם כשמונה מקלף כרמטכ"ל וכסגנו כיהן משה דיין, המשיך גזית בתפקיד ראש לישכת סגן־הרמטכ"ל. כעבור שנתיים, כאשר מונה דיין כרמטכ"ל, הפך גזית ראש־לישכתו.

אחרי שורה של תפקידים במטכ"ל, היה שלמה גזית ב־1962 סגן מפקד חטיבת גולני. רק בשנת 1964 עבר לשורות המודיעין בצה"ל, חיל שבו שירת בתקופת מילחמת ששת־הימים. אחרי המילחמה מונה כראש המחלקה למימשל צבאי במטכ"ל, וכמתאם הפעולות בשטחים.

אחרי המשבר הגדול שפקד את חיל־המודיעין בעקבות מחדל הקונספציה ערב מילחמת יום־הכיפורים, הצליח גזית לשקם את החיל. הוא התגלה כאיש־מיקצוע מעולה. נועם הליכותיו וסבר פניו הפכו אותו אחד האנשים האהודים ביותר בקצונה הבכירה של צה"ל.

משום כך הדהימה פרשת מקלט־הטלוויזיה את מכריו. „זוהי עלילה," טענו רבים מהם. „לא ייתכן לייחס מעשה כזה לשלמה גזית, הידוע ביושרו ובהגינותו."

לאלוף גזית היה הסבר משלו לפרשה. „כשאני מגיע מחוץ־לארץ," אמר לכתב העולם הזה, „מחכים לי אנשי ליד המטוס. אני נכנס לחדר־ההמתנה בנמל־התעופה, אנשי מסדרים לי את הטעון סידור ואני נוסע הביתה.

„באותה טיסה הגענו לארץ בערב שבת. אחרי טיסה שנמשכה כ־20 שעות. לא המתנו למכס אלא נסעתי ישר הביתה. אני מודה שטעיתי.

„העובדה היא," מוסיף האלוף גזית, „ש־עוד לפני שדן אלמגור פנה אל שר־הביטחון, פניתי אני ביוזמתי אל המכס. כמה ימים אחרי שהגעתי לארץ שלחתי להם מיכתב, ובו ביקשתי הוראות כיצד עלי לנהוג ואל מי עלי לפנות כדי לשלם את המכס על המכשיר שהבאתי. לגמרי במיקרה קיבלתי רק ביום החמישי האחרון מיכתב־תשובה מהמכס, שבו נאמר לי להתקשר עם אדם מסויים כדי להסדיר את העניין. אני עומד להתקשר איתו מחר."

שר־הביטחון, עזר וייצמן, אימץ גירסה זו של גזית. הוא ראה בפרשה תקלה של היסח־הדעת בלבד, ולא ניסיון להערים על המכס. על אמונתו זו הוא מתכוון להגן בכל כובד משקלו, כדי ששמו של מפקד מסור ומעולה לא יוכתם דווקא ערב פרישתו מצה"ל.

במדינה

העם

הארורים

שרי ממשלת ישראל יכנו יהיות הזוברי ממשלת קובה בשנת 1939

„המצפון עושה את כולנו מוגי־לב," אמר ויליאם שקספיר. ממשלת ישראל הוכיחה זאת השבוע. היא התגלתה כבעלת־מצפון. היא התגלתה גם כמוגת־לב.

לפני כשנתיים הוקרן על מסכי הארץ הסרט האמריקאי ספינת הארורים. הוא תיאר בצורה נאמנה למציאות פרשה שהתחוללה לפני ארבעים שנה — פרשת האוניה הגרמנית סט. לואיס, שהונצחה בהיסטוריה בשם ספינת הארורים.

סט. לואיס הפליגה מנמל המבורג ב־13 במאי 1939, כשעל סיפונה 937 פליטים יהודים, שניסו להימלט מהשואה ההולכת וקרבה. יעדה של האוניה הגרמנית היה נמל קובה והיא הפליגה לשם בבירכת השילטון הנאצי. יועצי התעמולה של היטלר שיערו מראש שאף אחת ממדינות העולם לא תסכים לתת מיקלט לפליטים היהודים. הם ביקשו לנצל את מסע ספינת הארורים כדי להמחיש בפני העולם כולו, שמכיוון שאין מדינה המוכנה לקלוט את יהודי אירופה, לא נותרה לגרמניה הנאצית הברירה אלא להשמידם.

במשך חודשים ארוכים היטלטלה סט. לואיס ממנמל לנמל מבלי שניתן יהיה לנוסעיה לרדת. לבסוף נאלצה האוניה לחזור לאירופה, שם ירדו הפליטים כשרובם סיים את דרכו במחנות־הריכוז.

„קול הפליטים זועק מהים." הדברות, שלא היו עדים להתרחשות זו ושצפו בסרט, לא היו מסוגלים להבין את הניתוקים בהם השתמשו הממשלות השונות כדי למנוע מיקלט מפליטי סט. לואיס. „הרי זה לא אנושי," היתה תגובת הצופים בסרט בכל רחבי העולם. בישראל שימש הסרט הוכחה נוספת לכך כי „העולם כולו נגדנו."

אבל השבוע יכלו אזרחי ישראל להבין טוב יותר מדוע התנכר העולם לגורל הפליטים היהודים במילחמת־העולם השניה ולא פעל להצלתם. ממשלת ישראל המחישה זאת בהתנהגותה והחלטותיה.

לפני כשבועיים יזם ספן־השלום אייבי נתן רעיון הומניטארי ממדרגה ראשונה: לקלוט בישראל 400 מפליטי וייט־נאם השרויים זה מיספר שבועות על סיפון האוניה טונג אן, מול חופי מאניל שבפיליפינים, מבלי שאף אחת ממדינות העולם תהיה מוכנה להורידם אל חופיה ולתת להם מחסה.

במיברק ששיגר לראש־הממשלה כתב אייבי נתן: „כבנים לעם, שרבים מבניו ידעו בעבר גורל דומה, אין אנו יכולים לעמוד מנגד ולרחוץ בניקיון כפינו בטענה שאין הענייך נוגע לנו. קול פליטי וייט־נאם זועק אלינו מן הים..."

נראה כי מברקו של אייבי נגע לליבו של בגין. הוא החליט להעלות את ההצעה בישיבת הממשלה, ואז ניתן היה לשמוע מפי כמה מהשרים את אותן תשענות, שטענו בשעתו נציגי אומות העולם נגד מתן מחסה לארורי סט. לואיס.

ראשון המתנגדים היה שר־הפנים יוסף בורג. אחריו החרו שר־התחות אהרון אבוחצירא ושר־השיכון גדעון פת, שכל אחד מהם יכול היה בשקט לייצג את ממשלת קובה בשנת 1939. „אין זה לפי יכולתה של ישראל להיענות להצעה אנושית זו ולוא רק משום הכלל ענייי עירך קודמים" — התחסד אבו־חצירא.

„בעקבות פליטים אלה עלולות להגיע לחופי ישראל אוניות פליטים נוספות שיראו בישראל מיקלט," נחרד איש סביון גדעון פת. אל אלה הצטרפו גם שר־החוץ משה דיין ושר החקלאות אריאל שרון, שטענו כי אין זה מענייננו של ישראל לדאוג לפליטי וייט־נאם.

„לא כל כך יפים." הממשלה התגלתה לבסוף כבעלת מצפון. 11 משריה הצביעו בעד קליטת הפליטים. אבל ההחלטה היתה מוגת־לב. במקום 400 הפליטים שהציע אייבי לקלוט בארץ — תכולת מטוס ג'אמבו, שידידיו ההולנדים היו מוכנים לממן כדי להטיס את הפליטים לארץ — החליטה הממשלה לקלוט רק 100 פליטים. כדי לא להעניק לאייבי את הילת

אב וייט־נאמי ושני ילדיו עד סיפון „טונג אן" מוך חופי מאנילה
החמצה משוועת

המיבצע החליטה הממשלה לממן את הבאת הפליטים על חשבונה.

כעבור יום הסתבר שזה היה ניסיון התחמקות. אחרי קבלת ההחלטה החלו פניות למוסדות האו״ם כדי שאלה יממנו את קליטת הפליטים בארץ. לא מן הנמנע כי בסופו של דבר תישאר רק ההחלטה בארץ. הפליטים הווייט־נאמים ישארו על סיפון ספינת הארורים שלהם.

החלטת הממשלה הוכיחה גם עד כמה מנוכרים שריה מרחשי־לב העם. בתגובה ליוזמתו של אייבי התעוררו אלפים. ש־הביעו נכונות לסייע לקלוט את פליטי וייט־נאם. מוסדות וחברות היו מוכנים לתרום כספים. מישפחות ביקשו לאמץ יתו־מים. עיריות ומועצות מקומיות החלו ב־מיבצעי איסוף של בגדים וציוד. ההת־להבות יצרה הזדמנות להפגין כי ישראל אינה שוכחת וכי כשמדובר בהצלת פלי־טים נרדפים, אין היא עושה חשבונות קטנוניים כיתר אומות העולם.

ממשלת ישראל גרמה להחמצת הזדמ־נות זו. היא ביזבזה במחי החלטה עלובה וקרירה, שכאילו נכפתה עליה, מחווה אנו־שית נדירה. היא הפכה מיבצע לאומי ספונ־טאני לעניין ביורוקראטי אפור.

ביטא זאת המשורר חיים חפר, שכתב על אייבי נתן: לפעמים אתה משיב קצת רוח במפרשינו העייפים / ומוכיח לנו כמעט לבדך כי אנחנו לא כל כך צודקים ולא כל כך יפים.

מיפלגות

גור פוליטי

שלושה מנהיגים הוצנחו בכפת אחת לצמרת מיפלגת העבודה

צופי הטלוויזיה שיפשפו את עיניהם בפליאה. על מסך הטלוויזיה הופיעה ביום השישי האחרון דמותו של רב־אלוף (מיל.) מרדכי („מוטה") גור, שרק ימים ספורים קודם לכן פשט רשמית את מדי צה״ל. והנה, בתשובה לשאלת מראיינו, לא הת־בייש מוטה להשיב: „כן, בבוא הזמן אני שואף לתפקיד ראש־הממשלה. זוהי שאיפה בהחלט לגיטימית למי שמרגיש כי בכוחו לעשות דברים..."

לא היתה זו הפעם הראשונה בה הצהיר מוטה גור כי הוא נושא את עיניו לתפקיד ראש־הממשלה. עוד כשכיהן בתפקיד ה־רמטכ״ל רמז, בראיונות שונים, כי הוא חותר לתפקיד פוליטי שיאפשר לו להיות „שותף בהכרעות." בהזדמנויות אחרות התבטא, לא פעם בשמץ של יוהרה וביט־חון עצמי מופרז, כי „אם רבין ושמעון פרס יכולים להיות ראשי־ממשלה אין כל סיבה מדוע שגם אני לא אהיה."

הצהרותיו אלה של מוטה יצרו כלפיו גל של התנגדות, שביסודה הינה בלתי מוצדקת. אין שום סיבה מדוע אדם בעל כושר מנהיגות ויכולת מחשבה אנאליטית מסוגו, הפונה לחיים הפוליטיים לא ישאף לתפקיד הפוליטי הרם ביותר. אולם במדי־נה, שהורגלה שראשי ממשלות מתמנים בה אחרי שהם „מקבלים על עצמם את דין התנועה", הפכה השאיפה המוצהרת לכהן כראש־ממשלה למילה גסה.

לא במעט נבעה ההתנגדות למוטה מכך שהוא מבקש לכהן כראש־ממשלה מטעמה של מיפלגת העבודה דווקא.

האריה של מחר. מוטה בא ממיש־פחה בעלת מסורת סוציאליסטית. לפני שהתגייס לפלמ״ח במילחמת־העצמאות היה חבר רשום במפא״י. מיום שלבש מדים לא היה מעולם חבר במיפלגה כלשהיא. אולם שירותו במיסגרת הנח״ל וכהונתו כאלוף פיקוד־צפון, קירבו אותו לתנועה הקיבוצית על כל זרמיה, למרות שהוא עצמו בן המושבה רחובות.

בתקופה מסויימת ניסה שמעון פרס לג־ייס את מוטה, בהיותו במדים, לשורות רפ״י. מוטה דחה את ההצעה. הוא שמר על עצמאותו הפוליטית. רק עתה, כשפשט את מדיו חזר למיפלגת העבודה.

אולם אם סבר שמעון פרס שבהמלצתו לצרף את מוטה גור למוסד העליון של העבודה — לישכת המיפלגה — יחד עם שני „מוצנחים" אחרים, שגריר ישראל לשעבר באו״ם, חיים הרצוג, ומנכ״ל בנק הפועלים לשעבר, יעקב לווינסון — הוא מחזק את מחנה תומכיו, הסתבר לו במהרה כי טעה טעות מרה. כבר בהופעתו הפומ־בית הראשונה חלק מוטה גור שבחים דווקא ליצחק רבין כראש־ממשלה.

„עבדתי עם ממשלת גולדה, ממשלת רבין וממשלת בגין," אמר מוטה, „ואני יכול לומר ללא צל של ספק, שהתיכנון הלאומי, עבודת המטה הכוללת, הכנת ה־נתונים וניתוח אפשרויות בממשלות ה־קודמות, היו הרבה יותר יסודיים ומבו־ססים לעומת הממשלה הנוכחית."

היה זה רמז שהתפרש כמכוון לעברו של פרס, שאין הוא מונח בכיסו. לגבי רבין, שבתקופת כהונתו של מוטה כרמטכ״ל חשד בו לא אחת שהוא פועל בעצה אחת עם שמעון פרס כדי לגנחו, היה זה איתות מעודד.

בשלב זה ספק אם מוטה יצטרף לאחד משני המחנות — זה של פרס וזה של רבין — העשויים להתמודד על תפקיד המועמד לראשות־הממשלה הבאה. ברור לחלוטין שהוא עצמו אינו מתכוון לרוץ לתפקיד זה בשנתיים וחצי הקרובות. מו־טה, שדחה הצעות מפתות במשך הפרטי כדי להשתלב במשק הציבורי במיסגרת חברת כור, עומד לצאת לשלושה חודשי לימודים בחו״ל. קרוב לוודאי שבשנה הק־רובה לא יעסוק כלל בפעילות פוליטית.

אולם, לאורך זמן, הוא עשוי להיות אחת הדמויות הדומיננטיות במיפלגת הע־בודה. המיפלגה, שחסרה עד כה מנהיגים רעננים העשויים למשוך המונים, התעש־רה בבת אחת בשלושה מנהיגים פוטנ־ציאליים העשויים להשפיע על שינוי תד־מית המיפלגה ורוחה.

מבין שלושתם נראה דווקא מוטה גור כבעל הסיכויים הטובים ביותר להנהיג בעוד שנים מיספר את מיפלגת העבודה, אם יצליח להשתלב ולהתאקלם במאבקים ובתככים המיפלגתיים.

הגור הפוליטי של היום מבטיח להיות האריה של מחר. פרס ורבין ינסו ודאי למשוך אותו בזנבו לצידם. אבל בבוא היום הוא עשוי לטרוף את שניהם גם יחד.

מישטרה

הסוסה שרצתה חופש

עדר הסוסים יצא לשוח בכבישים — עד שהגיע השוטר ושם קץ לחיפזרה

שינוי מרענן על סיפורו של האדם שנשך כלב, נגולה השבוע בפני בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. גרמו לכך סוסה וסיח שנמלטו מאורוותם בבני־ברק, וייחד עם סוסים צוהלים אחרים יצאו לבלות בנעימים באחד מפרדסי הסביבה.

יש לשער שהסיפור היה מסתיים בכך, אילולא ניסה השוטר יחזקאל עובדיה להכניס בכוח את הסוסה לתוך „ניידת לסוסים", ואילו זו סרבה בתוקף. אז חבק השוטר האמיץ בעוז־נפש את צווארה וני־סה לדחוף אותה לניידת. במחאה — נשכה אותו הסוסה. כתוצאה מכך הוגש כתב־אישום נגד בעל הסוסים, דוד בית־עדה.

כתב־האישום פירט, כי העבירה היתה בכך שבית־עדה, ברשלנותו, הניח לסוסים לשוטט בסביבה, ובכך סיכן את הציבור. הסוסים יכלו לגרום חבלות לבני־אדם, ואומנם גרמו חבלה כזו — לשוטר עובדיה.

השופט הרשיע את בית־עדה, וגזר עליו קנס בסך 2,000 ל״י ומאסר על תנאי ל־3 חודשים.

העירעור שהוגש על־ידי עורך הדין יגאל יצחק־הלוי, עורר חיוך על פניהם של השופטים. מזה שנים רבות הם עוס־קים בהפרות חוקי התעבורה על־ידי נה־גים ומכוניות, והנה חזר מעשה הסוסים להזכיר להם נשכחות.

העלאת זיכרונות. השופט בנימין כהן, אב בית־הדין וחבריו השופטים אליהו וינוגרד ומשה טלגם, העלו זיכרונות מת־קופת המג׳לה. אותו חוק עותומני נושן שהיה נהוג גם בתקופת המדינה ובוטל רק לפני שנים מעטות. אותו חוק קבע, בין השאר, כי אם סוס מקרטע ברגליו הקדמיות וגורם נזק — האשם בפרש, אולם אם הנזק נגרם מרגליו האחוריות של הסוס, אין הרוכב אשם.

הסניגור נשאר רציני כל אותה עת, וניסה לטעון כי בעצם, השוטר הוא שתקף את הסוסה, ועל כן הביא על עצמו את הנשיכה. אולם השופטים לא קיבלו טענה זו, כשם שלא קבלו טענה אחרת שאמרה כי האורווה נפרצה. מאחר שהנאשם לא בא למישטרה להתלונן כי אורוותו נפרצה, אלא בא לשם רק כדי לחפש את רכושו שנעלם, ושרידי החבלים שלצווארן של הבהמות, סיפרו סיפור שונה.

דבר אחד בלבד ביקש בית־מישפט לשמוע מפי התובעת היפהפיה אדומת־

רב־אלוף (מיל.) גור
לא למשוך בזנב

השיער, פנינה דבורין: מדוע יש להטיל במיקרה זה מאסר־על־תנאי, ולא להסתפק בענוש של קנס. התובעת השאירה את הדבר לשיקולו של בית־המישפט.

בפסק־דינו קבע בית־המישפט, כי אחרי ששקל מיקרי מוות שקרו בסביבה לנוסעי מכוניות שנתקלו במפתיע בסוסים שזינקו לעומתם בכביש, החליט להשאיר את הקנס בעינו. אולם הוא ביטל את ענוש המאסר על תנאי, משום שיש בו כדי הכתמת הנא־שם, ואין צורך בכך במיקרה זה.

צה״ל

הזיכוי המרשיע

מפקד חיל־הים זוכה מאשמת ניסיון לאינוס — אבל צה״ל הפסיד מערכה

מפקד חיל־הים, האלוף מיכאל („יומי") ברקאי, קרן מאושר. כשיצא את אולם בית־הדין הצבאי ביפו הוא נתן דרור לרג־שותיו, אותם ניסה לעצור בתוכו בעת הק־ראת פסק־דינו. היתה לו סיבה טובה לכך: בית־הדין הצבאי זיכה אותו מהאשמה ה־חמורה ביותר שהועלתה אי־פעם נגד אלוף בצה״ל — ניסיון לאינוס רס״רית, המשרתת בשירות־קבע בחיל־הים.

עיני צה״ל כולו היו נשואות לעבר הקרב המישפטי שהתנהל מאחרי דלתיים סגורות. מהלך המישפט עצמו לא היה חסוי. שכן בית־הדין לא החליט על ניהול המישפט בדלתיים סגורות. אולם דלתות בית־הדין היו נעולות בפקודת ראש אכ״א, שקבע כי פתיחת דלתות האולם עלולה לפגוע בביטחון המדינה.

כך, בצורה אבסורדית, יכלה העיתונות לדווח על מהלך המישפט, מבלי שנציגיה יהיו נוכחים בו. כתוצאה מכך הגיעו לידי־

(המשך בעמוד 29)

עצם בלתי־מזוהה (עב״ם)

בנק לאומי מציע לך "כח עד 120"

תכנית החסכון החדשה

- תקרת החסכון - עד 120.000 ל"י
- 14% מענק מידי על הפקדות חד פעמיות
- 7% מענק מידי על הפקדות חדשיות רצופות.
- ריבית והצמדה על הקרן והמענק פטורים ממס הכנסה לאחר שש שנות חסכון.

פרטים נוספים בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד ובנק ערבי ישראלי.

בנק לאומי

פרסום א. פל

ח"כים: ממה הם חיים באמת?

המשך הדו"ח על הכנסותיהם האמיתיות ורכושם של כל 120 חברי הכנסת התשיעית

פלאטו שרון: כסף וסמל

ח"כ שמואל („סמואל") פלאטו־שרון נחשב האיש העשיר ביותר בכנסת. אולם עושרו של שרון במיקרה זה, ועצם חברותו בכנסת הם לא רק עניין להערכה, כפי שהדבר נעשה בסידרה זו לגבי שאר חברי־הכנסת. פלאטו־שרון הוא סמל, האיש היחידי בתולדות הכנסת שנאמר עליו במליאה עצמה: „אתה גנב, אתה גאנגסטר," מבלי שהדבר זכה בתגובה כל שהיא, היה פלאטו־שרון. הדובר היה אריה („לובה") אליאב, ופלאטו לא הגיב. מפני שלא היה לו מה להגיב.

במשך יותר משמונה שנים ידוע פלאטו כאחד האנשים העשירים בארץ. לפחות בכל הנוגע לעיסקותיו בישראל. נראה, כי חוץ מאותן עיסקות שבהן הוא מכר רכוש, לא הרוויח שרון אגורה שחוקה אחת. לחיפך — הוא הפסיד. אולם, הכספים הרבים שאותם הביא מצרפת, הארץ שביקשה את הסגרתו ביגלל מעשי נוכלות ורמיה, והעסקים שהוא עושה בארצות אחרות, בעיקר בוונצואלה ובארצות־הברית, הם שהביאו פלאטו לבוא בארמון ממש, בסביון. הוצאות אחזקת משק ביתו, הכוללות את הנהג, שומר־הראש, שני מזכירים אישיים, האחראי על האחזקה, כמה משרתות, מטפלת לתינוק של פלאטו, גננים ושומר, וכן הוצאות האירוח בביתו, מגיעות לכ־300,000 לירות בחודש, על־פי דבריו שלו.

לפלאטו שתי מכוניות מסוג קאדילאק, מכונית מרצדס ומכוניתה של אשתו היא מסוג אלפא רומיאו ספורט. גם לנהגו של פלאטו יש מכונית. למרות שפלאטו ידוע כמי שאינו אוהב לשלם, וכמי שאינו מכבד את התחייבויותיו, גם אם המדובר במשכורת של פקידה או פועל, מגיעות ההוצאות האישיות שלו לעוד כ־200,000 לירות בחודש, וזאת בחודשים שבהם אינו מרבה לצאת מהבית. לפני חודשים אחדים, אחרי שדרש להוציא את רק"ח מחוץ לחוק, הסתגר פלאטו בביתו וטען, כי אוהדי רק"ח מאיימים לרצוח אותו. אחר־כך נולד בנו של פלאטו, וזו היתה לו סיבה נוספת להישאר בבית. לאירועים רישמיים הוא לוקח עימו את רעייתו, שכן, הוא חושב שיהיו במקום צלמים. אך לאירועים לא רישמיים, כמועדוני לילה, הוא הולך עם אחד מעוזריו או עם נהגו.

ח"כ פלאטו־שרון בוויליה שלו בסביון
הסתגר בביתו

משה ארנס: עסקים וביטחון

אחד משכניו של פלאטו בסביון, הוא יושב־ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ משה ארנס. ארנס אמנם אינו מתגורר בארמון כמו זה של פלאטו, אך הוא בעליה של וילה שלא היתה מביישת איש. בווילה זו שבסביון, הוא מתגורר עם אשתו וארבעת ילדיהם. ארנס הגיע לישראל מארצות־הברית רק בשנת 1948 ונראה אז, כי יהיה מושבניק, כמי שהיה נציב בית"ר בארצות־הברית, מיהר ארנס להצטרף למשק של תנועה זו, מבואות בית"ר. אולם ארנס שהיה כבר אז בעל תואר אקדמאי בהנדסת מכונות, לא הסכין עם חיי המושב, עזב אותו, נסע חזרה לארצות־הברית ושם המשיך ללמוד. הפעם הנדסה אווירונאוטית. הוא התחיל לעבוד עבור חברת קרטיס רייט בארצות־הברית בפיתוח מנועי סילון. משכורתו של ארנס כבר אז היתה גבוהה במיוחד. הוא הצליח לחסוך סכום ניכר, עימו שב לארץ בשנת 1962. באותה שנה החל להרצות בפקולטה להנדסה אווירונאוטית בטכניון. ארנס לא היה אהוד במיוחד בקרב המרצים בטכניון. יש טוענים, כי היה זה ביגלל התנשאותו וביגלל אורח חייו הראוותני. הוא עבר לעבוד בתעשייה האווירית, מונה כסמנכ"ל וראש חטיבת ההנדסה במיפעלים אלה. ארנס עזב את התעשייה האווירית, ששילמה לו משכורת ענק ולרשותו עמד חשבון הוצאות פתוח שאותו ידע לנצל, בטריקת דלת.

כאשר עזב את התעשייה האווירית הקים חברת יבוא בשם סיברנטיקס, הרשומה על שמו ועל שם אשתו. חברה זו המתמחית ביבוא מוצרים מדעיים מיוחדים במינם, היא אחת מחברות הייבוא העשירות בארץ והפכה את ארנס אדם אמיד ביותר. לזכותו של ארנס אפשר לומר, כי באופן ישיר אין למצוא קשר בין החברה שלו, המייבאת גם מוצרים הקשורים לתעשייה הביטחונית, לבין תפקידו כיושב־ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ח"כים של סביון

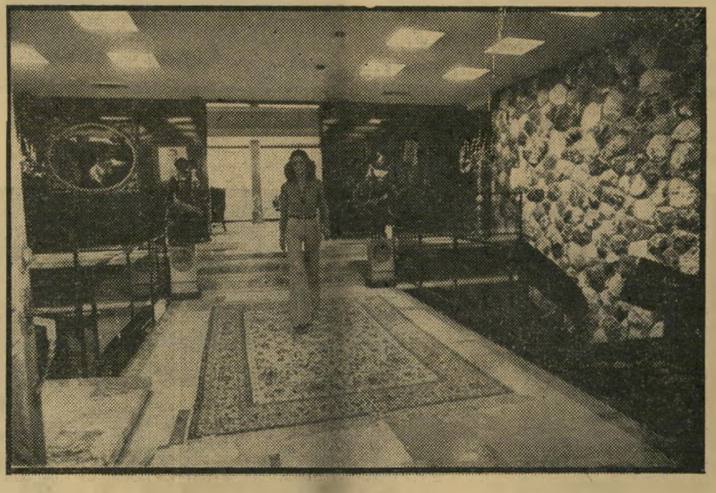

אגף פלאטו, רעייתו של הח"כ, בביתם שבסביון
לאירועים רישמיים

יהודה בן־מאיר: עשיר, אך צנוע

ח"כ המפד"ל יהודה יעקוב בן־מאיר, („מישה") ארנס לאיזור המגורים היקר ביותר בארץ, סביון. בן־מאיר בא ממישפחה האוהבת כסף. אביו, הד"ר מאיר רוזנברג המנוח, היה ידוע כמי שאהב עיסקות שונות, והותיר לבנו סכום ניכר של כסף. גם אשתו של בן־מאיר, שאותה הכיר באיצות־הברית, תרמה סכום נכבד, שאותו קיבלה מהוריה, לקפיטל המישפחתי. מלבד הרווחים שהקרנות המישפחתיות נושאות, ומלבד משכורתו כחבר־כנסת, מקבל בן־מאיר גם שכר, אם כי לא בצורת משכורת, אלא כדמי הרצאות, מאוניברסיטת בר־אילן, כראש המחלקה לפסיכולוגיה.

אין ספק, כי בן־מאיר שייך לשיכבה של עשירי הכנסת, אם כי אורח חייו והצורה שבה הוא מתלבש מעידים על צניעות, נוסף לטעם רע. לבן־מאיר אין מכונית, ואת מרבית זמנו הוא מקדיש לעסקנות פוליטית. הוצאותיו האישיות והוצאות בני מישפחתו אינן גדולות, ובן־מאיר הוא מבין חברי־הכנסת הבודדים, המצליח לחסוך גם ממשכורתו כחבר־כנסת.

וירשובסקי: פוטנציאל מבוזבז

עד כמה חברי הכנסת החיים חיים נוחים ביותר, אם כי אינם עשירים, נמנה ח"כ שי, מרדכי וירשובסקי. וירשובסקי הוא עורך־דין במיקצועו, אך מעולם לא היה לו מישרד פרטי לעריכת־דין. במשך שנים רבות, עד שנבנסו לכנסת היה וירשובסקי שכיר, ותפקידו האחרון היה היועץ המישפטי של עיריית תל־אביב.

לאיש, ובעיקר לעורכי־הדין שבקרב חברי־הכנסת, אין ספק, כי אילו היה וירשובסקי פונה לפרקטיקה פרטית עם השם שעשה לו כיועץ המישפטי של עיריית תל־אביב, וכחבר־כנסת, היה הופך תוך תקופה קצרה אדם עשיר. אולם, וירשובסקי הוא בין אלה המוכנים לתקוף כל חברי־כנסת העוסק בעבודה אחרת, מלבד עבודתו בכנסת, משום שלדעתו, כל עיסוק אחר הוא מעילה באמון הבוחרים.

וירשובסקי מתגורר באחד הרחובות היקרים של תל־אביב, רחוב אדוארד ברנשטיין, בדירה בת ארבעה חדרים. יש לו תוכנית חיסכון שבה כמה עשרות אלפי לירות ומדי פעם הוא משמש כבורר בשכר, תמורת תשלום. בשנה האחרונה שימש וירשובסקי כבורר בשתי בוררויות והשתכר כמה אלפי לירות בודדות. נוסף למשכורתו כחבר־כנסת, הוא מקבל סכום של כ־9,000 לירות בחודש, שילומים מגרמניה בגין רכושו שנשדד בזמן מלחמת העולם השניה.

ח"כ משה ארנס
בטריקת דלת

(המשך מעמוד 27)

מניה. וירשובסקי הוא בין חברי־הכנסת הבודדים, שאין להם מכונית.

סטף ורטהיימר: פעילות נדירה

למרות שהם חברים באותה סיעה, ש"י, השוני בין וירשובסקי לבין ח"כ זאב („סטף") ורטהיימר הוא עצום. ורטהיימר, איש נהריה, ממעט להופיע בכנסת. יש התולים זאת באכזבתו מחלום ד"ש ז"ל. המקורבים אליו יודעים, כי כל נסיעה שלו לכנסת עולה לו בכסף רב.

משום שייתכן ש„יום אחד אעזוב את הכנסת ואצטרך לפתוח אותו מחדש." יצחקי נוהג במכונית מסוג וולוו ולרשותו שני חשבונות חיסכון ח"י כפליים וחשבון תמר אחד, שבו יותר מ־60 אלף לירות.

אין ספק, כי העובדה שנבחר כחבר כנסת גורמת ליצחקי נזקים כספיים גדולים. הוא אומנם יכול, על־פי החוק, להמשיך ולקיים את מישרד הייעוץ הפסיכולוגי שלו, אך לדעתו, אין עבודה נוספת עולה בקנה אחד עם עבודת חבר־כנסת. לאמיתו של דבר ממשיך עדיין יצחקי לעסוק בייעוץ הפסיכולוגי, אולם לדבריו, הוא עושה זאת עתה חינם, בקרב ילדי הפרברים.

יצחקי מודה, כי בהתבססותו החומרית עזרו לו הוריה של אשתו, מפינלנד.

משה קצב: החותן עזר

ח"כ משה קצב מקבל רק משכורת אחת, למרות שהוא מועסק בשתי מישרות. קצב מקבל את משכורתו מהכנסת וכן חשבון הוצאות, אולם שאר הוצאותיו משולמות על־ידי המועצה המקומית קריית־מלאכי שבראשה הוא עומד. קצב מודה, כי נוסף להוצאות שאותן הוא מקבל מהכנסת, משלמת לו המועצה המקומית קריית־מלאכי כי הוצאות אש"ל, ומעמידה לרשותו מכונית ואת הוצאותיה.

קצב מתגורר בבית פרטי בן תשעה חדרים, בקריית־מלאכי. את הבית עזרו לו לרכוש הורי אשתו. בנוסף למשכורתו כח"כ, מביאה גם אשתו, העובדת בחצי מישרה כפקידת בנק, עוד כ־6,000 לירות לתקציב המישפחתי.

עקיבא נוף: אשה ושירה

אחד מחברי־הכנסת העשירים ביותר הוא כיום ח"כ הדימוקרטים עקיבא נוף. נוף, עורך־דין, זמר ומלחין במיקצועו, אינו משתכר מהמיקצועות הנוספים שלו כסף רב. מעריכת־דין הוא אינו משתכר ואילו התמלוגים שאותם הוא מקבל עבור שיריו אינם משמעותיים כלל.

נוף גם אינו בא ממישפחה עשירה, אך הוא נכנס למישפחה עשירה. אחרי שנים רבות שבהן היה רווק, נשא נוף את העיתונאית מירה וינגרטן, שהביאה עימה נדוניה עצומה. וינגרטן היתה נשואה, קודם לכן, ליהודי אמריקאי עשיר מטקסס, ממנו יש לה שני ילדים. גם בעלה לשעבר של וינגרטן וגם חוקי הגירושים האמריקאיים היו נדיבים ביותר אליה, כאשר התגרשה. ביום גירושיה, הפכה וינגרטן אשה עשירה ביותר, בסדר גודל של מאות אלפי דולרים.

נוסף לכסף זה, הביאה עימה וינגרטן לנישואין עם עקיבא, את אחת הדירות המפוארות בתל־אביב, דירה שהיא צירוף של שתי דירות פאר בשדרות בן־ציון. הדירה על תכולתה מוערכת כיום בסכום של יותר מחמישה מיליוני לירות. אולם גם אם רצה נוף לחיות טוב, או לרכוש לעצמו עוד נכסים, כדירה קטנה נוספת, הוא לא היה צריך לפגוע בהון שהביאה לו אשתו. נוסף למשכורתו כחבר־כנסת וחשבון ההוצאות שלו, ממשיכה אשתו לקבל מבעלה הראשון סכום חודשי קבוע בדולרים, אשר מאפשר לבני הזוג לחיות כמו מלכים. מדי חודש מקבלת וינגרטן 3,000 דולר. כיום, פירושו של דבר שלרשות נוף עמדו מדי חודש בחודשו כ־60,000 לירות.

נראה, כי לכספים אלה יש השפעה רבה על דרך חייו של נוף. בעוד שעד לפני שבועות אחדים היה מקפיד לבוא כימעט לכל ישיבות הכנסת, הרי שבשבועות האחרונים נעדר נוף ממרבית הישיבות. על כך נאמר: מרבה נכסים, מרבה דאגה.

ח"כ בן־מאיר

ח"כ נוף

צניעות נוסף על טעם רע

ורטהיימר הוא מנהלו ובעליו של אחד המיפעלים המשגשגים ביותר בארץ, המיפעל התעשייתי ישקר. למרות השכלתו הפורמלית, הצלחת ישקר היא הצלחתו הניהולית הישירה של ורטהיימר, הצלחה זו היא שהפכה אותו מיליונר ואחד האנשים העשירים ביותר, לא רק בכנסת, אלא בארץ כולה. ורטהיימר נוהג באחת משתי המכוניות העומדות לרשות מישפחתו. הוא גר בווילה בנהריה.

יצחק יצחקי: פרנסה בהתנדבות

ח"כ יצחק יצחקי, מיספר שניים במיפלגה שהצליחה להכניס שני חברי־כנסת, שלומציון (יחד עם אריק שרון), הפך תופעה בכנסת חודשים ספורים אחרי בחירתו, כשהוציא לאור ספר על הכנסת, ואירגן חוג להתעמלות בקרב חברי־כנסת. יצחקי, הנשוי לאשה מפינלנד, הוא בן טבריה, היה מורה ומנהל בית־ספר באיזור טבריה. אולם, אחרי שסיים את לימודי הפסיכולוגיה שלו, גילה יצחקי את תל־אביב ועבר אליה. הוא פתח מישרד לייעוץ פסיכולוגי לילדים, התפרסם כאחד הטובים במיקצועו, ומישרדו החל משגשג. כיום יצחקי הוא אדם אמיד תודות למישרד זה.

יצחקי מתגורר בדירה בת ארבעה חדרים ליד צהלה, ויש לו נכס נוסף: המישרד שלו בצפון תל־אביב (שדרות בן־גוריון, פינת ריינס). עתה המישרד סגור, אולם יצחקי מסרב למכור אותו, הן משום שהוא רכוש, אשר מחירו עולה בהתמדה, והן

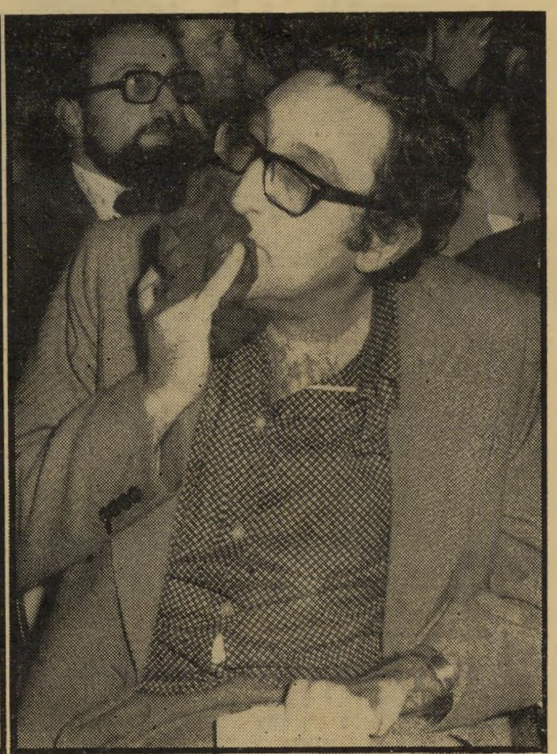

ח"כ וירשובסקי

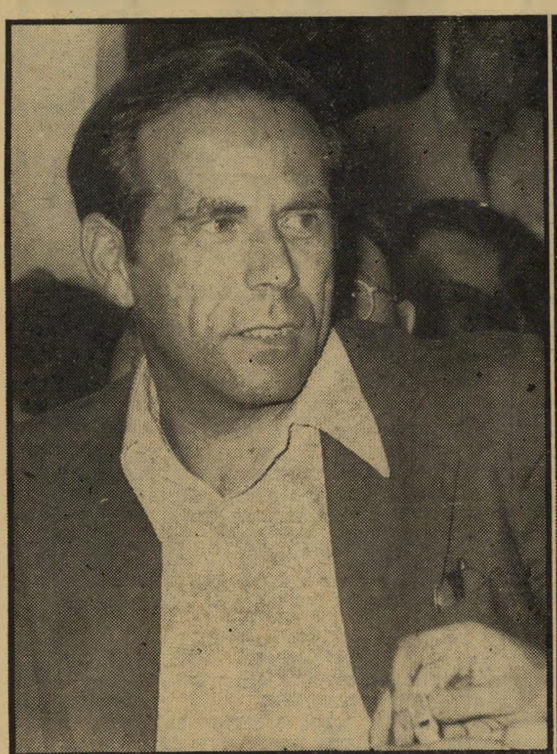

ח"כ ורטהיימר

הנסיעה לכנסת יקרה

(המשך מעמוד 25)

עת הציבור דיווחים סלקטיביים שנתנו מקום לפרשנויות שונות לגבי גורלו של יומי.

החלטתם של שלושת שופטי בית־הדין לזכות את יומי מאשמת הניסיון לאונס היתה לכן בבחינת הפתעה. אולם ההפתעה לא היתה נעימה עד סופה.

פרידה מהמדים. קבעו שופטיו של מפקד חיל־הים: „לאחר שבחנו את חומר הראיות שבא לפנינו — לאור ההלכה הפסוקה בסוגיית הסיוע לעדות קורבן של עבירת־מין — הגענו לכלל מסקנה, כי אין בו כדי לבסס כדבעי את הרשעתו של הנאשם בשלוש העבירות שיוחסו לו: ניסיון לאינוס, איומים והתנהגות שאינה הולמת.

„על אף שנותנים אנו אמון מלא בגירסתה הבסיסית של המתלוננת, בדבר תקיפתה על־ידי הנאשם בניסיון לאונסה ועל אף שדחינו את גירסתו המכחישה מכל וכל של הנאשם... נמנענו להרשיע את הנאשם משום שמבחינה מישפטית לא מצאנו בחומר הראיה שבא לפנינו אותו סיוע מלא ומושלם הדרוש לפי ההלכה הפסוקה, לביסוס הרשעתו בביצוע העבירות המיוחסות לו.“

במילים אחרות: בית־הדין הצבאי קיבל

האלוף ברקאי
זיכוי על אף האשמה

למעשה את הגירסה לפיה היה ניסיון לאונס מצד יומי, אולם קבע שמבחינה מישפטית אין באפשרותו להרשיעו. היה זה מסוג הזיכויים־המרשיעים.

שכן, גם אם זוכה מחוסר ראיות מישפטיות מספיקות, לא יוכל יומי להמשיך ולהחזיק בתפקיד מפקד חיל־הים וגם לא להמשיך ולשרת כאלוף בצה״ל.

האלוף ברקאי זכה אומנם בזיכוי מישפטי. הקאריירה הצבאית שלו לא תוכתם בהרשעה של ניסיון לאינוס. אבל צה״ל פסיד את שירותו של לוחם נועז ומפקד

עובדה שיומי יצטרך ככל הנראה לפ... להשתחרר מצה״ל — יש ... למפקדים המנצלים ... שאינה הולמת ... בדין, הם ... היפרד מ־

בעקבות הרשעתו של ראש עיריית רחובות לשעבר, ח״כ שמואל רכטמן, מתעוררת סוגייה מישפטית וציבורית מסובכת

חבר־כנסת בכלא — או אסיר בכנסת?

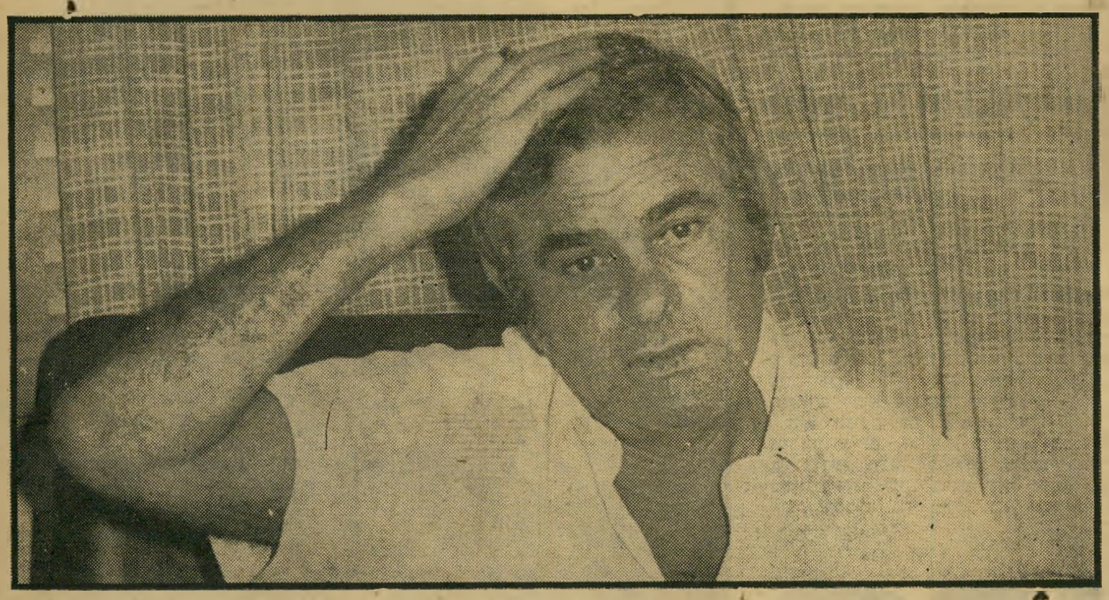

כ**אשר דנה** ועדת הכנסת, לפני חודשים אחדים, בהסרת חסינותו של ח״כ שמואל רכטמן, מי שהיה אז גם ראש עיריית רחובות, החליטה הוועדה לצמצם ככל האפשר את דיוניה ואת הסרת החסינות.

החלטת הוועדה אמרה, כי חסינותו של רכטמן מוסרת רק לצורך העמדתו לדין באותה פרשת־שוחד ספציפית שבה הוא־שם. הוועדה לא קבעה מה יהיה גורל ה־חסינות אם יורשע רכטמן ויידון לישיבה בכלא. אחדים מחברי הוועדה, שהעלו אפשרות כזו, קבעו במפורש כי אם יתרחש מצב כזה, תצטרך הוועדה לשבת שנית, להחליט אם גם לצורך המאסר היא ממליצה בפני הכנסת להסיר את החסינות — או לאו.

הכנסת לא ניצבה מעולם בפני בעיה של חבר כנסת שנידון למאסר, ויש לדעת איך לנהוג בו: כאזרח מן השורה, כפושע שהורשע, או כחבר־כנסת נכבד ובעל זכויות רבות, שאין לאף אזרח אחר במדינה. חוק ייסוד הכנסת קובע במפורש את דרכי בחירתו של חבר הכנסת, וקובע גם כיצד חדל אדם להיות חבר כנסת: כאשר מסתיימת הקדנציה שלו, או כשהוא מת־פטר. בחוק ייסוד הכנסת אין כל דרך לפטר חבר־כנסת — בין אם הוא, כמו רכטמן, נידון למאסר והוקע כפושע, בין אם הוא לוקה במחלה אנושה שאינה מאפשרת לו לתפקיד כראוי, ובין אם אינו ממלא כלל את חובותיו הפרלמנטריות.

הכנסת זוכרת את המיקרה של ח״כ אליהו ששון, שבתקופה האחרונה לכהונתו נראה היה לכל כי מחשבתו אינה צלולה וכי הוא הפך סנילי. ששון סירב להתפטר, ואי־אפשר היה לפטרו. הכנסת גם מכירה מיקרים של חברי־כנסת שלא טרחו כלל לבוא למליאה אחרי שנבחרו. אחד מאלה היה חבר־הכנסת הקודמת יוסף („יוסקה“) קרמרמן, שהיה מופיע במיזנון הכנסת — ולא במליאה — אחת לחודשיים בממוצע. איש לא יכול לפטר את קרמרמן, שאפילו סדרני הבית לא תמיד זיהו אותו, וכל עוד רצה בכך, הוא היה חבר־כנסת לכל דבר.

אם יחליט בית־המישפט העליון כי על רכטמן, שנידון לשלוש וחצי שנות מאסר בבית־המישפט המחוזי, אחרי שהורשע ב־עבירת שוחד, לשבת בכלא למרות עירעורו, ואם ימשיך רכטמן להתעקש שלא להתפטר מהכנסת למרות שחברי מיפלגתו כבר החלו להפעיל עליו לחצים בכיוון זה, תעמוד הכנסת בפני מצב מעניין ביותר. רכטמן אומנם הודיע השבוע כי אם לא יתקבל עירעורו יתפטר מהכנסת, אך ב־כנסת סבורים כי הצהרה זו נועדה רק להרגיע את הרוחות, ולאפשר את המשך השתתפותו בישיבות הכנסת.

אין ספק כי בתנאים אלה ידרוש רכטמן, יום אחרי כניסתו לבית־הסוהר, כי שילטונות בתי הסוהר יאפשרו לו לפעול כחבר־כנסת. רכטמן יסתמך על חוק חסינות חברי־הכנסת, הקובע כי יש לאפשר לחבר־כנסת, כל עוד הוא חבר־כנסת, את האפשרות למלא את תפקידו. המדובר לא רק בהשתתפות בישיבות המליאה והוועדות, כפי שחשבו הפרשנים שדנו בנושא זה מאז הורשע רכטמן, אלא בהיקף רחב הרבה יותר.

רכטמן יוכל לדרוש משלטונות הכלא לאפשר לו להשתתף שלושה ימים בשבוע בישיבות המליאה, אם כי מהוועדות הוא בוודאי יסולק על־ידי מיפלגתו.

אולם, תפקידו של חבר־כנסת מחייב אותו לבוא במגע עם ציבור הבוחרים שלו. איש לא יוכל להוכיח, כי ציבור הבוחרים של רכטמן לא בא מאילת, ממטולה או מקיבוצים בגליל. רכטמן יוכל לארגן לו סדרי־יום כזה שיחייב את שילטונות בתי־הסוהר לאפשר לו לשהות מחוץ לכותלי הכלא 24 שעות ביממה, שיבעה ימים בשבוע, כשהוא מלווה על־ידי שוטר.

אבסורד

מול אבסורד

ד**ן שיטר המיוזה** יהוה בעייה נוספת. אם ילווה רכטמן על־ידי שוטר, יצטרך זה לזנוח אותו כאשר יגיע רכטמן לישיבות הכנסת. על פי חוק מישכן הוודיע, כי לא יאפשר לשוטר־מלווה להיכנס עם רכטמן אל תוך מישכן הכנסת. הכנסת ורחבתו, לא יכול שוטר־בתפקיד, כמו כל עובד־ציבור אחר, לפעול במיסגרת תפקידו בתוך המישכן ללא אישור מיוחד־ראש הכנסת. אישור מיוחד־ראש הכנסת במיקרים כגון אלה הוא אישורו של איש־המיקצוע בנושאים אלה, קצין־הכנסת יצחק („איזי“) בן־גל. בן־גל כבר „השוטר יצטרך להיפרד מח״כ רכטמן ליד שער פאלומבו, ולהעביר אותו לידי איש מישמר־הכנסת שישמור עליו. זה אומנם מוסיף לנו אחריות כבדה, אולם יש לשמור על חוקי הכנסת ועל צביונה המיוחד,“ הסביר השבוע בן־גל.

בהתייעצות שקיימו השבוע שר־הפנים, הד״ר יוסף בורג, והיועץ־המישפטי־לממשלה יצחק זמיר, הם החליטו כי אם אומנם יבקש רכטמן, במידה שעונשו לא ישונה על־ידי בית־המישפט העליון, להמשיך למלא את תפקידיו כחבר־כנסת, יתנגד לכך שר־הפנים ולא יאפשר זאת. שר־הפנים, כממונה על המישטרה, הוא גם הממונה על נציבות שירות בתי־הסוהר, ולכן תצטרך פנייתו של רכטמן בסופו של דבר להגיע אליו.

אולם הן זמיר והן בורג, וכך גם כל מישפטן מקרב חברי־הכנסת, חוששים כי במידה שרכטמן יגיש בג״ץ נגד בורג, קיימת אפשרות סבירה בהחלט שבית־הדין הגבוה־לצדק ייאלץ, על פי חוק חסינות חברי־הכנסת, לחייב את שר־הפנים ואת שילטונות בתי־הסוהר לאפשר לרכטמן להמשיך לעסוק בעיסוקי חבר־כנסת מוגבלים, ולהיות חופשי במשך השנתיים וחצי הבאות, וזאת למרות שבפקודת בתי־הסוהר אין כל חובה לשחרר אסיר שהוא ח״כ כדי שיוכל להשתתף בישיבות הכנסת.

במיקרה כזה, קיימת אפשרות שרכטמן ייאלץ לבלות בבית־הכלא לפחות שנה אחת, שנת־המאסר האחרונה שלו. רכטמן נידון לשלוש וחצי שנות מאסר. הכנסת הנוכחית מסיימת את כהונתה בעוד שנתיים וחצי. אין להניח שאם ידרוש רכטמן את חסינות ח״כ, ינכו לו שילטונות הכלא

(המשך בעמוד 36)

איבון מיכאל, סוציאליסטית שרופה, נח"לאית המחשניינת בפיסיקה גרעינית החגלגלה במקרה לכוכבות

התפרסמו במאבקיהם הציבוריים, כשנקטו עמדות שמאלה ממפ"ם.

איש לא תלה תקוות בנערה האלמונית מכרם שלום, אך מכיוון שנעשו ממילא כל המאמצים, כדי לאתר שחקנית מתאימה, הוחלט לנסות גם אותה. אותו איש צוות שלח מיברק לכרם, והזמין את איבון מיקלוש לבוא לפגישה בתל־אביב.

היא הגיעה עם תרמיל, שיער ארוך, מיכנסי ג'ינס, חולצת טריקו ובטלדרס שחור ועל עיניה הכחולות מישקפי ראייה בסיגנון ג'ון לנון. ברגע שבו נכנסה אל אולם הקבלה של סירטי נוח אמר בועז

הכוכבת

דמאי בועז דווידזון והמפיק יורם גלובוס היו אובדי עצות. הכל הושלם לקראת התחלת צילומי סירטם יוצאים קבוע. אנשי הצוות הוחתמו על חוזים, אתרי הסרטה נבחרו, שחקנים הוחתמו ורק כוכב לסרט אין.

מאות צעירות יפהפיות נבחנו במשך חודשים ארוכים לתפקיד הראשי. שחקניות מנוסות, וצעירות אלמוניות — אך לשוא. בועז דווידזון לא מצא את הבחורה. הוחלט לעשות פשרות ולבחור מישהי לא כל־כך מתאימה. גם זה לא הלך. הצילומים נידחו ביותר מעשרה ימים ואז נזכר אחד מאנשי הצוות, שאחותו מכירה צעירה יפהפייה המשרתת בנח"ל בקיבוץ כרם שלום, שליד פיתחת רפיח, שחבריו דווידזון: „זהו זה!". איבון לא ידעה כלל במה מדובר. כשהוסבר לה שעושים סרט ורוצים אותה ככוכבת ראשית נבהלה וברחה מהמישרד, רדפו אחריה עד למטה, לרחוב והחזירו אותה. ניסו לשכנע ונתנו לה שעתיים להחליט. איבון ישבה במישרד חשבה שעתיים והחליטה: „למה לא?!" כיום, עשרה ימים אחרי תחילת הצילומים היא מצטערת על המעשה שעשתה. כל המהומה סביבה לא נראית לה, היא אינה מרגישה את עצמה שייכת לעולם הזוהר והקולנוע. „זה לא אני. זה פשוט לא אני," היא ממלמלת לעצמה, מדליקה סיגריה בסיגריה ונראית סובלת.

אפשר לחשוב שהיא עושה הצגות, משחקת את הכוכבת הגדולה ש„לא מבינה בעצם מה

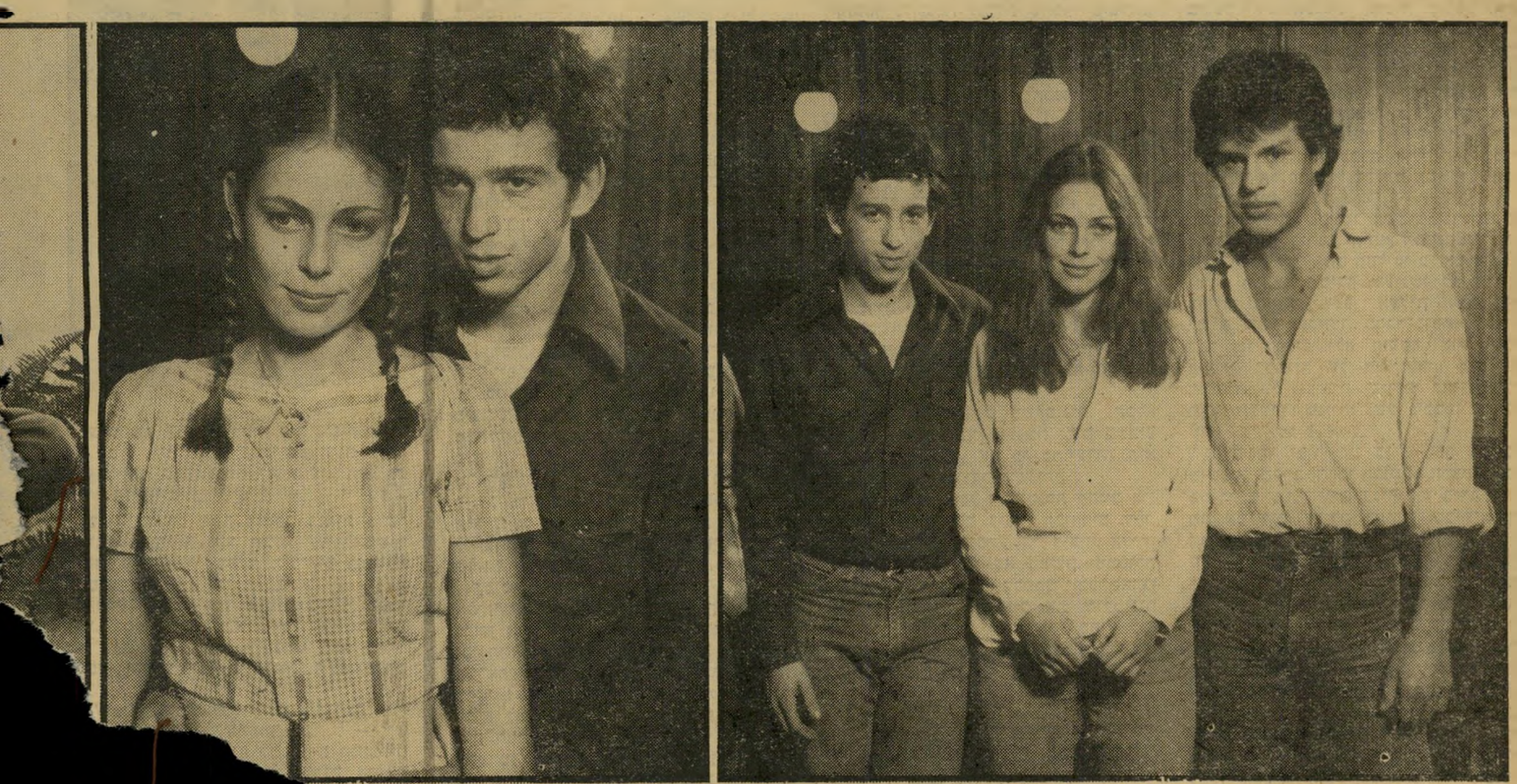

שלישיית הכוכבים מימין לשמאל: יהונתן סגל, איבון מיכאלי ויפתח קצור, כוכבי הסרט **יוצאים קבוע**. שני הצעירים משחקים בסרט **אסקימו לימון**, ושניהם עדיין משרתים בצה"ל.

עם יפתח קצור המככב למולה [illegible] בשימלה בסיגנון שנ[illegible] מגלם את דמותו של דווידזון ואיבון את ד[illegible]

האחות

פיי דאנוויי הישראלית, כך מכנים אנשי הצוות את איבון מיכאלי המכבת כרחל.

האהובה ביותר מכל השח־ קניות שאיתן עבד, כך טוען בועז דווידזון, לגבי איבון.

איבון היתה פעילה מאד גם בש"סי — שמאל־סוציאליסטי־ישראלי. במיסגרת פעי־ לותה זו הלכה לבתי־חרושת, ניסתה לדבר ולהשפיע על ועדי־עובדים. היא מספרת: „היינו הולכים לבתי־חרושת. אבל הפו־

(המשך בעמוד 36)

לדבר, היא מסבירה: „זה עונש. זה לא העולם שלי. הגעתי לכאן בטעות עם כל התרמילים, בדרך לקיבוץ. פיתאום קרו דברים איבדתי את השליטה. היתה המולה סביבי ונתנו לי שעתיים להחליט. זה סיפור של הצבא. ידעתי שאם אשתתף בסרט, ארוויח חודשיים מהשירות וזהו זה פשוט קרה. הייתי המומה, אנשים אמרו, זה משהו שלא תוכלי לעשות שוב.

לסתום את הפה

„אני שונאת להצטלם. אני מרגישה כמו דג ביבשה. בכלל כל העניין כולו, לא מוצא־חן בעיני. נדמה לי ש־ לקחו אותי בידיים ולא היתה לי שליטה על העניין. עבר עלי שבוע שכל הזמן קרו בו דברים. התחלתי כל יום בשבע בבוקר, לקחו אותי לקוסמטיקאית ליזיקה ולספר גילי גמליאלי. זה היה משהו נוסח אינקוויזיציה. היתה לי פלומת שיער על היד — הורידו לי אותה. שמו לי מיש־ חות על הפנים. הרגשתי נורא. הייתי מבוהלת. ליזיקה ירדה עלי: איך את נראית, תראי איזה יבלות יש לך!' אמרתי לה: ‚אני לא מתביישת בהן. אני טי־ פחתי אותן.' כעת אני צריכה לסתום את הפה. אני עשיתי לעצמי את זה.

„אני לא אשכח כשישבתי אצל גילי

סיגריה

ניצחית לאיבון מיכאלי ביד. היא מרבה לעשן ושונה לגמרי מדמות נערת הזוהר, ש־ אפשר היה לצפות ממנה שהיא תהיה.

במיספרה, באה רכילאית מפורסמת ואמרה לי ישר לתוך הפנים בקול הבס שלה: „הדבר היחידי שמעניין אותי, זה אם יש לך חבר. נבהלתי. זה היה נורא. ההורים שלי צעקו „גוועלד"! בכלל אני רוצה להשאיר אותם מחוץ לעניין. הם לא או־ הבים את הרעיון. כששינו לי את שם מישפחתי למיכאלי זה לא היה איכפת לי. זה טוב כמו כל שם אחר. חוץ מזה אני שמחה: כך לא יוכלו לזהות אותי, כי זה לא שמי ואני לא מתכוונת להחליף אותו בתעודת הזיהוי.

„קשה לי לדבר על פוליטיקה. במיוחד עכשיו. אני מרגישה שבעצם השתתפותי בסרט רמסתי את כל הדברים שאני מאמינה בהם. מי שחושב שהוא סוציא־ ליסט, לא ייתכן שיעסוק בדברים שבהם אני עוסקת כעת. יש כל־כך הרבה אנשים שדופקים אותם, כל־כך הרבה פועלים ש־ מנצלים אותם. הייתי רוצה להגיע למצב הקלאסי, שבו פועל ירצה להיות פועל ולא ישאף להיות בורגני. ומה אני עושה? הופכת בורגנית קטנה, שעובדת בדבר שהוא לא לרוחה למען כסף."

ראת לזה, היא מתכננת טיול באירופה.

בינתיים היא מתגוררת במלון רמדה שם שוכנה כיאה לכוכבת ומתייצבת על במת הצילומים כל יום בדייקנות של שעון.

„זה לא העולם שלי"

היא יפה באופן בלתי רגיל. פניה עדינות, שיערה בהיר ורך. אנשי הצוות כבר מכנים אותה „פיי דנאוויי הישראלית." בועז דווידזון, הבמאי המנוסה, אומר: „מעולם לא אהבתי לעבוד עם שחקנית כמו שאני אוהב לעבוד עם איבון."

היא נולדה בהונגריה להורים חניכי בי־ ת"ר. בשנת 1964 עלתה עם ההורים אר־ צה. היא גדלה ברמת־גן ושם גם סיימה את לימודיה בגימנסיית אוהל שם. כבר בבית־הספר התיכון היתה פעילה מאד מבחינה פוליטית. היא היתה מצעירי מר"י — מחנה ראדיקלי ישראלי מיסודה של תנועת העולם הזה—כוח חדש.

על תקופה זו היא מספרת: „הייתי בת חמש־עשרה והפצתי כרוזים של „אורי אבנרי לכנסת!" היינו שמונה חברה והר־ גשנו כמו ילדים קטנים וחשובים. יותר מאוחר עברתי לשי"ח ולמוקד. תקופה מסויימת הייתי מקורבת לחוגי מצפ"ן, אך מעולם לא השתייכתי בעצם למצפ"ן. כש־ התגייסתי לצבא פחדתי נורא. חשבתי ש־ כדי לשמור על שפיות דעתי במיסגרת כזו אני צריכה להתגייס לגרעין. כיוון שכרם שלום היה הקיבוץ היחידי שדיעות רוב חבריו היו קרובות לשלי, הצטרפתי לכרם. בשבילי זה היה או כרם שלום או לא קיבוץ. חשבתי שזה הקיבוץ היחידי ש־ קיים. כשהגעתי לשם הסתבר לי שזה לא קיבוץ בכלל. רוב החברה שהיו בסדר הועזבו כשהגעתי, בגלל דיעותיהם הפו־ ליטיות. אלה שהועזבו היו אנשי חד"ש שהקימו קומונה בתל־אביב. בכלל, מה שקורה עכשיו בכרם מאד לא לרוחי. הם בעניין של להקים את מפ"ם על הרגליים מחדש. מה זה מפ"ם? מפ"ם זה לא אני."

דיבורה של איבון מקוטע. קשה לה להתבטא, היא מעשנת סיגריות בשרשרת. כשהיא נשאלת מה קרה לה שהפסיקה

„אולמרט התכוון לממש את כוונתו לשאול אותי שאלות לא נכונות, כדי לגרום לי נזק ולהרתיעני מניהול מישפט נגדו..."

גנדי עונה לאולמרט

„גנדי עוד לא יודע מה זה מישפט־דיבה. אכין לו 500 שאלות. אפרסם אותן ואז הפירסום יהיה קביל. הוא חשב שהוא עושה סובייודיבה על העניין; הוא חמור! מה זה מיש־פט־דיבה; במישפט־דיבה אתה רשאי להגיש לתובע שאלות. אתה יכול להכין 500 שאלות. את מי דפקת; באיזה יום; האם בא הנהג שלך לראות איך אתה מזיין; מזה ועד כך מיני עסקים פליליים. שאלות... אתה לא חייב שהשאלות תהיינה נכונות. שאלות... ואתה מגיש את השאלות האלה וכך עיתון רשאי לפרסם אותן מהתחלה עד הסוף." כך, במילים אלה, התבטא ח"כ אחוד אולמרט, כאשר נודע לו על כוונתו של אלוף (מיל.) רחבעם („גנדי") זאבי להגיש נגדו תביעה על הוצאת לשון־הרע, אחרי שהשמיץ אותו בכמעט מתובנן ומאורגן כמי שנותן הגנה חברתית לדמויות מעוזק המפעש. למרות האיום המפורש להשתמש בנשק השאיונים וינצל אותו בצורה בהתי הוגנת כדי לפגוע בגנדי ולהכפיש את שמו, לא נרתע האלוף. הוא הגיש נגד אולמרט תביעת־דיבה ופיצויים בסך של שני מיליון ל"י. אולמרט, שטען תחילה כי יסיר את חסינותו כדי לעמוד במישפט ולהוכיח את טענותיו, לא עשה כן. להיפך. בכתב־ההגנה שהוא ציין במפורש כי מיתקפתו על גנדי היתה במיסגרת פעולתו כחבר־כנסת. לפיכך לא ברור כלל אם תביעתו של גנדי נגד אולמרט תגיע לכלל בירור מישפטי. אולם בשלב הטרומי חייב השופט את שני הצדדים להשיב על השאיונים שכל צד הגיש למשנהו. אולמרט לא הגיש לגנדי 500 שאלות, כפי שהזהיר, אלא 388 בילבד. חלק מהן, שחוגדרו בידי פרקליטו של גנדי כ„ניכזיות", נמחקו ע"ידי השופט. רגבי השאר קבע השופט, כי לא ניתן לפרסם רק את השאלות, כפי שביקש אולמרט, אלא יש לפרסם כל שאלה ותשובה בצידה. השבוע הגיש גנדי לבית־המישפט את תשובותיו לשאלות שהיפנה אליו אולמרט בשאלון שלו. בשל העניין המיוחד שנוצר סביב פרשה זו מתפרסמות להלן כמה מהשאלות ששאל אהוד אולמרט בשתשובותיו של רחבעם זאבי לצידן.

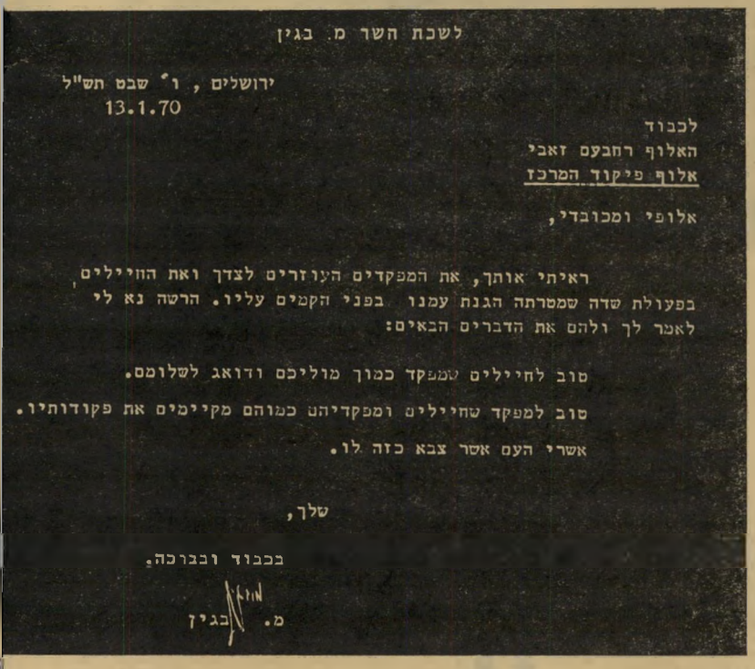

לשכת השר מ. בגין

ירושלים, ו' שבט תש"ל
13.1.70

לכבוד
האלוף רחבעם זאבי
אלוף פיקוד המרכז

אלופי ומכובדי,

ראיתי אותך, את המפקדים העוזרים לצדך ואת החיילים בפעולת שדה שמטרתה הגנת עמנו בפני הקטים עליו. הרשה נא לי לאחר לך ולהם את הדברים הבאים:

טוב לחיילים שמפקד כמוך מוליכם ודואג לשלומם.

טוב למפקד שחיילים ומפקדיהם כמוהם מקיימים את פקודותיו.

אשרי העם אשר צבא כזה לו.

שלך,

בכבוד ובברכה.

מ. בגין

מיכתב־התודה ששלח בגין לגנדי

„אשרי העם שצבא כזה לו..."

אולמרט: מאיזה תאריך אתה מכיר את מר בצלאל מזרחי?

גנדי: משנת 1952.

א: מה היה תפקידך הצבאי כשהכרת מזרחי לראשונה?

ג: מפקד גדוד.

א. מה היה תפקידו הצבאי של מזרחי כשהכרת אותו לראשונה?

ג. חייל.

א. מה היה הרקע לחיכרותכם?

ג. התבלטותו של מר בצלאל מזרחי בכושר פיזי ובכושר מנהיגות, שבאו לידי ביטוי באימונים ובמסעות.

א. כמה זמן שירת מזרחי תחת פיקודך ומתי היה זה?

ג. כחצי שנה, בשנת 1952.

א. מה היו הקשרים בין מזרחי לבינך לאחר שחדלת להיות מפקדו?

ג. במשך שנים רבות כמעט ולא התראינו. ההיכרות התחדשה בשנת 1970 לערך.

א. מה היו הקשרים בינך לבין מזרחי בהיותו תחת פיקודך?

ג. קשרים של מפקד ופקוד.

א. האם הנך מקיים קשרים עיסקיים עם מזרחי?

ג. לא.

א. האם נכון כי מזרחי ביצע עבודות עבור צה"ל.

ג. למיטב ידיעתי, ביצעה חברת אלישב, שבשליטתו של מר מזרחי, עבודות בניה בבסיס חיל־האוויר בדרום. עבודות אלו התקבלו למיטב ידיעתי, לאחר מיכרז. העבודות בוצעו לפני שחודשה ההיכרות ביניגו ואינני יודע פרטים נוספים אודותיה, היקפה, מי היה במדוייק מזמין העבודה ומה הקשר המשפטי המדוייק שבין מר מזרחי לבין החברה שביצעה את העבודות, וכן אינני יודע על אנשים נוספים הקשורים בחברה הנ"ל. לא ידוע לי על כל עבודה אחרת שמר מזרחי או חברות הקשורות בו ביצעו עבור מערכת־הביטחון. הנני קובע שמעולם לא התערבתי אצל גורם בטחוני כלשהו לשם מסירת עבודה קבלנית כלשהי לחברת אלישב או למר מזרחי או לחברות הקשורות בו, וגם לא נתבקשתי מעולם לעשות כן.

א. האם נכון שמזרחי פנה אליך בבקשת סיוע לזירוז ביצוע תשלומים שתבע בקשר לעבודות שביצע הוא או חברה שבבעלותו או בשליטתו או בהנהלתו עבור צה"ל או משרד הבטחון? פרט במדוייק מועדי פנייתך ותוצאות התערבותך אם אכן היתה כזאת.

ג. מר מזרחי לא פנה אלי מעולם בענין כזה, וממילא לא היתה גם כל התערבות מצידי.

א. האם בביקורך במדינה כלשהי בדרום אמריקה השתתף מזרחי בפגישה בשגרירות ישראל באותה מדינה? פרט מועדים ומקו־מות בהם השתתף בפגישה כלשהי כאמור.

ג. מר מזרחי לא השתתף בשום פגישה בנושאי ביטחון בשגרירות כלשהי ולא ביקר במתקן בטחוני כלשהו במסגרת בי־קורי זה. מר מזרחי נלווה אלי לסיור באתר בניה של השגרירות המיועדת בבריזיליה, שהיתה עדיין בשלבי בניה ובקשתי ממנו במקום לחוות דעתו כמומחה לבניה באשר לסוג הגדר הרצויה והחסכונית להקמת החצר. מר מזרחי חיווה דעתו והיא הת־קבלה.

א. האם נכון כי מזרחי חסר כל נסיון צבאי? האם נכון כי מזרחי חסר כל נסיון בטחוני?

ג. למיטב ידיעתי עבר מר מזרחי את אימוני הטירונות בחיל־הרגלים והשתתף בקורס מפקדי־כיתות בחיל־הרגלים. כן ידוע לי שהוא נקרא לשרות מילואים פעיל כדי שייעץ למטה הכללי בנושאי ביגוי ותשתית.

א. האם נכון שמאז שחרורו של מזרחי ועד 1976 לא שירת מזרחי שירות מילואים פעיל?

ג. למיטב ידיעתי התייצב מר מזרחי מספר פעמים לשרות מילואים בתקופה שלפני 1976. לא ידועים לי פרטים נוספים אודות שרות המילואים שלו בתקופה זאת, לבד מן העובדה כי בין היתר נקרא לשרת ביעוץ בנושאי ביגוי ותשתית עבור המטה. בהקשר זה ברצוני להביע את תמיהתי הרבה על כך שהנתבע מר אולמרט מפנה אלי שאלות אודות שרות בצבא ובמילואים של אדם שלישי, כאשר הוא יודע יפה כי הוא עצמו (מר אולמרט) משך ודחה את שרות החובה שלו בצורה משונה ביותר וכי הוא (מר אולמרט) שרת למיטב ידיעתי רק פעם אחת בשרות מילואים פעיל וזאת בתקופת מלחמת יום־הכיפורים וכי על שרותו זה ישנן עדויות כי הוא (מר אול־מרט) נעלם מן החזית ומהתפקיד שהוטל עליו בזמן הלחימה.

א. האם מזרחי שירת בצה"ל בשירות מילואים פעיל בתקופת מלחמת יום־הכי־פורים?

ג. ידוע לי כי מר מזרחי עסק בתקופת מלחמת יום־הכיפורים ובתקופה שאחריה בתפעול בתי־המלון שלו בבית־חולים צבאי ואירוח משפחות צוותי־אוויר שפונו מבסיס חיל־האוויר. איני יודע את המסגרת הפור־מלית של פעילות זו וגם לא חקרתי בכך.

א. האם נכון כי התערבת אצל קצין ה־קישור של יחידתו של מזרחי על מנת לשחררו משירות מילואים פעיל?

ג. לא נכון, אך למען הדיוק אציין כי למיטב זכרוני, במקרה מסויים סייעתי לו, לבקשתו, לדחות את מועד התייצבותו לשרות מילואים פעיל עקב יציאה מתוכ־ננת לחו"ל, דחיה אשר הוא היה זכאי לה ממילא עפ"י הנוהלים המקובלים בצה"ל.

א. האם נכון כי נחקרת ע"י מצ"ח בקשר להתערבותך לשחרורו של מזרחי משירות מילואים פעיל תוך ניצול דרגתך, מעמדך ותפקידך הרשמיים?

ג. כפי שציינתי בתשובתי לשאלה לעיל, מעולם לא הייתי קשור בביטול שרות מילואים של מר מזרחי, אלא פעם אחת סייעתי בידו לדחות את מועד קריאתו ב־אותה שנה, עקב יציאתו המתוכננת לחו"ל, דחייה אשר היתה מגיעה לו ממילא עפ"י הנוהלים המקובלים בצה"ל.

נכון כי נשאלתי בענין זה ע"י חוקר מצ"ח ומסרתי לו את העובדות כהוויתן ולמיטב ידיעתי לא ננקטו צעדים כלשהם כלפי מישהו בקשר לענין זה.

א. האם ידוע לך כי ידידך מזרחי בצלאל שימש יעד למעקב משטרתי?

ג. לא ידעתי ואיני יודע אם מר בצלאל מזרחי שימש „יעד למעקב משטרתי" או „יעד לאיסוף מידע מודיעיני משטרתי". במהלך משפט הדיבה שמנהל מר מזרחי בימים אלה כנגד עתון הארץ, קראתי פרסומים שונים וסותרים בענין זה.

א. האם נפגשת עם רחמי אהרוני פגישות חברתיות? אם כן פרט מתי והיכן?

ג. מעולם לא נתקיימו פגישות חברתיות ביני ובין מר אהרוני, פרט להשתתפותי בחגיגת בר־המצוה של בנו. פגשתי בו באקראי פעמים מיספר במסעדה בת"א.

א. האם נפגשת עם אהרוני בהיותך בדרום אפריקה?

ג. מעולם לא. בקרתי פעמיים בדרום־אפריקה: פעם אחת לפני כעשר שנים עם רעייתי בביקור פרטי, ופעם שניה מיד לאחר ההתקפה על הקונסוליה הישראלית ביוהנסבורג במסגרת תפקידי כיועץ לראש הממשלה. הנסיון לקשור את ביקורי זה עם ה"ה רחמים אהרוני וטוביה אושרי, שמ־עולם לא ראיתים בדרום־אפריקה, הוא לדעתי זדוני ומרושע.

בשאלה זאת התכוון כנראה הנתבע, מר אולמרט, לממש את כוונתו לשאול אותי שאלות שלא תהיינה נכונות, כפי שהוא עצמו התבטא בשיחה מוקלטת בכנסת ביום 15.8.77, כדי לגרום לי נזק ולהרתיעני מפני ניהול התביעה המשפטית נגדו.

א. האם נכון שהיית בחברתו של מזרחי עת היית אלוף פיקוד המרכז בבקור בנבי־סמואל? פרט מועד הבקור ומטרתו.

ג. לא נכון.

האלוף זאבי מארח את מנחם בגין במצוד על מחבלים (1970)
„טוב לחיילים שמפקד כמוך מוליכם ודואג לשלומם...״

א. האם נכון כי נפגשת עם מוכתר נבי־סמואל כשהיית בחברתו של מזרחי? מתי היה זה — פרט.

ג. לא נכון.

א. האם השתתף מזרחי בין במישרין ובין בעקיפין ברכישת קרקעות באיזור יהודה ו/או השומרון — פרט את העיסקות בהן השתתף ומי היו השותפים האחרים ומה היה חלקו בעיסקות אלה.

ג. עד כמה שידוע לי — לא.

א. האם התערבת בממשל הצבאי לאפשר מתן היתר חזרה מירדן ליהודה לקרוב משפחתו של מוכתר שהיה מעורב במכירת מקרקעין לאחד מידידיך? אם כן פרט נא במלואן את העובדות המתיחסות לאמור.

ג. לא ידוע לי על מישהו שהוא מוכתר ושהיה מעורב במכירת מקרקעין לאחד מידידי וממילא לא התערבתי כמפורט בגוף השאלה.

א. האם נתת כלי נשק כלשהו לבצלאל מזרחי?

ג. מעולם לא. האקדח היחידי שניתן על־ידי לאזרח היה זה שנתתי למר מנחם בגין, עת כיהן כשר בממשלת־ישראל והצטרף למרדף שנערך כנגד מחבלים ואשר היה בפיקודי. האקדח נלקח שלל ממפקד חולית המחבלים.

אזרחים בפעולות קרביות

א. האם בהיותך אלוף פיקוד־המרכז הורית להטיס אזרח לפעולה קרבית מעבר לקו הפסקת־האש לצורך השראה בכתיבת פזמון?

ג. מעולם לא שיתפתי אזרחים בפעולות מבצעיות מעבר לגבול. יחד עם זאת ולמען הדיוק, אציין כי בעת שרותי כאלוף פיקוד המרכז (תקופה של למעלה מ־5 שנים), נהגתי עם״י המדיניות של צה״ל לשתף אזרחים בהכרת אזורי הגבול, פעילות ה־לחימה והבעיות האחרות של המרחב וה־יחידות שהיו נתונים לפיקודי. אזרחים אלה היו אנשי מימשל וחברי־כנסת, ראשי־ערים ומועצות מקומיות, ראשי מועצות אזוריות, רופאים מבתי־החולים שטיפלו בנפגעינו, עורכי עתונים, עתונאים, מרכזי התנועות ההתיישבותיות, קצינים בכירים במילואים, גורמי פיתוח של אמצעי לחימה ועוד רבים. פעולות אלו נעשות במסגרת פעולות יחסי הציבור וההסברה של צה״ל והן כדי להשיג תוצאה ממשית ומוחשית, כמו פיתוח אמצעי לחימה התואמים את הדרישות, או כמו השתתפות סופרים ומ־שוררים בחומר כתוב עבור פעולות החינוך של הפיקוד וכיו״ב.

במסגרת זאת ערכנו סיורים למאות רבות של אנשים. לדוגמא, שיתפתי בסיורים את האדונים אפרים קישון, טומי לפיד, קריאל דוש, משה שמיר ואת המשורר נתן אלתרמן ז״ל, שכתב לי לאחר סיור זה את המלים הבאות: „לאלוף רחבעם זאבי — ל„גנדי״ — מאת הרואה בו מופת וסמל ותמצית כוח. אשרי העם והארץ אשר כאלה להם. נתן אלתרמן״.

ח״כ שמעון פרס כתב אלי לאחר סיור זה: „שותף להתפעלות מהחכמה והתנופה ש־השקעת בגבול החדש והרגיש ביותר של המדינה. יישר כוח. שמעון פרס״.

המקרה היחידי, אולי, שבו צורף על ידי אזרח לפעולה מבצעית ממש, הוא כאשר מנחם בגין הצטרף לפעולה באזור יהודה. מר בגין כתב לי לאחר סיום הפעולה: „אלופי ומכובדי,

ראיתי אותך, את המפקדים העוזרים לצדך ואת החיילים בפעולת שדה שמטרתה הגנת עמנו בפני הקמים עליו. הרשה נא לי לאמר לך ולהם את הדברים הבאים: טוב לחיילים שמפקד כמוך מוליכם ודואג לשלומם. טוב למפקד שחיילים ומפקדים כמוהם מקיימים את פקודותיו. אשרי העם אשר צבא כזה לו. שלך בכבוד רב ובברכה, מ. בגין״.

אך במקרה הנדון אינני יכול לראות את כוונת השאלה, אמנם מר בגין הוסס במסוק אבל ככל הידוע לי הוא איננו משורר. ייתכן שכוונת השאלה לשיתופו של המשו־רר חיים חפר, שהוזמן להשתתף במיבצע מהסיבות שמניתי לעיל, אבל מר חפר גויס לצורך זה לשרות מלואים פעיל ולכן איננו „אזרח״. הוא השתתף באחת הפשיטות החשובות והמוצלחות לבעור בסיס מחבלים גדול ממזרח לים המלח. הצלחה של פעולה זו חסכה הרבה יגון מתושבי ירוש־לים. עוד אציין כי מר חפר אכן תרם מכשרונו המבורך לפעולות התרבות וה־חינוך שבמסגרת הפקוד.

כמו כן, ברצוני להוסיף כי ככלל נוהג צה״ל לשתף בפעולות מבצעיות (גם מעבר לגבול) אנשים שאינם קשורים במישרין בביצוע הפעולה המיועדת, כמו כתבים, צלמים, צוותי טלביזיה וכו׳.

א. האם נכון כי בפגישה עם הנתבע (בנוכחות בצלאל מזרחי) השתמשת בנס־יונות ההפחדה נגד הנתבע? אם התשובה חיובית, נא פרט מה היו נסיונות ההפחדה בצדך.

ג. שקר וכזב. הנתבע מר אולמרט יודע בדיוק מה אמרתי ומה לא אמרתי בפגישה האמורה. הרי בידיו צריכה להיות הקלטה של השיחה (הקלטה שנעשתה בחשאי ומ־תוך הפרת אמון בין בני־אדם הנפגשים לראשונה בחייהם).

כן מצוי בידיו תמליל מלא ומדוייק של הקלטת השיחה כפי שנעשתה על ידי (בגלוי ובהסכמת כל הנוכחים). עיון מדוק־דק בתמליל הזה, מלמד בעליל כי הנתבע מר אולמרט שאף וקיווה שיעלה בחכתו איומים והפחדות מצידי, אבל אלה לא באו על אף הפרובוקציות מצד הנתבע. אוסיף עוד כי שיטת הפרובוקציות הינה אופיינית לנתבע, ולדוגמא אומר הנתבע בעת שיחה בכנסת ביום 15.8.77:

„אולמרט: אתה יודע שאני נשמר עכשיו בסמוי 24 שעות ביממה, ושהם עוקבים אחריהם 24 שעות ביממה, אחרי כל אחד מהם — בציתות, במכשירים אלקטרוניים, באנשים סמויים שהם לא מעלים על דעתם בכלל. תבין את זה: הם יווזו צעד אחד — הם על המקום! ולא יעשו אתם משח־קים! תדע לך — יש הוראה... ברגע שהם זזים ל„אקשן״ — עושים להם פרו־בוקציה והורגים אותם מהראשון עד לאח־רון! הוחלט! נגמר העניין! אני אומר לך את זה בהחלטות רציניות ביותר, מורכ־בות ביותר. הוחלט עליהן! נגמר! אמרו יהיה... אי אפשר! אז צריך לנצל הזדמ־נות. יעשו טריק — יהרגו אותם! פשוט יעשו להם פרובוקציה, יכניסו להם טיל! יהרגו אותם! יגידו: הם ניסו לתקוף אותו. אתה יודע! זה מה שהוחלט וכל הציבור יחמא כפיים. לא יגידו: „המשטרה לא בסדר״.״

א. האם נכון שתגובתך לדברי הנתבע כי מסר למשטרה את שמות האנשים, לרבות שמותיהם של אותם קצינים אליהם התייחס בראיון הרדיו כמעורבים בפשע היתה: „אני כעת עובר למשטרה לקבל את השמות״? אם התשובה שלילית, מה היתה תגובתך לדברים האמורים לעיל?

ג. כן.

א. האם עברת למשטרה לקבלת השמות? פרט למי פנית וכיצד הצגת את הסיבה להתעניינות שהנך מגלה בקבלת שמות החשודים, האם קיבלת את האינפורמציה שביקשת מתי וממי ומה האינפורמציה שקיבלת — פרט.

ג. לא. לצערי הרב, כפי שהסברתי לעיל לא התפניתי להמשיך ולעסוק בנושא זה ולכן לא ניסיתי לפנות אל המשטרה בבק־שה האמורה. המטרה בהשגת השמות, גם מהמשטרה, היתה אותה מטרה שלמענה זומנה הפגישה, דהיינו — הסרת אי־הבהי־רות ואי־ההבנה באשר לזהות האנשים אליהם התכוון הנתבע מר אולמרט בדבריו אודות „קציני צה״ל לא זוטרים״, המעור־בים במערכת הפשע. במידה והייתי פונה למשטרה הייתי ללא ספק פונה בצנורות המקובלים ודרך הדרגים המוסמכים, כפי שאמנם פניתי לשר־הפנים, לאחר השמ־צותיו הזדוניות וחסרות השחר של הנתבע, מר אולמרט, כלפי בחודש אוגוסט 1977. פניה זו נעשתה באופן רשמי ללשכת שר־הפנים והמשטרה ומהשר אף קבלתי תשובה רשמית בזו הלשון:

מבין אני לרוחך כאשר אתה מתריע על כך ששמך נשתרבב בויכוח הציבורי המת־נהל בנושא „הפשע המאורגן״. צר לי ש־נגרמה לך ולמשפחתך עוגמת נפש.

בעיני כל אזרח בישראל הוא בחזקת זכאי ואסור לאזרח אחר לזרוק כלפיו האשמות מפלילות. אזרח שיש לו אינפורמציה הנו־געת לאזרח אחר, שממנה עשוי להשתמע חשש הפללה, חייב להעביר את המידע שבידו לגורמי החקירה במשטרה ולהניח בידה ובידי גורמי התביעה בדיקת מהימ־נותה והסקת מסקנות אם יש מקום לתביעה ורק גורמי המשפט בישראל מוסמכים לפ־סוק דינו של אדם. כל חריגה מכללים אלה תהפוך את חיינו לגיהנום.

כיוון שנשתרבב בפומבי שמך בנושא „ה־פשיעה המאורגנת״ בדקתי את הנושא במשטרה, ועל יסוד האינפורמציה שקבלתי, יכול אני לומר לך, כי לא מתנהלת נגדך חקירה ולא היה יסוד להטחה כלפיך כאילו אתה מעורב במה שמכונה „עולם הפשע המאורגן״ בישראל.

כאמור, אני דוחה בתוקף כל נסיון להשמיע ברבים האשמות בלתי בדוקות, כלפי אזר־חים ואת דעתי זו הייתי משמיע אילו הוטחו דברים מסוג זה כלפי כל אזרח אחר במדינה.

במקרה שלך מתלווה לכך גם צער נוסף על הפגיעה בך. שהרי במשך 33 שנה תרמת להגנת הארץ, לביצורה הבטחוני של המדינה וסיכנת חייך כדי שאזרחי המדינה יוכלו לחיות בהרגשת בטחון ורגיעה.

הנני מקווה כי תדע לשאת גם בהתיסרות קשה ומיותרת זו שנתגלגלה עליך ותוסיף לתת מחילך למדינת ישראל אשר יודעת לנצור בליבה אהבה וכבוד לבניה המסורים והנאמנים.

בכבוד רב,

ד.ר י. בורג

נתבע אולמרט (משמאל) עם גבי כהן, פרקליטו של גנדי
„פשוט, יעשו להם פרובוקציה...״

בנו של ראש־הממשלה לשעבר, משיב מילחמה לווחיקי מפא"י שהטילו חרם על יומני אביו

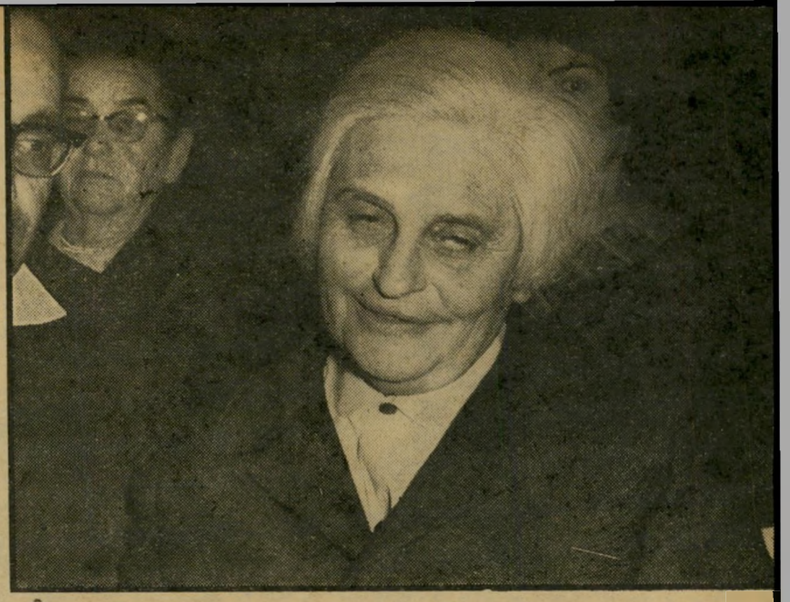

סנטה יוספטל
„קופסית בשמים לסילוק הסירחון"

„ערוות" משה שרת

ב**משך השנים** הרבות שבהן שקד יעקב („קובי") שרת על עריכת יומני אביו, לשם הוצאתם לאור, הופעלו עליו **לחצים כבדים**, כדי למנוע את פירסום היומנים שהותיר אחריו משה שרת במלואם. בני מישפחתו של מי שהיה ממנהיגי מפא"י וראש ממשלתה השני של ישראל וכן ותיקי המיפלגה, חרדו לא רק לתדמיתו של שרת המנוח. הם פחדו מפני ניפוץ המיתוס של דור אבות המייסדים וקיעקוע ההיסטוריה הכתובה של ימי ראשית המדינה.

חששם היתגלה כמוצדק. כאשר, למרות כל הלחצים והאזהרות, סיים קובי שרת את עריכת יומני אביו והוציאם לאור, ללא כל השמטה או צנזורה, הם התגלו כמיסמך היסטורי חיוני ממדרגה ראשונה. הם מסייעים להבנת המאורעות שחרצו את גורל המדינה ואזרחיה ומציגים את גדולי האומה כאנשים של בשר ודם, על מעלותיהם וחולשותיהם, ולא רק כדמויות שהילת קדושים מרחפת מעל ראשיהם.

התגובה הנזעמת של בני דורו של שרת נותרה עצורה. היא בוטאה תחילה רק במיסתרים. דודו של יעקב שרת, שאול אביגור, מי שהיה איש המיסתורין של ההגנה ונפטר לא מכבר, זעם על קובי שרת עד כדי ניתוק היחסים ביניהם. הסערה התחוללה בעיקר בתוך המישפחה. היא פרצה החוצה רק לפני שבוע. היה זה אחרי שקובי שרת ביקש לשכנע את ותיקי מפא"י לרכוש את יומני אביו, ושיגר אליהם מיכתבים אישיים בנושא זה. בין שאר התשובות והתגובות שקיבל על מיכתביו, היתה אחת שהדהימה אותו. היתה זו תשובתה של סנטה יוספטל, חברת קיבוץ גלעד שבהרי אפרים.

סנטה כסיפת השיער, הנראית מבוגרת מכפי שגילה (66), היתה בשעתו אחת ה־דמויות הדומיננטיות ורבות ההשפעה ב־צמרת מפא"י. אלמנתו של גיורא יוספטל, מי שכיהן כשר־השיכון בממשלות דוד בן־גוריון, נשאה בעצמה שורה של תפקידים מיפלגתיים וציבוריים. היא היתה חברת הכנסת השלישית, חברת בית־הדין העליון של מפא"י, ראש מחלקת ההתישבות של המרכז החקלאי וחברת המזכירות של איחוד הקיבוצים והקבוצות.

בעודו בחיים פגע בעלה של סנטה במשה שרת פגיעה עמוקה. בוועידה ה־שמינית של מפא"י, ב־1956, היה זה משה שרת שהציע את גיורא יוספטל לתפקיד מזכ"ל המיפלגה, במקומו של יונה כסה. למרות זאת התייצב יוספטל לצד בן־גוריון במאבקו נגד שרת בתקופת פרשת לבון.

יוספטל היה למעשה האב הרוחני של רס"י. הוא שהקפיץ בשעתו את צעירי מפא"י, כמו משה דיין ושמעון פרס, לכנסת. הוא שפעל גם מאחרי־הקלעים בש־ליחות בן־גוריון נגד שרת. נראה שסנטה, אלמנתו, לא שכחה זאת.

סנטה (הקדושה) יוספטל השיבה בש־לילה על פנייתו של קובי שרת אליה. היא אף נימקה את סירובה לרכוש את יומני משה השרת. כתבה סנטה יוספטל במיכתבה ליעקב שרת:

„התלבטתי אם לענות על מיכתבך ב־עניין רכישת היומן האישי של אביך. איני רוצה לחטט בנפשו המיוסרת של אביך: הערכתי אותו, כיבדתי אותו על כל תכונותיו הנעלות וגם על חולשותיו האנושיות. כשקראתי את הפרקים שהתפרסמו במעריב, לפני שהתפרסמו הספרים, פניתי אל אחיך, חיים, בחמדיה וניסיתי להשפיע עליו שלא לפרסם את היומן. אמרתי לו אז, שאתם עושים עוול לאביכם, מגלים את ערוותו, הורסים את דמותו בעיני בני הדורות שלא הכירו אותו אישית.

„צר לי שאומנם הכרכים הודפסו ופורסמו. אני על כל פנים לא דוצה לקרוא אותם. בברכה. סנטה יוספטל."

„מי את בכלל, צל עובר?"

קובי שרת לא נשאר הייב לסנטה יוספטל. הוא שיגר אליה מיכתב תשובה חריף, שבו ערך את החשבון לא רק עימה, אלא עם כל חבריו לשעבר של אביו, שהתנגדו לפירסום יומניו.

וזה נוסח מיכתבו של קובי שרת:

לסנטה יוספטל שלום,

את ידועה כאשה מוצקת אופי ובעלת עקרונות. אין פירושו של דבר, דווקא, כי את חייבת להיות נעדרת־גמישות ויכולת לשנות דיעה. אבל כך או כך, אין חפצי כלל להתווכח אתך או לנסות לשכנע אותך. אין לי כל צורך נפשי להידרש לאתגר הזה, כשם שלא אעשה זאת לגבי אדם אדוק בדתו או באידיאולוגיה שלו. לדידי, את ושכמותך — והם אינם מעטים במחנה — יכולים להישאר בדעתכם לגבי הנושא שבו אנו מדברים, והרי עצם ה־עובדה שיומן משה שרת יצא לאור בש־למותו מעידה על מידת התחשבותי בכם. וכשאני אומר „בכם", אני מקווה שאת מבינה היטב למי אני מתכוון.

אבל את קבעת כמה קביעות במכתבך אלי, וכנגדן אני רואה טעם להעמיד קבי־עות משלי.

א. גילוי ערווה וחריפת דמות.

לא זו בלבד, שאין לך (לכם) מונופולין על „ערוותו" ו„דמותו" של משה שרת וכו', אלא שאת, שעם כל הכבוד אינך, אלא אפיגונית. נוטלת לעצמך מונופולין על מחשבת הדורות הבאים? מי את בכלל, צל עובר, שתוציאי מישפט מה ראוי ומה לא ראוי הדור הזה והדורות הבאים לדעת? (אינך צריכה להשיב. התשובה: את בולשביקית).

את יומן משה שרת, שכתב יום יום במשך ארבע שנים, ואת היית רוצה לגנוז (למען דמותו! חיבוטי נפשו של אדם הם לא חלק מדמותו?! האמת הכי פנימית שלו, היא לא חלק מדמותו?!), יקראו בני־אדם שוחרי דעת טוב ורע עד סוף כל דורות־קוראי־עברית, שעה ששמך, במחילה, ייעלם מההיסטוריה (כמו שמות רוב בני־תמותה, ואני בתוכם). ומה הם יחשבו איך זה עסקך! אולי הם יחשבו שמשה שרת היה מיפלצת. אולי הם יחשבו שהוא היה קדוש. זה עניינם, כשם שעניינך הוא מה את חושבת.

לי לא איכפת מה את חושבת. לא איכפת לי אפילו אם אי־אלה ריגשות־אשם מדריכים את תת־ההכרה שלך לגבי האיש משה שרת. לא איכפת לי, מפני שאין זה ענייני, מה את ושכמותך עשיתם, עושים ותעשו למען שימור דמותו של משה שרת כרוחכם או כנוחותכם. אבל כן איכפת לי, שאם בן־אדם, שאני בנו, טרח לכתוב יומן אישי, והשקיע בו מה שהשקיע מנפשו, מכוחו ומזמנו, לא יבוא מישהו ובשם איזו הגדרה מסוג „גילוי ערווה", „גימוד תדמית" וכיוצא בזה יהיב עוז לגנוז את הדברים לפרק זמן מסויים (מי יקבע?) או לנצח, כגירסתך את.

אני נדהם מול חוסר היכולת של אנשים כמוך (כלומר, צרות האופקים) להשקיף על דמות היסטורית מוכרת (או מוכרת כביכול) מזווית ראיה כה לא־היסטורית, כה לא מדעית, כה לא נאמנה בראש ובראשונה לאמת במערומיה („הערווה").

ההיסטוריה היא אינטגרציה של מרב המי, מה, איך, מדוע, מתי, העומדים לרשותנו. לא לדידך. בשבילך ההיסטוריה היא אנתולוגיית הנוחיות. בשבילך ההיסטוריה היא קוסמטיקת הפירכוסים והקישו־

יעקב ומשה שרת
חברה מסואבת ופרובינציאלית

טים והטלאים והשיפוצים. בשבילך ההיסטוריה היא מותר המיספריים־של־הצנזור (והצנזור הוא כמובן את!).

לא אני מגמד את דמות אבי, אלא אתם מגמדים את דמות עצמכם. אני לא מגדיל ולא מקטין. אני מציג דברים כפי שהם (זוהי הגדרת האמת). מידע־היסוד חשוב ויקר לי מסטריאוטיפים של תדמיות. ובכלל, מוקדם להגיד היום שהבשר־ודם משה שרת ייצא כל־כך רע בעיני הקורא בעוד שלוש מאות שנה.

את באמת יודעת את הסוד הזה כבר עכשיו? כמובן לא. אלא מה? קופסית־בשמים יש לך על האיצטבה שלך, ובכל פעם שחודר לחדרך הלא־כל־כך־מוגן איזה סירחון את נוטלת אותה, ממשמשת בה ברוב הנאה, מריחה ומשיבה נפשך: „אוי משה משה, איזה ג'נטלמן היית! איזה אביר היית! אומנם את דרכך המדינית־ביטחונית לא גרסתי, אבל העברית שלך היתה באמת נהדרת!" מה לעשות, זה לא „עובד" יותר. נפלה הקופסית והתנפצה בשבילך. אביר החלומות חזר לארץ־החלומות שלא היתה ולא נבראה, ואת נשארת בערוב־ימייך מול המציאות האפורה, האכזרית, התובעת חשבון נפש כן.

אז אל תעשי לך חיים נוחים ותתבעי את נזק הכאב ממני. תתבעי אותו מעצמך. את וחבריך יכולתם להדיח את משה שרת לפני שנבחר כראש־ממשלה בישראל, ואז היומן לא היה נכתב. יכולתם גם לעמוד לימין משה שרת, ואז היה נכתב יומן אחר. אבל אחרי כל זה — אחרי כל מה שהיה ואיך שהיה — לבוא ולמלל מליצות על „תדמית"? מה זה, אין לך ראי בביתך? הרי את הבעיה ולא משה שרת. ואם יש לך טענות אל משה שרת גם אחרי מותו — זו הבעיה שלך ולא שלי.

השתעבדות בולשביקית

ב. „אינני רוצה לקריא". שבת מימין ושבת משמאל ובאמצע יום שישי! לא, להיפך — יום חול מזה יום חול מזה, מסביב בעיות ומצוקות ושאלות־קיום נוראות המחייבות שיקול ומחשבה אמיצים וכנים, ואת נופשת לך במין שבת־קודש של נוחות, הכל מונח אצלך במקומו, הכל ברור, הכל מסודר, ואסור להפריע, אסור לזעזע (הטיח עלול להתקלקל!), אסור להסתייג במחשבות, בהשקפות, בביקורת של אדם שעמד — ולא חשוב אם בצדק או לא בצדק, בכישרון או לא בכישרון — ליד ההגה בשנים גורליות, או לפחות גורליות למדי, מפני „שהורסים את דמותו!"

השתעבדות בולשביקית שכזאת לנוחיות אישית—נפשית־מיפלגתית־פוליטית היא תופעה בזויה, אם גם אופיינית בחוגים מסויימים בחברתנו המסואבת והפרובינציאלית גם יחד. ועד כדי־כך את מעוגגת באקסיומות שלך (ובפחדים שלך, ובראש ובראשונה בפחד שמא אי־פה אי־שם תיאלצי לשנות כהוא זה מ„השקפת העולם" המוצקה שלך; זה מזכיר לי את „העקשנות המבורכת" של גולדה מאיר, „האמא הגדולה של מילחמת יום־הכיפורים"), וכמו יהודי דתי החושש שלבנה אחת שתוזז בחומת תרי"ג המיצוות תערער את התורה כולה, כך גם את, גוזרת את הצנזורה שאת מבקשת להטיל על הכלל גם על עצמך, כאילו יש בזה להעיד על איזו אמת ומוסריות עצמית — שהרי את אינך מרשה לעצמך — מה שאינך מרשה לאחרים. בניגוד לאפיפיור או לצנזור־החכם־של־הסרטים.

אבל — וזה אבל גדול מאד! — יומן משה שרת יצא במלואו לאור. אנשים כבר קוראים אותו, לומדים אותו, חוקרים אותו (ואולי מסיקים מסקנות נוגדות — כך מתלבנת ההיסטוריה!); ולא אנשים ערטיליאיים, אלא אנשים שאת נתקלת ותתקלי בהם על ימין ועל שמאל, אפילו בקיבוצך שלך (איני מעלה בדעתי, שהיומן לא מצוי, בגורתך, בספריית גלעד) — ואת לא תוכלי לדבר איתם מתוך ידיעה, לשוחח איתם, לדון איתם במיסמך הנכבד הזה (בכמות, אם לא באיכות).

האם את חיה בגלעד, או במין מאה שערים? האם את בת־אדם, או בת־יענה?

בברכה,

יעקב שרת

במדינה

תל־אביב

סטריפטיז כן, תיאטרון לא!

צעירים וזקנים שיתפו־פעולה עם אנשי תיאטרון במחאה על איסור קיום הצגות בלילות־שבת

„סוחרי הגומי האמיתיים הם המפד"ל" קרא חיים חפר המשורר מעל מדרגות הקאמרי, כשהקהל המשולהב מוחא כפיים בקצב.

טליה בהרל (23), עורכת במחלקת החדשות סי.בי.אס. בעלת שיער בהיר גולש ופני נערת־זוהר, הגיעה להפגנה „חצי בתפקיד, חצי מתוך הזדהות." — „זאת חרפה ובושה." השתלהבה הבחורה גבוהת הקומה. „הגיע הזמן להפסיק את הכפיה הדתית הזאת."

קהל הצופים בהפגנת „תיאטרון על המדרגות"
נקודת־אחיזה

חנה מרון נואמת — שולמית אדוני מפגינה
התחייבות כלפי הקהל

מפגינות נגד ביטול הצגות התיאטרון בלילות שבת
לא הסבירו את עצמם

ניסים ציון (50), מנהל צוותא ואחד מארגני הופעת המחאה, מחה בפני כל מי שהיה מעוניין להאזין לדבריו: „עדיף שהנוער ילך לתיאטרון ולא יסתובב סתם ברחובות. מה פיתאום הדתיים התעוררו דווקא עכשיו?"

הופעת המחאה של אנשי הבמה ביום השישי שעבר על מדרגות הקאמרי זכתה בעידודם של מאות מבוגרים ובני־נוער שהצטופפו מאחרי מחסומי המישטרה בקרן הרחובות פרישמן—פרוג בתל־אביב. חלקם נשאו שלטים שעליהם היה כתוב בין השאר: „ממחדל למחדל עולה המפד"ל"; „מיעוט דתי השתלט על הרוב"; „מדוע קברט ולא מקבט!".

אין צידוק. בתוך ההמונים בלטה דמותו של הבמאי הצעיר שאול דישי, שבא במיוחד מגבעתיים עם חברתו זהובת השיער, אילנה עופרי. „אין שום סיבה שלא תהיה אפשרות לראות הצגה ביום שישי," אמרה אילנה. הלומדת מישפטים בתל־אביב כבר שנה רביעית. „האם בגלל ש־הקאמרי שייך לעיריה או לאיזו מיפלגה יגבילו את ההצגות כאן? זו נקודת־אחיזה של הדתיים ללא כל צידוק הגיוני. אני לא יודעת מה זה נותן להם, יש כל־כך הרבה מופעים הרבה יותר גרועים מזה ועליהם לא יורדים."

אילנה ושאול נוהגים לצאת כימעט בכל יום שישי „לחברים או לסרטים ומופעים," לדבריהם. „כאיש קולנוע וחובב תיאטרון, אני מרגיש בחסרונם של מקומות שבהם אפשר לראות הצגות טובות." אמר שאול דישי מתולתל השיער. „אני וחברתי עובדים כימעט כל יום בשבוע. יום שישי זה הזמן היחידי שבו אנחנו יכולים לצאת. בשאר ימי השבוע כימעט אין זמן."

„הם יכולים לשבת בבית, אם הם רוצים." הוסיפה חברתו. „שיתנו לנו לעשות מה שאנחנו רוצים. או שיסגרו את הכל או שיפתחו הכל, אבל להחליט שזה כן ושזה לא, אני לא מביגה את ההבדל. הם אפילו לא טרחו להסביר את עצמם."

„ריכוי חופש הפרט". „אבא ואמא רואים טלוויזיה בבית." סיפר שאול מועלם (13), השובב. שאול בא עם חמישה מחבריו מבית הספר דוגמא בתל־אביב, להפגין. „כי אבא שלי המליץ שאבוא. הוא אולי עוד מעט יצא, אז בינתיים באתי עם החברים."

שאול ובני כיתתו נוהגים לצאת בימי שישי למסיבות „או סתם להזדגנף." „זה סתם שטויות מה שהדתיים אומרים." רטן שאול, כשחבריו מהנהנים בראשיהם לאות הסכמה. „יותר טוב, אני חושב, שנלך לסרטים או למופעים במקום להסתובב סתם ברחובות. אבא אומר שזה ריכוי חופש הפרט."

את ההופעה שנמשכה כחצי שעה, פתח שחקן הקאמרי אורי לוי: „הייתי שמח להזמין את כולכם לבניין," אמר השחקן, „אבל ראש־העיר הודיע שלא יפוצץ את הקואליציה. להיות שחקן זה לא נוח. אני עובד כשכולם נחים, אבל במקצוע הזה בחרתי ואני לא מתחרט. התענוג הגדול שלנו זה לראות את האנשים באים לקונוע או להצגות בשעת מנוחתם, אבל ביום שישי, יום המנוחה אי אפשר, כי בגין אוסר על צ'צ' וצ'צ' אסר עלי. תרשו לי לצחוק — אני ועוד מאות אחרים הולכים כל יום שבת לראות מישחקי כדורגל, אז למה כדורגל זה לא חילול שבת ותיאטרון כן?"

להמשיך את המהפיכה. אריק לביא ואשתו שושיק המשיכו את המופע במערכון מאת אפרים קישון על המישחק באבא ואמא. את חלקו האחרון של המערכון שינו לקול צחוק הקהל.

אריק: „אבא קם ואומר לאמא — את אסון לילדים, את לא בן אדם."

שושיק: „למה?"

אריק: „למה את עוכרת ישראל, את לא מאמינה באלוהים, את הולכת ביום שישי לתיאטרון..."

כאשר נרגע הקהל מצחוקו, שאל אריק: „אפשר להמשיך את המהפיכה?" והשניים המשיכו בקולי קולות כשקהל רב של אנשים צופה בהם מהמירפסות השכנות.

בשמלה אדומה יפה וזוהרת, הופיעה הי שחקנית חנה מרון על מדרגות הבניין: „כשאנחנו שרים את התיקוה," אמרה השחקנית, „אנו שרים —להיות עם חופשי בארצנו' ואני רוצה שנמשיך להיאבק ולהיות עם חופשי בארצנו." „זה נורא לנסות לדכא את חופש הפעולה," אמרה מרון בלהט. „אף אחד לא מנסה להכריח אדם דתי באמת, שיעשה דברים שבניגוד לרצונו. או למה להכריח אותנו? יש לנו בעיות של פער חברתי ושל בני־נוער, שאין להם איפה להיות, ואין כמו תיאטרון ש־

(המשך בעמוד 36)

ח"כ בכלא או אסיר בכנסת?

(המשך מעמוד 29)

שלישי עבור התנהגות טובה. ואף אין להניח שרכטמן יוצב על־ידי מיפלגתו, המיפלגה הליברלית שבליכוד, ברשימת מועמדיה לכנסת העשירית.

לעומת זאת יכול להיווצר מצב הפוך, במידה שרכטמן יחליט שלא לנצל את חוק חסינות חברי־הכנסת, ויישב בבית־הכלא ככל אסיר מבלי להתפטר מהכנסת. במיקרה כזה יש להניח כי השלישי עבור התנהגות טובה ינוכה, ורכטמן יצא מבית הכלא כעבור שנתיים וחודשיים. אז ייווצר מצב אבסורדי לא פחות. רכטמן ישוב לכנסת לאחר ריצוי עונשו, ויהיה חבר הכנסת הראשון שיכהן כמה חודשים כח"כ, אחרי שריצה עונש מאסר ממושך בעוון קבלת שוחד.

לשנות את חוק־החסינות

ב מקרה שרכטמן אכן יישב בבית הסוהר ולא ירצה, או שלא יתאפשר לו על־ידי בג"ץ, לנצל את חוק החסינות, הוא ימשיך לקבל את משכורתו מהכנסת. חוק ייסוד הכנסת קובע בצורה מפורשת,

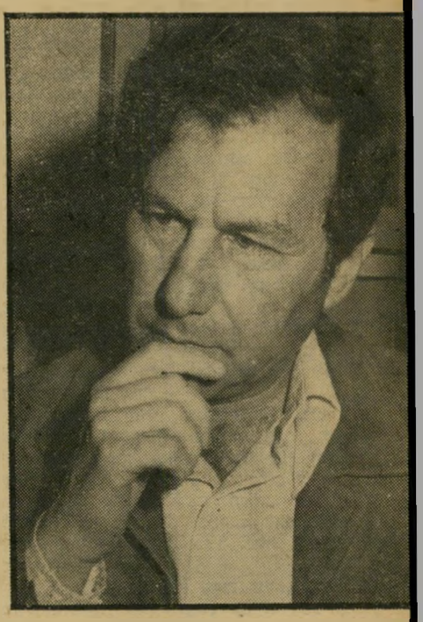

מישפטן רובינשטיין
הצעת־תיקון

שאינה משתמעת לשתי פנים, כי חבר־הכנסת חייב לקבל את משכורתו מהכנסת. בגלל סיבות אחרות, מוצדקות כשלעצמן, נקבע בחוק כי חבר־כנסת אינו רשאי בשום פנים ואופן לוותר על משכורתו מהכנסת.

מובן שהאפשרות העומדת בפני הכנסת, כדי למנוע את ביזיון רכטמן, היא חקיקת חוק שישנה את חוק חסינות חברי הכנסת. עד כה נמנעו חברי־הכנסת לפגוע בחוק החסינות, שהעניק להם מעמד מיוחד וזכויות מיוחדות, נרחבות בהרבה מאלה ה־מוקנות לחברי פרלמנטים אחרים בכל רחבי העולם.

הח"כ, פרופסור אמנון רובינשטיין, לשעבר דיקן הפקולטה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב ומרצה למישפט קונסטיטוציוני, עמד כבר בשנת 1974 על הבעייה בסיפרו המישפט הקונסטיטוציוני של מדינת ישראל. וכך כתב:

„...החזרת חבר־כנסת לבית־סוהר אין בה כדי לשלול את חברותו בכנסת. למרות שמבחינה מעשית אין הוא יכול למלא את תפקידו, ממשיך הוא להכהן כחבר־כנסת ואין הסיעה שאליה הוא שייך רשאית לצרף במקומו את המועמד הבא אחריו ברשימה. כך גם חבר־כנסת שהוסרה חסינותו ונידון למאסר, ממשיך להיות חבר־הכנסת. כאן טמון אחד הפגמים הממורים של החוק הישראלי בנושא זה."

היה זה ח"כ רובינשטיין, שהזדרז והגיש הצעת חוק לתיקון מצב זה בעיקבות פסק־הדין במישפטו של רכטמן. בהצעת־חוק זו, הנקראת — „חוק לתיקון דיני הכנסת," מציע הוא כמה תיקונים. ראשית, הוא אוסר על הצגת מועמדותם לכנסת של אנשים שהורשעו בעבירות שיש עימן קלון, במשך תקופה של 10 שנים. ועדת הבחירות המרכזית, היא שתקבע מהי עבירה שיש עימה קלון, ועל החלטה כזו יהיה עירעור לבית־המישפט־העליון.

אשר לחברי־כנסת שהורשעו בהיותם כבר ח"כים, קובעת הצעת־החוק של רובינשטיין, כי ועדת הכנסת תמליץ על סילוקם בפני מליאת הכנסת, וזו תחליט על כך בהצבעה. אם יהיה צורך לשם כך ברוב רגיל או ברוב מיוחד, יש מקום לדיון. לשם הסרת ספק, ייקבע במפורש כי ח"כ שהורשע ונשפט למאסר, ירצה את עונשו ככל אזרח אחר.

עורך־הדין אמנון זיכרוני, שהוא פרלמנטר ותיק, מסכים עקרונית עם הפרופסור רובינשטיין על הצורך בתיקון החוק, אולם בגלל הבדלים בהשקפות־עולמם של השניים, הוא מציע תיקונים התואמים את השקפתו החברתית.

עורך־הדין זיכרוני סבור כי חוקי החסינות נוצרו כדי להגן על החלשים, וכי כל פגיעה בהם עלולה לפתוח פתח לעיוותים חמורים. לכן הוא מציע מישנה־זהירות כאשר מספלים בנושא זה. משום כך היה מצרף להצעת החוק רשימה ברורה ומפורטת של עבירות שהחוק רואה בהן „עבירות שיש עימן קלון," ולא להשאיר זאת לפרשנותה של ועדה פוליטית העלולה להיות אינטרסנטית.

המוטיב ה„רובין הודי"

א ין גם לעשות את ההרחקה דבר אוטומטי, אלא יש עבירה המנויה בתוספת, יש לבדוק את נסיבות ביצועה. ואם, למשל, נעשתה מתוך מניעים חברתיים, או מתוך רצון למקד את דעת הקהל על עוולה חברתית מסויימת, יש להתחשב בכך.

לדוגמה הביא זיכרוני שני מקרים. ה־אחד, המיקרה של הפנתרים שפרצו לחנות ירושלמית וגנבו משם מיצרכי־מזון כדי לחלקם לעניים. מוטיב „רובין הודי" זה דיו, לדעתו, לשלול את הקלון מעבירה כזו.

המיקרה השני גם הוא לקוח מהפסיקה הישראלית. היה זה מיקרהו של מפקד בתקופת מילחמת־השיחרור, שהתיר לפי־קודיו ליטול מחצית ממחסן שלל שתפסו, ולצרפו לקרן היחידה. בכסף השתמשו לשיקומם של חיילי היחידה שהשתחררו. בית־המישפט הכיר כי למרות שנעברה עבירה המניעים היו טהורים, ובמעשהו זה הציל המפקד לפחות את המחצית ה־שנייה לאוצר המדינה.

אשר למועמדים לכנסת, שולל אמנון זיכרוני את הצעתו של ח"כ רובינשטיין מכל וכל. אדם שילם את חובו ל־חברה, זכותו להעמיד עצמו לבחירת הציבור אפשרות להחליט אם לבחור בו אם לאו.

זיכרוני מפנה את תשומת־הלב לכך ש־הצעתו הנוכחית של ח"כ רובינשטיין לא פתרה את הבעייה של ח"כ היושב בכלא, כיוון שייתכן מיקרה של ח"כ שנידון על עבירת־תנועה, למשל, שאין עימה קלון, והוא יישב בכלא בהיותו ח"כ ולא יוכל לתפקד. לכן מציע זכרוני פתרון מעניין. לדבריו, יש למנות במיקרים שנבצר מ־חבר־כנסת למלא את תפקידו, בממלא־מקום מבין המועמדים ברשימת מיסלגתו. ממלא־המקום יכהן כח"כ עד שיחזור ה־ח"כ המקורי לתפקידו.

להצעה זו מצטרף גם הד"ר ברוך ברכה, מרצה למישפט קונסטיטוציוני באוניברסיטת תל־אביב. גם הוא סבור שיש לצרף להצעת־החוק של פרופסור רובינשטיין רשימת עבירות שיש עימן קלון, ולא להשאיר זאת לפרשנות בכל מקרה לגופו. גם לדעתו יש לעיין בכל מיקרה לנסיבותיו, ולא לשלול את החברות בכנסת באופן אוטומטי עם ההרשעה.

אין הוא מסכים גם להטלת מחסום בפני מועמדים לכנסת בגלל עברם הפלילי. יש לתת לעם לומר את דברו.

הד"ר ברכה מספר על חברי־כנסת מרחיקי ראות, שניסו כבר לפני שנים לתקן את החוק והציעו הצעות מתאימות. ב־1959 הציע ח"כ זרח ורהפטיג לפטר מן הכנסת ח"כ שהורשע בעבירות שוחד. ב־שנת 1971 הציע מרדכי בן־פורת להעביר מכהונתו חבר־כנסת שהורשע בעבירה ש־יש עימה קלון. שתי ההצעות לא התקבלו בשעתן.

האם התיקון לחוק יחול כבר על ח"כ רכטמן או לאו, על כך יש חילוקי דעות. לדעתו של ח"כ רובינשטיין, אם לא ייאמר בו אחרת, יחול החוק גם על רכטמן.

הכוכבת האדומה

(המשך מעמוד 31)

עלים לא רצו לשמוע. צעקו שאנחנו קומוניסטים. היום להיות קומוניסט בעיני הפועל זו בושה. הוא לא מבין שרוצים את טובתו. אהבתי לשמוע אנשים מדברים בפגישות של ש"ס. צעדתי בהפגנות באחד במאי. היו לי בעיות בבית הורי, שהם חרותניקים שרופים. בתקופת הבחירות התגדבתי לשים שלט של תנועת העולם הזה בבית. אבי רצה לשים שלט של הליכוד. לבסוף הוא הפעיל את זכויותיו הפטריארכליות וניצח."

„כמו לפגוש מכר"

א יך היא מרגישה אחרי עשרה ימי צילום? האם ההמולה סביבה אינה מחניפה לה ואינה מעניינת אותה? מספרת איבון: „אני לא מרגישה כלום, לא רואה מה קורה סביבי. מסרבת לראות תמונות. מסרבת לקרוא עיתונים שיש בהם כתבות עלי. ביקשתי מחברים טובים שלי, שלא ייילכו לראות את הסרט. גם אני לא אראה אותו. כשחברים שלי שאלו למה לא לראות את הסרט, הסברתי להם שזה לא כל־כך יפה לראות אנשים בחולשות שלהם. אני הרי לא שחקנית ואף פעם לא אהיה. אין לי שום אמביציה לזה. אני מקבלת 25 אלף לירות ואני כאן. אז צריך לעשות את זה בסדר. כי בועז ויורם הם באמת בסדר אתי. כשקראתי את התסריט היה בו הרבה עירום. לא התווכחתי, אבל ביקשתי שיפחיתו והם באמת הפחיתו. אני לא יודעת איך מתייחסים בדרך־כלל לכוכבת. אבל אלי מתייחסים נורא יפה."

ומה יהיה אחרי הסרט? איבון: „תמיד רציתי ללמוד פיסיקה. עכשיו אני רוצה ללמוד באמוק. ואני רוצה להיות כתבת העולם הזה. כבר הרבה זמן אני חולמת לעבוד בעיתון הזה. מייד אחרי שיסתיימו הצילומים ואחזור מהטיול בחו"ל אתייצב במישרד המערכת. אם רק יקבלו אותי — זה מה שאני רוצה לעשות."

איבון לובשת חולצה רוסית יפהפייה. היא מספרת שקיבלה אותה כמתנה מחברייה בבנגי", ברית נוער קומוניסטי ישראלי, שנסעו בשליחות לריגה. היא עצמה מודה שחלומה הגדולה הוא לבקר באמא רוסיה.

בועז דווידזון הבמאי מבקש לצטט אותו: „אני לא יודע מה קרה לי עם איבון. זה כמו שאתה פוגש מישהו שאתה מכיר אותו

איבון מיכאלי בסצינה
ללמוד באמוק

מיליון שנה. במאי נמצא בדרך־כלל בבידודות נוראית, בייחוד כשהוא עושה סרט. ופיתאום בתוך העסק הזה אתה פוגש מכר. זה בעצם מה שקרה לי עם איבון. אני מרגיש שאני מכיר אותה מזמן, מהחלומות שלי, מחוכי. אני חושב שאם אנחנו נצליח כמו שאני רוצה שנצליח, אז מה שייצא מהמיפגש בינינו יהיה סך הכל התוצאה של כמה שאני אוהב אותה. היא בחורה קשה. אני עושה סרט על בחורה קשה ולכן היא כל־כך מתאימה. אף פעם לא היה לי כל־כך מעניין לעבוד עם מישהו כמו שמעניין לי עם איבון."

איבון אפילו אינה מסמיקה. היא פשוט נעלמת לרגע להדליק סיגריה. כשהיא חוזרת, היא נאנחת ואומרת: „מה שטוב, זה שאין שום דבר שיעצור את הזמן. תמיד יש אופציה לדברים יותר טובים ווה בעצם מה שמצליח להחזיק אותי כאן." מותר לה להאמין בכך. היא בסך הכל בת 20.

שרית ישי ■

במדינה

(המשך מעמוד 35)

יכול לפתור אותן. זו פעם ראשונה ש־ראש־עיר נבחר בבחירות חופשיות, אז על זה נזעקה הממשלה? יש בעיות הרבה יותר רציניות מזה."

„קראתי על ההופעה בעיתון ובאתי," סיפר זמר מתחיל בשם יובל כספי (22). „מה הדחיים מגזימים. אני נוהג לצאת לבלות ומופיע בימי שישי. ברור שזה מחדל של המפד"ל, של קיאליצה שלא מורכבת בטעם הנכון בעיר כמו תל־אביב."

„מי אמר שהזקנים שמרניים?" נזעק אליעזר בן צור (75). „באתי לראות הפגנה נגד הדחיים, כי אני נגד הדחיים שרוצים לכבול אותנו לחוקיהם. ביום שישי אני הולך עם אשתי לקולנוע או לתיאטרון. בכל מקרה יש כאן חילול שבת. כשאנשים משחקים קלפים או הולכים לראות חשפנות זה לא חילול? או שיתנו לנו לצאת."

עם תום ההופעה החל חלק מן הקהל הרב זורם לקולנוע הוד שמעבר לפינה. אחרים הלכו לצוותא שם הוצגה בפעם האחרונה ההצגה חזרה בתשובה מאת יהושע סובול. „ההצגה בדיוק אקטואלית לנושא של היום," סיפר ציון, מנהל צוותא: „זוהי תגובה סאטירית למהפך הפוליטי, שאחרי הבחירות ב־17 במאי."

את ההצגה פתח גדעון זינגר במישפט: „העולם בית־זונות והחוק הוא מאדאם."

דרכי־אדם

גבר של חורף

החיזה המדומה החיים במשך החורף במיטתה החמה של אלמנה תמימה וטובת לב.

הם נפגשו במועדון הריקודים, סמי. הוא הזמין אותה לרקוד. הוא — גבר כבן 50, שחרחר, ממוצע קומה, שערותיו דליליות. היא — אלמנה בת 45, המתקיימת מכספו של בעלה המנוח.

במועדון היו בחורות רבות צעירות ונאות ממנה, אולם הוא בחר דווקא בה, השמנה, המאופרת בגסות.

זה דווקא החמיא לה. למחרת הזמין אותה לכוס קפה. אחר־כך יצאו לסרט, ביום שאחרי־כן הלכו למיסעדה. הוא דווקא היה לארג'... בהתחלה.

גדמד ועצוב. ביום השלישי הגיע לפגישה מגוחל. „המסכן," חשבה, „אין מי שידאג לו." סיפר לה שהוא נשוי, ואב לשלושה, ושעזב את הבית, כי אשתו עשתה לו צרות ועתה הוא מצוי בהליכי גירושין. הוא איננו יכול יותר לסבול אותה, שיגעה לו את השכל. ועכשיו כשהוא חולה, אין מי שיטפל בו, קרובים אין לו בארץ, רק ברומניה, במיקצועו הוא מסגר, אך עזב את מקום עבודתו הראשון בגלל השערוריה שעשתה לו „הכי מכשפה", אשתו ועכשיו הוא גלמוד ועצוב.

רחמיה של האשה האימהית כבדה הגוף, נכמרו על ידידה, וכבר באותו היום הציעה לו לחלוק עימה את דירתה הצנועה בצפון תל־אביב. זה קרה בחורף אשתקד. הגבר קבע את מישכנו בביתה, נהג לאכול ולשתות על חשבונה של הגברת, וישן מרבית שעות היום. הרי הוא חולה, לא? והיא — טיפלה בו, כטפל אשה בילדה. הביאה לו את האוכל למיטה, ניקתה וסידרה את הבית, והגישה תרופות לאומלל.

היה ואיננו עוד. עברו כמה חודשים ועדיין לא הבריא, או שלא רצה להבריא. לעתים יצא החוצה וחזר אחרי כמה שעות: „לא מצאתי עבודה." סיפר ביגון. והיא, ניחמה אותו וחילקה עימו מישכבה, לנחמו.

הגיע האביב, מרפא לכל המחלות, ו־אחר־כך הקיץ. יום אחד חזרה הביתה ומצאה את המיטה הגדולה ריקה. אפילו לא השאיר לה פתק. חיפשה אותו בכל מקום, חשבה אולי קרה לו משהו. צילצלה אפילו למישטרה. אך כאילו פערה האדמה את פיה ובלעה את האיש. והנה, באחד הערבים, עת יצאה האלמנה המודאגת להתנחם בחברת ידידתה הטובה במועדון סמי, ראתה אותו, עם אחרת... בערך בת 50, גרושה, אימהית, מקומטת.

למחרת התקשר אליה, התנצל, סיפר שהיתה זו בת־דודתו שהגיעה מרומניה. אלמנתנו סירבה לקבל את סיעוניו, קנתה מנעול חדש לדלת הדירה ומאז היא מזהירה את כל ידידותיה מאותו אלמוני, גבר של חורף.

דחיפות וקללות במיזנון הכנסת

בחקירת בין שני כתבים פרלמנטריים

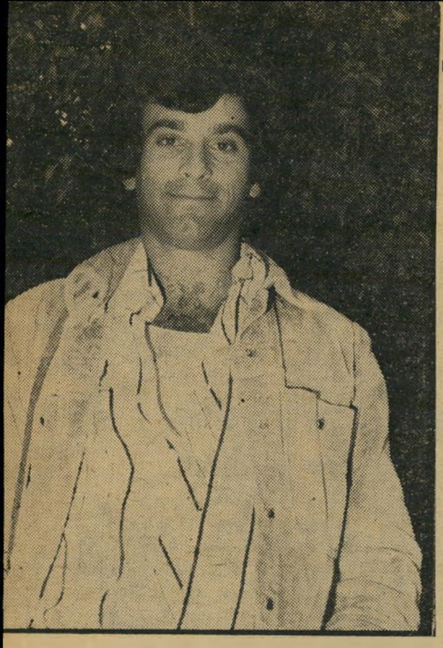

אבנר חבורי

יהושע ביצור

ביצור בלחי נצור

חברי־הכנסת וסגל עובדי מישכן הכנסת, רגילים כבר למהומות הצעקניות הפורצות מדי פעם באולם המליאה. אולם מחזה של גידופים וצעקות המתחולל דווקא במיזנון הכנסת ובמיסדרונותיה, הוא מאורע יוצא־דופן בהחלט.

מחזה זה אירע לא מכבר, כאשר פרץ במיזנון הכנסת קרב של גידופים וחרפות. הייחוד שבו היה גם בכך שהוא לא ניטש בין שני ח"כים ממיפלגות יריבות או בעלי עמדה פוליטית שונה, אלא בין שני כתבים פרלמנטריים המכסים את המתרחש בכנסת.

שני הניצים היו שני נציגי עיתוני־הערב במישכן הכנסת: סופרו של מעריב יהושע ביצור, והכתב הפרלמנטרי של ידיעות אחרונות אבנר תבורי. נושא המחלוקת ביניהם לא היה סקופ עיתונאי, או תחרות על דיווח מהמתרחש בין כותלי הבית. אלה מחברי הכנסת שהתקרבו אל השניים די כדי לשמוע את חילופי המהמאות ביניהם, יכלו להבין מייד כי מדובר בנושא אישי. „אשתך..." צעק יהושע ביצור לעבר תבורי, כשהוא מכנה את אשתו בכינויים שאין הנייר סובלם.

תבורי לא נשאר חייב. „נו, אם כך אז בוא נדבר על אשתך... במה היא היכתה אותך, במגף או באנטופלע?"

היה זה רק אפילוג לסצינה לוהטת עוד יותר, שנמשכה בחדר־העיתונות של מישכן הכנסת המכופתר. שם אפשר היה להבחין, כי נוסף על חילופי הגידופים והקללות הבלתי־פרלמנטריות בין שני הכתבים, ניסה אבנר תבורי גם לאחוז בזרועו של ביצור. ביצור, הקשיש מתבורי בהרבה שנים טובות, דחף אותו מעליו דחיפה עזה.

תחילתה של המריבה הגדולה בין שני הכתבים הפרלמנטרים היתה כמה שבועות קודם־לכן, באחד הלילות הזעיק יהושע ביצור, בשעה שלוש לפנות־בוקר, את אנשי משטרת ירושלים לביתו.

ביצור, אחד הכתבים הפרלמנטריים ביותר במדינה, איש מעריב, נוהג לבוא למישכן הכנסת מדי יום שבו מתקיימת שם ישיבת המליאה. הוא עובר על הפרוטוקולים של נאומי הח"כים, משוחח במיזנון עם חברי הכנסת המשחררים לפיתחו של הכתב, וממלא עמודים שלמים בעיתונו בדיווחים מישיבות הכנסת, דיוני ועדותיה ועד לסיפורי רכילות ממיזנון הכנסת.

בעיני רבים נחשב ביצור כמוסד בפני עצמו בכנסת. כולם מכירים אותו. חברי־כנסת מסתודדים עימו. ככלות הכל, הוא מייצג עיתון חשוב ונפוץ. יחסים טובים קשורה ביחסיו עם אשתו, צביה, שהיא פקידה בכירה במישרד־התיירות.

באוזני שני השוטרים שהתייצבו בביתו, לקריאתו, התלונן ביצור כי אשתו נטלה מגף, והלמה בו נמרצות באברים רגישים בגופו.

תכופות מאד נקראים אנשי המישטרה להתערב בסיכסוכים מישפחתיים הפורצים בין בעל לאשתו. אלא שהפעם היה זה מיקרה חריג גם לגביהם. הפעם הם ניצבו בפני עיתונאי מוכר וידוע ובפני אשתו, שהיא פקידה ממשלתית בכירה. הפעם גם לא היה זה המחזה הרגיל שבו מתלוננת האשה על כך שבעלה מכה אותה. להיפך: הבעל התלונן על שאשתו היכתה אותו.

במצבים מעין אלה מנסים אנשי המישטרה בדרך־כלל לפייס בין בני הזוג, ולהשכין שלום־בית. אלא שהפעם סרב המתלונן לוותר. ביצור, שהציג את עצמו בפני השוטרים כעיתונאי, תבע מהם לרשום את תלונתו ולפתוח נגד אשתו תיק פלילי. עקשנותו נשאה פרי. בימים אלה מתנהל בבית־מישפט השלום בירושלים עזב את הרדיו והפך כתב פרלמנטרי באותו הצהרון שבו עובדת אשתו.

כאשר הופנתה תשומת־ליבה של ריבי (הנוהגת לחתום בעיתונה בשם ת. ריבי) לתיק ה„מעניין" של מישפחת ביצור, היא לא חשבה כלל לכתוב על מה שהתגלה בו. „אני לא רוצה לכתוב על קולגות," אמרה. אולם כשהגיעה למישרדי המערכת הירושלמית של עיתונה וסיפרה את תוכן התיק של ביצור, כסיפור־רכילות משעשע, קיבלה הוראה לדווח על המישפט.

ריבי החליטה בכל־זאת שלא לפגוע בחבר למיקצוע. היא כתבה על הפרשה מבלי לנקוב בשמות המעורבים בה. כדי למנוע כל אפשרות זיהוי של מישפחת ביצור, תיארה את הבעל כ„בעל מיקצוע חופשי" בלבד.

שטף של קללות

ביום פירסום הכתבה האנונימית הגיע טלפון למישרדי מערכת ידיעות אחרונות בירושלים. הדובר ביקש לשוחח עם ריבי. היה זה יהושע ביצור. על פי עדותן של ריבי ושל מזכירת המערכת, שהאזינה לשיחה, פרץ ביצור על ריבי בשטף של קללות וגידופים.

„נדהמתי," סיפרה ריבי לאחר־מכן. „לא ידעתי מה לעשות. לא האמנתי שעיתונאי, ועוד כתב פרלמנטרי, מסוגל לדבר בצורה כזאת." ראש מערכת ירושלים של ידיעות אחרונות, צבי קסלר, שראה את הכתבת שלו עומדת לפרוץ בבכי, נטל לידיו את האפרכסת ואמר לכתב העיתון המתחרה: „ביצור, מה אתה רוצה? שנכניס תיקון־טעות ונכתוב את השם המלא שלך?" מייד אחר כך טרק את הטלפון באוזני ביצור.

כעבור ימים אחדים בא המשך לפרשה. ריבי ביקרה בבית־המישפט, שם היה שוהה מדי יום לצורכי עבודתה. היא נתקלה שם ביהושע ביצור, שבא להשתתף באחת הישיבות של המישפט המתנהל נגד אשתו. כשהבחין בריבי במיסדרון בית־המישפט, פרץ ביצור כלפיה במבול מחודש של חרפות ועלבונות.

ריבי ביקשה להסתלק מהמקום, אולם ביצור רדף אחריה לאורך המיסדרונות כשבפיו הגידופים: „...גנבת... עיתונאית צהובה..." ועוד כינויים גסים ומעליבים בלשון השוק.

„לא לעבור בשתיקה!"

באותו ערב סיפרה ריבי לבעלה על התקרית שהיתה לה עם ביצור. אבנר החליט לשוחח עם ביצור כגבר עם גבר, ולבקש ממנו להרפות מאשתו ולחדול לרדוף אותה. אז, כאשר פנה אל ביצור בכנסת, נערכו הסצינות שהסעירו את המישכן.

עתה החליטה ריבי תבורי שלא לעבור בשתיקה על התנפלויותיו של ביצור. „אני פוחדת עכשיו ללכת לבית המישפט," הסבירה. „אני לא רגילה שצועקים עלי, ובעיקר כשלא מגיע לי. כל מה שעשיתי היה להימנע מלפרסם את השם של ביצור, וזו התודה שאני מקבלת ממנו?" ריבי פנתה במיכתב־תלונה חריף אל ועדת־האתיקה של אגודת העיתונאים בירושלים, ויהושע ביצור עומד להיקרא לבירור.

בנוסף שלחה ריבי מיכתב לביצור מעורך־דין ירושלמי ובו הוא מוזהר כי אם ימשיך לרדוף את ריבי תבורי הוא ימצא עצמו מעורב במישפט נוסף, הפעם מישפט שתגיש ריבי נגדו.

ריבי תבורי (משמאל) עם העיתונאית סמדר פרי
„אני לא רגילה שצועקים עלי!"

כן למישפחת הקופים
שפה של קולות, תנועות והעוויות

יש לקבל את גלאי־השקר כמכשיר־עזר נוסף לסיוע למערכת המישפט

המדעית „פוליגראף", כלומר: רב־רושם — משום שהוא רושם דברים אחדים בעת ובעונה אחת.

אי־אפשר לשקר

ע ברתי בשבוע שעבר חווייה זו פעמיים, בשני מכונים שונים, אצל שניים מן המומחים הגדולים בארץ: צבי אהרוני וזיגי הורוביץ, שהיה אחראי על הפוליגראף של המישטרה. בשני המיקרים עברתי את בחינת־הקלפים, השייכת לנוהל השיגרתי של כל בדיקה בגלאי. אלי תבור עבר בדיקות דומות אצל הורוביץ וויקטור כהן, שותפו של צבי אהרוני.

השתכנעתי לחלוטין כי אי־אפשר לשקר בבדיקת גלאי־השקר.

אומנם נאמר לי שיש אחוז זעיר של נבחנים, שאינם מגיבים גופנית בדרך הרגילה — אם בשל סמים כלשהם, אם בגלל אי תיפקוד רגיל של גופם. אך במיקרים אלה, מגלה הגלאי עצמו שהנבחן אינו מגיב כראוי — למשל, על־פי אותה בדיקת־קלפים.

במילא עלתה בלבי השאלה: מדוע אין הגלאי מקובל בכתבי־המישפט בארץ; מדוע אין תוצאות הבדיקה מהוות ראייה קבילה במישפט?

מזה זמן רב יושבת בארץ ועדה על מדוכה זו, ומשתדלת לגבש מסקנות. אולם ברור שהמערכת המישפטית מתנגדת לכל שימוש בגלאי כבמכשיר לגיטימי שתוצאותיו מהוות ראיות.

קיימות בעניין זה כמה טענות, שכדאי לתת עליהן את הדעת.

האיש הוא הגלאי

ה טענה הפשוטה ביותר היא כי לא המכשיר מגלה את השקר — אלא מי שמפעיל את המכשיר.

זה נכון. אבל זה נכון גם לגבי טביעת־אצבעות, למשל. האם יעלה כיום על דעת מישהו לפסול את טביעת־האצבעות כראייה, רק משום שהשוואת הטביעות תלוייה בשיקול־הדעת של בני־אדם?

איני מציע, כמובן, לקבל את מימצאי המכונה, בתירגומם על־ידי מפעיליה, כראייה סופית וחותכת שאין אחריה עיר־

לשקר אין רגליים

(אבל יש לו חשמל, זיעה ופעימות לב)

ל שבתי בכורסה הנוחה, ותליתי את מבטי בקיר הלבן שממול. הבוחן ישב לימיני, מאחורי, ולא יכולתי לראותו.

שתי חגורות קשרו את חזי. שתיים מאצבעות יד ימיני היו עטופות בסבעות פלאסטיות, שהכילו לוחות־מתכת קטנים. הזרוע הימנית היתה עטופה במכשיר שדמה למוד לחץ־דם של הרופאים.

הבוחן הגיש לי חפיסה של קלפים, כולם בצבע אחיד (לב), אך בעלי מיספרים שונים, קלף אחד לכל מיספר. הוא ביקש ממני לבחור בקלף אחד מבלי שיראה אותו. בחרתי בלב־7.

הסכמנו מראש שאענה על כל השאלות בשלילה.

„האם בחרת בקלף 5?"
„לא."
„האם בחרת בקלף 8?"
„לא."
„האם בחרת בקלף 7?"
„לא."
„האם בחרת בקלף 1?"
„לא."
„האם בחרת בקלף 3?"
„לא."
„האם בחרת בקלף 7?"
„לא."
„האם בחרת בקלף 8?"
„לא."

השתדלתי לנתק את עצמי כליל מכל התייחסות לשאלות. חשבתי על משהו אחר. עניתי אוטומטית „לא" על כל שאלה, מבלי לחשוב. (בכנסת למדתי להינתק כליל, בשעה שנישאו נאומים משעממים של

בשבילי היה דווקא זה החלק המעניין של הבדיקה, מעניין הרבה יותר מן הסיבה המסויימת שהביאה אותי לבדיקות — הפרכת שקריו של אותו ח"כיון קטן. שאני מתכוון לבזבז עליו עוד מילה אחת נוספת. (רבים באו אלי בטענות ושאלו מדוע

עור והירהור. ברור שיהיה צורך להביא את המפעיל לבית־המישפט, לחקור אותו שתי־וערב, לבדוק ולנתח את המימצא האותנטי שנרשם בעת הבדיקה. צריכה גם להיות הזכות להביא מומחה־נגדי, ובדיקה נגדית, אם רוצים בכך. ובסופו של

שופטים בדיון מישפטי
לא במקום, אלא נוסף

דבר, יהיה זה תלוי בשופט אם להאמין למימצאי־המכונה בנסיבות הנתונות, ואי־זה מישקל לייחס להם.

אך כמכשיר־עזר — נדמה שהגלאי יכול להביא תועלת רבה מאד, ויחקר על עבודת השופט,

הגבנו בכלל על עלילותיו של אותו מיניי־מק־קארתי. לצערי, גם כאשר מטפסים עליך פישפשים, אינך יכול להתעלם מהם. אתה נאלץ לנקוט פעולה כלשהי. אין פירוש הדבר שאתה רואה בפישפש יריב ה־ראוי לך.)

מאת

אורי אבנרי

ח"כים, שהכרתי אותם ככסילים גמורים.)

הבחינה נגמרה. צבי אהרוני אמר: „אנא, הסתכל."

לא הראיתי לאהרוני מראש את הקלף שבחרתי בו. הוא לא ידע מהו הקלף.

הוא הצביע על גליל הנייר, שעליו רשמו ארבעה עטים את התגובות הגופניות השונות שלי, שנקלטו במכשיר.

בשני המיקרים שבהם נשאלה השאלה על הקלף 7, קפצו כל הי עטים וסימנו פרבולה גדולה על הנייר. לא היה כל מקום לספק. התי גובות בקטו כמו הר גבוה ותלול ברכס של גבעות נמוכות.

בעת הבדיקה, לא התרגשתי כלל. לא היה חשוב לי כלל אם אני משקר או לא לגבי בחירת קלף. העניין כולו היה מעין מישחק. ובכל זאת — גופי הגיב בבירור, מעבר לכל אפשרות של ספק, כשלא אמרתי אמת.

באותו רגע הפכתי לחסיד של גלאי־השקר, המכונה בפי העם „מכונת־האמת", והנקרא בשפת

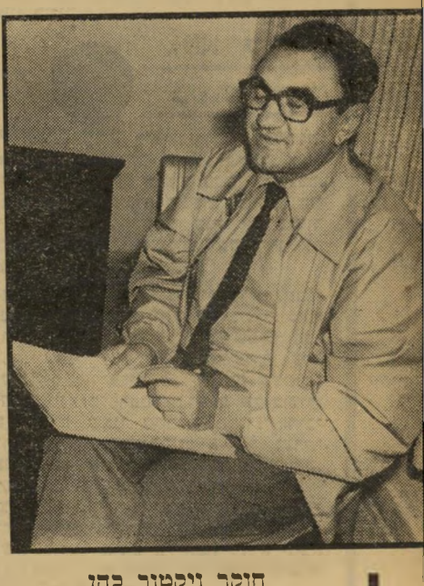

חזקר ויקטור כהן
הכל תלוי במפעיל

הקצר מישפטים וזמנוע עיוותי־דין.

טענה שנייה אומרת שהגלאי בא, בעצם, במקום השופט. אם הגלאי קובע מי דובר אמת ומי משקר — מה נותר לשופט לעשות?

טענה זו ראוייה לבחינה מדוקדקת. זו תראה, כך נדמה לי, שאין בה ממש.

פגישה עם רמאי

ב כין, **אחד** מתפקידיו העיקריים של השופט הוא לקבוע אלו עדים דוברים אמת ואלו משקרים. דווקא על קביעה כזאת אין עירעור. בעוד שהערכאה הגבוהה יותר יכולה לפסול את קביעותיו המישפטיות של השופט שבערכאה הנמוכה, אין הערכאה הגבוהה מתערבת בקביעותיו הסובייקטיוויות של השופט, לגבי מהימנות העדים שהיא שומע אותם והתרשם מהם.

משמע: ההתרשמות הסובייקטיווית של השופט קובעת במידה רבה. עד מה היא מבוססת?

האמת היא שכל אדם הוא גלאי־שקר. מדי יום ביומו, בהיתקלנו בבני־אדם חדשים, אנו קובעים „אינסטינקטיווית" אם להאמין להם, אם לאו. על־פי מה אנחנו קובעים זאת?

לכל אחד מאיתנו קורה מדי פעם שהוא נתקל באדם, ועוד לפני שזה פותח את פיו, עוברת בנו המחשבה: „אינני מאמין לאיש הזה!" או: „האיש הזה נראה כרמאי!" או: „משהו לא בסדר איתו!" רבים מתקוממים נגד התרשמות ראשונה זו של עצמם, וסבורים שהיא בלתי־צודקת. על כן הם מתעלמים ממנה. אך כעבור זמן מסתבר להם, לא פעם, כי דווקא ההתרשמות הראשונה היתה הנכונה.

ממה מורכבת, איפוא, ההתרשמות הראשונה הזאת?

בימי חיינו אנו אוספים, ממיינים ו„מתייקים" אי־שם בנבכי תודעתנו מיליוני־מיליוני רשמים. יש לנו בלא־הרף חוויות ויחסי־יונות עם בני־אדם. בין השאר, נוצרת בתת־ההכרה שלנו תמונה של ה„רמאי". מתחת לסף ההכרה אנחנו קולטים הבעות־פנים ותגובות גופניות אחרות, הנקשרות, במשך הזמן, לרושם הכללי של אי־מהימנות ותוסר־יושר.

כשאנו נתקלים באדם בעל סימנים אלה — למשל: עיניים מרצדות, נימת־קול מסויימת, הבעה מסויימת של הפה, צורה מסויימת של התנהגות — אנו מעבירים מידע זה אוטומטית למחשב הקטן החבוי בזיכרוננו, תוך אלפית של שניה באה תשובתו של המחשב: היזהר! נורה אדומה נדלקת לנגד עיני־הרוח שלנו. פירושה: תכונות אלה מזכירות לנו מיקרים קודמים, שבהם נתקלנו בהן, ואז הסתבר שהן היו שייכות לאדם בלתי־מהימן.

כל זה קורה מבלי שאנחנו מודעים לכך, בעוד אנו מחליפים מליצות כגון „מה נשמע?" „מה מעשיך?" „חם היום." (אותו הדבר נכון, כמובן, גם לגבי תכונות חיוביות. הסימנים השונים מעידים שזה אדם ישר, או חכם, או רומנטי, או ערמומי וכו'.)

שפה של איתותים

א חד **ההסברים** המעניינים ביותר לתופעה זו קיבלתי מפי האתולוגים — אותם מדענים העוסקים בחקר התנהגותן של החיות, והשלכותיה על התנהגות האדם.

האדם אינו אלא חיה אחת מני רבות, והוא נושא בקירבו את הירושה הגנטית־הביולוגית של אבותיו מלפני מאות־מיליוני שנים. ואילו התפתחות השפה האנושית היא דבר חדש לגמרי. גילה נמדד באלפי שנים בילבד — תקופת־זמן מיזעריית לעומת התפתחות בעלי־החיים על כדור־הארץ.

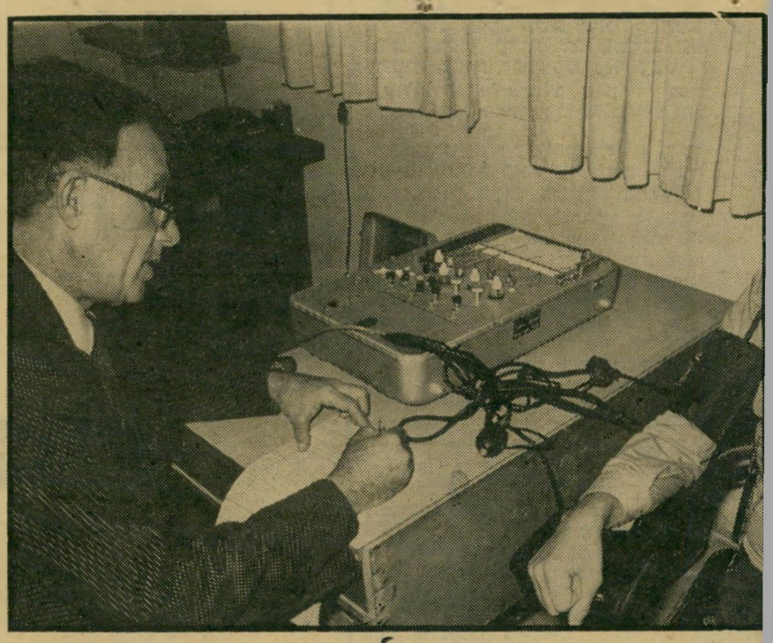

צבי אהרוני מפעיל את גלאי־השקר

אי־אפשר לשקר

האדם הקדמון, שהא היתה לו שפה — איך הוא דיבר? איך התקשר עם רעהו? איך הוא תיאם פעולה עם בני־שיבטו, איים על אויבו, עגב על אשתו?

הוא עשה זאת כמו חיות אחרות — באמצעות „שפה" מגוונת מאד של קולות, תנועות והעוויות. זוהי „שפה" שהתפתחה במשך הרבה מיליוני שנים, יחד עם התפתחות היונקים ביכלל, הקופים בפרט, ומישפחת־הקופים הקרוייה אנושות („הקופים העירומים") בפרט־בפרט.

כשנוצרה השפה התרבותית, המורכבת ממילים, לא נעלמה הישפה הקודמת. דבר שצמח במשך מיליוני שנים, אינו נעלם תוך אלפי שנים. כל ה„שפה" הקודמת נשארה על כנה. אך כיוון שאנחנו קולטים בתודעתנו רק את מה שנאמר במילים, שוב איננו שמים לב, בתודעתנו, לאיתותים האחרים.

אולם תת־ההכרה שלנו ערה לכל האיתותים, רושמת אותם ומעבדת אותם, בחשבונו החבוי. וכך מתנהלת כל שיחה בין בני־אדם בשתי רמות שונות, בו־זמנית: בתודעה מדברים שני בני־אדם זה עם זה בשפת־המילים, ומתחת לשפת־ההכרה הם „משוחחים" במערכת של נימות־קול, איתותים, העוויות ותנועות. האיתותים, ברמה ה„נמוכה" יותר מבקרים את המילים ברמה ה„גבוהה" יותר, ומשפיעים עליהן כל העת. קרוב לוודאי שהאדם מושפע מן האיתותים הרבה יותר מאשר מן המילים.

גבר פוגש באשה. השניים מחליפים מילים של מה־בכך, על הגשם, על התור לאוטובוס, על כותרת העיתון. שום מילה אישית אינה מוחלפת ביניהם. אך אותו זמן מוחלפים מבטים, הדברים הסתמיים נאמרים בנימת־קול מסויימת, הבעות־הפנים מדברות — ושניהם יודעים ש„נדלק" משהו ביניהם. איתותים בני מיליוני שנים עשו את שלהם. הם מאותתים זה לזה: אתה/את מוצא/ת חן בעיני. את/ה מושך/ת אותי מבחינה מינית.

אבות־אבותיהם של השניים התייפו איתותים דומים לפני מאה מיליון שנה, בג'ונגל אפריקאי, כי שעזר היו להם פרווות וזנבות.

אגב, יש בכך גם הסבר לאחת התעלומות שחובבי־החיות נתקלים בהן. אדם יוצר עם בחדרו וחושב אם כדאי לצאת לטיול, באותו רגע קם הכלב שלו וניגש לדלת, בציפייה. כיצד ידע הכלב מה מתרחש בראשו של אדונו? לי עצמי קרה פעמים רבות, בשעת סעודה, כשעלה בי ההירהור שהגיע הזמן לתת חלק מן המנה שלי לחתולי. באותו רגע פתחו כל החתולים ביללת־דרישה־הפצרה. מאחר שלא הסתכלתי בהם כלל, ולא השמעתי כל קול, איך הם ידעו?

ההסבר הוא שהחיות, שאינן מבינות שפה אנושית, „קוראות" את שפת ההעוויות והתנועות, הבעות־הפנים ושאר התגובות הגופניות הבלתי־מודעות. הכלב יודע שיש לפניו של אדונו הבעה מסויימת, כשהוא חושב על טיול. החתולים יודעים שהעווייה מסויימת של אדם זה מרמזת על הנכונות לתת להם אוכל.

כל אלה הן צורות שונות של „קריאת" תגובות גופניות בחלק מן התיקשורת. גלאי־השקר מתרכז על כמה תגובות מסויימות,

(המשך בעמוד 40)

אשה וכלבה

לדעת לקרוא את הבעת האדון

חוקר זיגי הורוביץ
מכשיר לגיטימי

אל בני האומה הישראלית!

במהלך מאה השנים האחרונות, ובעיקר בשלושים שנות המנדט הבריטי, נוצקו יסודותיהן של שתי אומות חדשות: האומה הישראלית והאומה הפלשתינאית; אולם מדינת ישראל לא הוגדרה ב־1948 כמדינתה של האומה הישראלית הריבונית והציונות לא התחסלה גם לאחר קליטת שארית־הפליטה ויהדות־ערב בשנות ה־50. ממשלות ישראל והתנועה הציונית ממשיכות מזה 30 שנה לקיים ללא בושה את ישראל כמדינת־חסות ואת תושביה כקבצנים הסמוכים על שולחנם של גבירים ונדיבים ועושות כל שביכולתן כדי להטמיע את האומה הישראלית בתדמית מתעתעת של „לאום" יהודי. התנועה הציונית מציגה לבני האומה הישראלית מטרה הקודמת לכל דבר — „הצלת" העם היהודי שאינו רוצה ל„הינצל" — ומטרה זו היא מבצעת על־ידי „יהודם" של בני האומה הישראלית ולא על־ידי הפיכת היהודים לבני האומה הישראלית. לאמיתו של דבר משמשת מטרה זו כאמתלות־שווא כדי לדכא את האומה הישראלית וכדי לדחות את פתרון בעיותיה המדיניות, הכלכליות, החברתיות והתרבותיות של ישראל.

תנועת השחרור הישראלית קובעת: **מדינת ישראל היא מולדתה של האומה הישראלית; כל בן האומה הישראלית קודם לכל יהודי החי מחוץ לישראל; לאומה הישראלית הזכות הטבעית לריבונות על מדינת ישראל; לא יבוא פתרון הבעיותיה של ישראל לפני שתמומש זכות זו.**

תנועת השחרור הישראלית תלחם: **לרפובליקה עצמאית, בתי־תנועה, דמוקרטית וחילונית של האומה הישראלית הריבונית; לחוקה שתבטיח שווי זכויות אזרחיות ופוליטיות מלאות לכל אזרחיה; להפרדת הדת מהמדינה ומבית־הספר; לחיסול האפליה הלאומית, העדתית והמינית; ולביעור העוני, השחיתות והנחשלות הכלכלית, החברתית והתרבותית.**

אחים ואחיות, בני האומה הישראלית! אל נשגה באשליות! הקפאון במזה"ת נשבר אך אין אנו עומדים בפיתחה של תקופה חדשה ושלום לא יקום ולא יהיה באיזורנו בלי חיסול התערבותן של שתי מעצמות־העל, בלי שתמומש זכות ההגדרה העצמית של האומה הישראלית ושל האומה הפלשתינאית, ובלא ברית ישראלית־פלשתינאית. הברירה הניצבת לפנינו היום היא: או שהעם בישראל יהפך להיות לעוד חלק אחד של הפזורה היהודית — עם של סוחרים, פיננסיירים ופקידים — כשהפלשתינאים הם כורתי־העצים ושואבי־המים; או שהאומה הישראלית תהיה לאומה בריאה — אומה של פועלים, חקלאים, פקידים, אנשי־רוח וגם מנהלים. הדרך הראשונה היא דרכה של רודזיה; השניה היא דרכם חלומם ומשאת־נפשם של אבותינו.

ישראל לישראלים! תחי מדינת ישראל החופשית! מי לישראל אלינו!

תנועת השחרור הישראלית (תש"י)
המרכז

כך תרומה תתקבל בהוקרה

תל־אביב, דצמבר 1978
אל: תנועת השחרור הישראלית (תש"י)
ת.ד. 30520 תל־אביב

נא לשלוח לי את דבר התנועה.

שם מלא .....

כתובת .....

כתובת .....

(מ)

לשקר אין רגלים

(המשך מעמוד 39)

ובודק איתן כצורה מדעית ומתוחכמת יותר.

הגלאי כעזר

ח זרה זכבוד השופט. השופט הוא בן־אדם, ואינו מצוייד אלא בכלים של בן־אדם. איך הוא קובע שעד פלוני אומר אמת, ועד אלמוני משקר?

הוא נעזר, בוודאי, בניתוחים רציונליים. הנסיבות מלמדות כך, יש סתירות בעדות, יש תימוכין ואסמכתות. אך בסופו של דבר, סומך גם השופט על תת־ההכרה שלו: על התרשמותו שהעד פלוני עושה „רושם" של דובר־אמת, בעוד שהעד אלמוני נראה ונשמע כמשקר.

האם השופט יכול לטעות? בוודאי הוא יכול לטעות. כמו כולנו. ואין ספק שלא פעם פוסק שופט פסק־דין מוטעה בגלל קביעה מוטעית כזאת.

עתה מוצע לשופט להעזר בגלאי־השקר. לא במקום התרשמותו האישית, אלא נוסף על התרשמותו האישית.

נניח ששופט יושב בדין, שומע עדויות ומתרשם שראובן דובר אמת. בא גלאי־השקר וקובע שראובן משקר. אין השופט צריך לקבל את מימצא הגלאי כקובע. אך כדאי לו, לדעתי, לשקול במיקרה כזה את כל העניין פעם נוסף. האם הוא בטוח בהתרשמותו? האם על סמך עדות זו של ראובן, ועל סמך התרשמותו הסובייקטיווית שהיא נכונה, יכול הוא לשלוח את שימעון למאסר־עולם?

ולהיפך: כשסבור השופט שלוי שיקר, והגלאי אומר שהוא דיבר אמת, האם הוא יקבל על עצמו לגזור את דינו של לוי לחובה?

מוחר לסרב

ה טענה הגדולה נגד גלאי־השקר וקבילות מימצאיו בבית־המישפט, היא שהדבר סותר עיקרון חוקתי: שאין אדם חייב להפליל את עצמו.

מוכן מאליו שאין לחייב אדם לעבור בדיקה בגלאי־שקר, אם אינו רוצה בכך, כשם שאין לחייב אדם להעיד בבית־המישפט נגד עצמו.

שוללי הגלאי אומרים שאין די בכך. גם בלא חובה כזאת, יופעל על הנאשם לחץ פסיכולוגי כבד.

מוכן שאכזר לשופט להיות מושפע מהחלטה כזה. אך האם איפור כזה אמנע בעדו מלהיות מושפע?

זכויות־הפרט נמצאות בתהליך של שחיקה מתמדת בחברה המודרנית. מתנגדי הגלאי חוששים שמא הכנסתו לשימוש מישפטי, ואף השימוש המישטרתי והביטחוני בו, מצמצמים את זכויות־הפרט עוד יותר. זהו נימוק כבד־משקל, ואיני יכול להתעלם ממנו.

כנגד זה יש לשקול את הפגיעה בזכויות־הפרט באמצעות הפשיעה הגוברת (ולא חשוב אם היא „מאורגנת" או „בלתי־מאורגנת"), והעוול הנגרם לאדם על־ידי עיוורי־הדין ועיוותי־הדין, מפאת העומס הנורא המוטל על בתי־המישפט, המשך הארוך של המישפטים והסכנה שבפסקי־דין מוטעים, המבוססים על עדויות־שקר.

איני סוגן שיש לי תשובות לכל השאלות האלה. אך נדמה לי שהנושא בשל לדיון מחודש, ענייני ורציני, בלא דיעות קדומות בהילוך גבוה. אין לי הרושם שהנימוקים בעד השימוש בגלאי־שקר זכו עד כה בתשומת־לב הראוייה.

בשלב זה, הייתי נוטה לפיתרון ברוח הכללים הבאים:

- **מימצאי הגלאי יהיו קבילים בבית־המישפט, אך לא כראייה חותכת ומכרעת.**
- **המימצאים יהיו קבילים רק אם יעיד המפעיל בבית־המישפט, אם יהיה צפוי לחקירה נגדית, ואם לצד השני תהיה הזכות להביא מומחים נגדיים ובדיקות נוספות.**
- **תתקבל רק עדות של מפעיל־גלאי־שקר שקיבל הסמכה מדעית רשמית, על־פי קריטריונים מוכרים.**
- **שום אדם לא יחוייב לעבור בדיקה בגלאי־שקר. הסירוב לעבור בדיקה כזאת לא ישפיע על מעמדו במישפט, ולא ישמש ראייה נגדו.**

אני מציע כללים אלה כמזון למחשבה ציבורית, לשם דיון ענייני והסקת מסקנות בדרך של חקיקה.

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב

חוכנית ינואר
טל. 297263

- יום ה' 11.1 ערב עם הפסל והצייר **גרשון קניספל** — **שאלה הומנית או נושא מדיני?**
- יום ה' 18.1 מיקי גברילוב — קורין אל־אל **ערב שירה** — המזרחן צבי אל־פלג ההיסטוריון ד"ר בוליגין בשיר
- יום ה' 25.1 **הפלשתינאים:** **אמנים בחסות בית־הובן**

התוכניות מתחילות בשעה 9 בערב
המועדון פתוח משעה 8 בערב

כלי־נגינה
גיטרות — אקורדיונים
פסנתרים — אורגנים
מיתרים — חלקים
✶ השאלה
✶ תיקונים
✶ מכירה
א. גינצבורג, אלנבי 48 ת"א
פינת רח' גאולה, טלפון 03-57773

„רובקס"
המתנה היפה ביותר

תעריפון המנויים של **העולם הזה** החל מ־1.1.79

	לשנה בלירות: מחיר העתון	הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ	לחצי שנה: סה"כ
• דמי המנוי בארץ	528	+ 55	+ 70 =	653	345
• לכל ארצות תבל בדואר רגיל	528	+ 195	+ 87 =	810	425
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
• אירופה	528	+ 227	+ 91 =	846	440
• ארה"ב, קנדה ומקסיקו	528	+ 540	+ 128 =	1196	615
• ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, אוסטרליה, ניו זילנד, פרו	528	+ 1030	+ 187 =	1745	895
• גאנה, חוף השנהב, טנזניה, רודזיה, זמביה	528	+ 920	+ 174 =	1622	830
• ניגריה, דרום־אפריקה, טוגו וחבש	528	+ 776	+ 156 =	1460	750
• פנמה, סינגפור, טאיוון	528	+ 900	+ 171 =	1599	820
• תאילנד, הונג־קונג ונפאל	528	+ 600	+ 135 =	1263	650

עידור

צל"ש

● לכתב הכלכלי של הטלוויזיה **אבי אנג'ל** שהצליח, אחרי מחקר (מבט שני ביום ראשון 7.1), להסביר אחת ולתמיד לאן זרמו המיליונים שהשקיעה המדינה בתעשיות הרכב. לפי מחקרו של אנג'ל פשט **אפרים איזין** את הרגל ונשאר מיל־יונר; **יצחק שוכינסקי** פשט את הרגל; **פינחס ספיר** המנוח הצליח לגלגל את

כתב אנג'ל
לאן הלך הכסף?

חובותיו לקונצרן כלל; את **רוס כרמל** של כלל מחזיק צה"ל, הרוכש שם את מכו־ניותיו ללא הצדקה ואילו בעלי המשאיות החייבים לרכוש משאיות מתוצרת רכב אשדוד מחזיקים את **יוסף קרמרמן** ו־**אהוד אלקון**, בעלי רכב אשדוד. חד־גדיא.

● צל"ש גם לקריינית־הרצף המתגלה ככתבת מחוננת ודקת־אבחנה, **דליה מזור**. אחרי אלפי המילים שנכתבו על אודות אורגיית האחים הנערכת עתה ב־ארץ, היתה כתבתה המיקצועית והמאוזנת של מזור (מבט, מוצאי שבת 6.1) משום משב־רוח מרענן. נראה כי טוב היתה עושה מחלקת החדשות אילו הפקיעה את מזור מרשות הרצף לטובת החדשות.

צ"צ והפירסומת

כאשר פנה הכתב התל־אביבי **רמי גוברניק** אל ראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'יצ'") **להט**, וביקשו להת־ראיין בפרשת התיאטרון הקאמרי בליל־שבת, סירב צ'יצ'. „הזמנתי לעלי כותרת, ואמרו לי שאם אתראיין במבט, יבטלו לי את עלי כותרת," אמר.

גוברניק דיווח על שיחה זו למנהל מח־לקת החדשות, **חיים יבין**. יבין מיהר אל מנהל־הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** ואל מנהל מחלקת התוכניות, האחראי על עלי כותרת, **מרדכי** („מוטי") **קורשנבאום**, כדי למחות על התנאי של עלי כותרת. ב־הסכמתם אמר יבין למנהל מחלקת תל־אביב של החדשות, **דן רביב**, כי יודיע לצ'יצ' שאם יסרב להתראיין במבט, תבו־טל הופעתו בעלי כותרת.

מרואיין יחט
לאן הלך ראש־העיר?

„ואם אתראיין במבט אוכל להופיע גם בעלי כותרת?" שאל צ'יצ' את רביב. „אנחנו נשקול זאת," היתה התשובה.

צ'יצ' התראיין למבט, ואחר־כך הגיעה אליו הודעת הביטול של הופעתו בעלי כותרת.

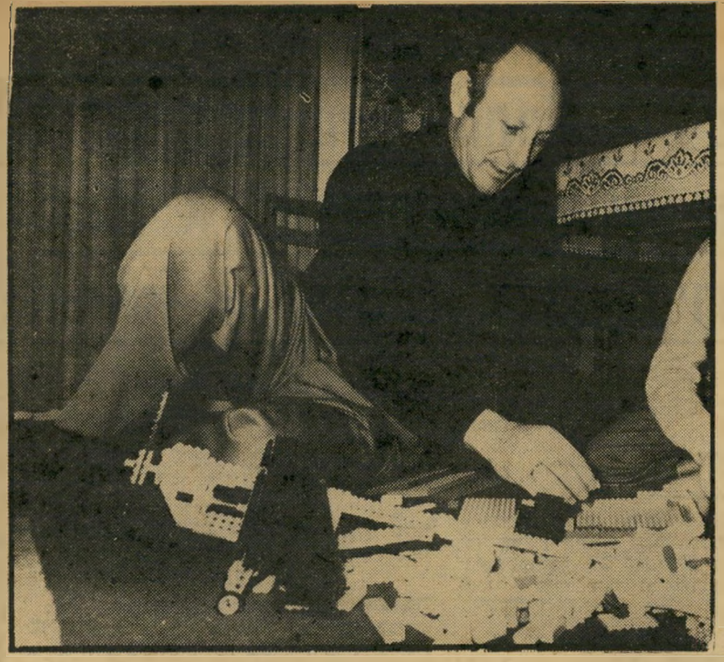

ח"כ קאופמן
לאן יגיע הצנזור?

נחמן שי - לאויט

שגריר ישראל לאומות המאוחדות, ה־פרופסור **יהודה בלום**, החליט כי הוא רוצה דובר למישלחת הישראלית לאו"ם, ודווקא מרשות השידור. תחילה עלתה מועמדותו של כתב הרדיו **צבי לידר**, אר־לם לידר לא ניראה למישרד־החוץ.

דובר מישרד־החוץ, **נפתלי הביא**, הציע לבלום את מועמדותו של ידידו, ה־כתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה **נחמן שי**, ובלום קיבל זאת. בימים הקרובים עומד בלום להגיע לחופשת־מולדת ולהיפגש עם שי שיקבל, כפי הנראה, חופשה מה־רשות כדי ליטול על עצמו את התפקיד.

כתב שי
לאן ייסע הדובר?

הבמאי קאופמן

במיתקפה חסרת־תקדים על הטלוויזיה יצא בשבוע שעבר ח"כ הליכוד, **חיים קאופמן**.

קאופמן, שהוא איש־עסקים במיקצועו ונטול כל כישורים עיתונאיים, האשים את הטלוויזיה בכך שהיא מראה רק את הש־לילה בכל הנוגע לכישוי מהכנסת, ואינה מקדישה זמן לדיונים חשובים.

רק אחרי המיתקפה התגלה מי יזם אותה. היה זה ח"כ **אמנון רובינשטיין** מש"י, שנעלב על שהטלוויזיה לא צילמה אותו כאשר נאם בנושא המעניין: גיל הפרישה. רובינשטיין, שלא היה מוכן לריב עם ה־טלוויזיה מחשש שלא יצלמו אותו בעתיד, הסית את קאופמן שיעשה זאת במקומו.

קשה להחליט

כפי שנהוג בעת חג המולד, החליטה הטלוויזיה הערבית לצלם את המיסה של הנוצרים האורתודוכסים שנערכה במוצאי השבת האחרונה. חברת־הפקה פרטית הוז־מנה לבצע את העבודה.

אולם יום קודם־לכן, בשעה 10 בבוקר, הודיע מנכ"ל הרשות בשמה של הנהלת הרשות, כי אין לצלם את המיסה. כאשר הגיעה הידיעה אל מנהל התוכניות בער־בית, **סיום פתאי**, הוא עירער עליה ואומנם, כעבור שעה שינה מנכ"ל הרשות את דעתו שוב.

המיסה אומנם צולמה, אך מחיר הצי־לום היה יקר ב־50 אחוז מאחר שצוותי החברה הפרטית כבר התפזרו והיה צורך לארגנם מחדש.

לוח שידורי הטלוויזיה הירדנית

החל מהשבוע הבא תיכנס התחנה ה־ירדנית ללוח שידורים חדש, שיימשך שלו־שה חודשים. מרבית התוכניות השתנו, ורק מעט מהסדרות יוסיפו להיות מוקר־נות. עד השעה 10.15, תוכניות הערב ש־לא־בערבית מוקרנות בערוץ 6 והחל מ־שעה זו — בשני הערוצים.

יום ראשון

● **8.30** — הקומדיה של אבא, קומדיה בריטית המוקרנת כבר חודשים אחדים בתחנה הירדנית, על פלוגה של חיילי הג"א בתקופת מילחמת־העולם השנייה.

● **9.10** — אחת לשבועיים יוקרן פרק מהסידרה הוואי חמש־אפס. המדובר ב־פרקים חדשים, שעדיין לא ניראו באר־ץ, ביניהם הפרקים שבהם מגלם **ג'ימס מק־ארתור**, הוא דני וויליאמס, את התפקיד הראשי אחרי פרישתו של **ג'ק לורד**. בשבועות שבהם לא יוקרן הוואי תהיה סידרה חדשה, בשם אדי קאפרה.

● **10.15** — לילי. סיפורה של לילי לנגטרי, אחת המאהבות המפורסמות ב־אנגליה של המאה שעברה. הביקורת ה־בריטית הסתייגה מתוכנית זו, שבה מככבת פרנצ'סקה אניס, אולם קהל הצופים אהב אותה. אניס מחליפה בפירקי הסידרה יותר מ־200 תלבושות.

יום שני

● **8.30** — החיים מתחילים אחרי גיל 40, סידרה קומית על אשה הנכנסת לתר־יון אחרי גיל 40, ואז מתחיל מחזור חדש ומעניין יותר בחייה.

● **9.10** — המיסידס, סידרה הרצה כבר כמה שבועות בירדן, על אלמנה עשי־רה ויפה היורשת מבעלה, נוסף לשני יל־דים, גם חברה פינאנסית גדולה, מילחמות בחבר המנהלים ומילחמות עם ידידים ועובדים הרוצים לחזר אחריה ולזכות גם ביופיה וגם בכספה.

● **10.15** — סייף החוק, סידרת מתח חדשה.

יום שלישי

● **8.30** — סיפורו של אפשט, סידרה קומית חדשה על צעיר פוחז והולל המפיל ברישתו נערות רבות, ונקלע למצבים מצ־חיקים.

יום רביעי

● **9.10** — קו אונידין, פיטר גילמור הווותיק והטוב ממשיך להפליא בקור־רוחו ובהסתכנויותיו הרבות.

● **10.15** — דאלאס, סידרה המזכירה את האחים. מישפחה עשירה, שלה עסקים רבים ושדות־נפט. שלושה אחים בעולם האכזר של הכספים והעסקים, ועלילה מסובכת המזכירה את בעיותיהם של בני מישפחת האמונד.

● **8.30** — אחה צעיר רק פעמיים — קומדיה.

● **9.10** — קונטיננטל.

● **10.15** — הנערות האמריקאיות, סידרת־מתח היורשת את המלאכיות של צ'ארלי. שתי צעירות אמריקאיות יפה־פיות, האחת בלונדית ולשנייה מכונית קאראוואן שבה כל השיכלולים האפש־ריים. שתיהן מועסקות כעיתונאיות, אך מצליחות להסתבך בפרשיות ריגול ופשע.

יום חמישי

● **9.10** — המקצוענים, הסידרה ש־שודרה עד כה בלילות־שבת אחרי השעה 11 בלילה. סיפור העלילה נסב סביב יחי־דת־עלית במישטרת לונדון, שתפקידה לטפל במיקרים עדינים במיוחד שבהם מעורבים אישים. ניסיון חיקוי לא־מוצלח להבולשת חוקרת.

● **10.15** — סרט עלילתי בארוך מלא. התחנה הירדנית מצליחה להביא סרטים חדשים ומעולים והיום החמישי הפך, לגבי רבים מבעלי האנטנות המכוונות לירדן, יום שבו נשארים בבית.

יום שישי

● **9.10** — האחים.

● **10.15** — מישפטי הכתר, סידרה מצויינת, המבוססת מדי שבוע סיפורו של מישפט פלילי שנערך באנגליה. המישפ־טים אמיתיים ומומחזים בכישרון רב, ו־משתתפים בהם בכירי שחקני הטלוויזיה והבמה הבריטית. התחנה הירדנית קיצצה בשידוריה ביום שישי, ואינה מביאה עוד את הסרט שלאחר השעה 11.

שבת

● **8.30** — הרופאים, קומדיה בריטית על תעלולי חבורת רופאים בבית־חולים בלונדון.

● **9.10** — עץ הארז.

● **10.15** — בידור בינלאומי. תוכנית היוקרה של הטלוויזיה הירדנית, הדואגת לרכוש סירטי בידור חדשים שבהם מו־פיעים טובי האמנים בעולם.

שחקנית בנטן
קו אונידין

צביקה פיק חוייב לוותר ✶ יבין נזף בפאר ✶ התמונות הנועזות של הקריינית הוחרמו ✶ הסרט של ברכה צפירה נפסל

● ירדנה ארזי תנחה את הארוויזיון

הפתעה עומדת ליפול בקשר לארוויזיון. אחרי שכבר סוכם כי **חיים טופול** יהיה אחד משני המנחים, נותר למארגני הארוויזיון לקבוע רק מי תהיה זו שתנחה יחד איתו.

מרתי הסיכויים היו לשחקנית הבימה **אביבה מארכס**, ונראה היה שהמינוי מונח כבר בכיסה. אולם, השבוע הועלה שם נוסף: הזמרת **ירדנה ארזי**, מי שהיתה חברה בשלישיית שוקולד מנטה מסטיק.

מתברר כי ירדנה שולטת היטב בשפה הצרפתית, ואף מחזיקה בדרכון צרפתי. השפה הצרפתית היא עקב אכילס של מארכס. לירדנה גם ניסיון בנושא הארוויזיון, מאחר שהיא ייצגה את ישראל עם השלישיה במוסע זה.

ארזי הוזמנה לירושלים ונפגשה עם האחראי על מיבצע הארוויזיון **יצחק** („צחי") **שמעוני**, שהתרשם ממנה לחיוב. גם מנהל הטלוויזיה, **אר־נון צוקרמן**, תומך במועמדותה של ארזי.

בינתיים ממשיך **חניך חסון** ללחוץ כי מנחת הארוויזיון תהיה **רבקה** („רבקה'ה") **מיכאלי**, אולם נראה כי למיכאלי לא נותר עתה כל סיכוי.

● נזיפה לפאר

התלונות הרבות שהגיעו לטלוויזיה לגבי סיגנון קריאת החדשות על־ידי **דניאל** („דני") **פאר**, שיכנעו לבסוף גם את מנהל מחלקת החדשות **חיים יבין**.

באחרונה העיר יבין לפאר על קריאתו הלקויה, דרש ממנו שלא להתחכם בעת קריאת חדשות, והזכיר לו כי אין קריאת החדשות כהנחיית כל־בו־טק.

● תמונות נועזות

צלם לישכת דובר רשות השידור, **יוני ברזאני**, צילם עבור הדובר תמונות במהלך הסרטת הסרט שני סיפורים מתל־אביב, וחילק אחר־כך את התמונות בין העיתונים.

זמר פיק
יחד עם חזה

בין התמונות היתה אחת נועזת ביותר, של קריינית הרדיו **איריס לביא** ששיחקה בסרט, וכן תמונה נועזת עוד יותר שלה ושל השחקן **אבי לוזיה** השוכבים יחד במיטה.

כששמעה על כך מפיקת התוכנית **דפנה קפלנסקי**, היא דרשה מהצלם שידאג כי התמונות תוחזרנה ללישכת הדובר, ואף אחת מהן לא תפורסם.

● ידידת המפיק

ברגע האחרון חל שינוי בפסטיבל הזמר העומד להיערך החודש. מפיק הפסטיבל, **חנוך חסון**, ביקש מהזמר **צביקה פיק** להתחלק בשיר ש־אותו יציג בפסטיבל עם ידידתו של חסון, הזמרת **עופרה חזה**.

על פי דרישתו של חסון, ישירו פיק וחזה את הפיזמון במשותף, ואת אחד הבתים תשיר חזה סולו.

● טכנאים או עיתונאים

מאבק הטכנאים התבטא בשבוע שעבר בצעד נוסף. לישכת העיתונות הממשלתית הוציאה לטכנאי הטלוויזיה תעודות מיוחדות של טכנאים. הטכנאים החזירו את התעודות, ודרשו תעודות של עיתונאי לכל דבר. מנהל הלישכה, **זאב חפץ**, סירב כמובן להוציא אותן.

הטכנאים צריכים את התעודות לשם מטרה אחת ויחידה: כדי שיוכלו להיכנס למשכן הכנסת, לשלוח משם כתבות. ללא תעודה אי־אפשר

זמרת ארזי
יחד עם טופול

לתת להם להיכנס. סגן־קצין־הכנסת, האחראי על הנפקת התעודות, **חיים קומר**, הבין את המצב המסובך, והסכים לתת לטלוויזיה ארכה לסידור הסיכסוך הפנימי. ובינתיים נכנסים הטכנאים למישכן ללא תעודות.

● תקרית בגלי צה"ל

תקרית לא־נעימה אירעה לזמרת הוותיקה **ברכה צפירה**, אמו של **אריאל זילבר**, כאשר הופיעה בתוכנית בילוי נעים בגלי צה"ל, שאותה עורך **נדב לווייתן**. צפירה הביאה עימה לשידור סרט־הקלטה נדיר משנת 1932 שעליו מוקלט — בביצועה — השיר כד מים.

טכנאי גלי צה"ל סירבו להשמיע את הסרט, בטענה שאיכותו גרועה. אולם צפירה הודיעה, כי ללא הסרט לא תופיע בשידור. בהוראת **אדון שלו**, סגן מפקד גלי צה"ל הושמע הסרט בסופו של דבר, אולם בגלל הוויכוחים הממושכים הופחת חלקה של צפירה בתוכנית, מחצי שעה לחמש דקות.

באותה תוכנית טענה צפירה, כי כלי־התיקשורת „מפנקים את **נעמי שמר** ומקפחים זמרות ממוצא מיזרחי."

10. 1 יום רביעי

● **פנימיות צבאיות (5.00).** אם מישהו רוצה להיות משוכנע מדוע אין עליו ללכת וללמוד בפנימיה צבאית, או מדוע לו לשלוח את בנו ללמוד באחת מהן, מוטב שיתבונן בסרט פירסומת גרוע שהופק על־ידי צה"ל לימן עודד צעירים לבחור במסלול זה.

● **שאיה של זמן (5.30).** ח"כ אריה („לובה") אליאב הופך בשבועות האחרונים כוכב טלוויזיה של ממש. אחרי שהופיע בעיר־כותרת, הוא מופיע עתה בחידון הילדים, אך לא כדי להביע דעתו על של"ץ, אלא כמפקד ספינת המעפילים

משרתים: מארש
שעה 8.00

אלואה, שעליה כתב גם את אחד מספריו.

● **מונופול (6.32).** אין כימעט ילד שלא שיחק את משחק המונופול, או בשמו העברי ריכוז. אולם מישחק זה, אשר החברה המייצרת אותו, האחים פארקר, יצרה בשנה שעברה את המישחק ה־80 מיליון מאז שנות השלושים, עת הומצא המונופול, הפך מישחק מבוגרים, ובשבע השנים האחרונות מתקיימות אליפויות מונופול בכל רחבי העולם. יש סיכויים רבים, כי באולימפיאדה הבאה יהיה המונופול אחד המיקצועות התחרותיים.

● **זוהר הבמה (10.00).** סירטו הראשון של הבמאי פדריקו פליני, עוד הרבה לפני שמונה וחצי ולפני שהיה

פליני בשמונה ורבע

מפורסם. פליני לא היה מספיק טוב אז ולידו ביים גם אלברטו לטוּאדה. חגיגה לחסידי הגאון האיטלקי, ואותם שאינם ממעריציו יוכלו להבין מדוע.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** הפרק השני של הסידרה המאכזבת שירשה את האחים. שרה, פולין קולינס, המשרתת החדשה, מעוררת שוב שערוריה. הצייר גאתרי סקון מצייר פורטרט של ליידי מארג'ורי, ריצ'ל גאתי, פוגש את שרה ובד בבד עם הפורטרט מצייר שתי משרתות עירומות למחצה השרועות על אותה מיטה, על פי תאוריה של שרה. כאשר מוצג הפורטרט של ה־ליידי באקדמיה המלכותית, מוצגת גם התמונה הארוטית של המשרתות.

11. 1 יום חמישי

● **בין האזרח לרשות (7.00).** בשנת 1964 נחנך ב־תופים ובמצילתיים ישוב בדוויים, ראשון מסוגו בעולם כולו. הערביסטיים של מישרד ראשהממשלה החליטו לבייש את הבדואים, בנו להם בתים ליד טיבעון וסיפרו על כך לכל העולם. אבל הבדואים של שבט אלזבידאת השוכנים ליד טיבעון לא רצו לעבור למיבנים ה„מודרניים", שכונו בשם „בסמת טבעון" ומאז הם אינם מקבלים שירותים. מישרד הפנים הנעלב לא מוכן להכיר בהם, וחששם הגדול הוא שיוציאו צווי הריסה נגד האוהלים שלהם והמיבנים האחרים שבנו.

● **שני סיפורים מתל־אביב (9.30).** מחלקת הדרמה של הטלוויזיה גאה בשני

הקריינית הפכה שחקנית נועזת

סיפורים קצרים שנכתבו ובויימו על־ידי אבי כהן, במאי צעיר, שלו עבר מפואר בלונדון שבה למד ועבד. הסיפור האחד, 11 שיחות בטלפון, מספר על הטרדה טלפונית. ספורט ישראלי מצוי, בת 11 שיחות, המסתיים בפגישה. על המסך

תל־אביב: קפלנסקי
שעה 9.30

שחקנית אחת, וקול של גבר. רחל הדר לא כל־כך הצליחה כשחקנית בארץ, עזבה לפני חמש שנים לארצות־הברית וחזרה לארץ. הסיפור האחר 36.6, על פי מידת החום של אדם בריא, מספר על צעיר המסרב לצאת בבוקר לעבודה, אך הסוף מפתיע ומשעשע. הכוכבת היא מי שהיתה עד כה רק קריינית רדיו, איריס לביא, ולצידה אבי לוזיה, אייל גפני, וסמדר ברנר. הפיקה בתיה קפלנסקי, שכבר זמן מה מבקשת דרך להוכיח עצמה.

● **רמפוך ועמיתיו המזומרים (10.20).** אחרי מישפט האישות של השבוע ש־שבר, שאותו תיעב רמפוך השחקן ליאו מקקרן, הוא חוזר לתחום האהוב עליו, התחום הפלילי. הוא מגן על פורץ כספות וכל־כך שמח לתיק, עד שהוא מוכן אפילו לקום לשם כך ממיטת חוליו. בבית־המישפט מתברר, כי ההוכחות נגד הלקוח של רמפול מכריעות, כי השופט הוא חסיד שוטה של המישטרה הבריטית ובעיקר של המפקח דיקרסון המזוהם, שהוא המאשים של פורץ הכספת.

12. 1

יום שישי

● **שלום לבוא שבת (3.25).** סקופ של ממש ב־תוכנית הדת לילדים. דניאל פארן המפיק ורנה הררית ה־במאית מראיינים ילדים שנח־לצו בעור שיניהם מאיראן. ב־חלק אחר של התוכנית כתבה על מועדון תיקוותנו במוסררה, אולי כדי שהילדים מאיראן ידעו למה הם באו.

● **באה שבת (8.05).** לרוחמה רז יש אמרגן צעיר בשם גברי מזרחי, שהוא אמר־גן רק של רוחמה והיא זמרת רק שלו. הוא הצליח לדחוף אותה לתוכנית הערב של הרב שמואל אבידור הכהן.

● **וילה לובוס (10.10).** במשך 22 שעות הקליטו את 35 הדקות של שלוש היצירות המבוצעות הערב, משל המלחין הברזילאי הגדול וילה לובוס. בין גלגלים להוואי אפשר יהיה להנות באמת משלושה קטעים מבכיאנס ברזיליאס. קטע מיס־פר 2 הוא קריקטורה מוסי־קאלית על מסעותיהם המסוכ־נים של הרכבת בברזיל עם הקולות המיוחדים לה. קטע מיספר 4 מבוסס על מוטיב אחד החוזר על עצמו לאורך כל הקטע ומהפנט ממש. על קטע מיספר 6 אמר וילה לו־בוס עצמו: „השתמשתי בכל מרכיבי הטבע של ברזיל: ה־אקלים, הצבע, הטמפרטורה, האור, שירת הציפרים, הרוחות והחציר הרטוב כמקור השראה לכתיבת היצירה". קטעים אלה תנגן התיזמורת הסימפונית של ברזיל בניצוחות של איזק קאראבצ'וסקי, בן למהגרים רוסיים שנולד בסאן פאולו. על לובוס אומר המנצח: „ה־דבר החשוב ביותר לגבי וילה לובוס היא העובדה שביצירתו החלה המהפיכה במוסיקה. ל־ראשונה בהיסטוריה השתמש מלחין בכלי הנגינה של הסמבה כחלק מתיזמורת סימפונית." על לובוס עצמו, שנפטר לפני 10 שנים אומרת אשתו אר־מינדה וילה לובוס: „במוסי־קאי הוא היה חסר פשרות, כאדם הוא היה ילד."

לובוס: קאראבצ'וסקי
שעה 10.10

● **הוואי חמש אפס (10.45).** יצירה מישפחתית. השחקנית הלן היים, אמו של ג'יימס מק־ארתור, הוא דני

איחוד מישפחות

בהוואי

וויליאמס, סגנו של סטיב, מג־למת תפקיד אימו של וויליאמס גם בסרט.

13. 1

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** התוכנית מוקדשת ה־ערב לרפואה. הפרק הראשון מספר על נסיונות התמודדות המדענים עם הזיקנה. במכון רפואי בקליפורניה חוקרים את הקשר בין ההתבלות ההדרג־תית של הגוף והחולשה ה־שיכלית, ומחקר זה קשה ב־מיוחד בגלל מיבנהו המסובך של מוח האדם. המחקר מחפש דרכים לעכב את ניוון תאי־המוח. הפרק השני מוקדש ל־מחלות חדשות, ובעיקר למח־לת השפעת שהתגלתה רק ב־1918 ומאז קטלה כבר 25 מל־יוני בני־אדם. הסירטון מספר על מכון מחקר באסטונה ג'ורג'יה שמנסה למנוע מחלות אלה.

● **2 כפוי 2 (6.45).** התלמידים הבדואים של בית־הספר התיכון תל־שבע מתחרים נגד תלמידי בית־הספר הערבי התיכון ברמלה. בין השאלות: המיגדלור הראשון, תולדות ה־צ'פלין, חיי האסקימוס בקוטב.

לא זיהו

את משל

פרס נובל לישראלים ומהו ה־שולחן העגול. תיזמורת גרות הוהב, הפנטומימאי דני לוצא־טו, ג'ורג' ואמאל סמעאן וה־קריקטוריסט זאב פרקש הופיעו והגישו אף הם שאלות. זאב צייר למתחרים קריקטורות של אישים ישראליים שאת כולם, מלבד את זו של מזכ"ל ההס־תדרות ירוחם משל, זיהו המת־חרים. הבידואים ניצחו את ה־רמלאים וזכו ב־1500 לירות פרס. הפיק יעקוב למדן.

● **מזכירה למופת (10.10).** שום דבר אינו עומד בפני טרייסי קונווי, השחקנית פרנצ'סקה אניס. הזכורה מ־מדאם בובארי ומעזה כמוות ה־אהבה. היא פוגשת ברחוב את ריצ'ארד מיין, השחקן פטריק אלן ומחליטה לחדור לחייו. תחילה למישרדו. היא רוצה להיות מזכירתו, אך משום של־מיין יש כבר מזכירה, היא מחסלת אותה ומשאירה מקום ריק שאותו היא תופסת. אחר־כך היא רוצה להיות גם אשתו ולשם כך עליה לחסל את ג'אניס מיין, היא השחקנית מזירה רימונד, ששיחקה את מליסה בסידרה בעלת אותו שם. סרט־מתח מצויין מהסיד־רה המצויינת מתח.

מזכירה: אניס
שעה 10.10

14. 1

יום ראשון

● **פסטיבל שירי ילדים (5.30).** החלק הראשון של שידור הפסטיבל, עוד פס־טיבל, של השנה. בחלק זה, הקטעים של הזמרים המבוגרים שהופיעו בפסטיבל, שעליו ני־צח יצחק („זיקו") גרציאני ו־

דיסקו לילדים

בפסטיבל

הפיק ובים אנדרה קלרשון. ה־זמרים המופיעים בפסטיבל הם אריאל זילבר עם להקת ברוש, רוחמה רז — שאותה אפשר היה לראות שילשום בבאה שבת, עודי חיטמן, זמרת הדיסקו שעשתה הסבה לזמרת־

7 נשים: פרנקלין
שעה: 10.00

דיסקו־לילדים שרי, אושיק לוי, נורית גלרון, מוטי גלעדי, ציפי שביט ומלך הפסטיבל של ה־שנה שעברה, מייק בורשטיין. מחר, באותה שעה, החלק שבו מופיעים רק הילדים.

● **נחלתה של אשה (10.00).** סוף־סוף, סיומה של הסידרה 7 פנים לאשה. הסיום — תפל כמו מרבית פרקי ה־סידרה האחרים. בטי, השחק־נית פטרישה פרנקלין, היא עקרת־בית משועממת המרגי־שה עצמה כלואה בבית הפשוט שלה ושל בעלה ג'ק, השחקן ג'ורג' אינס. לא עוזרת העובדה שלבטי וג'ק יש שני ילדים. האשה ממשיכה להתלונן על מר גורלה, ועל כך שהבית הוא לדידה בית־כלא. החיים משתנים כאשר מגיע טום ל־דירה. טום הוא עובד מרכז לייעוץ למישפחה. הוא מזמין את בטי לבוא עם ילדיה למרכז שלו, היא פוגשת שם עוד אמ־הות מתוסכלות, וכולן משאי־רות את ילדיהן אצל טום ו־מוצאות להן שעה של שינוי וחופש. השפעתו של טום על בטי גדולה. היא עובדת בער־בים כעוזרת־בית, ומפתיעה את בעלה כשהיא מזמינה אותו ל־פאב על חשבונה. ג'ק אינו מאושר מהסידור החדש, ובעי־קר מהעובדה שהוא נאלץ להי־שאר לבד בערבים, אבל בטי כבר מצאה את דרכה לחופש. סיוט הטימטום של סידרה זו מסתיים. בשבוע הבא — סיד־רה בת חמישה פרקים, סיפורי טריניטי. פרשנות מודרנית של סיפורי קאנטרברי של צ'וסר. הסידרה מבוססת על אוטובוס שבו נוסעים אוהדי קבוצת רוג־בי לחזות במישחק. בדרך מס־פר כל אחד מהם את חוויותיו המשונות.

15. 1

יום שני

● **פסטיבל שירי ילדים (5.30).** החלק השני של הפסטיבל, שאינו הפקה של רשות השידור אלא של אמרגן פרטי, שמכר את זכויות הצי־לום לטלוויזיה הישראלית. ב־פרק זה יופיעו הזמרים־הילדים, שיהפכו בוודאי החל מערב זה אלילי־זמר־זוטא של כל ילדי הארץ, שימהרו כמובן לדרוש מאמהותיהם לרכוש את תקליטי הפסטיבל.

● **מורשה (8.00).** חידון החודש — חודש טבת. חידונים אלה הפכו את מגישם מרדכי („מוטקה") פרימן, נציג היהדות הדתית על המסך ה־קטן, בעיקר לגבי החילוניים — מה שסלל לפני פרימן את הדרך לאלטורות ולהנחיית כל מופע דתי המתקיים במקום כלשהו בארץ. ובעיקר, להיות מועמד רציני ביותר לתפקיד מנהל הרדיו אחרי סיום הקדנ־ציה של המנהל הנוכחי, חגי פינסקר. נראה כי שר־החינוך, זבולון המר, הממונה על חוק רשות השידור, יהיה מוכן ל־התפשר בעניין המנכ"ל החדש של רשות השידור ובעניין מג־הל הטלוויזיה, אם תסכים ה־ממשלה שפרימן יהיה מנהל הרדיו.

● **החיים מתחילים אחרי גיל 40 (רדן, ערוץ 6, שעה 8.30).**

בומבה צור: מכביאש מעקרון
יום ג' שעה 9.30

סידרה על אשה הנכנסת להר־יון אחרי גיל 40, והדבר מביא לשינוי מוחלט בחייה ולהתחלת מחזור חיים חדש.

● **(9.30).** הערב לא תוק־רן הבולשת חוקרת, ובמקומה יוקרן הסרט שעשה לפני כעשר

7 והרמזים

ליוון

שנים מהפכה פוליטית בעולם הקולנוע. אירן מונטאן ושורה של שחקנים מהדרגה הראשונה, יוונים וצרפתים, מביאים את סיפורם של הלוחמים נגד ה־דיקטטורה הצבאית ששלטה ביוון אחרי הפלת המלך קונ־סטנטין. למרות שהסרט אינו מזכיר אף במילה את יוון, אלא מביא רק רמזים שהכוונה לארץ זו — כמו תמונת המלך ואימו, מיספרי לוחות הרישוי של המכוניות ומדי הגנראלים — אסרה כת הקולונלים היוו־נית את הקרנתו בארצה ונל־חמה ביוצריו. רק לפני שנה הותר הסרט להקרנה ביוון וזכה בה להצלחה עצומה.

16. 1

יום שלישי

● **כל־בו־טק (8.30).** בשבוע שעבר הודה יושב ראש אירגון השמירה, שהופיע והוצג במלוא עירומן של חב־רות אלה, כי לתוכנית זו של גדעון לב ארי עוצמה לשנות דברים. הוכחה נוספת לכך היא התוכנית מלפני שבועיים, על הנאנת רוכסי המכוניות מתו־צרת רומניה, דלתא. ח"כ אסף יגורי מיהר להגיש שאילתה לשר־התחבורה, למרות שאין עתה שר־תחבורה, שבה דרש להפסיק מכירתן של מכוניות אלה בארץ ולפצות את מאות הקונים הלא־מרוצים של דלתא. ממישרד ראש־הממשלה, שהוא עתה שר התחבורה, הודו ל־יגורי על השאילתה שלו והב־טיחו לטפל בעניין. כל זאת, בזכות כל־בו־טק.

● **בומבה צור (9.30).** כאשר ייוודע לבומבה צור כי עומדים להקרין את התוכנית על אודותיו בשנית, ייתכן ש־ימהר לבית־המישפט־הגבוה־לצדק וידרוש צו נגד הטלוויז־יה. כנגד הקרנת התוכנית. זאת, משום שאמן ותיק זה, אשר הצליח לרתק את הארץ כולה במחזות המוסיקאליים ו־הסרטים שבהם השתתף, נקבר בטרם־עת בידי הטלוויזיה, ש־הוציאה מתחת ידה את אחת התוכניות הגרועות ביותר ש־ניראו אי־פעם על המסך, כל מסך, ויש לקברניטיה עוד החוצפה להציגה בשידור חוזר, כחודשיים אחרי הבזיון הרא־שון. אם לא יוציא בומבה את הצו, אולי יעשה זאת המנצח והמנהל המוסיקאלי של התוכ־נית יצחק („זיקו") גראציאני, שגם הוא הוצג בה כשוטה מוחלט.

● **השתלטות (11.15).** גבר מנסה להשתלט על מער־כת הטרי־ביון דרך ליבה של בעלת העיתון האלמנה, מרג־רט פינשון, השחקנית ננסי מרצ'אנד. לו גראנט, השחקן אדוארד אשנר והבוס שלו צ'ארלי היום, השחקן מייסון אדאמס, אינם יודעים איך לומר לבוסית שהגבר אינו רוצה אותה אלא את העיתון. העלי־

לו גראנט

והעיתון הצהוב

לה מסתבכת עוד יותר כאשר קרובי־מישפחה של פינשון תומכים באיל־עיתונות שהסף כבר כמה עיתונים לעיתונים־צהובים.

סרטים

חולה־המין

הבריא ביותר

כפי שאת הוא שמו של סרט איטלקי חדש, שעדיין לא ידוע אם יוקרן בישראל, זאת, משום שקשה למצוא לו הגדרה מתאימה שבעזרתה נוח יהיה למכור אותו לקהל.

במאי הסרט, אלברטו לאטואדה היה אומנם מחלוצי הניאו־ריאליזם באיטליה, והוא נתן לפליני את ההזדמנות הראשונה לבויים יחד איתו (סירסם המשותף זוהר הבמה יוצג השבוע בטלוויזיה) אחרי שזה כתב עבורו שלושה תסריטים. בשנות ה־חמישים נחשב אפילו בעל עמדה חזקה, וסרטים כמו ללא רחמים או האדרת, זכו בתחילת הביקורת. אלא שמאז נשכח לא־טיאדה, לא מפני שלא עשה סרטים, אלא מפני שסרטיו לא ניראו יוצאי־דופן ב־מידה מספקת. האשימו אותו בכך שביים מכל הבא ליד, החל מגירסה קולנועית תגובה טיבעית ראשונה היא כמובן: גועל נפש, גילוי עריות. אלא שלאטואדה משיב על כך בשלב ראשוני של הסיפור, כשידידו של הארכיטקט ניגש לאנציקלו־פדיה שעל מדף הסיפריה, ומצטט פיסקה שאומרת, כי גילוי עריות זו עבירה על מוסר, ולא על חוקי הטבע. והרי לאטו־אדה נלחם נגד חוקי המוסר ובעד הטבע. כדי שלא יהיה ספק בקשר להשקפות העולם שלו: „בשבטים העתיקים, היה זה האב שנהג להכניס את הכלה לסוד חיי המין, ורק אחר־כך מסר אותה לחתן," היא טוען. בהמשך הסרט, כדי להסיר ספק אחרון, אומרת הנערה: „בעיני, אב הוא זה המגדל את ילדיו, נמצא לידם, נלחם עימם ונגדם, מהווה מציאות יומיומית." ואילו היא לא ראתה את הארכיטקט אף פעם קודם לכן.

זאת, כדי להסיר התנגדות לנושא ה־סרט. אבל מה שמעניין את לאטואדה באמת, אינו גילוי העריות, אלא היחסים בין שני דורות. הארכיטקט שמסתגר בתוך שעשועי עשירים של סידור גנים אסתטי, ומבלה זמנו במוזיאונים, ומולו הנערה ש־היא התגלמות הארוטיקה בכל רמ"ח אב־ריה. אחרי התעלסות סוערת, הוא רוצה ללכת למוזיאון ואילו היא רוצה להמשיך להתעלס. מול תרבות האוכל המפותחת של הגבר על סף הזיקנה, היא מציעה את מרץ הנעורים האדיר השופע ממנה. אחד ממכריו של הארכיטקט אומר לו ש„יין עדיף על נשים — אינו בוגד ואינו ארסית ושנונה, למנדרגולה של מקיאבלי, ועד לקומדיות עם לאנדו בוזאנקה (דון דיאן בסיציליה). בכל פעם שטענו בפניו, כי הוא מפגר אחרי האופנה נהג להשיב בשוויון נפש: „אני נהנה מן החיים, אין שום סיבה, למשל, שלא אעשה סרט אם זה יאפשר לי לעשות טיול יפה, ובכלל לא צריך לקחת את הדברים יותר מדי ברי־צינות."

אכן, ניראה שאהבת החיים, הטבע ות־אדם, הם בעצם התכונות היחידות החי־שובות בעיניו, ובסרטיו. העובדה שהוא צריך לספק דרישות מיסחריות מסויימות של התעשייה לא נעלמה אף פעם מעיניו, והדבר נחשב, כמובן, פסול בעיני התר־בותניקים המיקצועיים. עוד יותר פסולה, נחשבה נטייתו הגוברת והולכת, להשתמש ברומנים עממיים, ובעיקר לחרוג מן הטעם הטוב. שני הסרטים האחרונים שלו ש־הוצגו בארץ, לה במבינה, על קבלן ער־מומי שמתאהב בנערה מפגרת, וסרפינה אהובתי, על יורש שזונח את ירושתו, לטובת שיחה עם ציפורים, שימשו דוגמות מאלפות לכך: לא רק הרבה סצנות מין, אלא בעיקר ריגעי מבוכה, כאשר לא־סואדה מדבר למשל על הפרשות הגוף האנושי. הוא אחד הבמאים הבודדים, פרט לאנשים כמו פאזוליני, מאקבייב וונדרס, שמכירים בעובדה כי לגוף האנושי אכן יש הפרשות.

גילוי עריות. תגובה דומה עשויה להת־עורר גם נוכח סירטו החדש. ראשית, הסיפור עלול להרגיז את כל מי שגדל בתוך מוסכמות מוסר מסויימות. ארכיטקט גנים מכיר נערה, מבלה עימה לילה אחד, ולמחרת, באקראי, מסתבר לו כי קיימת האפשרות שנערה זו היא בתו. במשך כל הסרט הוא מתלבט ומנסה לדחות את הנערה שאינה מרפה ממנו, עד שבסופו של דבר, גוברים הדחפים הפיסיים על החששות המוסריים.

מאסטרויאני וקינסקי במיטה
בגרות תמורת תום נעורים

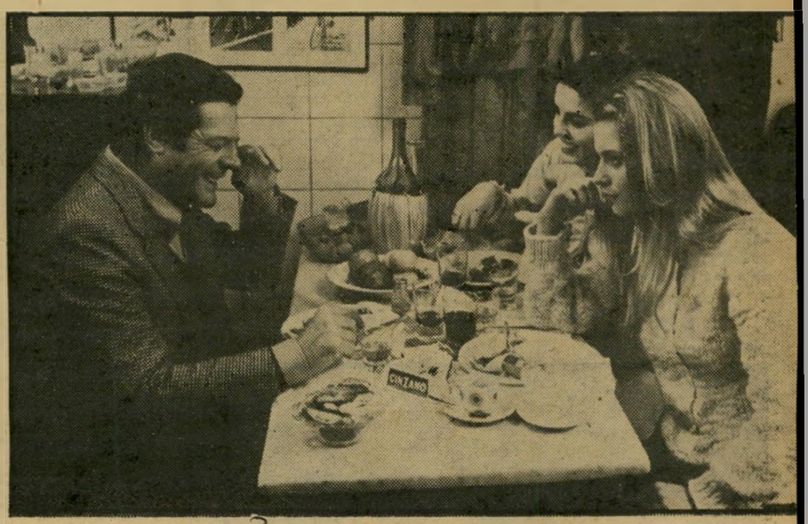

מאסטרויאני וקינסקי במיסיירה
לאכול או להתעלס

מנדנד", אלא שמושגים כאלה אינם קיימים כלל עבור הנערה. „אני חיה בשביל הרגע הזה ולא בשביל הנצח," היא מסבירה לאהובה שעה שהיא מנסה למצות את המכסימום בכל שניה של חיים.

מיפתח העיצה. מה יכול לקרב שני קצוות אלה (ואין זו הפעם הראשונה אצל לאטואדה שהדבר קורה)? „המבוגר יכול לתרום לצעירה משהו מן העדנה והבגרות של האהבה, ואילו היא מביאה לו את חן הנעורים, ובמידה מסויימת, עוזרת לו לשוב, ולו לרגע קט, אל תמימות גילה." ואולי יותר מזה. לאטואדה מצייד את חדרה של הנערה בתמונות של פרויד ומארקס, אנ־דרה ג'יד והמינגווי, מעין דמויות אב שביניהן היא מתלבטת. אהבתה אל ה־ארכיטקט היא חיפוש אחר קרקע מוצקה ובטוחה, שעליה תישען לרגע, לקראת הניתוק הבא שלה בחיים. עבורה, הוא מש־מש מעין התגלמות חיל של הגיבורים על הקיר.

עד כמה חשוב העימות הזה בין הדו־רות, ניתן להבחין גם מבחירת השחקנים. מרצ'לו מאסטרויאני מעולם לא ניראה עייף יותר, חרוש קימטי חיים וחסר ישע מול כל תעתועיו, כמו בסרט זה, והוא עו־מד בניגוד חריף ליופי הרענן, הפורה והזוהר של נאסטסיה קינסקי (בתו של ה־שחקן קלאוס קינסקי). למען האמת, יש הרומזים שלאטואדה, לעת זיקנה, החל חומד צעירות, והוא עצמו מודה, שיש בסרט הזה יותר מקורטוב אוטוביוגרפי, אשר לנסטסיה קינסקי, חיבתו אליה גדו־לה עד כדי־כך, שפירסם מיכתב הערצה גלוי ונלהב שבו הוא כותב בין השאר: „...יתכן שאין היא כלל יצור אנושי, אולי זו רק רוח רפאים ששאלה צורת נערה, כדי להעמיד במיבחן כמה מבני המין האנושי... הניצוצות בעיניה, צחוקה המתגלגל, תנועות מסויימות של גופה, כל אלה, יש בהם צליל וקצב שמדהימים בחדשנותם..." וכן הלאה.

ישראלי בצמרת

ב שבוע שעבר הגיע לארץ, לביקור קצר, סגן המנהל הבכיר החדש של חברת קולומביה. הוא בא לישראל, כדי לחגוג את מינויו בחיק המישפחה. וזאת משום שמדובר בדויד מטלון, שיצא את ישראל לפני 14 שנה לנהל את סניף החברה בטהרן, והגיע לתפקידו הנוכחי במסלול ארוך ומפותל שהוביל דרך רומא, וריו דה ז'אניירו.

מטלון הוא כיום הישראלי בעל התפקיד הרם ביותר בחברה אמריקאית גדולה. הוא ממונה על מכירות חברת קולומביה בכל אירופה והמיזרח התיכון, הוא רוכש עבור החברה, להפצה עולמית, מוצרים שנעשים באיזורים אלה, והוא גם מעורב באחרו־נה, בהחלטות הנוגעות לענייני הפקה של סרטים.

מה שנותר עתה, הוא לקוות שהתעשיה הישראלית תדע להיעזר בו, או לפחות בידע הרחב שיש לו, כדי לדחוף את העגלה שלה קדימה. בסופו של דבר, להרבה יו־תר מזה, אי־אפשר לקוות, בעולם הקולו־נוע.

דויד מטלון עם במאי שפיילברג וכוכב דרייפוס
דרך טהרן וריו — לפיסגה

המין הוא ביטוי השיחרור. בעידן שבו הפוליטיקה היא חובה קדושה לכל מי שמבקש לעצמו יחס רציני, מצפצף לאטואדה על כולם. הוא מעדיף להתעסק בתכונות היסודיות ביותר של האדם, ב־יכולת שלו לאהוב וביכולת שלו ליצור קשר עם אדם אחר. הוא עוקב אחר רגשות מתנוגנים כמו אלה שבין בעל ואשה, שהזמן והשיגרה הרחיקו אותם זה מזה, ורגשות שאיחדו להיוולד, כרגשותיו של אב אל בתו, המתעוררים כשהיא אינה זקוקה להם עוד. בצורה מוזרה ביותר, הוא אכזיסטנציאליסט שאינו לוקח את עצמו ברצינות (וזה באמת יוצא דופן), המוביל את גיבוריו במסלול ארוך, שב־סופו, מה שחשוב הוא היום, ולא מחר, החזרה אל חיק הטבע ולא היציאה לחלל. והשעור שכל גיבוריו לומדים, בסרטיו, הוא שבטרם יתחילו לחיות עם הזולת, מוטב שילמדו לחיות עם עצמם.

ירחון הקולנוע הצרפתי פוזיטיף המעריך את לאטואדה מאד, כינה אותו בחיבה „חור־לה המין הבריא ביותר". מישהו אחר היה נעלב. לאטואדה עצמו רואה בכך מחמאה. „בעיני, המין הוא ביטוי לשיחרור, לחר־פש, לפריקת עול. המהפיכות נכשלו, כא־שר סירבו להכיר בכך, כולל המהפיכה הסובייטית. וככל שמדכאים את החופש המיני, דוחים את שיחרורו האמיתי של האדם והפיכתו בן־חורין." וילהלם רייך היה בוודאי מוחה כפיים לשמע דברים אלה.

שחקנית נסטסיה קינסקי
רוח־רפאים בגוף אשה

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — רוקמת התחרה, שומר היערות, מחוץ לתחום, אשה לא נשואה, 1900.

ירושלים — חלף עם הרוח, רוקמת התחרה, זוגות נשואים.

חיפה — אשה לא נשואה.

תל־אביב

★★★★ **רוקמת התחרה** (מוזיאון, צרפת—שווייץ) — ספרית קטנה אינה מסו־גלת לגשר על התהום שמפרידה בינה לבין הסטודנט שהיא אוהבת. סרט רגיש ומפוכח של קלוד גורטה עם הופעה מרשימה של איזבל הופר בתפקיד הראשי.

★★★★ **שומר היערות** (צפון, רו־סיה־יפן) — שתי פגישות בין קצין רוסי המצייר מפות של סיביר, עם צייד מונגולי, שכל חייו עוברים עליו בערבות וביערות באיזור. סרט מרהיב ביופיו ומעורר מח־שבות רבות על קידמה ועל יחס לסביבה. במאי: אקירה קוראסאווה.

מחול המושאיות

שיירה (מוגרבי, תל־אביב, אר־צות־הברית) — סם פקינפה ממ־שיך בעליצות כדרכו. חסיד המר־חבים הגדולים והאנשים חסרי הבית, עמד תמיד לצידם של שוחרי החופש, המעזים לעמוד בזכות עצמם, ונגד אנשי המימסד, המנסים להוריד גיבורים אלה אל הבינוניות האפורה של המסות הגדולות.

זה מה שקורה גם בשיירה. שריף מושחת נוהג לגבות שוחד מנהגי משאיות הענק העוברות בשטח השיפוט שלו, תוך איום שירשום להם דו"חות על עבירות דמיוניות. אחת הפגישות הללו מסתיימת בקטטה המונית, שבעיקבותיה יוצא החוק ללכוד את הנהגים האשמים, התקרית הבו־דדת הופכת עד מהרה למיפגן ענק, כאשר נהגי המשאיות מכל הסביבה מתקבצים יחד והופכים נחשול אדיר המסרב להיכנע לתכתיבי החוק היבש. ההתמודדויות המתמידות בין הנהגים, סמל לרוח החופש, למימסד המיוצג על־ידי החוק, ואחר־כך אמצעי התיקשורת והפוליטיקאים למי־ניהם, מספקות לפקינפה הזדמנויות רבות להבריק. הומור פיסי פרוע של סצנה אחת, כשמכונית השריף נמחצת בין שתי משאיות ואחר־כך מתעופפת דרך שלט דרכים גדול ותיקרה של אסם, ונוחתת על ארבעת גלגליה, מתחלף ברגעי־פיוט אמיתיים, כשכלי התובלה האדירים, מתנו־עעים על הכביש בקלילות של רקדני ואלס.

כריס כריסטופרסון — לחופש נולד

ככל שמתקדם הסיפור, הוא מקבל ממדים סימליים יותר ויותר, כשרתיעתו של פקינפה מכל מכונת המימסד השפלה, המנסה לרתום את עצמאיות הנהגים למטרותיה, היא שקופה מרגע לרגע. הסוף כבר כימעט אבסטרקטי. זהו מעין עימות סימלי בין הגבר הזקוף לבין עכברי אדם המסתתרים מאחרי פלדה, שאפילו השריף המושחת עדיף עליהם.

נויקי־נואוס בשר ודם

ניקמתו של הפנתר הוורוד (אורלי, תל־אביב, ארצות־הברית) — בסרט זה אין נקמה, ואף לא פנתר ורוד. מה שיש בו, הוא הופעה נוספת של פיטר סלרס בתפקיד המפקח קלוזו, השוטר ששלומיאליותו גדולה כל־כך עד שהוא אפילו מצליח להתגבר על כרישי הפשע. כמו כן יש בו בימוי מהוקצע ואלגנטי של בלייק אדוארדס, האיש הקרוב ביותר היום, לסיגנון של הקומדיה האמרי־קאית האילמת.

במידה שמישהו מוטרד מן העלילה, זהו סיפור על הפשע המאורגן בצרפת, המנסה להחזיר לעצמו את אמון המאפיה האמריקאית, על־ידי מיבצע ראווה. ומה מרהיב יותר מחיסול הסופר־שוטר שזה עתה קיבל עיטור כבוד מן הנשיא, הלא הוא קלוזו הכל־יכול!

אלא שהסיפור עצמו הוא בסך־הכל תירוץ. הוא אינו מטריד את התסריטאים, את הבמאי או את פיטר סלרס. הם עסוקים, מסרט אחד לשני, בהמצאת תעלולים ומעשי טירוף חדשים, שעומדים בסתירה לחוקי הפיסיקה וההי־גיון, ובשל כך הופכים מצחיקים עוד יותר. פצצות מתפו־צצות ואיש אינו ניזוק ברצינות, ממש כמו אצל מיקי־מאוס. קירות מתמוטטים במכת אגרוף, גופות מתעופפות באוויר ומפלחות תיקרות, כאילו היו עשויות חמאה, ומי שמסוגל להתאקלם במשך שעה וחצי, באווירה מטורפת כזאת, ודאי יבוא על שכרו.

סלרס בתחפושת־השלומיאל המצליח

צריך אולי להוסיף, שהסרט שולח חיוכים אחדים מבו־דחים לעבר כמה הצלחות ואגדות קולנועיות: בסצנה אחת, שר קלוזו שיר מתוך ג'יגי', בסצנה אחרת הוא מחקה את חוזה פרר, המשחק את טולוז־לוטרק במולן רוז'.

גונב נוגנב - פטור

שותפות מוזרה (אסתר, תל־אביב, קנדה) — קופאי בבנק מבחין בשודד המחופש לסנטה קלאוס, המתכוון לרוקן את הבנק בערב חג המולד. הקופאי הערמומי מנצל את ההזדמנות, כדי להניח ידיו על מרבית השלל, והשודד מגלה, לשמע דיווחי השוד באמצעי התיק־שורת, כי הסכום שנעלם גדול בהרבה מזה שהגיע לידיו. כאן מתחיל המצוד אחרי הפקיד, והסרט כולו הוא הת־מודדות בין העבריין המועד לעבריין החובב.

הרעיון נראה מעניין, עם מרכיבים שונים של גילגול אשמה נוסח היצ'קוק. בשלבים הראשונים של הסיפור, אפילו המיקריות החשודה במיקצת, מתקבלת במידה מסויימת על הדעת.

אלא שמשלב מסויים והלאה, מתחילה המיקריות להיות המוצא היחיד שיש לתסריטאים, כדי לצאת מן התיסבוכת. ומה שגרוע יותר: דאריל דיוק, שהוא במאי טלוויזיה ותיק, למד על המסך הקטן, שאסור לרמוז. צריך להכות בפטישים. אם מתח מתוחכם ונבון בקולנוע, נוצר בתודעת הצופה למראה תמונות שיגרתיות לכאורה, המוצגות בצורה מיוחדת במינה, הרי דיוק אינו סומך על הצופה ועל תודעתו. הוא מניח את כל קלפיו על המסך בצורה אלימה ולא מותיר שום פרט לדמיון. לא די בכך שהנבל עובר על החוק, הוא גם סוטה, חולה־מין,

פלאמר — גם שודד וגם סאדיסט

וסאדיסט עם נטיות ברורות לטרנסווסטיסט (גבר המתחפש לאשה).

כריסטופר פלאמר מצליח אומנם להפוך את חדמות מעין ג'ק המבתר במאה העשרים, אלא שזה תרגיל סרק עבור שחקן שמסוגל להרבה יותר. מולו — אליוט גולד, נאלץ להתמודד עם טיפוס אפרורי ונחבא על הכלים, העו־מד בניגוד מוחלט לתדמיתו המוכרת.

למה כובע?

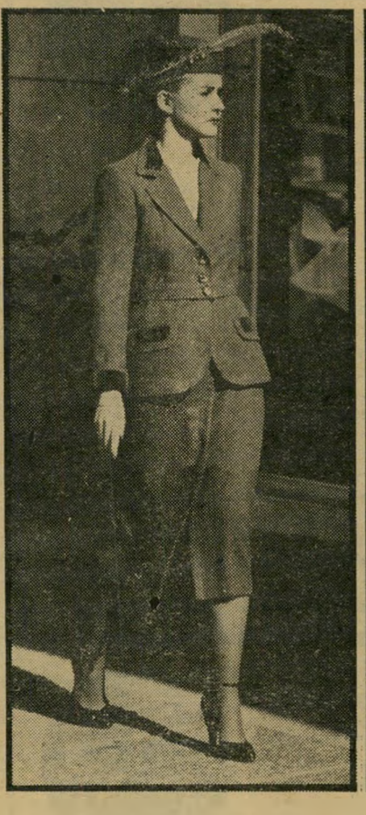

הדגמים והאביזרים של עודד פרוביזור (מדגימה יהודית ארדיטי)

אחד מידידי הוותיקים מבין מתכנני האופנה הוא עודד פרוביזור. מעניין ש־תחילת דרכו של עודד היתה דווקא בשטח שונה לגמרי. הוא למד את מיקצוע המלו־נאות וניראה שעולם האופנה היה מפסיד מתכנן מוכשר, אילו המשיך עודד במיק־צוע המלונאות. אלא שלאחר השירות בצה"ל החליט הבחור לשנות כיוון ויצא לצרפת ללמוד את מיקצוע האופנה. עם סיום הלימודים שם, הצטרף לבית־האופנה המפורסם של איב סן לורן. אחרי שנים אחדות במחיצתו של אופנאי מעולה זה, החליט עודד לחזור הביתה. כאן החל לתכנן בקו אופנה קלאסי ומאופק. הנשים שלמדו להכיר את סיגנונו אהבו את דגמיו, גם אם באותן שנים לא דיברה אופנה זו אל ליבן של הצעירות שהעדיפו סיגנון „זרוק". אני אישית, האמנתי שאופנה זו תהיה יותר פופולרית. והנה, מתברר שההתמדה משתלמת. בתצוגה האחרונה, שבה הצגתי את דגמיו של עודד פרוביזור, יכולתי לחוש על המסלול את התלהבותן של הנשים באולם מדגמים אלה.

גם אנו הדוגמניות, נהנינו מהחגיגה האופנתית. היו שם כובעים עגולים קט־נים, רשתות שנופלות מעל הפנים, נוצות שאפשר לנעוץ אותן בשיער או בצידי הכובע הקטן, פרוות שועל שרגליים וראי־שים להן. בקיצור, חגיגה אמיתית. יחד עם אביזרים אלה הצגנו חליפות שלושה חלקים, ז'קטים מחוייטים וחצאיות צרות המאלצות אותך לצעוד בצעדים קטנים ואלגנטיים. כל אלה בצד שמלות ערב ארוכות הצמודות לגוף בסיגנון מרילין מונרו כשאת חלק־הגוף העליון עוטף ז'קט ארוך עם כתפיים מוגבהות.

כדי להיווכח שאיני משוחדת, עשיתי ניסיון בשטח. באחד מימי החורף, כש־השמש האירה לנו פנים, לקחתי את הדוג־מנית יהודית ארדיטי ואת הצלם חיים לוסקי, הלבשנו את יהודית בבגדים מבית־האופנה של עודד, לקחנו אביזרים שונים כמו כובעי רשת ונוצות, ויצאנו לרחוב לראות כיצד יקבלו זאת. מה אומר לכם? ממש כמו בשירים. הם נפלו ברשת!

■ ■ ■

החורף הגיע בקול תרועה גדולה. כיאה לסנוב אמיתי הוא פתח בהסתערות — תחילה על אירופה. כלי רכב נעלמו מתחת לערימות השלג הגבוהות, דרכים נחסמו, כפרים נותקו, ואוהבי החשבון חישבו ומצאו שחורף כזה עוד לא היה.

באותה עת חייכה אצלנו השמש, וה־טמפרטורות היו נוחות, ובערב, כשראינו במהדורת החדשות בטלוויזיה את מראות החורף באירופה הסרנו את הסוודר ו־פלטנו אנחת השתתפות בצערם של האי־רופאים.

מזג האוויר הסגרירי שפקד את אירופה שמע שאנחנו מסבירי פנים והריהו כבר מתדפק על שערינו. כאילו אמר לשמש: תני גם לי קצת ליהנות ממראות הארץ. אבל כל זה לא מונע ממתכנני האופנה להציג בימים אלה דווקא, את אופנת הקיץ לשנת 79'.

בימים עברו היו שלוש דוגמניות עולות על המסלול, פסנתרן היה משמיע מוסיקת רקע והקהל היה צופה בדגמים השונים בניחותא. עד שקם מי שחשב, שתצוגת אופנה היא המקום שבו צריך להפגין את מערכת הרמקולים ואת כושרה לעמוד בלחץ המוסיקה הרעשנית. ואולי כדאי להזמין גם במאי שיביים את הערב. בקיצור, עניין התצוגה הפך מיבצע, כש־המוצר המוגמר לא תמיד עומד ביחס ישר למאמץ ולכספים שהושקעו בו. אחרי הכל, מה הבן־אדם רוצה בסך הכל? לראות דגמים חדשים, „לשטוף את העי־ניים", כמו שאומרים.

אז באו שניים, אלה ועודד גרא שהציבו לעצמם מטרה: להפיק תצוגות אופנה שיהיה נעים לחזות בהן. תצוגה כזאת נערכה בימים אלה במוזיאון תל־אביב. מישרד התעשייה, המיסחר והתיירות הזמין את הקניינים והעוסקים בתחום האופנה לחזות בדגמי הקייץ הבא עלינו לטובה. 16 דוגמניות חלפו על הבמה בבגדים מתוצרתם של 16 מיפעלים יש־ראליים.

אפשר לומר שהקו המעודן, הקלאסי, שלט בתצוגה. הכתפיים עדיין מוגבהות, חליפות המורכבות מחצאיות צרות וז'־קטים קצרים. חגורות עבות מהוות אביזר אופנתי חשוב בעיקר כשהז'קט ארוך ב־מיקצת. כמה חברות התהדרו בבגדי ספורט דווקא. בגדים התואמים מיגוון רחב של עיסוקים ספורטיביים, מריצה ועד קראטה.

יצרני ביגדי־הים הציגו מערכות של ביקיני עם חצאית תואמת ומערכות ביגדי־ים שלמים ארוטיים. למרות היותו בגד־ים שלם, מוצגות הירכיים לראווה ממש ממקום מוצאם. למי שנימנית על הנמו־כות, בגדים זה יהיה ממש אידיאלי. הוא מחמיא לרגל ויוצר הרגשה של רגל ארוכה. הצבעים שישלטו בביגדי הקייץ שלנו בשנת 79' הם כחול כהה, צהוב, סגול עם ורוד, אדום ולבן בוהק. גם מיפעלי הסריגה וביגדי העור מבטיחים להגיש לבוש קיצי אופנתי. סריגים דקיקים שקופים לאלה שאוהבות להראות ולאלה שאוהבים לראות. וכדי לבלבל קצת את העין מופיעים הדפסים יפים בצבעים האופנתיים. ביגדי העור לקייץ עשויים מעור רך וגמיש בציבעי לבן ושחור. זוהי אופנה שכל אחת תוכל לרכוש ולקראת הקיץ תמצא בחנויות האופנה. איך אמר לי אחד מגדולים הקניינים באירופה: יש לכם אופנה נפלאה. אני רק מקווה שבעלי חנויות האופנה ידעו כיצד לרכוש בגדים אלה ולא יחששו להציג בחנותם אופנה חדשה.

שילוב של עור ובד במערכות לבוש בתצוגה של אלה ועודד גרא

מיעוטים

הישראלים שאינם

„מי ומי" בישראל — האם הם רק יהודים?

מי ומי בישראל, באנגלית, הוא ספר שימושי מאד. אפשר למצוא בו פרטים על מאות ישראלים המחזיקים בעמדות־מפתח בתחומי־החיים השונים — מיהן נשותיהם, מתי נולדו, מה עשו בעבר.

כאשר הגיע הספר ליד המיזרחן מקי בוץ שער־העמקים, אהרון („אהרונצ'יק") כהן, הוא עילעל בו בעניין. כהן הוא היסטוריון ואספן מושבע של חומר תי־עודי. הוא חיפש בספר פרטים על אחד

היסטוריון כהן
15% מחדל

מידידיו הערבים. הוא לא מצא אותם.

בעניין גובר כהן על כל דפי ה־ספר, וגילה שאין בו אף ערבי אחד.

ערבים ואחרים. את דעתו על מחדל זה גילה אהרון כהן ברשימה שכתב ה־חודש בעל המישמר:

„אין להשלים עם העובדה, שבספר מו־בא מידע על יהודים בילבד, בעוד כ־15% מאוכלוסי המדינה, הערבים ואחרים, אין להם כל השתקפות בספרים אלה.

„כותב שורות אלה כבר העיר גם ב־דרכים אחרות על ההשלכות הפוליטיות־ממלכתיות והחינוכיות־רעיוניות של מח־דל זה. הנימוק, ניסיוני, ללא הצלחה — אינו תופש כלל. גם בציבור הלא־יהודי שבמדינת ישראל מצויים לפחות מאות אישי־ציבור ופעילים בולטים בתחומי חברה ותרבות, כלכלה, חינוך, ספרות ואמנות לסוגיה וכו', שחשוב כי ניתן יהיה להשיג מידע אודותם.

„כבר בתקופת המאנדאט הבריטי מצוי היה ספר מי ומי של ערביי הארץ („מן הוא לרג'אל פלשטין" — מי ומי באישי ארץ־ישראל 1945/46). חל וחומר שערביי מדינת־ישראל יכולים וצריכים להיות כלולים בספר מסוג זה שבישראל. ה־קשיים הכרוכים אולי בתיקון המחדל ה־אמור, בשום פנים ואופן אין בהם כדי להצדיק את המשכתו."

דרכי חיים

הודיני בניידת

השופט האמין, כי בעוד ידיו כבולות מאחרי גבו, הוציא החשוד מכיסו מעטפה והשליכה.

היכול אדם להוציא מכיסו מעטפה קטנה ולהשליכה מאחרי כיסא, בעוד ידיו קשורות באזיקים מאחרי גבו?

לא, אין זה תרגיל זריזות של אקרובט בקירקס, או של קוסם במסיבת יום־הולדת, זהו פירוטן של עובדות בכתב־אישום ה־עומד לעיירעור.

בכתב־אישום זה נאשם יוסף חגאמה, בן ה־23, כי לפני כשנתיים, עת הוסע בניידת משטרה כשידיו אסורות באזיקים מאחרי גבו, הצליח להוציא מכיסו, ולזרוק מאחרי ספסל הניידת, מעטפה ובה 80 כדורי מתאדון.

עשה תנועות מוזרות. מתאדון הוא סם מסוכן, אשר נהגו לגמול באמצעותו מתמכרים לסמים. מסתבר, כי בזמן האחרון התחילו אנשים לבקש את „סם המרפא" דווקא, וכך הפך המתאדון ל„חומר" מבוקש בשוק.

באחרונה נעצר סוהר, כאשר ברשותו כדורי מתאדון שהחביא בקופסת סיגריות.

רס"ר אברהם חנינה, ממישטרת יפו, סיפר בפני בית־המישפט, כי הוא עצר את חגאמה בחשד כייסות. הבבר היה בשעה השביעית בערב, בעת סיור שיגרתי של הניידת. אחרי שנעצר החל חגאמה מש־תולל. כדי למנוע ממנו לפגוע במישהו, אסר חנינה את ידי העציר באזיקים מאחרי גבו.

אך העציר המשיך להשתולל ועשה תנו־עות מוזרות, כאילו הוא מנסה להוציא משהו מכיסו.

הכחיש נמרצות. אחרי שהורידו את החשוד בתחנת המישטרה, חיפשו בניידת, ומצאו את המעטפה שהכילה את המתאדון. מייד ידע השוטר, כי היא שייכת לחגאמה, מפני שהוא היה הראשון שהוסע באותו יום בניידת. איש אומנם לא ראה אותו זורק את הסם, אך הרי ראו אותו מתפתל על הריצפה ועושה תנועות, כאילו מנסה להיפטר ממשהו הנמצא בכיסו...

חגאמה הכחיש נימרצות. הוא לא ידע מאומה על סמים, לא היה בכיסו שום דבר מסוג זה. מאחר שהאשימו אותו בגניבה מכיסיו של אדם אחר, הרי לפני שעלה לניידת, ניסה לרוקן את כיסיו ולהראות, שאין שם מאומה מרכושם של אחרים.

שופט השלום שאול אלוני, החליט כי הוא מאמין לגירסת המישטרה, שלפיה הגיעו הסמים לריצפת הניידת מכיסו של חגאמה הכבול.

העונשים מצטברים. אחרי מחאה נוספת מפי הנאשם, ועמידה על כך שאינו אשם, פסק לו השופט עונש מאסר של שישה חודשים, והפעיל עונש מאסר של ארבעה חודשי מאסר על תנאי, שהיו תלויים נגד חגאמה בעניין אחר, ואף קבע, כי העונשים מצטברים.

העירעור על החלטה זו עתיד להתקיים בעוד כשבועיים לפני השופט בנימין כהן.

הווי

ציידת הגברים

היא מתיבשת בהידור, נכנסת לבית־הקפה ומתיבשת על הגברים הפנויים בשטח

הוא ישב ליד שולחן פינתי, צמוד לקיר. גבר צעיר, נאה, לבוש חליפה חומה, מכו־בדת, מעשן סיגר יקר ומעיין בעיתון.

היא נכנסה לבית־הקפה, והמלצר ה־וותיק נד לה בראשו לשלום. היא, בחורה כבת 30, בעלת עיניים כחולות ושטויה מעיל־פרווה, ובאזניה עגילי־זהב קטנים. היא סקרה במבטה את הישיבים בבית־הקפה, ועיניה נעצרו על דמותו של ה־צעיר שישב בפינה. לרגע היססה, ואז פסעה לעברו בצעדים בטוחים. „אפשר לשבת לידך?" שאלה.

הצעיר נשא את ראשו מעל ספל הקפה שלפניו והביט בה מופתע. אחר־כך העיף מבט רב־משמעות בכיסאות הרבים הפ־נויים מסביב. „שבי, אם את רוצה," אמר, והמשיך לעיין בעיתון.

„נפגשנו כבר"! הבחורה ישבה רגע מולו, הסירה את מעיל־הפרווה וגילתה תחתיו גוף חטוב. מארנקה שלפה חפי־סת סיגריות והושיטה יד בעלת ציפור־ניים ארוכות, צבועות אדום, לעבר מציתו של הצעיר. „אפשר להשתמש?" שאלה. הצעיר הצית את הסיגריה שלה, והשניים שקעו שוב בשתיקה.

כעבור דקות אחדות שאלה הבחורה את השאלה הנדושה: „אני לא מכירה אותך מאיזה מקום?"

„נפגשנו כבר בבית־קפה אחר," אמר הצעיר ביובש והמשיך לעלעל בעיתונו, הפעם בחוסר־מנוחה.

(המשך בעמוד 48)

סופרסיס
יבוא ושיווק בסיטונות וליחידים
תל אביב: רח' יהודה המכבי 57, טל. 456351
רחובות: רח' הרצל 181, טל. 054-56274
חיפה: מרכז הכרמל, שד' הנשיא 124 טל. 80270

JORDACHE®
זוהר בראש
אופנת הג'ינסים
"גורדאש"
עתה גם בישראל
הג'ינס הפופולארי בעולם
הג'ינס המקורי
תוצרת ארצות-הברית, סוג א'
מכנסי קורדרוי לווים
LEVIS, WRANGLER, LEE
מכנסים * סרבלים * חצי סרבל
ג'ינס, שחור, לבן, פסים, קורדרוי וקנווס
חולצות פלנל משובצות, סווצ'רים
מגפי בוקרים
לנשים ולגברים
COWBOY BOOTS תוצרת ארצות-הברית

חלום שלמיליון
השבוע בהגרלת הפיס
חלום שיכול להפוך למציאות
פרס ראשון
מיליון לירות
סך כל הפרסים
7.212.000 ל"י
גם החלום שלך יכול להפוך למציאות
מפעל הפיס

„רובקס"
הגיע מלאי חדש של
הצלחות הנפלאות של „רובקס"

מפעל „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

"YOU"

הבושם המדליק ...

עכשיו גם בדיאודורנט וסבון יופי.

הסוכן בישראל בלמון בע"מ המפיצים חברת נורית בע"מ

במדינה

(המשך מעמוד 47)

גם בפניה של האשה ניכרו אותות עצבנות. היא תופפה באצבעותיה על השולחן, שאפה עמוקות מן הסיגריה ושאלה: „או מה אתה עושה?"

„אני קורא עיתון," אמר.

„לא. אני מתכוונת מה אתה עושה בכלל?"

„אני עובד. ואת?"

„לא חשוב." היא מעכה בחוזקה את בדל־הסיגריה במאפרה, והצית אחרת. **„יש מקום".** „אולי את רוצה לשתות משהו?" שאל. „אם תזמין אותי, אשתה." הבחור קרא למלצר, שחייך לעומתו חיוך של הבנה, והזמין: „פעמיים הפוך." שתיקה. הבחור קרא בעיתון ותופף בסיגר שבידו על המאפרה. הבחורה הציצה עוד סיגריה. „אפשר להסתכל בעיתון?" שאלה. הבחור העביר לה את העיתון, ואחרי דקה של עילעול עצבני החזירה לו אותו.

„כבר גמרת?" שאל. לרגע לא השיבה, ואז אמרה: „אפשר לשבת על ידך?"

„יש מקום," ענה באי־רצון שניכר היטב על פניו. „טוב," אמרה, „אז אני אשאיר את המעיל על הכיסא ממול ואשב על ידך." אמרה ועשתה. שוב שתיקה.

הבחור הציץ בשעונו והביט על סביבותיו. „איך קוראים לך?" שאלה.

„אלי, ואיך לך?" „שמי רינה." ושוב שתיקה.

„באה לתפוס". „תראי, אני צריך ללכת," אמר אלי והציץ בשעונו. „יש לי פגישה חשובה. אשאיר לך את העיתון, אם את רוצה." קם, הלך. „אולי אחזור," פלט.

הבחורה נשארה יושבת דקות אחדות ליד השולחן. היא נטלה את העיתון, הפכה בדפיו, הסתכלה סביבה ופנתה אל שולחן אחר, שלידו ישב גבר כבן 50. כעבור שיחה של כמה דקות קם הגבר ויצא. הבחורה יצאה אחריו.

המלצר שסילק את הכוסות מן השולחן ידע לספר: „היא באה לכאן כמעט יום־יום. תופסת גברים. גם אתמול היא באה, אחרי־הצהריים, ישבה ליד מישהו והם יצאו ביחד."

ישראלים בחו"ל

ציונות ברוורס

היוזם הדינאמי של מועדוני „ציוותא" הוא כיום איש־עסקים מצליח בארצות־הברית

„מי מכיר, מי יודע" — זה היה שמו של מדור לחיפוש קרובים„ בקול ישראל במשך שנים רבות. אחרי שכל הקרובים כבר נמצאו, או שקרוביהם חדלו לחפש אותם — נעלם המדור מעל גלי־האתר. אילו היה עדיין קיים — היו בוודאי חברי הקיבוץ־הארצי־השומר־הצעיר מוצאים באמצעותו את חברם, שמואל („פיסקה") פיסטנברג, במישרדו שבשדרה החמישית בניו־יורק.

בשנות ה־60' היה שמו של „פיסקה" בפי כל — חבר קיבוץ יקום, נמרץ, שנשלח לתל־אביב כדי לעמוד בראשה של החטיבה הצעירה של מפ"ם, אחרי שהחליף בתפקיד זה את אפרים ריינר, המכהן כיום (אחרי הצטרפותו למיפלגת העבודה) בתפקיד המנהל הכללי של בנק הפועלים.

„פיסקה" הבין מייד כי פעילות מיפלגתית רגילה לא תביא את הדור הצעיר למיפלגה ההיסטורית, והתייעץ בקבוצת־אוהדים עירונית, שייעצה לו להקים מרעדון תרבות. פיסקה „קנה" את הרעיון, והמועדון הראשון של צוותא נפתח בהגלתו, בתחילת 1963.

פיסקה היה דינאמו חי. הוא גייס לצוותא את כל השחקנים, הבמאים, המפיקים, הציירים, המוסיקאים שלא השתייכו לאידיאולוגיה של תנועת החרות או הליברלים. כל השאר, ממפא"י והליברלים העצמאיים, הדתיים והקומוניסטים („פרט לחרות ומק"י", כמובן — קומוניסטים לא־מאורגנים, נסבלו) שולבו הפעולות המרעדון, שהפך אבן־שואבת לנוער המשכיל ולאוכלוסיה הצעירה, בגילה ורוחה, של העיר העברית הראשונה.

לא תחסום שור בקיבוצו. ב־1965 היה פיסקה לראש מטה־הבחירות של ה־

(המשך בעמוד 54)

סרז' דה־פארי

? שלך התוארים והפרסים הבינלאומיים, בהם זכו ישראלים בשנים האחרונות — החל בתואר מיס תבל, דרך אליפות אירופה בכדורסל ועד לפרס נובל לשלום — נוסף לאחרונה. תואר חדש: אליפות אירופה בדרי־מיניות.

נכון שהתואר לא חולק בתחרות רשמית וגם לא זיכה את בעליו בכתר, בגביע או פרס כספי. אבל עובדה: הטלוויזיה הגרמנית הכתירה לא מכבר גבר ישראלי בתואר „הטראנסווסטיט היפה ביותר באירופה."

סרז' דה פארי, שם במה, שמסיבות שייפורטו להלן אינה מוכנה לחשוף את שמה המלא, הדוברת עברית רהוטה, עונדת מגן־דויד גדול על חזה ומצהירה על עצמה כישראלית, למרות שהיא נודדת בעולם בדרכון צרפתי, אינה מרוצה כל כך מהתואר. „מה זאת אומרת, היפה ביותר באירופה? אני הרי הטראנסווסטיט היפה ביותר עלי אדמות!"

יש לה כמה איברים, שהרבה נשים שנולדו וגדלו כנשים, היו מתות מקינאה למראיהם. רגליה ארוכות וחטובות כמו יצאו מתוך ציור של דגה. לחזה הנשי השופע והמוצק יש מעריצים בכל רחבי ברלין, העיר בה מתגוררת סרז' כיום, המוכנים לשלם כסף כדי לחזות בו. וכאשר הכינה הטלוויזיה הגרמנית סרט באורך של שעה על חייה, כיצור שנולד כגבר וחי כאשה, היא הוצפה באלפי מיכתבים שגרמו לכך שהתוכנית תשודר שנית. סרז' הציגה שם את עצמה כישראלית ומיליוני צופים ידעו שלישראל יש מה לייצא לאירופה מלבד ירקות ויהלומים.

האמת היא, שכמו מינה כך גם לאומיותה: חצי־חצי. סרג' היא ישראלית רק למחצה. היא נולדה בפאריס, אך שנות ילדותה ונעוריה עברו עליה בירושלים לפני שחזרה לצרפת והפכה שם את מינה, לפחות ברישום בדרכון.

„הגעתי לירושלים עם הורי כשהייתי בת שנתיים," מספרת סרג', המסוגלת להגיב תגובה גברית כשמישהו יפנה אליה כגבר ולא כאל אשה. „אני זוכרת שגרנו בהתחלה בנוטרדם־דה־פראנס. אמא שלי עבדה בקול־ישראל במחלקת החדשות, בתור מדפיסה בצרפתית. האבא שלי עבד בחפירת עתיקות בנגב בשביל המוזיאון של לונדון."

זוהי גם הסיבה שסרג' אינה ששה לגלות את זהותה האמיתית. היא לא רוצה שיציקו לבני מישפחתה החיים בירושלים. אלה שהכירו אותה אז, כשהתגוררה בשכונת ממילא, לא יזהו לעולם כי האשה היפה והמושכת אינה אלא הנער שלמד עמם בבית־הספר העממי.

„רציתי להיות אשה לגמרי..."

כ שבגר/ה סרז' החליטו הוריה לחזור לפאריס. „הם לא הצליחו להיקלט בארץ. אני עצמי שמחתי לחזור לצרפת. היתה לי אז שאיפה להיות רקדן באלט קלאסי. להגיע לזה בארץ בתנאים שחיינו זה היה די קשה. בפאריס לא היו לי בעיות להגיע לזה. הלכתי לקונקורס באופרה של פאריס. מ־300 גברים שהציעו את מועמדותם, הייתי אחת הבודדות שנבחרו. ונבחרתי במקום הראשון. במשך שש שנים למדתי בבית־הספר לבאלט שליד

הטלוויזיה הגרמנית הכתירה
את הגבר הישראלי הזה
כ„טראנסווסטיט היפה ביותר באירופה"

גם גבר, גם אשה

האופרה של פאריס. רק מעטים מאלה שהתחילו איתי נשארו. היתר נשרו. ואז, אחרי שש שנים של לימודים ואימונים, נסעתי לבריסל במטרה להתקבל ללהקת הבאלט של מוריס בז'אר.

„הייתי איתו שנתיים. הופעתי כרקדן ולא כרקדנית. עדיין לא הייתי מודעת לאשה שבתוכי. ואז קרה משהו. עבדנו על הבאלט ציפור האש. לי נועד התפקיד הגברי הראשי בריקוד. אבל שלושה חודשים לפני הצגת הבכורה הכיר מוריס בז'אר רקדן אחר ונתן לו את התפקיד שלי. הייתי מאוכזבת ושבורה. לא רציתי יותר לשמוע מאירופה. לא רציתי גם לראות את ההורים שלי בפאריס. הייתי מרוגזת נורא ורציתי לנסוע כמה שיותר רחוק. אספתי קצת כסף ונסעתי ליפאן. אמרתי לעצמי: סרז' — אתה גמרת עם הבאלט הקלאסי."

באותה תקופה נערך באוסקה יריד בינ־לאומי. סרג' מצאה את עצמה שם כשגותרה ללא פרוטה בכיסה. „חיפשתי עבודה," היא מספרת, „נכנסתי למועדון־לילה ושם שאלו אותי מה אני יכול לעשות. רציתי לעבוד כבארמן. דיברתי כבר או שש שפות. אבל הם ביקשו ממני להופיע על הבמה. הופעתי שם מחופש כאשה. זה היה ניצחון אדיר.

„הגוף" של ברלין

בזכות רגליה החטובות וחזה השופע זכתה סרז' הישראלית לשעבר בתואר „בעלת הגוף הנשי היפה ביותר בברלין." „מבחינה פיסיולוגית אני חצי גבר וחצי אשה," אומרת סרז', המתעקשת שיפנו אליה כאל אשה. „אבל מבחינה פסיכולוגית כולי אשה."

ילדות בשכונת ממילא

סרז' נולד בפאריס, ושלה עם הו־ריו לארץ בגיל עשר. כעבור שמו־נה שנים חזרו ההורים לאירופה וסרז', שהתגורר עם הוריו בשכונת ממילא בירושלים, ירד יחד עימם. כעבור שנתיים, בעת ביקור ביפאן, גילה כי הוא רוצה להפוך אשה.

הייתי האירופאי היחיד בכל המועדון. הכי גבוה והכי יפה והם אהבו אותי. נשארתי שם שישה חודשים ועשיתי המון כסף. חסכתי מספיק כדי לחזור לאירופה.

„בדיוק פתחו אז בפאריס את מועדון אלקזאר. הלכתי לשם וקיבלתי עבודה ככוריאוגרף. המספרים שעשיתי היו הכי טובים שם ונשארתי לעבוד ארבע שנים. זאת היתה התקופה שהתחלתי לחיות כמו אשה. הרגשתי את עצמי כאשה, בלי אברים של אשה. ואז ידעתי שזאת תהיה דרך החיים שלי ושזה מה שאני רוצה להיות בחיים. לא רציתי להיות יותר חצי. רציתי להיות אשה לגמרי.

„ייתכן שאחת הסיבות לכך היתה שהייתי מאוהבת בגבר. הייתי איתו שנתיים ובש־בילו הייתי אשה. אבל ההורים שלי לא היו מוכנים לראות אותי כטראנסווסטיט. הם עשו לי צרות. לא היתה לי ברירה אלא לעזוב את פאריס."

למיטה — רק עם גברים

סרז' נסע לברלין שם עבר את הטי־פול, שהפך אותו בחזותו החיצונית ובחלק גופו העליון לאשה. הטראנסווסטיט, בניגוד להרמאפרודיט, אינו יצור דו־מיני, שיש בו גם תאים נקביים וגם תאים זכריים. הוא חד־מיני לחלוטין, אולם כבוש בתשוקה להתלבש ולחיות כבן המין השני. זוהי תופעה פסיכולוגית ולא גופנית, הנובעת בעיקר מצורך להזדהות מוחלטת עם האם — על פי רוב רק באמצעות הלבוש. טיפול באמצעות הורמונים נשיים גורם להתפתחות החזה ולעידון האיברים.

כשדמתה לאשה גם בצורתה החיצונית החלה סרז' לקצור הצלחה על במות מוע־דוני־הלילה של ברלין. הוא/היא הופיע/ה כרקדנית, כזמרת וכחשפנית. „אני עושה שו לא נורמלי," היא מעידה על עצמה. כשהיא מבלה בחברת גברים היא אינה מגלה לעולם את מינה האמיתי. היו לה מאהבים שחיו עמה מבלי שידעו שלמעשה הם חיים עם גבר.

„מבחינה פיסית אני גם אשה וגם גבר," אומרת סרג', „אבל מבחינה פסיכולוגית אני רק אשה. אני יודעת בדיוק מתי נגמרת האשה שבי ומתי מתחיל הגבר. אני מר־גישה נהדר כאשה. אני חושבת שאני מבינה נשים הרבה יותר מאשר גבר מסוגל להבין אותן, וזה מפני שאני יודעת איך יכולה אשה להרגיש. אבל למיטה אני הולכת רק עם גברים."

כיום עובדת סרג' כמארחת במועדוני־הלילה של ברלין. היתה לה אהבה נכזבת. היא עמדה בפני נשואין להרמאפרודיט האינדונזית רבקה בראון, שהיתה נשואה לישראלי. אבל לפני חצי שנה הסתיים הרומן ביניהם. עכשיו היא ממתינה לחוזה עם חברת תקליטים גדולה, העומדת, לטע־נתה, להוציא תקליט אריך־נגן שלה ולהופיע בסרט בשם מר ג'קל וגברת הייד, בו תשחק את שני התפקידים.

אחרי הקרנת סרט הטלוויזיה אודותיה זכתה סרז' לפופולאריות עצומה. עתוני גרמניה היו גדושים בכתבות עם תמונו־תיה. בכולן בלט תכשיט המגן־דוויד הגדול על חזה. בעניין הזה אין אצלה חצי חצי.

„אני בשום אופן לא רוצה להיות מוכרת כאשתו של - - - " אומרת נעמי, אשתו של יזהר סמילנסקי

יצירותיה האחרונות, שהיא קוראת להן „עלים יפי־תיכוניים", ושבה תציג הדפסים ותחריטים.

ילדות במערות

את הזיקה היציר גילתה כבר בגיל צעיר מאד. נעמי, ילידת קרקוב בפולין, עלתה ארצה עם מישפחתה, כאשר היתה ילדה קטנה. הם התגוררו בירושלים, בשכונת הבוכרים. „בילדותי שיחקתי בין מערות־הסנהדרין, ואת התחושה שלהן אני מוציאה היום בעבודותי. סימני־הכתב הנראים בהדפסים ובתחריטים שלי נשאבו כולם מירושלים, מאבניה ומהריה. עד היום לא התרגלתי לשפלה," היא מגלה.

אך בשפלה הרחובותית היא מתגוררת כבר שנים רבות עם בעלה הסופר ועם שלושת ילדיה.

נוסף על היותה אשת־איש ואם, נעמי היא גם מחנכת ותיקה מאד, ומלמדת בבית־הספר התיכון עמוס דה־שליט ברחובות. תלמידיה בכיתה הי"ב שומעים מפיה על תולדות האמנות, אך נעמי מעדיפה לקרוא לנושא „הערכה והבנה של האמנות". גם לעסקנות נרתמה, מלבד היותה במשך

נעמי ויזהר בסיפרייה שבביתם

נוסף על עיסוקיה הרבים, מספיקה נעמי לאפות, לבשל ולשמור על ניקיון הבית. יזהר טוען שכל המישפחה משתפת פעולה במטבח. הבן הצעיר, למשל, מבשל מצויין. כל תערוכה חדשה היא חגיגה מישפחתית.

נעמי סמילנסקי

הצירת

אשר נישאה נעמי ליזהר לפני 36 שנים, היא נכנסה למישפחה בעלת שם ידוע לא רק במושבה רחובות, אלא בכל הארץ, באותם הימים.

דודו של בעלה היה הסופר משה סמילנסקי, שכתב סיפורים על חיי הערבים והיהודים בראשית ההתיישבות היהודית בארץ. כינויו בפי הערבים „חואג'ה מוסה", היה אז שם־דבר.

אך יזהר סמילנסקי, בעלה, ידוע בזכות עצמו. הוא נמנה על חשובי הסופרים העבריים בדור האחרון, וחותם על ספריו בשם ס. יזהר. סיפרו חירבת חיזעה שוב עורר באחרונה גלים, כאשר הוקרן בטלוויזיה סרט שהיה מבוסס על הסיפור.

אך לא אשה כנעמי מתהדרת בנוצות לא לה. כל חייה נלחמה כדי להגשים את עצמה, והצליחה. „אני בשום אופן לא רוצה להיות מוכרת כאשתו של... תמיד נרתעתי מזה!" היא אומרת בלהט.

ואכן, נעמי סמילנסקי, אשה בשנות ה־50 המאוחרות שלה, מוכרת היום כאמנית רצינית באמנות האבסטרקט. מאחוריה כבר שמונה תערוכות־יחיד בארץ ומחוצה לה, והשתתפות בעשרות תערוכות קבוצתיות. השבוע היא פותחת שוב תערוכה של

שליד

נעמי מייצרת בעצמה את הדפסיה - מכניסה את הנייר למכבש, מורידה

יזהר סמילנסקי

הספר

כמה שנים אשת חבר־כנסת, כאשר יזהר שימש בכנסת כנציג רפ"י, מיפלגת דויד בן־גוריון. הוא התפטר מן הכנסת, כאשר נסע לשנת־שבתון לארצות־הברית.

אך במשך כל אותן שנים התעקשה ללכת בדרכה שלה — ליצור, ללמד, לעזור לילדיה ולהיות שותפה של בעלה.

„את יזהר אני מכירה כבר שנים רבות. אחרי שסיימתי את לימודי בבית־ספר למיכון בירושלים, הלכתי ללמוד בסמינר למורים בבית־הכרם, שם הכרתי אותו. עם סיום הסמינר הלכתי ללמוד בבצלאל, בית־הספר הוותיק לאמנות בארץ. אחר־כך התחתנו, ויחד התחלנו לעבוד בהוראה, קודם בבנימינה ואחר־כך בבן־שמן, שם גם נולד הבן הבכור שלנו, ישראל, שהוא כיום גבר בן 35, מדען, נשוי ואב לשני ילדים. אחרי זה עברנו להתגורר בעיירה של בעלי, ברחובות, כאן נולדה גם בתנו הילה, הצעירה מישראל בשנה, וכיום מתגוררת בבית־לחם הגלילית עם בעלה ושני ילדיה. עשר שנים אחרי זה נולד בנינו הצעיר, זאב, סטודנט למתימטיקה, ונשוי גם הוא."

כאשר הילדים היו קטנים, היה זמנה של נעמי עמוס פעילות. היא הקדישה להם זמן, עבדה בהוראה, ובשעות־הפנאי עסקה באמנות.

את הנייר מהלוח ומראה את היצירה

מינימום במיטבח

חדר־העבודה שלה נמצא בחצר־ביתה המרווחת. זהו חדר קטן ובודד, מוקף בגינת נרקיסים ונוריות. „פה אני אוהבת לעבוד לבד, שלא יפריעו לי להתרכז. גם הגינה הקטנה חשובה לי, כדי שיהיה יפה מסביב. אפילו יזהר לא ידע שיש לי נוריות בגינה. הוא שאל אותי: ‚מה הפטרוזיליה הזאת?' העבודה שאני עושה היא מלוכלכת, אך התוצאה צריכה לצאת נקייה."

בחדר־עבודתה ניצב מכבש גדול, שעליו יוצרת נעמי את התחריטים וההדפסים בעצמה. את ידית המכבש היא מפעילה עשרות פעמים ביום, כשהיא לבושה בסינר־עבודה כהה, כי הצבעים מתיזים ומלכלכים. אך היא אינה מתלוננת. להיפך: „זה החליל שלי, זה הכינור שלי, כלי הביטוי שלי, אני אוהבת את זה."

כל ילדיה פנו לתחומים אחרים מסיפרות ומאמנות. שלושתם אוהבים מוסיקה ואמנות, אך המדע והמתימטיקה משכו אותם

העולם

השתנה מאד בשנים האחרונות, אומרת נעמי סמילנסקי העובדת בהוראה יומיים בשבוע.

יותר. „מעולם לא ניסיתי להפעיל עליהם לחץ בכיוון האמנות. או שיש לך, או שאין. אני שמחה שהיום כל אחד עומד בזכות עצמו.

„אינני זוכרת תרעומת מצד הילדים על כך שההורים שלהם היו ידועים." מספרת נעמי. „אנחנו כולנו אנשים צנועים, רחוקים מזרקורי הפירסומת. כאשר הייתי אשתו של חבר־כנסת, לא הלכתי לשום אירוע שהיה שייך למעמד זה. לא לחתונות ולא ללוויות. גם יזהר לא לחץ בכיוון זה. תמיד היה לי העולם שלי.

„התנועה לשיחרור האשה אף פעם לא דיברה אל ליבי. אדם צריך לדאוג לשיחרורו שלו, אם הוא גבר או אשה. הבעיה עם הנשים היא, כמו שאמרה חנה זמר בתוכנית־טלוויזיה על גולדה, שלאשה אין אשה שתסיר ממנה את נטל עבודות־הבית. נכון שתמיד מצפים מהאשה שהבית יהיה נקי, והילדים שבעים. אם היא רוצה להגשים את עצמה, היא צריכה לעבוד כיפליים מהגבר. לכן גם פיתחתי לי שיטות יעילות מאד במיטבח. יש לי כל הפאטנטים האפשריים, כמו מטחנה, סיר־לחץ, מערבל וכל מה שיכול לעזור. המטרה היא שאבלה במיטבח מינימום של זמן."

נעמי נרתמה לעבודות ציבוריות. במילחמת־העצמאות פיקדה על מגן־דויד־אדום באיזור הדרום. היא פעילה בסדנה של אגודת הציירים, חברה בוועדה לקידום האמנות, פעילה באירגוני־מורים ובכל עבודה שיש בה איזו שליחות.

על שביתת המורים מעירה המחנכת הוותיקה: „לא רציתי את השביתה. ברצון הייתי שוברת אותה. אינני מאמינה שעוד כמה לירות ישנו את מעמד המורה. רק המורה עצמו ישנה את מעמדו."

על ספריו של יזהר בן ה־60 אין היא מרבה לדבר. „מה יש להגיד? אני קוראת את כולם, כמובן. כאשר הוצג הסרט חירבת חיזעה בטלוויזיה הישראלית, ראיתי את זה. בירדנית אפילו לא הסתכלתי."

יזהר, כיום מרצה לחינוך באוניברסיטה בירושלים, אינו מוכן להיפגש עם עיתונאים, עד אשר תישכך סערת חירבת חיזעה. גם הוא מעדיף שלא לדבר על עצמו, כי „אין מערבבים יום־הולדת ביום־הולדת. זו התערוכה שלה והחגיגה שלה," הוא אומר.

אך גם הוא בקי בעסקי האמנות בארץ. כאשר מספרת נעמי על התיסכול הגדול בחייה, כאשר רצתה להקים סדנה של אמנים בירושלים לפני עשר שנים, ונתקלה בקשיים — מסכים איתה יזהר, כי המשימה שלה נכשלה שלא באשמתה.

„זה הפצע של חיי," מעידה על כך נעמי.

(המשך בעמוד 52)

נעמי

מתחת לדיוקן אמה בביתה המרווח מלטפת את הכלבה מודה (קיצור של חמודה), ומספרת על הימים שבהם ציירה דיוקנות. את תמונת אמה ציירה מזמן. היום היא מציירת מופשט.

הצירת שליד הסופר

(המשך ממעוד 51)

„למדתי איך לנהל סדנה כזו בלוס־אנג'לס, ורציתי לבוא לכאן ולפתוח דבר שהיה אז חדש ומעניין. פניתי אל סדי קולק ואל כל מי שאפשר היה. לבסוף אומנם פתחו סדנה כזו, נתנו אותה לאיש־עסקים, ואחרי שנה הוא פשט את הרגל. מאז ויתרתי על כל רעיון הסדנה."

הזוג סמילנסקי טייל מעט בעולם, וחוויות הנסיעות מעלות חיוך על שפתיו של יזהר. ב־60' נסעו יחד ללונדון. הוא למד אנגלית, והיא למדה את אמנות התחריטים. ב־67' נסעו שוב, הפעם לבוסטון, שם קיבל יזהר מילגת־לימודים. נעמי עבדה בסדנת־הדפס. „את אמריקה אהבתי, הייתי מוקפת שם בהבנה," היא אומרת.

„כאשר פרצה מילחמת ששת־הימים, חזרנו ארצה, ועם תום המילחמה נסענו שוב, הפעם לניו־יורק," מוסיף הבעל. כאשר נעמי קפצה לשלושה וחצי חודשים ללוס־אנג'לס, כדי ללמוד איך לנהל סדנת־אמנים, נישארו יזהר והבן הצעיר בניו־יורק.

עץ־זית בשלג

„ה יה לי נוח. הבן בישל כל הזמן בשביל שנינו," מספר יזהר בבדי־חות־הדעת. גם הסופר אהב את אמריקה. כל סיפור מתקופה זו מעלה בו חיוך וזיכרונות נעימים.

„פעם הגעתי לטולסה שבאוקלהומה, לשם הזמינו אותי להרצות. הייתי צריך לטעת עץ־זית במקום. האירוע היה שייך לחבורה של נוצרים מקומיים, שרצו לשמוע מעט על ארץ־הקודש. עם תום דברי, יצאנו החוצה. העיר היתה מכוסה שלג כבד. בכל זאת מישהו שם נתן לי עץ־זית עטוף פלסטיק ואפילו אמר שהעץ מירושלים. אני, כמובן, נטעתי אותו בשלג. אחר־כך קיפצתי מסביבו, כדי להדק את הקרח. הנוצרים בוודאי חשבו שזה איזה טכס פולחני.

„באותו ערב, בשעה 9, כולם הלכו לישון ואני חזרתי לבית־המלון. חיפשתי מקום, כדי שאוכל לקנות בו איזה ספר. לא היה קל למצוא מקום כזה, אך כאשר סוף־סוף מצאתי, קניתי את הספר שהיה להם, משהו על אינדיאנים.

„למחרת, כאשר נודע למארחי, שאני קורא ספר על אינדיאנים, הביאו לי כולם כמתנות ספרים שונים על אינדיאנים. בוודאי חשבו שאני אינדיאנולוג, או משהו כזה. עד היום, כאשר מישהו באוק־להומה נזכר בי, הוא שולח לי ספר חדש על אינדיאנים."

השנה הוזמנה נעמי לפירנצה, במיסגרת הביינאלה לגרפיקה, שם הציגה 18 מעבו־דותיה. לשם כך היא נסעה פעמיים לאי־טליה. יזהר, לעומת זאת, הסתדר לא רע לבדו. „נסעתי לבית־לחם הגלילית, להילה בתי, והיא בישלה לי קציצות לשבועיים. אך כשהגעתי אימן הביתה, בא אלי אורח וגמר לי את הקציצות," מספר ס. יזהר על התקופה שבה לא היתה נעמי בבית.

אין הוא אוהב ללכת למיסעדות, מעידה עליו אשתו. אך היא דווקא נהנית מזה. „לא איכפת לי מה אני אוכלת שם, העיקר שאינני מבשלת את זה."

כיום חיים השניים בשקט יחסי. אם מישהו יציע להם לבקר שוב באמ־ריקה, הם יסעו ישר לבוסטון, שונאים כמורים. הפוליטיקה כבר אינה מ את חברי־הכנסת לשעבר, אך מובן ש ערים מאד למה שמתרחש.

„כשסאדאת בא ארצה, התרגש הבן הצעיר שלנו יצא אפילו עם אהדה לנשיא מצריים, וחתם ב הסמילנסקים," מספרת נעמי. ע מתכוננת לפתיחת התערוכה, ומקדח את הכל ולפנות מקום לדברים ח כשם שהיא ששה לספר על יצירה כך שותק הסופר בכל מה שנוגע לעבוד הסיפרותית.

„אני לא רוצה להצטלם עכשיו או לדבר על עצמי. עוד תהיינה לנו הזדמנויות ל־הצטלם יחד, ולדבר על הספרים שלי," אומר יזהר.

בינתיים ממשיכה נעמי להגשים את עצמה בצד התערוכה. אין היא שוכחת את תפקידה כסבתא. היא מרבה לבקר את הנכדים, מבשלת לילדים את מאכליהם האהובים (חצילים), כאשר הם באים לבקר ברחובות, וגאה מאד בכל מישפחתה.

„האם הילדים יבואו לתערוכה? איזו שאלה! בוודאי כולם יהיו שם. זו תגיבה מישפחתית, לא?"

תחיה אדר ■

בראון - דיזנגוף 214

חנות הספרים הגדולה בישראל

(פתוח רצוף משעה 09.00 עד 21.00 ובמוצ"ש משעה 19.00 עד 23.00)

מבחר עצום של ספרים מוזלים בהנחות עד 70%

אמנות ● צילום ● ארכיטקטורה ● טבע
גינון ● ריהוט ● עיצוב פנים ועוד

מבחר ספרים עבריים בכל התחומים

פתוח רצוף משעה 9 ועד 9 ובמוצ"ש משעה 7 עד 11

„רובקס"
הגיע מלאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רזבקס"

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים בהדברת
חולעי עץ, עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2272
טל. 790114-5-6 רש מס' 21 עסק 481/75

מסעדת „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מוריה היזהרו מחיקויים.

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
חד"ר מרדכי זידמן
חוצאת רשפים

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING
Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijst-tafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD – HERZLYA PITUACH
EVENINGS 8.00 – EXCEPT MONDAYS
93 81 97
BACKGROUND MUSIC – HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT ✱ RESERVATIONS SUGGESTED

סרט שירתק אותך מהרגע הראשון...
החשד שבלה
SUMMERFIELD
סרט מתח יפה
ניק טייט אליזבט אלכסנדר
בכורה ארצית ממוצ"ש 13.1
בקולנוע „פאר" ת"א, 4.30 — 7.15 — 9.30
בצבעים רק למבוגרים

מזה 12 שנים מנסה שושנה כהן לקבל גט מבעלה, המחלל בה

בעלי הנרקומן

„ה זא מכטיח כך הזמן שיילך לגמילה, אבל זה לא הולך לו. נז־רקתי בגנים ציבוריים עם הילדה, ונעצר־תי ביגללו. 12 שנה אני סובלת ממנו, והרבנות לא רוצה לתת לי גט!"

שושנה כהן בת ה־30 הכירה את בעלה, חיים, בהיותה בת 16. אז היתה נערה תמי־מה שחורת־שיער, שעבדה כדי לפרנס את משפחתה. היום היא בעלת ניסיון־חיים עשיר, ומחוננת בתבונה שאפשר לרכוש רק בדרך אחת — נישואין לנרקומן.

שושנה התגוררה עם משפחתה בחולון. באחד הלילות הציעה לה חברתה לצאת לתל־אביב, העיר הגדולה, כדי לנסות שם את חיי־הלילה ולהכיר אנשים חדשים. ה־שתיים הגיעו למועדון־ריקודים ברחוב לבנ־דה, ושם ניגש אל השתיים בחור גבוה, שחרחר, וגברי והציע לשושנה להצטלם איתו. כך הם נפגשו.

אחרי כמה חודשים שמעה שושנה כי מחפש אותה ידיד מהמועדון ורוצה לתת לה תמונות. „שכחתי עליו בכלל," סיפ־רה האשה מלאת־הגוף ומחומצנת־השיער. „באתי למועדון, והוא נהפך שם לצל שלי. התחלנו לצאת. אני לא יודעת איך זה קרה. ידעתי שהוא אסיר בחופשה, ובכל זאת התאהבתי בו. יצאנו שלוש שנים."

שושנה וחיים החליטו להתחתן. השי־דוך לא מצא חן בעיני הוריה של שו־שנה, והיא עצמה עדיין לא הכירה בחו־רים אחרים פרט לבעלה. „לא ידעתי מה זה נישואין, ושאם בעל לא עובד זה מביא צרות," סיפרה בקול שבור. בני־הזוג התחתנו בבית הוריה של שושנה. חודשיים אחרי החתונה נכנס חיים לבית הסוהר בעוון בעילת קטינה, ושושנה חז־רה לבית הוריה. „לא היה נעים לספר אי־פה בעלי, אז סיפרתי לכל השכנים והמכ־רים שהוא במילואים," אמרה.

לרצות את הילד

שושנה חלכה לבקר אצלו בבית־הסוהר. הוא ישב שם כ־10 חודשים. גם אחרי שהצליחה שושנה לקבל צו־מניעה מהמישטרה נגד בעלה, פחדה להשתמש בו. „כשהמישטרה תיפשה אותו, הוא היה מתחבא," סיפרה, „ואחר־כך הורג אותי ממכות. הייתי מוכרחה לברוח מהבית."

צווי־מניעה

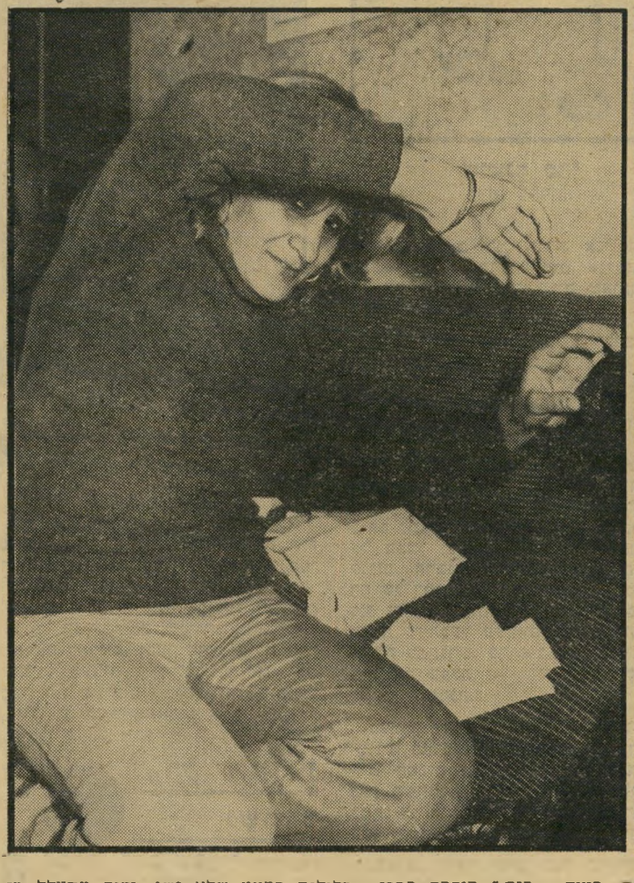

אחרי שיצא מבית־הסוהר הסתובב חיים ברחובות עם חבריו. באותה תקופה הס־תיימה מילחמת ששת־הימים, והשטחים נפתחו ועימם חדרו לארץ סמים קשים באופן כמעט חופשי. חיים היה אז בן 25. הוא לא עבד, וצרך סמים. בני־הזוג חיו על מיצרכים שנתנו להם בני־המיש־פחה.

אז נכנסה שושנה להריון, ובעצת אמה עברו השניים לירושלים כדי לנסות להת־רחק מהחברה הרעה. אחרי שבועיים לא יכול חיים להחזיק מעמד עוד, והחליט לח־זור לתל־אביב. את תקופת ההריון עברה שושנה בבית הוריה, וחיים המשיך להס־תובב ברחובות ולקחת סמים.

הוא נכנס שוב לבית־הסוהר. שושנה שאלה בעצת רופא וזה יעץ לה לעשות גרידה. כשהשתחרר חיים ושמע על כך, היכה את אשתו מכות רצח. „את רוצה לרצוח את הילד!" צעק על אשתו בלב התחנה המרכזית בתל־אביב.

סיפרה שושנה: „הוא תפס אותי באמצע הרחוב וצעק עלי למה שכשהוא ,ישב' הלכתי עם חברה שלי לדיסקוטק, ולמה רציתי לעשות הפלה. הוא לקח את המפ־תח של הבית ותקע לי אותו בפרצוף, נתן לי בעיטות בראש, וכשאנשים התחילו להתערב, הוא גרר אותי לפינה אחרת והשכיב אותי על הריצפה. הוא נתן לי בעיטות בכל מקום — בגב, בבטן, בידיים, בראש. כשהתערבו האנשים, הוא נבהל ונתן לי את המפתח שאחזור הביתה. פחד־תי להתלונן במישטרה, כדי שלא יעשה לי משהו עוד יותר גרוע."

סכינים בכיס

בחודש השביעי להריונה של שו־שנה לא היה לבני הזוג היכן לגור. חיים המשיך להסתובב ברחובות, ובני־משפחתה של שושנה לא רצו לקבלם לביתם. באותה תקופה נפטרו הוריה, וחיים

כך הוא הרביץ לי

(משמאל), ומראה היכן הרביץ בה. „הייתי מסתובבת כמו סהרו־

מדגימה שושנה כיצד התגוננה מפני בעלה

רית," סיפרה בבכי. „בלילות כמעט שלא ישן, והיה מתעלל בי לעיני הילדים. הייתי מנצלת כל הזדמנות שנרדם, כדי להאכיל את הילדים. אני מפחדת שאפסיק לתפקד בקרוב, מרוב עצבים."

(המשך מעמוד 53)

הקים מיבנה בלתי חוקי כדי לשכן בו את אשתו. המישטרה חסמה את דלת הכניסה, אך שושנה, שמצבה הבריאותי בתקופת ההריון היה קשה, פרצה את הצריף וישנה בו. למחרת נעצרה על־ידי המישטרה.

"הייתי עצורה חמישה ימים," סיפרה שושנה. "אמרתי לשופטת שאין לי לאן ללכת, ושגם אם ישחררו אותי אמשיך לגור בצריף. ישבתי בבית־המעצר עם זונות וגנבות שעישנו חשיש. טילטלו אותי כל יום לחדר אחר. ביום המישפט הגיע בעלי, ונתן ערבות בשבילי."

השופטת ביקשה לסדר לבני־הזוג דיור, והם קיבלו הלוואה בסך 2,000 לירות. שנה מצאה דירה בשכונת התיקווה, ועברה לגור בה עם בעלה. כסף לא היה. בי נתיים נולדה בתה, והיא לא יכלה לצאת לעבודה. חיים היה נכנס ויוצא בשער בתי הסוהר בארץ — באבו־כביר, באר־שבע, דמון, שאטה, רמלה, מעשיהו, גלמי. "כשהשתחרר, הוא היה נוהג לישון רוב הזמן," סיפרה.

"הוא ניסה להיגמל, אבל אני לא רציתי אותו יותר. הגשתי בקשה לרבנות לקבל גט. בכל פעם היה מבטיח שיבוא לרבנות, ולא בא. היה על הבוקר מתחיל

"לא היה לי זמן לישון כמעט," סיפרה, "כי הייתי מנצלת כל רגע שהוא ישן כדי לטפל בילדה. הייתי בטיפולים אצל פסיכולוגים, היו לי כאבי־ראש חזקים והייתי מעשנת שלוש קופסות סיגריות ביום."

חיים בצל הפחד

ב הדרגה עבר חיים לאלכוהול. כשלא היו סמים, היה שותה שלושה בקבוקי עראק ביום. ילדה השני של שושנה נולד עם חשש לדלקת־ריאות כרונית. הטיפול בילדים בבית היה קשה, כיוון שחיים נהג להלום בשולחן בכוח ולהכות את אשתו, כשהילדה עומדת מנגד וצועקת: "אבא, אל תרביץ לאמא! תרביץ לי!"

פעמים אחדות ניסו שושנה וילדיה לברוח מהבית, ותמיד היה מוצא אותם ומבקש שיחזרו. בבית־הספר גילו המורים כי הילדה נירדמת בעת השעורים, כיוון שאינה מספיקה לישון בבית. שושנה ניסתה לפנות למישטרה, אך לדבריה, השוטרים היו מתבגסים סביבה בחושבם שהיא זונה, וצוחקים ממנה: "מה יש לך, אפשר לשתות אצלך כוס קפה?" כשהיתה מסבירה

הרב לנגזם (מימין)
גט — רק במיקרה של מוות

עם הכדורים, מתנדנד בבית כמו שיכור ומקלל אותי: "שארמוטה, בגללך אני לוקח סמים! את אשמה!".

"בבוקר הייתי קמה, מסדרת את הבית. הכל במתח, שלא יתעורר ויתחיל להשתולל. אם היה ער, הייתי מחכה שיירדם ומסדרת מהר את הבית. או מכינה אוכל. כשהיה קם, היה תופס אותי בחולצה ומנענע אותי בכוח עם קללות ואיומים. היה נותן לי מכות בראש ואגרופים. הוא מסתובב כל הזמן עם סכינים בכיס, והייתי פוחדת שיתקע בי סכין. בבית אצלנו אין סכינים. אני תמיד זרקתי אותם, אבל תמיד היה מוצא איזה סכין ומביא הביתה."

חייה של שושנה כהן לא היו נורמליים משום בחינה. שעות השינה לא היו רגילות. לדבריה, כשהיתה נרדמת סוף־סוף היה בעלה מעיר אותה שתעשה בשבילו שליחויות. ביגלל המתח והפחדים הפכה "סהרורית".

להם, היו שולחים ניידת־סיור. חיים היה מתחבא, וכשהיתה חוזרת הביתה היה מפליא בה את מכותיו.

כשהגיע חיים לרבנות, באחת הפעמים הבודדות, הביא לשם שקיות עם כדורי־סם והראה לרבנים, וטען שהוא חולה ואינו מסוגל לעבוד ואין מי שידאג לו. ברבנות היו משיבים לשושנה: "לכי הביתה, אין מה לעשות. אם הוא לא יחתום, לא תוכלי לקבל גט."

"רק המוות ישחרר"

"ה כברתי לחם שבעלי היה נרקומן וייששר נרקומן," בוכה שושנה. "12 שנה אני מתגלגלת ברבנות, והתשובה היחידה שאני מקבלת היא שבעלי צריך לחתום ואז אקבל גט. הסבירתי להם מה המצב בבית, ושהילדים סובלים מזה, והוצאתי נגד בעלי צו־על־תנאי שלא ייכנס הביתה. אבל הוא מפר אותו. אני פוחדת להפעיל את הצו, כי הוא עלול לדקור אותי. יום אחד רצה אלי הילדה שלי בבהלה, ואמרה לי שחיים נמצא בחוץ ורוצה לפתוח את בלון־הגז ולשרוף את הבית. תפסתי את שני הילדים, לקחתי שק־בגדים וברחנו לאחותי. אבל הרגשתי שאני מפריעה שם. העובדת הסוציאלית שלי יעצה לי לברוח למיקלט לנשים מוכות, שם אני נמצאת כבר חמישה חודשים.

"אני מפחדת לחזור הביתה, כי הוא עלול לרצוח אותי.

"הרבנים חוזרים ואומרים לי כבר 12

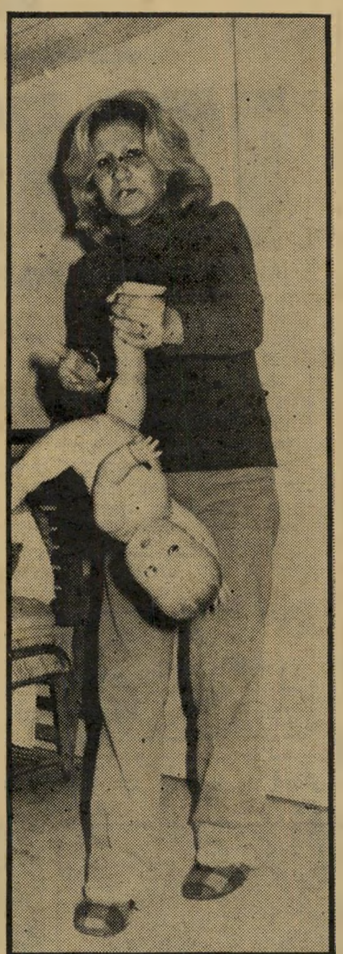

שושנה כהן
מכות במפתח

שנה, שרק אם בעלי ימות, אני אשתחרר ממנו, כי הוא מסרב לחתום. אני לא מבינה את זה. יש עוד נשים באותו מצב, ולאף אחד לא איכפת!"

הרב חיים לנגזם, מנהל לישכת הרב הראשי בתל־אביב, ציין כי המיקרה של שושנה ובעלה חיים מוכר לרבנות כבר עשר שנים. לטענתו, "אין בעיות פנימיות בזמן האחרון בין בני־הזוג. בכל המיקרים אנחנו משתדלים להביא את הצדדים לידי שלום־בית. אין זה משנה אם הבעל הוא פושע או נרקומן. בהלכה היהודית יש יסוד של דמוקרטיה מוחלטת. ביחס למעמד אישי אין כפיה להתגרש, לא על הבעל ולא על האשה." לדיברי הרב לנגזם, הרבנות כבולת־ידיים. "זהו מחירה של דמוקרטיה," הוא אומר. "כמו שאיננו יכולים לצוות על אשה להתגרש מבעלה כשהבעל פיתאום מצא אשה אחרת ורוצה להתגרש, כך אין אנו יכולים להכריח את בעלה של שושנה, במיקרה זה, להתגרש ממנה."

בניגוד לארצות אירופיות רבות, שבהן יכולים הצדדים להתגרש גם אם אחד מהם אינו מסכים לגירושין, הרי ההלכה היהודית משחררת אשה מבעלה רק ללא הסכמתו אם הוא נעדר זמן רב ולא ידוע היכן הוא והוכח שהוא נפטר, או אם נפטר.

"לבוא ולומר שיש כאן נרקומן שלא מסוגל לקיים חיים תקינים עם אשתו, זו קביעה חמורה," אמר הרב לנגזם. "אם נשחרר אותה ממנו, זו תהיה פגיעה בחופש הפרט. זהו מחיר הדמוקרטיה."

במדינה

(המשך מעמוד 48)

דור הצעיר של מפ"ם. היתה זו הפעם האחרונה שמפ"ם התייצבה לבחירות באופן עצמאי. רבים ממבקרי צוותא ופעיליו נתנו ידם למערכת הבחירות ("הפעם מפ"ם"), וסיעת מפ"ם העצמאית נכנסה לכנסת עם שמונה חברים.

אחרי הבחירות חלו שינויים בחייו של פיסקה: אשתו נפטרה והוא עבר לקיבוץ בית־אלפא. לצידה של חברתו החדשה לחיים, עמליה חבצלת, שהתאלמנה מחברה, במאי־הקולנוע זאב חבצלת ז"ל, שנהרג בתאונת טראקטור בקיבוץ.

קיבוץ בית־אלפא (וחיי הקיבוץ בכלל) היו צרים על פיסקה רב־המעשים. הוא הקים חברה פרטית לאירועים, מיגזון, הפך קבלן חגיגות ושמחות, כשהוא נהנה מ"המיכסה של מפ"ם" בתוך השלל הלאומי.

בשנות ה־70' חזקה השפעתה של מפ"ם ואברהם שנקר, חברי־מיפלגה ותיק מגולת ארצות־הברית, זכה בתיק ההסברה. ממכלכתו של פיסקה התרחבה על פני העולם כולו: גיזבר הסוכנות לא תמה על חוזים שמנים, וצ'קים עם ספרות רבות שהיו נחתמים על שם הברת מיגזון ושמואל פיסטנברג. לגיזבר היה ברור שאין לחסום שור בדישו, וכי גם למפ"ם ישנן חברות משלה, כמו לכל מיפלגה ציונית המכבדת את עצמה. לא פיסקה ולא שנקר (וכמוהם שרי הקליטה, שלמה רוזן ו־וויקטור שם־טוב) לא טרחו להסביר לגיזברי המישרד הממשלתי והסוכנות כי מיגזון היא חברה פרטית של פיסקה, וכי רווחיה זורמים לכיסו הפרטי.

מחזה ציוני. אחד מענפי־ההכנסה של פיסקה היה מסעותיהם של חברי־קיבוץ צעירים, שהתברכו בכישרון נגינה או ריקוד. הוא היה אוסף קבוצות של עשרה או יותר, חברי קיבוצים, מביא אותם לארצות־הברית (בכרטיסים שמומנו על־ידי המוסדות הלאומיים), משכן אותם בדירות ששכר ברובע קווינס בניו־יורק, ומסיע אותם ברחבי היבשת במכוניות הנהוגות על־ידי אחד מבניו או חבריו לצבא.

בגילגולו האחרון, פיסקה הוא אמרגן אמריקאי באיצטלה ציונית. יחד עם בנו, דויד, מסיע פיסקה מחזה ציוני, משוח בשמן־זית לאומני, מחוף לחוף, ומושך תקציבים ומטבע קשה אל כיסו.

רוחו החדשה של השר

"המאניפסט הקומוניסטי" של השר דויד לוי שכח פרט קטן

"רוח חדשה עוברת עתה את הארץ. רוח של אמונה וביטחה. של התחדשות ותיקווה רבה. אל לך לעמוד מנגד — אל תצפה מרחוק. שוב הביתה, ואפשר לך ולבניביתך לחיות את התקופה אשר דורות יספרו בה בעתיד." — פתקים מודפסים כאלה נשרו בשבוע שעבר מתוך דפי העיתונים, שנמכרו בקיוסק ניו־יורקי.

לא היתה זו קריאתו של יו"ר המפלגה הסינית, בעיקבות ההכרה ההדדית של ארצות־הברית בסין העממית. גם לא היתה זו קריאתם של המורדים האיראניים בשאה הפרסי.

היו אלה דבריו של דויד לוי, "השר לקליטת עלייה", המפזר את תקציב מישרדו במסע־פירסומת אישי, חסר־תקדים, שתקציבו נאמד במיליונים רבים של ל"י ובמאות אלפי דולר במטבע קשה.

השר לוי שכח רק לכלול בשולי מינשרו על "הרוח החדשה" (תחילת המינשר דומה מאד לפתיחתו של המאניפסט הקומוניסטי") את הפרים הלא־חשוב, כי "הרוח, אמונה וביטחה, התחדשות ותיקווה" הם ליהודים בלבד, וכי על "תוכנית הסיוע לישראלים החוזרים הביתה" הם רק לאותם היכולים להוכיח את יהדותם על פי ההלכה. בתקנות נאמר בפירוש שאינן חלות על כל אדם אחר — למשל, על ישראלי ערבי המבקש לחזור ארצה.

איש מחברי־הכנסת בירושלים עדיין לא הביא נושא זה לסדר־היום של המליאה, אף לא ביקש את השר או את ראש־הממשלה להסביר את התקנות הגזעניות החדשות — מה שמוכיח כי "רוח חדשה" עוברת עתה בארץ, אך אל הכנסת בירושלים אין היא מגיעה.

* הפותח במילים: "רוח רעה מהלכת אימים באירופה..."

חיש־גד

עוד משחק הגרלה חדש של מפעל הפיס. אתה יכול להשקיע 15 ל"י ולזכות מיד ב־10,000 ל"י.

את כרטיס ההגרלה החדש - **חיש־גד** אפשר לרכוש בכל אחת מנקודות המכירה של מפעל הפיס. תמורת סכום של 15.- ל"י בלבד תוכל לזכות במקום - בפרסים עד לסכום של 10,000 ל"י.

בהגרלת הסיום - פרסים בני 100,000 ל"י ו־500,000 ל"י.

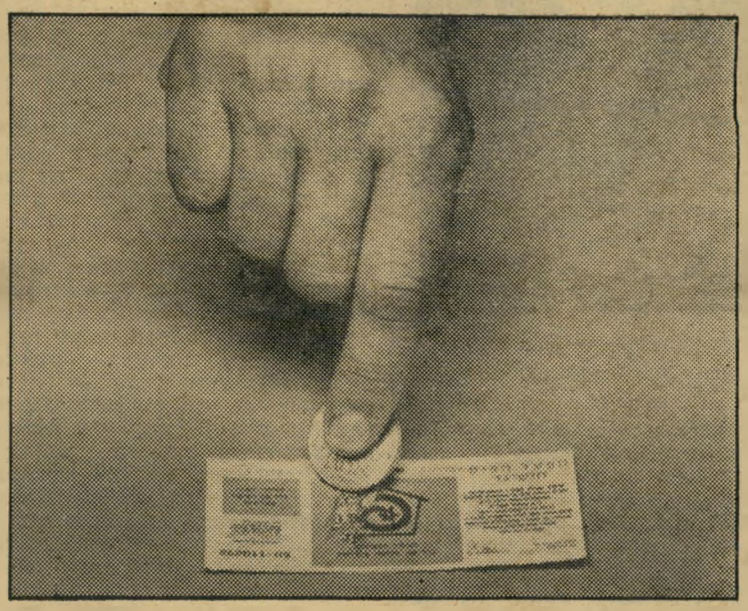

גרד וזכה

קח את כרטיס החיש גד. גרד בעזרת מטבע (או כל חפץ קשה אחר) את שיכבת הציפוי עם סמל מפעל הפיס. מתחת לציפוי יתגלו ששה סכומים. אם אחד הסכומים מופיע שלוש פעמים – יהיה [illegible] הפרס בו זכית. בכרטיס זה תוכל לזכות [illegible] 10,000 ל"י.

אל תזרוק

אל תזרוק את כרטיסי החיש־גד שקנית. בצד שמאל של הכרטיס מסומנת משבצת בודדת. גרד מעליה את שיכבת הציפוי. במשבצת תתגלה אות. כשתצליח להרכיב מסדרת האותיות את השם „מפעל הפיס" תקבל סכום של 100.- ל"י וכן תשתתף בהגרלת פרסים מיוחדת, בה יהיו 2 פרסים בסכומים של: 1) 500,000 ל"י, 2) 100,000 ל"י. סכויי הזכיה של המשתתפים בהגרלה זו – גבוהים במיוחד.

מפעל הפיס

חיש־גד זכיה מיידית

נמר של עיר

רשימת הגראפומנים* של י"ד אברמסקי ✶ גולות

זכוכית כתחליף לסיפרות ✶ סיפור חללשי (חללי + בלשי)

✶ המיסמכים הגנוזים של „ברית הביריונים"

צאן ברזל

עידכונים

במדור „זה היה, העולם הזה" שהיה לפני 25 שנה" (העולם הזה 2156) ראתה אור מחדש, הרשימה „מי ומי בגראפומניה" וקיטלגה את קטלוג־הגראפומנים לשנות המדינה הראשונות, כפי שנעשה בידי איש הספר הירושלמי, י"ד אברמסקי, הניצב מזה שנות דור על מישמר טוהר הסיפ־רות העיברית. בשבוע שעבר הגיע למדור זה, מיכתב מטעמו של י"ד אברמסקי, ובו הוא מצרף עידכונים עכשוויים לרשימת הגראפומנים. מיכתבו של י"ד אברמסקי רצ"ב כלשונו:

מיכתב אל עורך המדור „נמר של נייר".

דן, חברי ויריבי (תמיד !), אני מחזיק לך תודה, על שזכרת והזכרת את עניין־הגראפומנים שאני מעורב בו. ביני לביני חשבתי: קל היה לחבר אז (בשנת 1953) את רשימת הגראפומנים אשר בארץ. אז היו כמה עשרות, לכל היותר כמה מאות. עתה — גדודים גדודים בשטו בארץ. גרא־פומנים לאלפים. מי ימנה מיספרם לכולם.

עשרים וחמש השנים האלה היו שנים של כישלונות מסוג אחר: כישלונות שלאחר זריחה, ליקוי מאור אחרי ניצנוץ יפה. לא שהיו גראפומנים מעיקרם, אלא נתעקרו מחר.

בוא ואספר לך משהו: מעשה שטיילתי עם מנחם ברינקר ושמעתי מפיו: סיפרו (הראשון) של נתן זך יבלה את „שלושת הגדולים" (אלתרמן, לאה גולדברג, שלונסקי). נעניתי ואמרתי: ספר זה יבלה גם את בעליו: פה נטמן כל נתן זך. לא יוסיף עוד תת כוחי, כוחו תם. ואני שואל אותך, דן: לא כך? השעיתי? מדוע לא להודות: נתן זך נגנז. שוב אינו קיים. ולוואי ולא היה כותב כלל מה שכתב כ־שנים האחרונות **.

ולא רק הוא מן השלפים, אשר נבלו ספיריי־פרוזה כבדי־משקל. אבל חבל ש־כתב, הדפים וכינס שירה אחרי ספר שי־ריו הראשון. נוח לו ולנו, לולא כתב מה שכתב בשיר.

אני כותב על „סמך חופש הוויכוח" ועל אחריותי שלי. ובכן, אכשיר ואומר: לו דליה רביקוביץ מסתפקת בספר שיריה ה־ראשון וגוזרת על עצמה שביתת־דיו — היינו יודעים: משוררת מתהלכת בתוכנו. שני ספריה האחרונים מיותרים.

יש בתוכינו אדם אחד, מעיריי־הלב, והוא מצפה תמיד לנחמה. יש בעיניו שבי־כי־תיקווה. זה ינחמנו מעניינו. והוא סי־פר לי מפי כנימין תמוז: נתגלה משורר גדול בישראל: גלרמן. זכרתי: בנימין תמוז עצמו נילה מספר גדול: דן צלקה. ומשה שמיר הילל פעם באוזני, בימי היו־תו עורך „מאזניים", את סיפורי יורם קנ־יוק. כולם גדולים, אמרתי לאיש ההוא. שלמה גרודזנסקי אמר לי ביחידות, בינו וביני: הוא גילה גאון: את עמליה כהנא־כרמון. אמרתי לו: שלמה, אל תגלה „גאון". גלה כישרון: עד אימתי יהא

דן מירון
לא איכזב!

„גאון"? אבל כישרון — אולי יתפתח ויעמוד ביכולתו, בכישרונו.

(גם בזאת, נדמה לי, צדקתי: נסים אלוני היה „גאון־השעה". כא חנוך לוין ודחק אותו הצידה לגמרי.) וגם הוא, לשעתו בלבד.

ויונתן רטוש? כלום צריך היה להוסיף שירים על „יוחמד"? מה שהוסיף, לי הו־סיף: לרשימת־הגראפומנים. לגמרי ל־בטלה.

ומה עגום המצב בביקורת. גבריאל מו־קד הוא מכפר? הוא אומנם שומר לעצמו את כל הזכויות למשוח גאונים ותאונות. אבל הוא עצמו?...

זכור: אתה, דן, קירמרת קרימרים, ותו־רנת תירוזים*. היית מוכיר אותם, ואני הייתי אומר לך: הנח, לא כדאי כלל לחזו־כיר את שמם. (הגיעוני מיכתבים, שכהם נתבקשתי לבקש ממך או, להשפיע עליך, שלא לטפל בכמה אנשים ולא לפגוע בהם. ועדיין אינם מאמינים לי, שאין דעתי נש־מעת באזוניך, וכי מעולם לא נמלכת בי ולא ביקשת עצה מפי, ואת דבריך אני קורא רק אחרי שהם נדפסים, כשם שהם קור־אים).

לא איכזבו רק דן מירון, לפי דרכו, ומנחם בן, לפי דרכו. (אגב: למה נש־כחת, אי־השפיות, לא עזרה לרבים שרצו להיות סופרים. סופרים לא נעשו. מאפס מקום לא אייחד את הדיבור על הבו־סרים***, אותם שהם בוסר־תמיד.

לא אדבר בגראפומניה של הדתיים. הם כלל לעצמם, היוצאים מן הכלל. אברהם קריב אינו סופר של הדתיים. וזולדה אינה סופרת דתית במובן הזה. (את זולדה לא הכנת כלל, דן, לצערי).

ומחמת קוצר־היריעה לא אייחד את ה־דיבור על, הנגע שפשה בתוכנו: גראפו־מניה של תירגומי שירה. לא חנוך קלעי אחד מצוי בתוכינו, אלא גדוד „קלעים": חנוך קלעי מתרגם שירה בקבלנות וכסי־טונות. אבל „מתרגם צמרת" (?) הוא ה. בנימין (הפרופ' כ. הרושובסקי) ואחרים.

אין לך עוד מקום למעני. אבל אני, טרם אגמור, עלי לומר דבר, כדי להיות קרוב יותר לאמת: מאז שעמדתי בשער־הגראפומנים, זה עשרים וחמש שנה, נת־פסו לגראפומניה גם גדולים וזקנים שבנו, רבים. גם עגנון והזו היו מתבנים תבן ולא יצאו מן העולם עד שמילאו כרכים למכביר. עגנון הפך אצלנו חלק מן „המימ־סד", הוא היה איש־העוצמה, איש אשר לו „הארץ". לו הוא היה איש־כבוד, לא היה לוקח את פרס־נובל (סארטר, הגרוד והנגרר, כשכיבדו אותו בפרס־נובל, כיבד את עצמו יותר ולא לקח את הפרס). כי הפרס לא ניתן כלל לעגנון: אי אפשר כדורינו לתרגם את עגנון, ולא תורגם כולו. היה צורך לפציח במשחו את עם־ישראל, ואנשים נאותים ידעו להשתדל בגין עגנון, על כן קיבל הוא את הפרס. אבל עגנון לא היה איש־הכפוד. הוא היה עגנון. ואפילו הפרופסורים, וגרשום שלום בראשם — וגרשום שלום הוא גדול־הדור! — התחילו דורשים אל עגנון: חלק מן הרישמיות. תמה אני, אם חכמי־ישראל טרחו מעודם להקביל פני סופר עברי, כגון יצחק שמי, או יהודה בורלא. (מבטיחך אני, דן, ארבעה סיפוריו של שמי אז „עלילות עקביה" של בורלא מכ־ריעים את כל כיתבי החכמים האלה). אבל סופרים אלה היו חוץ „לארץ"...

או, דוגמה אחרת: יושב בארץ אדם אחד, מ.ח. עמישי־מיזלש. לרוע מזלו הוא עובר, לפרנסתו, כ„מוסד ביאליק", ומשום כך מכירים אותו. אבל, הטרח מישהו מן הפרופסורים הללו לעיין בסיפרו המקורי „מחשבה ואמת", אחד מעשרת הספרים הגדולים של דור־התחיה?...

הוי, הפרופסורים.

ואולם, גם על כך — בהמשך. והמשך יבוא, אם תרצה בהמשך.

רעך (תמיד!) ויריבך (תמיד!)

י"ד אברמסקי

* כוונת י"ד אברמסקי לעסקני־הסיפ־רות הירושלמיים, שלום קרמר המנוח, וחיים תורן ייבדל לעסקנות ארוכה.

** בעל המדור אינו שותף לדיעותיו של י"ד אברמסקי באשר לכתיבתם המאו־חרת של נתן זך, דליה רביקוביץ, פנחס שדה.

גבריאל מוקד
גרפומאן מבקר?

בטרם פריחה מלאה: קח את פינחס שדה המשורר. הוא עצים־הכישרון. שלושה

* גראפומניה (י) תאווה חולנית לכתי־בה סיפרותית מרובה; בולמוס הגראפומן כתבנות של גיבוב דיברי־הבל, אף אם הוא משולל כל הכשרה לכך (מתוך מלון לועזי עברי).

** בעל המדור אינו שותף לדיעותיו של י"ד אברמסקי באשר לכתיבתם המאו־חרת של נתן זך, דליה רביקוביץ, פנחס שדה.

פולקלור

שרמשרמין

מבין כל הסכנות המאיימות על הסיפ־רות הישראלית המתהווה, הרי שהחמורה בכולן, מצוייה בז'אנר של כתיבת־כילאיים, שמן הראוי לכנותה „סיפרות פולקולרית". ובכוחה של סיפרות מסוג זה, לכלות כל חלקה טובה בסיפרות הישראלית.

** מנחם בן עומד לפרסם בחודש הבא רומן בעל אופי סנסציוני על חייהם של כמה משוררים.

*** הכוונה למחבר האידי־עברי יעקב בסר.

מייצג מובהק לתופעה זו, אפשר למ־צוא בספר שראה אור בחודש האחרון, פרי־עטו של אמנון שמוש*, שכל קשר בינו לבין סיפרות טובה מיקרי בהחלט. אם להתעלם מקישרי החיקוי והשיעתוק, שבהם רצוף ספר זה.

„מישל עזרא ספרא ובניו" הוא סי־פור רצוף מאפיינים פולקלוריסטיים, ה־

אמנון שמוש
בעילת האוזניים שלא כדרך הטבע

מנסה לתאר תולדות מישפחה יהודית מ־העיר חלב שבסוריה, ושלוחותיה על־פני ארבע יבשות. סיפור זה מתאר בלשון עיברית מיושנת, נטולת ייחוד כלשהו, וביומרות העולות מאות מונים על האי־כויות המצויות בפועל בספר.

אמנון שמוש, החליט מסיבות השמו־רות עימו, לטעון בסיפרו זה לכתר של מחבר בעל חוש־הומור, כתר שאינו הולם את ראשו וכישרונו, הומור מפוקפק, רצוף פאטנטים שאותם הוא בודה, כמו זה, שבעזרתו „מרמז" את מרכזת הטלפונים הבינלאומית. פאטנטים שכאלה, אינם חי־דוש, וכל ישראלי השוהה בארצות־הברית, נעזר בהם אחת לשבוע, מבלי להימנות על בני אותה אימפריה כלכלית של מישל עזרא ובניו.

הליקוי הבולט ביותר ב[illegible] באופן שבעזרתו לכ[illegible] במהלכה הוא מר[illegible] שלו, בניסוחי[illegible] היו מתפיסים, [illegible] באפילת חדר־ה[illegible] שעשה לאזר חי[illegible] בשמה של אות[illegible] היא והרבה נד[illegible] סיגנון בלתי־ט[illegible] לת־האוזנים ש[illegible] או לכל מח[illegible] ה־70.

בפינות נו[illegible] אמנון שמוש[illegible] הים בנוסח[illegible] הקניאו את

* אמנון [illegible] ובניו", הו[illegible] קשה).

צעירים מהרתיים...״ ולאלוהי הפולקלור, הפתרונים.

נטייה נוספת הבולטת בכתיבתו של אמנון שמוש, היה הניסיון היומרני והבלתי־משכנע, לעטוף את עיסוקו בפולקלור, בפי־רורים מתוך האקטואליה הישראלית, וכוונתי לרמזים בנוסח: „נסתבר לו, שאפשר להטות ליבם של המכסיקאים הללו לפתוח קו־ייצור של מטוסים ישראליים...״ משכנע כל כך, עד שמסקרן לדעת, כיצד היתה התעשייה האווירית מוצאת לעצמה שווקים באמריקה הלאטינית, בלא סיועם של גיבורי שמוש.

מדהים היה לראות, שספר זה, בדומה לסיפרי כילאיים אחרים שראו אור בעיב־רית בעת האחרונה, זכה ביחסי־ציבור ב־ממדים שאינם עומדים ביחס כלשהו לערי־כו הסיפרותי או הלשוני של ספר זה. העילה ליחסי־ציבור אוהדים אלה, בכוחה לעורר טעם רע בפיו של כל אדם האמון על טובת הסיפרות העברית: השתייכותו של המחבר ליהדות המיזרח, בצד נושאו הפולקלוריסטי של הסיפור. אמנון שמוש, אף הרהיב עוז, ואמר בראיון שהעניק לעיתונאי משה דור: „כיצד יגיעו אותם ‚כפופים׳ * שאני מבקש לזקוף, אל הרו־מאן שלי? רק הטלוויזיה, כאמצעות מח־לקת הדרמה שלה יכולה להבקיע אל בתי־הם...״ תביעה יומרנית, ומשוללת הצדקה כלשהי, בהתחשב באיכותו הנחותה של הספר.

מן הראוי, להזכיר ליומרות השאפתניות של אמנון שמוש, ולכל אלה שמוצאים את סיפרו כ„גואל סיפרות יהדות המיזרח״ שאין יהדות המיזרח זקוקה לגואל כלשהו, המנפנף בדגלי מיזרחיותו, וגם אותם ‚כפופים׳ אינם זקוקים לשכאלה. ויחד עם זאת, הרי סופרים כיצחק שמי, יהודה בורלא המנוחים, א. ב. יהושע, ניסים אלו־ני, לא ניזקקו מעודם לשומשומין, או לגו־לות זכוכית פולקלוריסטיות כתחליף ל־סיפורות. הם כתבו וכותבים סיפרות כסוף־רים, כאשר בין השאר הם ילידי תרבות המיזרח, ואיו לה לתרבות, שבעלי היום־רות שלה, מנפנפים במוצאם, כזכות תר־בותית כלשהי.

מדע בידיוני

הגינוט

גולי פויל, נלכד בין שבריה של ספי־נת־חלל מנופצת אי־שם במרחבי־החלל, ב־מהלך המאה ה־25 לספירה. ספינת חלל אחרת חולפת לידו ואינה נחלצת להצילו. התעלמות זו מעניקה לגולי פויל יכולת התמודדות חסרת תקדים בכל הכוחות ה־שולטים בפלאניטה. הוא יוצא למצוד־ענק בעיקבות אלה שזנחוהו בודד ופצוע בחלל. הרפתקאותיו החלליות של גולי פויל, מהוות את מיסגרת־העלילה של הספר „פני מועדות לכוכבים״ פרי־עטו של המספר המצויין אלפרד בסטר **.

אחד הנושאים המרכזיים והמרתקים ב־ספר זה, הוא „תופעת גנט״ עליה מוש־תתים ‚עקרונות הגינוט׳, שהם מצב של טלפורמציה, שהוא היכולת ל„העתקת גופך מנקודה לנקודה במרחב, בכוח המוח לבדו...״.

גולי פויל ניצל תודות לתושבי ה־אסטרואיד סרגאסו, שהוא כוכב־לכת זעיר שהורכב מסלע טיבעי ושיברי ספינות חלל מנופצות, שתושביו מלקטים במרחבי החלל. עד מהרה, עם החלמתו, נמלט גולי פויל מהאסטרואיד, וכאשר הוא מגיע לכו־כב־הלכת ארץ, ועובר טיפול רפואי, מס־לי שפרצופו עבר ניתוח, וקועקע ...לחיים, הסנטר, החוטם והעפ־...רסלילים, ועל המצח

...תבר לגולי ...ה מאותו־

...ש, מן הסתם, אינו מגיע

...מועדות לכו־...ל לוטס. הוצאת ...בידיוני, 246 עמו־

תיו משתייכת לחברת פרסטיין, שהיא בבעלותו של אחד מעתירי־ההון בתבל ובחלל, ותוך כדי חישוף של חוג־הסילון־החללי, הוא יוצא למסע־הנקם שלו, ש־במהלכו הוא עובר שרשרת של פורענו־יות, מהומות, שביתות, מגיפות וקרבות־מגע, שבהם הוא מתפקד כסוכן־חשאי מטעם עצמו, הנאבק כנגד עולם ומלואו. כיאה לסיפור חללשי (חלל בלשי) מן הראוי שלא להזכיר את סיומו.

סיפרו של אלפרד בסטר, נמנה על הקלאסיקה של סיפורות המדע־הבידיוני, וגם תירגומו הקולח שומר על מעמדו כאחד המעולים שבז׳אנר סיפרותי זה. מן הראוי להעיר, שסידרת המדע־בידיוני של „עם עובד״ בעריכת אורי ברנשטיין, מעו־לה, וספריה עומדים בלא יוצא מן הכלל, בתביעות האיכות הסיפרותיות.

תיעוד

סיקריקים

במשך שלושים שנות המדינה הראשו־נות, בלטה ההיסטוריוגרפיה של תולדות־היישוב בדלילותה מחד, ובמגמתיות המוג־דרת והחד־מדית מאידך. פרשיות כמו המירדף אחרי אנשי מחתרת נילי״ *, רצח דיהאן, כרית הביריונים, רצח ארלו־זורוב ושאר פרשיות היו סתומות בפני הציבור. בשנים האחרונות התחילו להת־פרסם כמה ספרים, שבעזרתם אפשר לקבל את הממדים ההיסטוריים של תופעות פו־ליטיות וחברתיות שונות.

באחרונה, ראה אור ספר תיעודי השופך לראשונה אור עובדתי על האירגון הימני השולי, „ברית הביריונים״ **, אירגון, ש־הפך במהלך השנים למושג אימתני, שבו הטיח השמאל הארצישראלי, ואחר־כך ה־ישראלי האשמות שונות, ומינוחים לא ברורים, מבלי שהדורות החדשים שצמחו בארץ, הבינו את התהליכים ההיסטוריים וחברתיים, שהביאו לצמיחת „ברית־הביר־יונים״ והעובדות כהילכתן בדבר קיומו לעומת הדימוי המיפלצתי, שהיה מי שיצר אותו.

למרות שסיסמת „ברית הביריונים״ הי־

אב״א אחימאיר
ממד נוסף להיסטוריה

תה „כדם ואש יהודה תקום״, היה זה איר־גון קטן, חסר עוצמה טרוריסטית, שהאי־דיאולוגיה שלו מעניינת יותר מאשר מע־שיו השונים, והשורשים להיווסדו מרת־קים עשרת מונים ממעשיו. חברי ברית הביריונים היו למעשה המחתרת האנטי־

* בשנות ה־60׳ ניפטלה למשל, תוכנית־הרדיו „מירדף״ שעסקה ברצח לישנסקי, להשמעה בידי ותיקי מפא״י, ביניהם רחל ינאית בן־צבי, שהיתה מעורבת בחיסולו של לישנסקי.

** יוסף אחימאיר ושמואל שצקי, „הננו סיקיריקים״, עדויות ומיסמכים על „ברית הביריונים״, הוצאת ניצנים, 240 עמודים (כריכה קשה).

בחטף

ה„סינרומן" של סובול *

ה„שורשים" הגנובים של הייל׳י * „שחקן השנה" של בארשבע * מהו „המרכז לאינפורמציה"? * המדור החדש של המר

● מבקר התיאטרון של גלי צה״ל, **מיכאל הנדלזלץ**, מחץ בביקורת תוקפנית את השני בטרילוגיה התיאטרונית היומרנית של **יהושע סובול** ליל כלולות. שהועלה בשבוע שעבר על קרשי התיאטרון הלאומי הבימה, ואמר בין השאר בביקורתו המשודרת: „זה לא אופרת סבון ישראלית, זה סינרומן...״ ● ביקורת לא פחות תוקפנית פירסם המבקר **בועז עברון** על המחזה הראשון בטרילוגיה הסובולית הביתה הביתה, שם כתב בין השאר: „תהליכי התפתחותה האמיתית של ישראל הם הרבה יותר מורכבים והרבה יותר מעניינים, מאשר תפיסה פרימיטיבית ומסלפת כזאת...״ ● הסופר **אלכס הייל׳י**, מחבר רב־המכר שורשים התנצל בפני הסופר **הרולד קורטלנדר** והודה, כי חלקים מיצירתו של קורטלנדר „מצאו נתיבים אל סיפורו־שלו. קורטלנדר האשים את הייל׳י, כי השתיק בשורשים פרקים רבים מסיפרו האפריקאי שראה־אור בשנת 1967 ● לחישות זעם רבות נשמעו בשבוע האחרון בחוגים תיאטרוניים, העילה: בחי־רת השחקן הבארשבעי **דורון תבורי** כשחקן השנה. הסיבה: כמחזה השנה ניבחר המחזה מטאמורפוזים ע״פ **פרנץ קפקא**, בכיכובו של השחקן **אשר צרפתי**, שאך ורק בזכות משחקו ניבחר המחזה הנ״ל. שחקנים טוענים ששיקוליהם של שניים מחברי ועדת־השופטים, לא גבעו מהגינות־יתר. בין **אביטל מוסינזון**, מנהלו האד־מיניסטרטיבי של תיאטרון ירושלים לבין אשר צרפתי, נתגלעה בעבר מחלוקת מי־לולית קשה, בעוד השופטת השנייה, פקי־דת המועצה לתרבות ולאמנות **עדה בן־נחום**, מתרגמת מדי שנה כמה מחזות עבור תיאטרון בארשבע, וספק הוא אם שיקולים אובייקטיוויים היו בין שיקוליה, לבחירת שחקן־השנה של בארשבע ● מסתבר, שבמסגרת המישטר החדש מומצאות שי־טות חדישות ביותר לעקיפת נוהלים ממשל־תיים קיימים. אחת השיטות נקראת המרכז לאינפורמציה המוציא־לאור את כתב־העת של מישרד החוץ אריאל ושאר פירסומים המיועדים לחוץ־לארץ. המרכז לאינפורמציה הוא תרגיל לעקיפת הבלעדיות לביצוע הדפסות הממשלה בידי המדפיס הממשלתי. בעליו של המרכז לאינפורמציה הם שני מישרדי־הפירסום דחף ולבינסון, כאשר הראשון שביניהם, הוא מישרד־הפירסום שיש לו חלק גדול בעליית הליכוד לשילטון. בעלי בתי־דפוס רבים טוענים, שכתוצאה מקיומו של המרכז לאינפורמציה אין עבודות מישרד־החוץ מוצאות לענף הדפוס בתנאי מיכרז פתוח, כנהוג וכנדרש במישרד הממשלה ● סימן נוסף לתהליך ההדרגתי שבו משתל־טים אנשיו של שר־החינוך והתרבות, **זבולון המר**, על המועצה לתרבות ולאמנות, אפשר למצוא בהקמת מדור חדש במיסגרת מפעלי המועצה הנ״ל, בצד השיבעה הקיימים, תחת הכותרת המדור לערכי היהדות. בדברים שאמר השר על המדור הזה, הוא ציין, שהמדור נועד „לטיפוח נוסף של הנושא היהודי — את הערכים והמסורת של העם היהודי על כל עדותיו — בסיפרות, ובתחומי התרבות והבידור...״ כמה מחברי המועצה לתרבות ולאמנות, מתכננים פרישה פומבית מהמועצה, וזאת בטענה, ששר־החינוך הופך אותה מועצה לתרבות ולאמנות דתיים... ● סופרת־הילדים המפורסמת **אסתריד לינדגרן**, משבדיה, מחברת ספרי בילבי גילתה באחרונה, כי שילמה מס־הכנסה בשיעור 102 אחוז על הכנסותיה. שילטונות המס השוודיים אישרו את הטענה של הסופרת, והודו כי מצב זה נוצר, כאשר סופר מקבל הכנסות מתמלוגים נוסף על שכר־עבודתו הרגיל ● קרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות הכריזה על תחרות לחיבור יצירה מיסיקלית לציון שנת ה־70 להיווסדה של תל־אביב. הפרס יהיה בשיעור 100,000 ל״י, הפרס הגבוה ביותר שנקבע אי־פעם בארץ עבור יצירה כלשהי ●

אלכס הייל׳י
מצא נתיבים אל סיפרו שלו

בריטית הראשונה בארץ, שפעלה בין ה־שנים 33—1930, ואשר מתוכה צמחו מאוחר יותר מחתרות האצ״ל והלח״י. בניגוד ל־מרבית חברי התנועה הרוויזיוניסטית, צמ־חו מייסדי „ברית הביריונים״ מתוך ארץ־ישראל־העובדת, ובין שאר השגותיהם לגביה, הם ניבאו את ניוונה האידיאולוגי, כבר בסוף שנות ה־20.

סיפרם של יוסף אחימאי ושמואל שצקי, מכיל פרקי זיכרונות, עדויות אישיות ומב־חר מאמרים של מנהיגי ומייסדי ברית הביריונים ד״ר אב״א אחימאיר, ד״ר יהו־שע ייבין והמשורר אורי צבי גרינברג, ופי־רוט פעילותם הפומבית, שהתמקדה בהפ־גנות נגד מזכיר הממשלה המנדטורית, אנ־שי ברית שלום * באוניברסיטה העיברית בירושלים, הסרת דגלים נאציים, תקיעת שופר ליד הכותל־המערבי, ופירסומים שו־נים.

למרות שכותב שורות אלה, אינו נמנה

* אירגון פאציפיסטי של מרצים באוני־ברסיטה העיברית, בראשות מרטין בובר, שקרא לסובלנות ולהבנה בין היהודים לערבים.

על אוהדי הימין הישראלי, ואינו קרוב אליהם, הוא מצא את העדויות והתעו־דות שבספר זה מרתקות ביותר, וחוש־פות, לגבי הלך המחשבה של היישוב ה־יהודי בארץ־ישראל בתקופה שבין שתי מילחמות העולם. מחברי הספר, שאחד מהם הוא בנו של אב״א אחימאיר, השכילו להע־מיד בספר זה את העובדות כמות שהן, ואכן העדויות על ברית הביריונים מוסי־פות ממד נוסף להיסטוריה של ארץ־יש־ראל בתקופה המנדטורית, היסטוריה ש־עדיין לא ניכתבה, ועל המתעניינים בה לנבור בכתבים שונים. בינות לעמודי ה־ספר, אפשר למצוא שורשים לקרעים האי־דיאולוגיים, המתרחבים בשנתיים האחרו־נות, בתנועת החרות, יורשתה של התנועה הרוויזיוניסטית, מידע שי שבכוחו להעיד על ערכו של ספר זה. מצד שני, אין להת־עלם מכך, שבספר זה מצויים ומוגדרים גם שורשי הפאשיזם העיברי.

דומה שלצד ספר זה, מן הראוי היה, להביא מהדורה חדשה של הספר יודאיקה מאת אב״א אחימאיר, שבכמה מרעיונותיו, וניסוחיו, ישנה מקוריות, שאין למצוא דומה לה בין הוגי הדור העכשווי, משמאל ומימין.

מאת דן טומר

עם "קאפרי" אתה מוכן לוותר על הרבה דברים

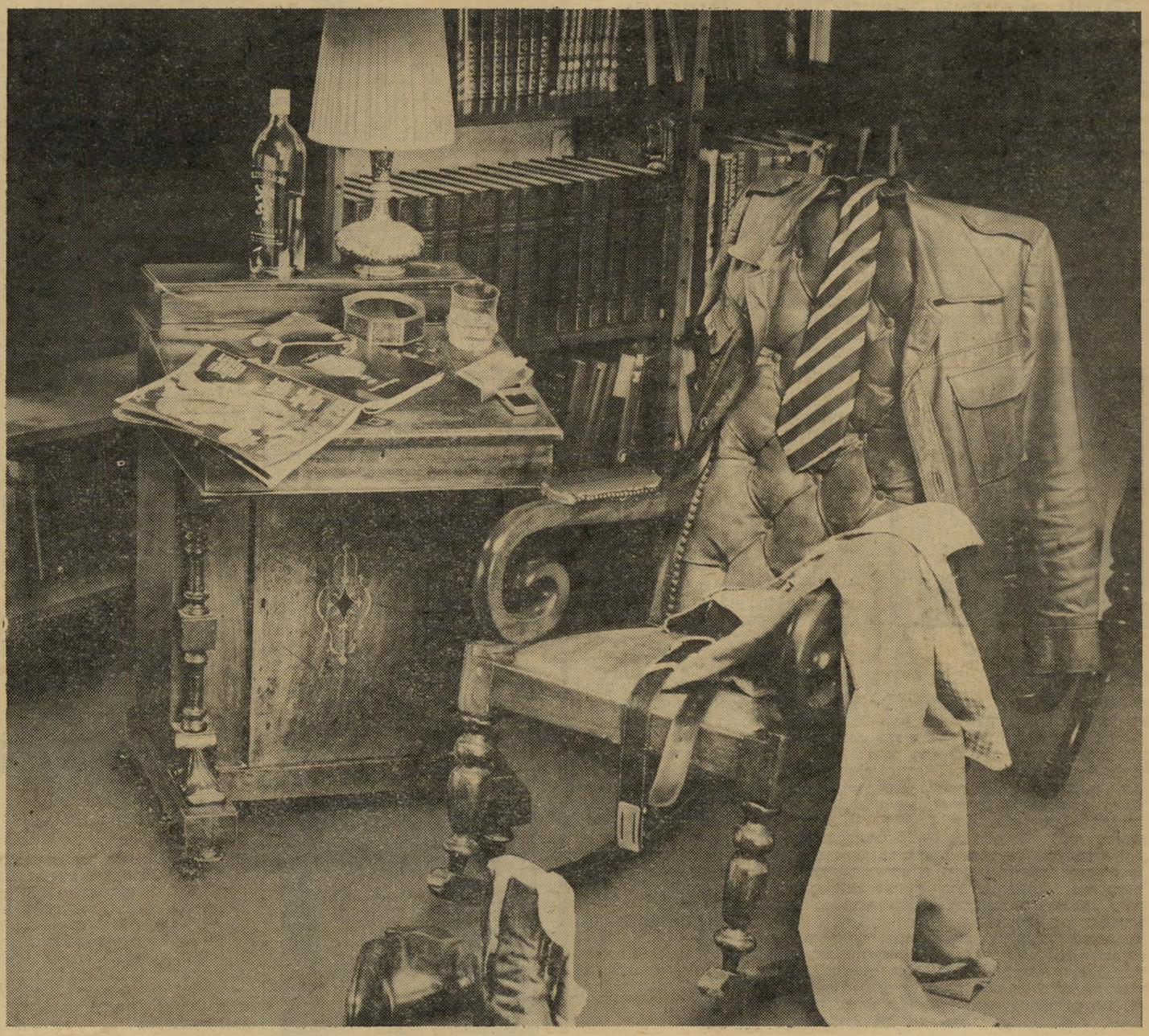

כן, גם לך מותר לפעמים
להתפנק, וסבון "קאפרי" מאפשר לך
לעשות זאת בדרך הנעימה ביותר.
מקלחת מרעננת לאחר יום עבודה מעייף
וסבון "קאפרי" - הנאה אמיתית.

"קאפרי" - סבון היוקרה של עץ-הזית
מכיל שמן קוקוס מעולה ומרכיבים טבעיים,
לטיפול הנכון בעור ולשמירת בריאותו.

"קאפרי" - ההבדל הנעים.

סבון "חוצלאפרי" -
מתוצרת עץ

רחל מרחלת על כל העולם

הגירושין הולידו ספר

„הוא נולד, בן תינוק למישפחת היוגי־קים. מתעטף ומתלטף באהבת הוריו, נצמד לחום גופה של אמו, מחפש את לשונו בשדיה. יונק, מתגנק ונרדם. מתעורר הילד ומתחיל לשאול. אמו מבקשת, והוא מוכן לאכול לא יותר מאשר הוא מוכרח — אם לא תאכל, לא תגדל.

„אכל, גדל והיה לאיש צעיר, רץ, לוקח, מתחבר ומשיג. זולל בזריזות ובכוח את סביבתו, מארגן כוונות, זולל ומגייס כו־חות: לעשות את זה! גבר בודק את ההספק כל חייו, חלם לעשות את זה והת־עייף. מנותק ממישפחתו וחשדן לסביבתו.

עמוס טל־שיר
אהבה חסרת־סיכוי

רעב וחסר־סיפוק, הוא מוותר על המירוץ, נשען לאחור, מכרסם את הימים בצעדים קטנים קדימה, עוד יום ועוד יום בלי חלום. עוד מאמין קטן הצטרף למישפחת המכרסמים."

כך בחר השחקן הצעיר, **עמוס טל־שיר**, להסביר לקהל קוראיו את סיפרו השני, מאמין קטן, שיצא בימים אלה לאור.

למעשה, מאמין קטן הוא סיפור הרפת־קותיו של צעיר ישראלי, היוצא בג'ינס ועם תרמיל לטיול באירופה. בדרך הוא פוגש זוג צעירים הולנדי, מגיע איתם לאמסטרדם. באמסטרדם נשארת הבחורה, שהתאהבה בישראלי ועוזבת בשל כך את חברה ההולנדי, ואילו הישראלי ממשיך עם ההולנדי במסע אופנועים לאנגליה.

תוך הטיול ודרך המקומות שבהם עובר גיבור הספר, הוא מעביר את חוויותיו והתלבטויותיו. את סיפור אהבתו חסרת־הסיכוי לאשתו דנה, את פרשת נישואיהם שהתפוצצו, את חלומו הגדול להקים חווה לגידול בעלי־חיים.

הקורא המצוי בסיפורי הרכילות, יזהה מיד את דנה עם **ירדנה ארזי**. עמוס לא טרח במיוחד להסתיר את זהותה של אשתו המפורסמת. שפרשת נישואיהם ש־עלו על שירטון זכתה בהד נרחב במדורי הרכילות. עמוס וירדנה התגרשו בימים אלה, אחרי שחיו בנפרד יותר משנה וחצי. הקורא המחפש סיפורי־מיטה עסי־סיים, לא ימצא אותם בספר זה. כאן נמצאים רק הספקות, הכאב והאכזבה, וה־אהבה שאינה יודעת מרגוע לאשה שאבד איתה הקשר.

בסיפרו הנוכחי עוסק עמוס בעכשיו, בדברים שקרו לו במשך השנתיים האח־רונות. נישואיו, שנחשבו מאושרים, עלו על שירטון, אשתו ניסתה לשים קץ לחייה בגלל אהבתה האסורה לשחקן נשוי. חייו של עמוס טל־שיר הפכו נחלת הכלל. הבחור הסגור והשקט שנא את מצבו ה־חדש. הוא נלחם בכל כוחו בעיתונאים שחיטטו בחייו הפרטיים, אך כאיש מפורי־סם הנשוי לאשה מפורסמת, לא יכול להם.

באחרונה עבר שינוי משמעותי ביותר. הוא חדל לשחק בתיאטרון, החל עובד בחברת־פירסום כקופי־רייטר. אומר עמוס: „אחרי כל השנים האלה, הגעתי למסקנה שהתיאטרון לא טוב בשבילי ואני לא טוב בשביל התיאטרון, והחלטתי להפסיק לשחק. הדבר החשוב לי ביותר בחיי כרגע הוא הכתיבה."

קדחת צחי נוי

הקוראים הישראלים של עיתון ההמו־נים הבריטי דיילי אכספרס זעמו בוודאי כאשר לא הגיע לידיהם גיליון העיתון מה־2 בחודש ינואר השנה. אי־אפשר היה להשיג אותו בשום דוכן עיתונים בארץ. ולא מפני שהמישלוח נעלם בדרך או ביגלל תקלה טכנית אחרת כלשהי. פשוט, היה איש אחד שקנה את כל גיליונות היומון הבריטי שנשלחו לארץ. הוא רץ מקיוסק לקיוסק, וקנה את כל הגיליונות שהיו להם שם. לא היה זה אלא שחקן־הקולנוע **צחי נוי**.

היתה לצחי סיבה טובה לאסוף כל גיליון של הדיילי אכספרס מאותו תאריך שהזדמן לידיו. לא בכל יום מזדמן לשחקן ישראלי, שעיתון בריטי בעל תפוצה של מיליונים ישבח ויהלל אותו בפני קוראיו. מה זה לשבח!? הדיילי אכספר הישווה את צחי נוי ל... לא תאמינו, לא פחות ולא יותר מאשר **לג'ון טראבולטה**, אליל הדיסקו של העשור.

ליד תמונת־ענק שבה ניראה צחי נוי עם בת־זוגו בסרטים אסקימו לימון ויוצ־אים קבוע, פירסם הדיילי אכספרס כותרת נוסח: „קדחת צבי נוי!" ובכותרת מישנה: „טראבולטה, היזהר! כוכב ישראלי גדול, גדול, גדול נולד."

וזה לשון הכתבה: „הכירו את התשובה הישראלית לכוכבי גרז, ג'ון טראבולטה **ואוליבייה ניוטון ג'ון**. אלה הם צמד הישראלים, כוכבי הדיסקו צחי נוי ו**רחל שטיינר**. נכון ששמו של צחי (סאצ'י, באיות האנגלי) מצלצל כאילו היה המיס־פר ה־22 בתפריט של ארוחה סינית, והוא בוודאי נראה שמן מכדי להתאים לטנק ברמת־הגולן. אבל בל יטעה אתכם המראה. כמו שהוא אומר: „אם טראבולטה מצליח לפחות חצי ממה שאני מצליח, אז הולך לו..."

„ייתכן שצחי נוי איננו המתכון הבדוק להצלחת הקופה הבינלאומית בכל הזמ־נים. אבל הוא מציע קרן של תיקווה למיליונים של מאהבים, החשים שהנערות משתגעות רק אחרי נערים מסוגו של טראבולטה. הוא ורחל שטיינר מופיעים בראשון מסידרה של סירטי דיסקו המצו־למים על רקע שנות החמישים הנקרא למון פופסיקל (שמו האנגלי של הסרט הישראלי אסקימו לימון, המוקרן עתה בב־ריטניה). להפתעת הכל — כולל המפי־קים — הפך הסרט הצלחה יוצאת־דופן והסרט הישראלי הריווחי ביותר בכל ה־זמנים.

„'החיים מלאי הפתעות'," אמר צחי. „'מעולם לא העליתי בדעתי שמישהו ישווה אותי עם טראבולטה. אבל זה מה שקרה'."

וזה עוד לא היה הכל. מה שהעיתון הבריטי עדיין לא יודע, ואני יכולה לגלות לכם, הוא שהמפיקים בארץ ובעולם כבר עומדים אצל צחי בתור. כבר בשנה הנו־כחית הוא יופיע בארבעה סרטים לפחות, שניים ישראליים ושניים זרים, וזאת נוסף על שלושת הסרטים שבהם השתתף בשנה שעברה. אז בבקשה, מי שרוצה להצליח כמוהו — שיתחיל להשמין.

הכתבה על צחי נוי ב„דיילי אכספ'רס"
התשובה לג'ון טראוולטה

אין זמן לרומנים

אני לא יודעת אם זה ריב זמני או משהו יותר רציני, אבל **אלי כהן**, שהיה פעם שחקן תיאטרון וקולנוע והפך במאי־סרטים, עזב את הבית ואת אשתו **אומנה** שהיא מפיקה בטלוויזיה.

אלי שכר לו חדר בתל־אביב, ומסתובב לו בעיר עם הסיפור איך עזב את אשתו וכל זה. עכשיו הוא עסוק בהפקה של איזה סרט חדש, וגם אין לו זמן לרומנים קטנים חולפים. נא לא להסתדר בתור.

מרוני מקנא באייבי

ליזה גודארד
שיחה על פליטים?

כולנו שנאנו ביחד את פול (**קוזין בייקר**) מרוני בסידרת האחים בשנתיים האחרונות בטלוויזיה. בייחוד לא אהבנו לראות איך הוא מתייחס אל אשתו היפה־פייה אפריל (**ליזה גודארד**). תמיד הע־דיף את עסקיו על־פני ערבים שקטים בבית. בכל זאת, כשאפריל רצתה לנסוע לחופשה באיים, פול התחיל לקנא. אבל כל זה היה שייך לאחים, לפחות זה מה שחשבתי.

לכולנו ידוע שקולין בייקר וליזה גו־דארד נשואים גם בחייהם הפרטיים. אבל מה שהפתיע אותי הוא שקולין קנאי לה גם כשהם אינם ניצבים לפני המצלמות.

ערב אחד, אחרי ארוחת־ערב שנערכה לכבודם בבית־המלון התל־אביבי שבו התי־אכסנו, רצתה ליזה לשוחח עם **אייבי נתן**, נושא לפיד־השלום, שנכח בארוחת־הערב. העובדה שנערכה לשחקנים מסיבה פרטית באחד מחדרי המלון, לא הפריעה לה ללכת עם אייבי לבאר של המלון ולשקוע עימו עמוק בשיחה ארוכה.

קוזין בייקר
סצנה בבאר

אני בטוחה שאייבי בסך־הכל סיפר לה על מה שהטריד אותו היום: בעיית הצלת פליטי וייטנאם. אך קולין לא ראה את הדברים בדיוק כך. אחרי שחיכה לאשתו במסיבה קצת יותר משעה, הוא ירד לבסוף לבר ועשה לה סצינת־קינאה על־אמת.

„המסיבה נערכת למעלה, לא כאן!" געך בה בכעס רב. על אייבי הוא אפילו לא רצה להביט. ליזה די נבהלה מהבעל הזועם, ועלתה מייד למסיבה. אייבי, שרצה לערוך מסיבה משלו לכל השחקנים האור־חים, הזמין את כולם, ואז התברר לו שקולין כועס עליו ולא יבוא למסיבה. זה כבר היה יותר מדי בשביל אייבי. על המקום הוא ביטל את המסיבה הפרטית שלו. את ליזה הוא לא ראה מאז, אבל מה שבטוח זה שעם קולין בייקר לא יהיו לו יותר עניינים.

ואם אני כבר מדברת על אייבי, אז כדאי להזכיר שבכל יום בשעה 5 אחר־הצהריים הוא משדר בקול השלום את השיר שכתב **דון מקלין** ואני כל־כך אוהב אותו, בביצועו של **פרי קומו**. אין לי ספק שלאייבי הרומנטי יש מישהי מסויימת שלבבודה הוא משדר את השיר מדי יום. אפילו שמעתי איך הוא מוסיף לפני השידור אל האשה האלמונית, את המישפט: „את הרי יודעת שאני באמת אוהב אותך." מעניין מיהי בת־המזל הזו. כאשר שאלתי אותו מי האשה המיסתורית, ענה לי: „את יודעת לשמור סוד?" כש־אמרתי „כן," השיב לי: „גם אני."

י"א טבת תשל"ט, 10.1.79 שנה 43 חמחיר: 17.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2158

העולם הזה

נפילתו של

ח"כ רבינזון

אסיר בבגסת